

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞI

2023 YILI FAALİYET RAPORU

Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ankara, 2024

BAKAN SUNUŞU

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız; "toplumun her bir ferdine ulaşarak etkin sosyal hizmet sunumuyla ülkemizin sosyal kalkınmasında öncü kurum olmak" vizyonu doğrultusunda, bireyden aileye, aileden topluma uzanan çok geniş bir kesimi kapsayacak şekilde vatandaşlarımıza sosyal hizmetler ile sosyal yardımlar sunmaktadır.

Bakanlık olarak sosyal adalet ve sosyal refahın sağlanmasını temin etmek üzere başta kadın, çocuk, engelli ve yaşlılarımız ile şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarımız olmak üzere özel politika gerektiren vatandaşlarımıza yönelik koruyucu ve önleyici programlarımızı katılımcı anlayışla, adil, arz odaklı ve etkin bir şekilde uygulamaktayız.

Asrın felaketi olarak adlandırılan 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Bakanlığımız ilk andan itibaren tüm imkânlarını seferber etmiş, merkez ve taşra teşkilatıyla depremden etkilenen vatandaşlarımızın yardımına koşmuştur. Sosyal yardımlar ve psikososyal destek çalışmalarımızla özel politika gerektiren gruplar öncelikli olmak üzere ihtiyaç sahibi olan hiçbir vatandaşımız yalnız bırakılmamış, devlet-millet el ele vererek yönettiğimiz bu süreçte güçlü ve büyük Türkiye'nin kimseyi geride bırakmadığı bir kez daha kanıtlanmıştır.

Bakanlığımız Türkiye Yüzyılı hedeflerine ulaşma temelinde; kurumsal kapasitesini ve hizmetlerini sürekli iyileştirmeye, sosyal hizmet ve sosyal yardım alanında politikalar geliştirirken ortaya çıkan sosyal sorunlara ve risklere yönelik çözümler üretmeye devam edecektir.

Merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatlarımızca 2023 yılında gerçekleştirdiğimiz faaliyetlere ilişkin bilgileri içeren bu Rapor; paydaşlarımızın bilgilenme ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde kapsamlı olarak hazırlanmıştır.

Bu itibarla; Bakanlığımızın hedeflerine ulaşmasını sağlayacak faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde ve bu Raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm mesai arkadaşlarımızı kutlar, Raporun faydalı olmasını temenni ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU	6
İÇİNDEKİLER.....	7
TABLO LİSTESİ	9
ŞEKİL LİSTESİ	10
GRAFİK LİSTESİ	11
KISALTMALAR	12
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	16
I-GENEL BİLGİLER.....	17
A. MİSYON ve VİZYON	17
B. YETKİ, GÖREV ve SORUMLULUKLAR	17
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER.....	18
1. Tarihçe	18
2. Fiziksel Yapı	20
3. Organizasyon Yapısı	21
4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı	23
5. İnsan Kaynakları	23
6. Sunulan Hizmetler	27
Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü.....	27
Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	27
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü	28
Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü	28
Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğü	29
Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü	30
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü	30
Personel Genel Müdürlüğü	30
Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü	30
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	31
Strateji Geliştirme Başkanlığı	31
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı	31
Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı	32
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	32
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	32

Özel Kalem Müdürlüğü.....	33
İç Denetim Başkanlığı.....	33
Ortak Görevler.....	33
7. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi.....	33
II- AMAÇ ve HEDEFLER	36
A. STRATEJİK PLANDA YER ALAN AMAÇ ve HEDEFLER	36
B. TEMEL POLİTİKALAR ve ÖNCELİKLER.....	37
III- FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	39
A. MALİ BİLGİLER.....	39
1. Bütçe Uygulama Sonuçları	39
2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar.....	58
3. Mali Denetim Sonuçları.....	58
4. Diğer Hususlar	58
B. PERFORMANS BİLGİLERİ.....	60
1. Program, Alt Program, Faaliyet Bilgileri	60
2. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi	213
i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler	213
ii. Performans Denetim Sonuçları	231
3. Stratejik Planın Değerlendirilmesi.....	238
4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi.....	262
IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	263
A. GÜÇLÜ ALANLAR	263
B. GELİŞMEYE AÇIK ALANLAR	263
C. DEĞERLENDİRME	263
V. ÖNERİ ve TEDBİRLER	265

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Bakanlık Merkez Teşkilatı Hizmet Binaları Tablosu	20
Tablo 2: Bakanlık Hizmet Kuruluşları Tablosu	20
Tablo 3: Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Sayıları Tablosu	24
Tablo 4: Personelin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı Tablosu	24
Tablo 5: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2022-2026 Stratejik Planında Yer Alan Amaç ve Hedefler Tablosu	36
Tablo 6: Temel Politikalar ve Öncelikler Tablosu	37
Tablo 7: Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Ödenek ve Harcama Verileri Tablosu	39
Tablo 8: Birim Düzeyinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Ödenek ve Harcama Verileri Tablosu	40
Tablo 9: Faaliyetler Düzeyinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Ödenek ve Harcama Verileri Tablosu	42
Tablo 10: Yatırım Projeleri Ödenekleri Tablosu (Bin TL)	48
Tablo 11: Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü ve Bağlı İşletmelerin 2021, 2022 ve 2023 Yılları Gelir Durumu Tablosu	58
Tablo 12: Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü ve Bağlı İşletmelerin 2021, 2022 ve 2023 Yılları Gider Durumu Tablosu	58
Tablo 13: Ailenin Korunması Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	60
Tablo 14: Ailenin Güçlendirilmesi Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	68
Tablo 15: Çocukların Gelişimi Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	76
Tablo 16: Çocukların Korunması Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	92
Tablo 17: Yaşlı Bakımı Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	103
Tablo 18: Yaşlıların Toplumsal Yaşama Aktif Katılımı Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	106
Tablo 19: Engelli Bakımı Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	112
Tablo 20: Engellilerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımı Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	116
Tablo 21: Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	127
Tablo 22: Kadının Toplumsal Statüsünün Geliştirilmesi ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	134
Tablo 23: Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetler Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	144
Tablo 24: Sosyal Yardımlaşma Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	150
Tablo 25: Rakamlarla Türkiye’de Sosyal Yardım Tablosu (2023)	152
Tablo 26: Ana Gruplar Bazında Sosyal Yardım Programları Tablosu	153
Tablo 27: Hane İçinde Kişi Başına Düşen Aylık Gelire Göre Destek Tutarları Tablosu	155
Tablo 28: Çocuklu Hanelere Sunulan Destek Tutarları Tablosu	155
Tablo 29: Yoksullukla Mücadele Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	170
Tablo 30: Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	172
Tablo 31: İç Denetim Faaliyet Bilgileri Tablosu	175
Tablo 32: 2023 Yılında Makama Yapılan Ziyaret Tablosu	185
Tablo 33: 2022 Yılında Sayın Bakanımızın Yurt Dışı Ziyaretleri Tablosu	186
Tablo 34: 2023 Yılında Bakan Düzeyinde Katılım Sağlanan Çevrim İçi Uluslararası Toplantılar Tablosu	189
Tablo 35: Teftiş Biten Devam Eden Kuruluş/SYDV Sayıları Tablosu	190
Tablo 36: 01.01.2023-31.12.2023 Tarihleri Arasında Tamamlanan Görevler Tablosu	190
Tablo 37: Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu	191
Tablo 38: BELGENET Sayısal Verileri Tablosu	195
Tablo 39: Ülkelere Göre İndirme Sayısı Tablosu	196
Tablo 40: Yazılı Soru Önergeleri Tablosu	205
Tablo 41: Alt Program, Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirme Tabloları	213
Tablo 42: Performans Denetim Sonuçları Tablosu	231
Tablo 43: İç Denetim Faaliyeti Performans Tablosu	237
Tablo 44: Stratejik Planın Değerlendirme Tabloları	238

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Merkez Teşkilatı Organizasyon Şeması	21
Şekil 2: Taşra Teşkilatı Organizasyon Şeması	22

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı	24
Grafik 2: Merkez Teşkilatı Kadrolu Personelinin Unvan ve Göreve Göre Dağılımı	25
Grafik 3: Taşra Teşkilatı Kadrolu Personelinin Unvan ve Göreve Göre Dağılımı	25
Grafik 4: Merkez Teşkilatının Personelinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı	26
Grafik 5: Taşra Teşkilatı Personelinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı	26
Grafik 6: Şehadet Dosya Sayısı	144
Grafik 7: Atama Sayısı	145
Grafik 8: Seyahat Kartı Basım Sayısı	146
Grafik 9: İsimlendirme İşlemleri	149
Grafik 10: İl Müdürlükleri Tarafından Gerçekleştirilen Ziyaret Sayıları	149

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABS	: Aile Bilgi Sistemi
ADEM	: Aile Destek Merkezleri
AEP	: Aile Eğitim Programı
AFAD	: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AHP	: Ayrıntılı Harcama Programı
ASDEP	: Aile Sosyal Destek Programı
ASHB	: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
ATHGM	: Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü
BELGENET	: Elektronik Belge Yönetim Sistemi
BHKS	: Bakım Hizmetleri Kalite Standartları
BSYBS	: Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi
BTGM	: Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü
BTK	: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
CİMER	: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
ÇATOM	: Çok Amaçlı Toplum Merkezleri
ÇEKOM	: Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi
ÇES	: Çocuk Evleri Sitesi
ÇHGM	: Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
ÇODEM	: Çocuk Destek Merkezleri
ÇODEP	: Çocuk Destek Gelişim ve Eğitim Programı
ÇOKİM	: Çocuk Koruma, İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimi
ÇŞİDB	: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
DHDB	: Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
EYDB	: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
EYHGM	: Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
FRIT	: Türkiye'deki Mülteciler İçin Mali Yardım Programı
GAP	: Güneydoğu Anadolu Projesi

GSS	: Genel Sağlık Sigortası
GSYH	: Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
IFRC	: Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Derneği Federasyonu
IOM	: Uluslararası Göç Örgütü
IPA	: Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
İÇES	: İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitesi
İİT	: İslam İş Birliği Teşkilatı
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
JSGA	: Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
KALDES	: Kalite Değerlendirme Sistemi
KA-YA	: Kamu Yatırımları Bilgi Sistemi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KSGM	: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
KSK	: Kadının Statüsü Komisyonu
KVKK	: Kişisel Verileri Koruma Kanunu
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MIPAA	: Madrid Uluslararası Yaşlanma Eylem Planı
MSB	: Milli Savunma Bakanlığı
NVİGM	: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü
PTT	: Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi
PYS	: Personel Yönetim Sistemi
RTÜK	: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
SBB	: Strateji ve Bütçe Başkanlığı
SED	: Sosyal ve Ekonomik Destek
SESRIC	: İslam İşbirliği Teşkilatı İstatistiki, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi
SGB	: Strateji Geliştirme Başkanlığı
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SHM	: Sosyal Hizmet Merkezleri

SODAM	: Sosyal Dayanışma Merkezleri
SOYBİS	: Sosyal Yardım Bilgi Sistemi
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
SUY	: Sosyal Uyum Yardımı
SYDTF	: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu
SYDV	: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
SYGM	: Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü
SWGA	: Yaşlanma Daimî Çalışma Grubu
ŞEY	: Şartlı Eğitim Yardımı
ŞNT	: Şartlı Nakit Transferi
ŞÖNİM	: Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri
ŞSY	: Şartlı Sağlık Yardımı
ŞYGGM	: Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğü
TAMP	: Türkiye Afet Müdahale Planı
TBM	: Türkiye Bağımlılıkla Mücadele
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
T-SUY	: Tamamlayıcı Sosyal Uyum Yardımı
TUBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UMEP	: Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Eylem Planı
UN	: Birleşmiş Milletler
UNESCAP	: Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu
UNDP	: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNECE	: BM Avrupa Ekonomik Komisyonu
UNFPA	: Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu
UNHCR	: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği
UNICEF	: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
UNV	: BM Gönüllüleri Programı
UN WOMEN	: Birleşmiş Milletler Kadın Birimi
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi

WHO	: Dünya Sağlık Teşkilatı
YBS	: Yönetim Bilişim Sistemleri
YİKOB	: Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı
Y-SUY	: Yabancılar Yönelik Sosyal Uyum Yardımı
Y-ŞEY	: Yabancılar Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı

YÖNETİCİ ÖZETİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 41'inci maddesinde belirtilen *"İdare faaliyet raporu, ilgili idare hakkındaki genel bilgilerle birlikte; kullanılan kaynakları, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerini, varlık ve yükümlülükleri ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgileri de kapsayan malî bilgileri; stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyetleri ve performans bilgilerini içerecek şekilde düzenlenir."* hükmü gereğince hazırlanan faaliyet raporları, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu ilkesine dayanmaktadır. Kamuoyu ve tüm paydaşların bilgi sahibi olmasını sağlamak üzere yayımlanan faaliyet raporlarında yer alan bilgiler doğru, güvenilir ve eksiksiz olarak yıl içerisinde gerçekleşen faaliyet sonuçlarını tüm yönleriyle içermektedir. Bu çerçevede Bakanlığımız 2023 Yılı Faaliyet Raporu; belirlenen ilkeler temelinde ve Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları İle Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin İdare Faaliyet Raporlarının Performans Esaslı Program Bütçe Esaslarına Uygun Şekilde Hazırlanması Hakkında Usul ve Esaslar doğrultusunda hazırlanmıştır.

Raporun birinci bölümünde; Bakanlığımızın hizmet alanlarındaki köklü geçmişine, taşra teşkilatı ve bağlı kuruluşlarıyla birlikte; ulusal ve uluslararası alanda faaliyet gösteren yaygın teşkilat yapısına, gelişen teknolojik imkânları ve insan kaynaklarını kullanarak başta kadın, çocuk, yaşlı, engelli vatandaşlarımız, şehit ve gazi yakınlarımız olmak üzere bireyden aileye, aileden topluma kadar uzanan çok geniş bir hedef kitleyi içine alan; sosyal hizmetler ve sosyal yardımlardan oluşan Bakanlık faaliyetlerine yer verilmiştir.

Raporun ikinci bölümünde, 2023 yılında Bakanlığımız 2022-2026 Stratejik Planında belirlenen amaç ve hedefler ile Bakanlığımızın temel politika ve öncelikleri oluşturulurken esas alınan 11.Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program ve Cumhurbaşkanlığı Programı gibi üst politika belgelerinde Bakanlığımızın üstlenmiş olduğu görevler belirtilmiştir.

Raporun üçüncü bölümünde, Bakanlığımızın bütçe uygulama sonuçları, temel mali tablolar ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yönelik mali bilgiler ile program bütçe esasına uygun olarak hazırlanan faaliyet bilgileri, performans sonuçları ve stratejik plan değerlendirme tablolarına yer verilmiştir.

Raporun dördüncü bölümünde, Bakanlığımızın güçlü ve zayıf yönleri ile oluşabilecek fırsatlar ve tehditler sistematik bir şekilde tespit edilirken, son bölümünde ise Bakanlığımız hizmetlerinin niceliksel ve niteliksel açıdan geliştirilmesine ilişkin öneri ve tedbirler yer almaktadır.

Bakanlığımızın temel politika ve hedefleri çerçevesinde yıl içerisinde gerçekleştirmiş olduğu faaliyetlerinin yer aldığı ve sorumluluk, doğruluk ve tarafsızlık, açıklık, tutarlılık, hesap verilebilirlik ilkeleri göz önünde bulundurularak hazırlanan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu kamuoyuna sunulmaktadır.

I-GENEL BİLGİLER

A. MİSYON ve VİZYON

Misyon

Bireyin, ailenin ve toplumsal değerlerimizin korunması, güçlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik bütüncül ve adil sosyal hizmet modelleri geliştirmek ve uygulamak.

Vizyon

Toplumun her bir ferdine ulaşarak etkin sosyal hizmet sunumuyla ülkemizin sosyal kalkınmasında öncü kurum olmak.

B. YETKİ, GÖREV ve SORUMLULUKLAR

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının (ASHB) yetki, görev ve sorumlulukları 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 No’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nde, 73 No’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılan değişikliklerle belirlenmiştir.

(1) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Sosyal hizmetler ve yardımlara ilişkin ulusal düzeyde politika ve stratejilerin geliştirmesi amacıyla gerekli çalışmalar yapmak, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve ortaya çıkan yeni hizmet modellerine göre güncelleyerek geliştirmek,
- b) Sosyal ve kültürel dokudaki aşınmalara karşı aile yapısının ve değerlerinin korunarak gelecek nesillere sağlıklı biçimde aktarılmasını sağlamak üzere; ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, aile bütünlüğünün korunması ve aile refahının artırılmasına yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütmek, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak,
- c) Çocukların her türlü ihmal ve istismardan korunarak sağlıklı gelişimini temin etmek üzere; ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, çocuklara yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütmek, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak,
- ç) Kadınlara karşı ayrımcılığı önlemek, kadının insan haklarını korumak ve geliştirmek, kadınların toplumsal hayatın tüm alanlarında hak, fırsat ve imkânlardan eşit biçimde yararlanmalarını sağlamak üzere; ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, kadınlara yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütmek, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak,
- d) Engellilerin ve yaşlıların her türlü engel, ihmal ve dışlanmaya karşı toplumsal hayata ayrımcılığa uğramadan ve etkin biçimde katılmalarını sağlamak üzere; belirlenen ulusal politika ve stratejilerin uygulanmasını koordine etmek, engellilere ve yaşlılara yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütmek, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak, engellilerin mesleki rehabilitasyonunu sağlayacak tedbirler almak,

- e) Şehitlerimizin hatıralarının yaşatılması, şehit yakınları ile gazilerin her türlü mağduriyet ve mahrumiyetten korunması amacıyla; ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, şehit yakınları ile gazilere yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütmek, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak,
- f) Toplumun sosyal yardım ve korumaya ihtiyaç duyan kesimlerine yönelik yardım faaliyetlerini düzenli ve etkin biçimde yürütmek; yoksullukla mücadeleye ilişkin ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak,
- g) Öncelikle çocuğun aile içinde yetiştirilmesi ve desteklenmesi amacıyla aileyi eğitim, danışmanlık ve sosyal yardımlarla güçlendirmek; korunmaya, bakıma ve yardıma muhtaç çocuk, kadın, engelli ve yaşlıların tespiti, bunların korunması, bakımı, yetiştirilmesi ve rehabilitasyonlarını sağlamak üzere gerekli hizmetleri yürütmek, bu hizmetler için gündüzlü ve yatılı sosyal hizmet kuruluşları kurmak ve işletmek,
- ğ) Ailenin bütünlüğünü korumak, parçalanmış ailelerin korunmaya, yardıma ve bakıma muhtaç fertleriyle çocuklarına her türlü maddî, manevî ve sosyal destek sağlamak; bu amaçla gerekli planlamaları yapmak, eğitim faaliyetlerinde bulunmak,
- h) Kamu kurum ve kuruluşları, gönüllü kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yürütülen sosyal hizmetler ve yardımlara ilişkin ilke, usul ve standartları belirlemek, bu çerçevede denetimini yapmak, bu alanda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların taşıması zorunlu olan nitelikleri ve bunlara rehberlik edecek programları geliştirmek,
- ı) Sosyal hizmet ve yardım faaliyetleriyle bunlardan yararlananlara ilişkin bilgileri merkezî bir sistemde oluşturulacak veri tabanı aracılığıyla işlemek, kontrol etmek, izlemek ve geliştirilecek politika, strateji ve önlemler bağlamında değerlendirmek,
- i) Sosyal hizmetler ve yardımlar alanındaki uluslararası gelişmeleri ve faaliyetleri izlemek, bunlara katkı vermek ve yürütülecek çalışmalarda yararlanmak üzere değerlendirmek, bu alanda taraf olduğumuz uluslararası sözleşme ve anlaşmaların ulusal düzeyde uygulanmasını sağlamak,
- j) Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1. Tarihçe

ASHB toplumumuzun temel yapı taşı olan aile kurumunun korunması, bireylerin sosyal ve ekonomik açıdan güçlendirilmesi ve sosyal hizmetlere erişiminin sağlanmasına yönelik sistemli çalışmaların hayata geçirilmesi amacıyla teşkilatlandırılmıştır.

İlk sosyal hizmet kurumu olarak, 1917 yılında kimsesiz ve yoksul çocukları himaye etmek amacıyla kurulan Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti, 1935 yılında Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu ismini almıştır. 1963 yılında 225 sayılı Kanun ile Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu ve Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü birleştirilmiştir. 1983 yılında 2828 sayılı Kanun ile **Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü** adını alarak faaliyetlerini sürdürmüştür. Ailenin bütünlüğünün korunması, güçlendirilmesi ve sosyal refahının artırılması için çalışmalar yürütmek üzere; 1989 yılında 396 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Başbakanlığa bağlı olarak kurulan Aile Araştırma Kurumu, 2004 yılında 5256 sayılı Kanun'la yine Başbakanlığa bağlı olarak

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüne dönüştürülmüştür.

Kadının statüsünün güçlendirilmesi ve haklarının korunması için 1990 yılında 422 sayılı KHK ile Başbakanlığa bağlı olarak kurulan Kadının Statüsü ve Sorunları Başkanlığı, 2004 yılında 5251 sayılı Kanun'la **Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü** (KSGM) olarak yeniden yapılandırılmıştır.

1986 yılında 3294 sayılı Kanun'la, sosyal yardım alanına kalıcı çözümler getirmek amacıyla Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu (SYDTF) oluşturulmuştur. Fon ile yürütülen sosyal yardım faaliyetleri, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. 2004 yılında kurulan **Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü**, fon kaynağını kullanarak sosyal yardım programları uygulamaya başlamıştır.

Engellilere yönelik hizmetlerin düzenli, etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi için 1997 yılında 571 sayılı KHK ile Başbakanlığa bağlı kurulan Özürlüler İdaresi Başkanlığının, ulusal politika doğrultusunda 2005 yılında yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile faaliyet alanını genişletmiştir.

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Özürlüler İdaresi Başkanlığı ve Primsiz Ödemeler Genel Müdürlüğünün faaliyetleri 2011 yılında 633 sayılı KHK ile kurulan **Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı** çatısı altında birleştirilmiştir.

Mülga Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve mülga Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş süreci kapsamında 2018 yılında yayımlanan 1 No'lu ve 15 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri doğrultusunda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı çatısı altında birleştirilmiştir.

21.04.2021 tarihli ve 31461 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 73 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olmak üzere iki Bakanlık olarak teşkilatlandırılmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yetki, görev ve sorumlulukları 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde, 73 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılan değişikliklerle belirlenmiştir.

2. Fiziksel Yapı

Hizmet Binaları

Tablo 1: Bakanlık Merkez Teşkilatı Hizmet Binaları Tablosu

Bina	Arsa Alanı (m ²)	Kullanım Alanı (m ²)
Söğütözü Hizmet Binası	14.284	37.489
Bakanlık Ek Hizmet Binası(Kızılay, mülga Devlet Personel Başkanlığı Ana Bina)	1.075	6.060
Bakanlık Ek Hizmet Binası(Kızılay, mülga Devlet Personel Başkanlığı Ek Bina)	741	2.600
Bakanlık Ek Hizmet Binası (Kızılay, Eski İlbank Binası)	434	2.378

Tablo 2: Bakanlık Hizmet Kuruluşları Tablosu

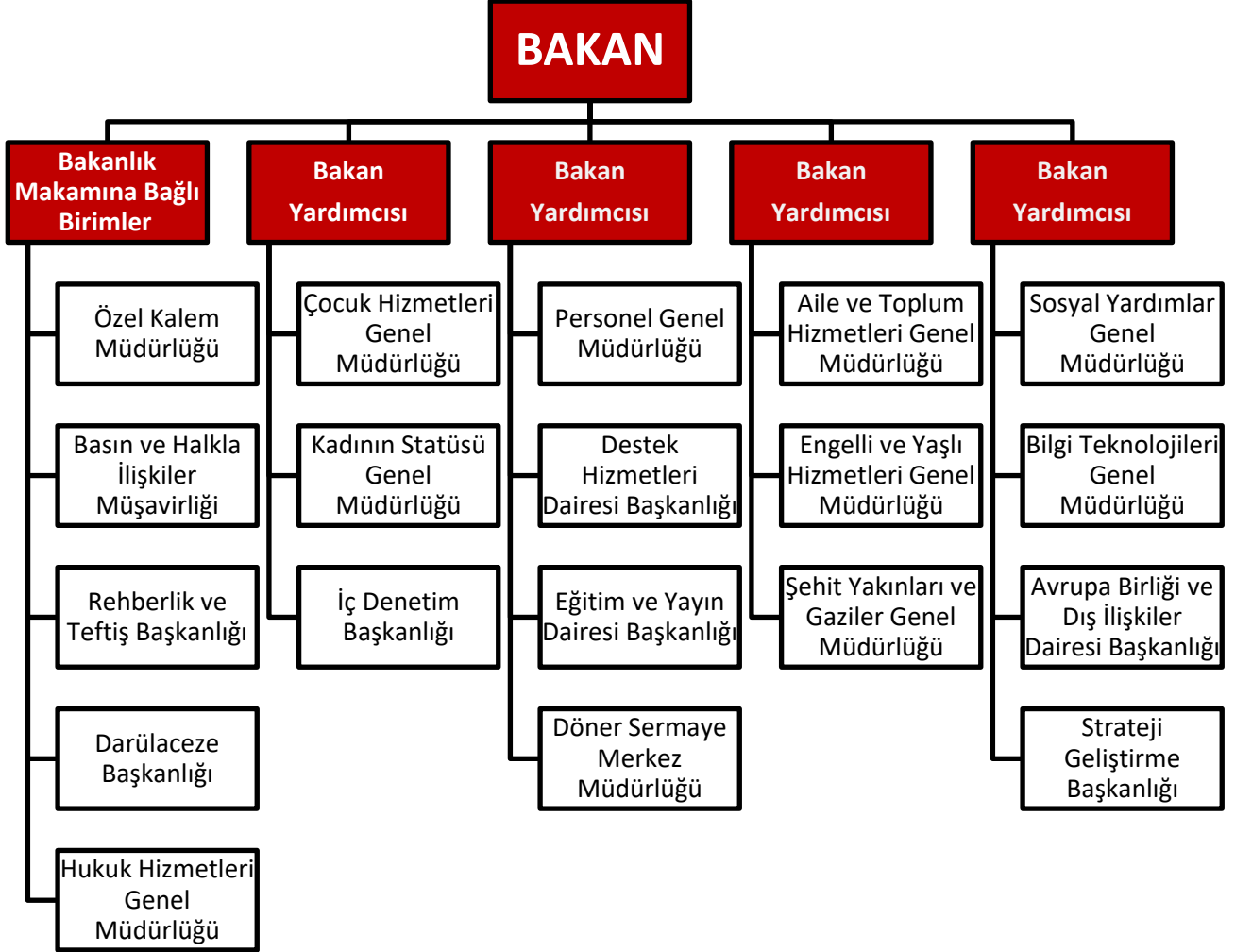
Aile ve Toplum Hizmetleri Kuruluşları
Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM)
Çocuk Hizmetleri Kuruluşları
Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi (ÇEKOM)
Çocuk Koruma, İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimi (ÇOKİM)
Çocuk Evleri Sitesi (ÇES)
Çocuk Evleri
İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitesi (İÇES)
Kadın Hizmetleri Kuruluşları
Kadın Konukevleri
Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)
Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM)
Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Kuruluşları
Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezleri
Huzurevi ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri
Umut Evleri (Ev Tipi Sosyal Hizmet Kuruluşu)
Yaşlı Yaşam Evleri (Ev Tipi Sosyal Hizmet Kuruluşu)
Engelli Bireylere Yönelik Aktif Yaşam Merkezleri
Yaşlı Bireylere Yönelik Aktif Yaşam Merkezleri
Sosyal Yardım Kuruluşları
Aile Destek Merkezleri (ADEM)
Sosyal Dayanışma Merkezleri (SODAM)
Bağlı Kuruluş (Özel Statülü)
Darülaceze Başkanlığı

3. Organizasyon Yapısı

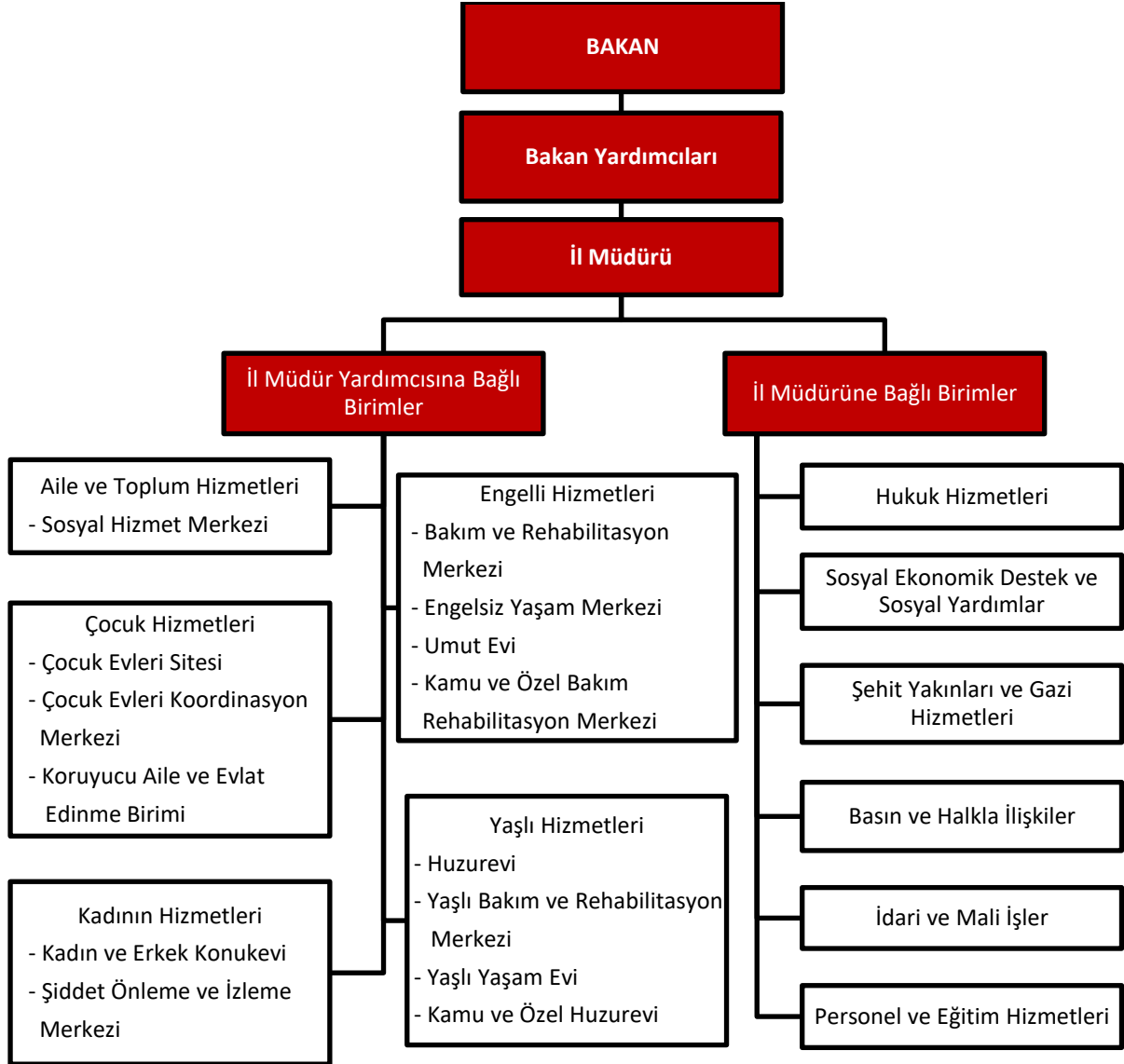
ASHB merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatından oluşur. Darülaceze Başkanlığı Bakanlığımızın bağlı (özel statülü) kuruluşudur.

Bakanlığımız merkez teşkilatı Şekil 1’de, taşra teşkilatı Şekil 2’de gösterilmektedir.

Şekil 1: Merkez Teşkilatı Organizasyon Şeması

Şekil 2: Taşra Teşkilatı Organizasyon Şeması

4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı

Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün (BTGM) bilişim altyapısı; Karanfil, Kızılay ve Söğütözü olmak üzere 3 veri merkezinde bulunmaktadır. Bakanlığımızın merkez ve taşra teşkilatına hizmet veren uygulama ve projeler ağırlıklı olarak günümüzün teknolojileri kullanılarak yönetilmektedir.

Merkez ve taşra teşkilatı personeli ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) personeline destek verilmektedir.

E-Devlet Kapısında Sunulan Hizmetler:

- Sosyal Yardım Bilgileri Sorgulama
- Sosyal Yardım Başvuru Hizmeti
- Sosyal Yardım Sorgu İzni Hizmeti
- Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmeti Ön Başvurusu
- SED Ödeme Bilgileri Sorgulama
- Doğum Yardımı Başvuru Sonucu Sorgulama
- Engelli Evde Bakım Ödeme Bilgileri Sorgulama
- Engelliler İçin Kimlik Kartı Başvurusu
- Sosyal Destek Hattı (Alo 183)
- Gelir Testi Sonucu Sorgulama
- Sosyal Hizmetler Kanunu Kapsamında İstihdam Hakkı Sorgulama
- Aile Danışmanlığı Başvurusu
- Koruyucu Aile Ödeme Bilgileri Sorgulama
- Koruyucu Aile İlk Görüşme Talebi
- Bakım İhtiyacı Olan Engellilerin Kurumsal Bakım Taleplerinin Ön Başvurusu
- SYDV İlanları Başvuru Sistemi
- Evlat Edinme Hizmeti
- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu Kapsamında İşe Yerleştirme Tercih İşlemleri
- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'na Göre Kurayla Yerleşim Sorgulama
- Huzurevleri Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerine Yerleşme Talebi Ön Başvurusu
- Proje Destekleri Takip
- Elektronik Belge Yönetim Sistemi (BELGENET) Evrak Doğrulama
- Kariyer Kapısı-Kamu İşe Alım
- 3713 sayılı Kanuna Göre Şehit ve Gazi Yakınları ile Gaziler için Atama Kurası Sonucu Sorgulama
- Şehit Yakınları, Gazi ve Gazi Yakınları Ücretsiz Seyahat Kartı Ön Başvurusu
- Şehit Yakınları, Gazi ve Gazi Yakınları İstihdam Başvuru Sorgulama
- Şehit Yakınları, Gazi ve Gazi Yakınları Ücretsiz Seyahat Kartı Başvuru Sorgulama
- Özel Kreş, Gündüz Bakım Evi ve Çocuk Kulübü Açmak için Ön Başvuru
- Bakım İhtiyacı Olan Engellilerin Evde Bakım Taleplerinin Ön Başvurusu
- Engelli Kimlik Kartı Bilgileri Sorgulama

5. İnsan Kaynakları

2023 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla Bakanlığımızda 54.303 kişi görev yapmaktadır. Bu sayının 22.487'si kadrolu personel olup; 2.121 kişi sözleşmeli personel, 29.695 kişi ise işçi statüsündedir. Merkez teşkilatı 1.835 kişiden oluşurken taşra teşkilatımız 52.199, döner sermaye 269 kişiden oluşmaktadır. Bakanlığımız personel sayılarına ilişkin bilgiler Tablo 3'te özet olarak verilmiştir.

Tablo 3: Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Sayıları Tablosu

	Memur (4/A)	Sözleşmeli (4/B)	İşçi (4/D)	Toplam
Merkez	1.378	77	380	1.835
Taşra	21.068	2.044	29.087	52.199
Döner Sermaye	41	-	228	269
Toplam	22.487	2.121	29.695	54.303

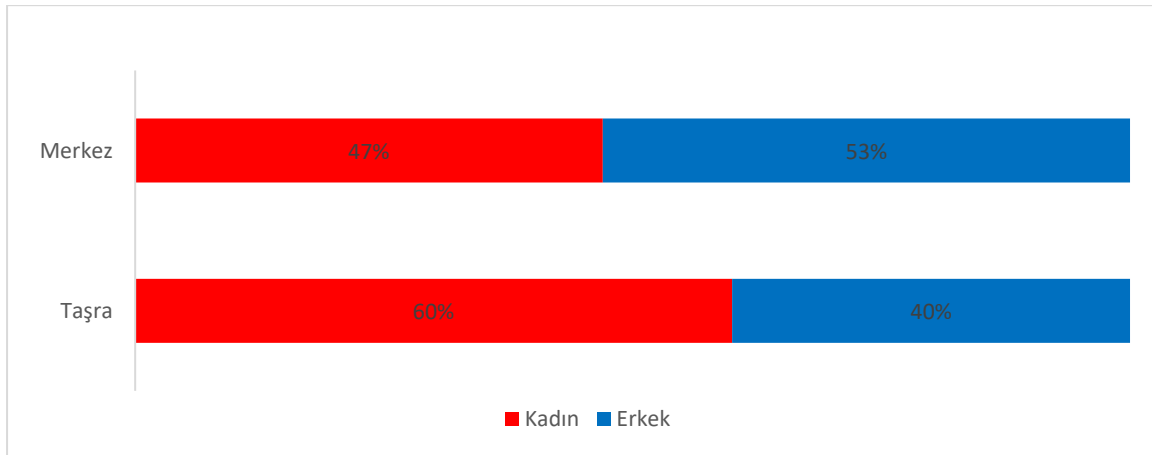
Bakanlığımız merkez teşkilatında görev yapan 1.835 kişinin %54'ü lisans, %16'sı yüksek lisans, %2'si ise doktora programlarından mezundur. Taşra teşkilatında görev yapan 52.199 kişinin %38'i lisans, %3'ü yüksek lisans mezunu olup doktorasını tamamlamış 22 kişi görev yapmaktadır. Bakanlığımız kadrolu merkez ve taşra personelinin eğitim durumuna göre dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4: Personelin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı Tablosu

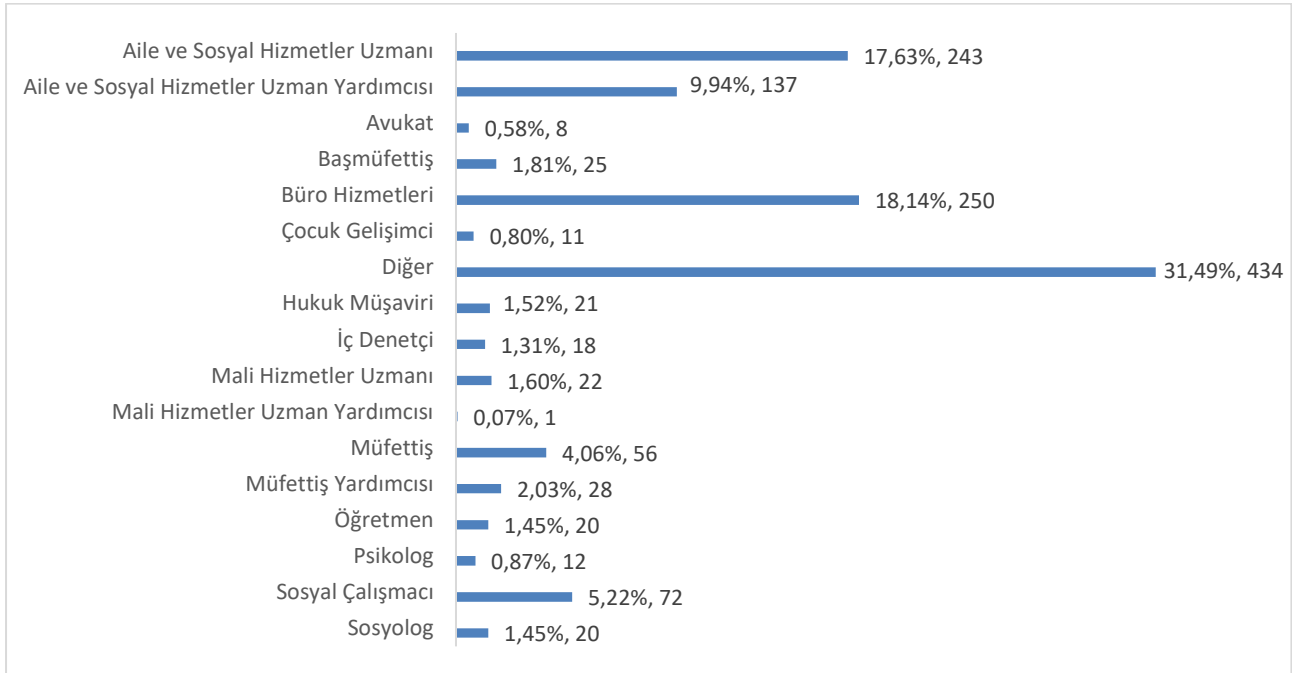
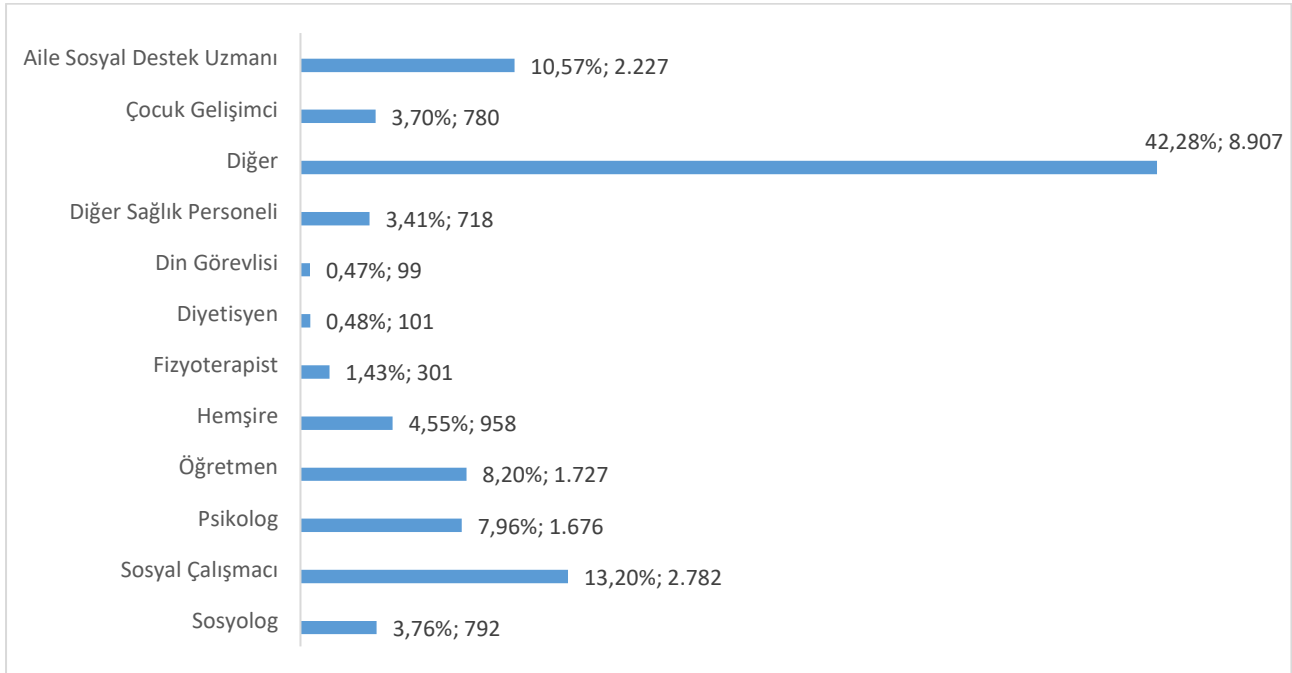
	İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Merkez	29	35	296	141	997	303	34	1.835
Taşra	4.181	3.124	15.941	7.238	19.851	1.842	22	52.199
Döner Sermaye	42	32	69	42	80	3	1	269
Toplam	4.252	3.191	16.306	7.421	20.928	2.148	57	54.303

Bakanlığımız merkez teşkilatının %47'si kadın, %53'ü erkek; taşra teşkilatımızın %60'ı kadın, %40'ı erkek personelden oluşmaktadır. Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında çalışan personelin cinsiyete göre dağılımına Grafik 1'de yer verilmiştir.

Grafik 1: Personelin Cinsiyete Göre Dağılımı

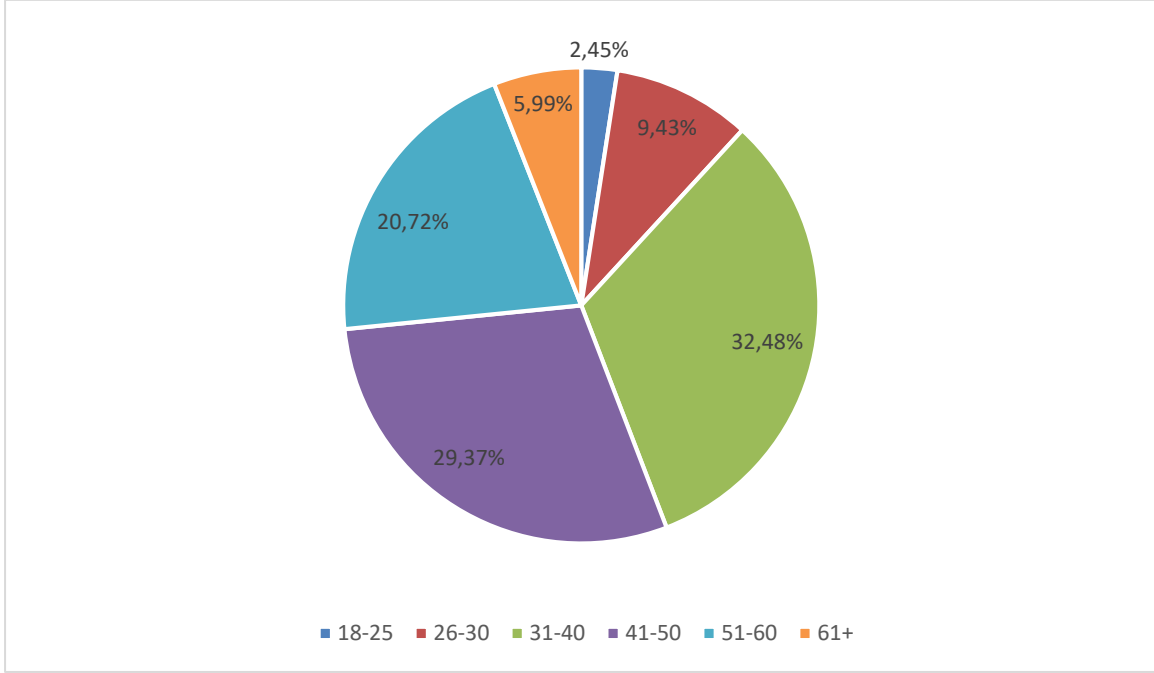

2023 yılı Aralık sonu itibarıyla Bakanlığımız taşra teşkilatı personelini unvan bazında incelediğimizde sosyal çalışmacı, öğretmen, psikolog, hemşire, sosyolog gibi meslek elemanı sayısının ağırlıklı olduğu görülmektedir. Merkez teşkilatında görev yapan uzman ve uzman yardımcısı sayısının ise yıllar itibarıyla artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Grafik 2 ve 3'te sırasıyla Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görev yapan kadrolu personelin unvana göre dağılımı gösterilmiştir.

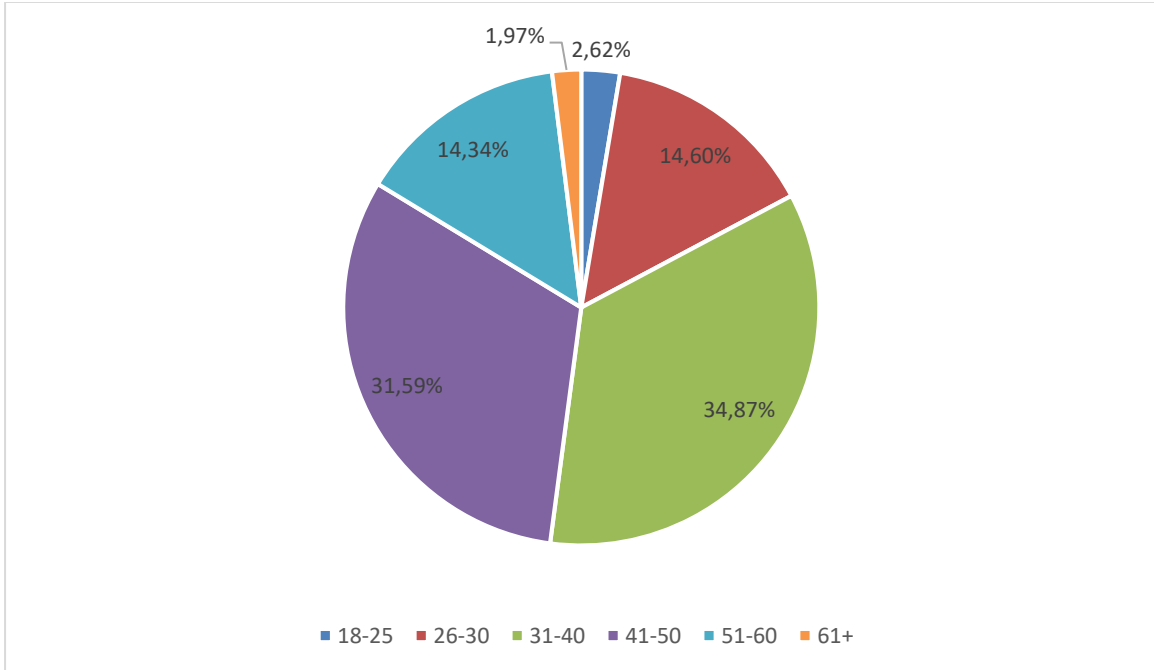
Grafik 2: Merkez Teşkilatı Kadrolu Personelinin Unvan ve Göreve Göre Dağılımı**Grafik 3: Taşra Teşkilatı Kadrolu Personelinin Unvan ve Göreve Göre Dağılımı**

Bakanlığımız çalışanlarının %51,8'i 18-40 yaş aralığında olup mevcut bilgi ve teknoloji kaynaklarını aktif olarak kullanmaktadır. Grafik 4'te Bakanlığımız merkez teşkilatı personelinin ve Grafik 5'te taşra teşkilatı personelinin yaş gruplarına göre dağılımına yer verilmiştir.

Grafik 4: Merkez Teşkilatının Personelinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

Grafik 5: Taşra Teşkilatı Personelinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

6. Sunulan Hizmetler

Bakanlık merkez teşkilatında yer alan birimlerin görevleri şu şekildedir;

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın aile ve topluma yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmek ve koordine etmek,
- Aile yapısının ve değerlerinin korunması, güçlendirilmesi ve ailenin sosyal refahının artırılması için ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, belirlenen politika ve stratejileri uygulamak, uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek,
- Kamu kurum ve kuruluşları, gönüllü kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce aile ve topluma yönelik yürütülen sosyal hizmetlere ilişkin ilke, usûl ve standartları belirlemek ve bunlara uyulmasını sağlamak,
- Aile yapısını ve değerlerini tehdit eden sorunları ve bu sorunlara yol açan faktörleri tespit etmek, bu sorunlara karşı toplumsal duyarlılığı geliştirici faaliyet ve projeler yürütmek, çözüm önerileri geliştirmek, bu konularda eğitim programları hazırlamak ve uygulamak,
- Aile içi şiddet ve istismar, töre cinayetleri, intihar ve benzeri sorunları nedenleri ve sonuçları bakımından incelemek, araştırmak, bunların önlenmesine ve sorunların çözümüne yönelik, aileyi destekleyici ve eğitici programlar hazırlamak ve uygulamak,
- Ailelerin huzur ve mutluluğunu tehdit eden kötü alışkanlık ve bağımlılık sorunlarını, nedenleri ve sonuçları bakımından incelemek, araştırmak, bunların önlenmesine ve sorunların çözümüne yönelik, aileyi destekleyici ve eğitici programlar hazırlamak ve uygulamak,
- Ailelerin maddî refahının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, bu konuda diğer birimler, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile koordineli eğitim programları ve projeler hazırlamak ve uygulamak,
- Ailedeki yapısal değişimleri, nedenleri ve sonuçları bakımından araştırmak, değerlendirmek ve aile değerlerinin sağlıklı biçimde korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak,
- Nüfus yapısındaki değişimlerin aile yapısı üzerindeki etkilerini izlemek, sorun alanlarını tespit etmek ve bu konuda ulusal bir politikanın geliştirilmesine yardımcı olmak,
- Ailenin ve aileyi oluşturan bireylerin karşılaştıkları sorunlara ilişkin kamuoyundaki eğilim ve beklentileri tespit etmek amacıyla çalışmalar yapmak,
- Yurt dışında yaşayan Türk ailelerinin sorunlarını araştırmak ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içinde çözüm önerileri geliştirmek ve uygulamak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın çocuklara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmek ve koordine etmek,
- Çocuklara yönelik sosyal hizmetler konusunda politika ve stratejiler belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, belirlenen politika ve stratejileri uygulamak, uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek,
- Kamu kurum ve kuruluşları, gönüllü kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce çocuklara yönelik yürütülen sosyal hizmetlere ilişkin ilke, usûl ve standartları belirlemek ve bunlara uyulmasını sağlamak,
- Çocukların her türlü ihmal ve istismardan korunması ve sağlıklı gelişimi için gerekli önleyici ve telafi edici mekanizmaları oluşturmak ve uygulamaya koymak,
- Geçici ya da sürekli olarak aile ortamından mahrum kalan veya yüksek yararı ailesinin yanında bulunmamayı gerektiren çocuklara, özel bakım ve koruma hizmeti sunmak,

- Özel surette korunması gereken çocuklara yönelik hizmetleri, habersiz denetimleri de kapsayacak şekilde yerinde denetlemek, tespit edilen aksaklıklara ve yetersizliklere karşı gerekli önlemleri ivedilikle almak,
- Özel surette korunması gereken çocuklara en nitelikli hizmetin verilebilmesini teminen, fiziki altyapı, nitelikli personel yetiştirilmesi ve istihdamı gibi hususlarda her türlü önlemi almak,
- Özel surette korunması gereken çocukların ilgili mevzuat uyarınca işe yerleştirilmesi işlemlerinde koordinasyonu sağlamak,
- Özel surette korunması gereken çocuklara yönelik hizmetler konusunda kamu kurum ve kuruluşlarıyla gönüllü kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak, bu alandaki gönüllü girişimleri teşvik edici mekanizmaları geliştirmek ve uygulamak,
- Özel surette korunması gereken çocuklar sorununda toplumsal duyarlılığı ve dayanışmayı güçlendirici faaliyet, proje ve kampanyalar düzenlemek,
- Evlat edindirme ve koruyucu aile hizmetlerini koordine etmek,
- 03.07.2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda belirlenen tedbirleri yürütmek ve koordinasyonunu sağlamak,
- 24.05.1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun ek 1'inci maddesi kapsamında yer alanların istihdamına ilişkin iş ve işlemleri kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurum ile gerekli koordinasyonu sağlayarak yürütmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın kadınlara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmek ve koordine etmek,
- Kadına karşı ayrımcılığın önlenmesi, kadının insan haklarının ve toplumsal statüsünün korunması ve geliştirilmesi, kadının toplumsal hayatın tüm alanlarında etkin hâle getirilmesine yönelik ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi çalışmalarını koordine etmek, belirlenen politika ve stratejileri uygulamak, uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek,
- Kamu kurum ve kuruluşları, gönüllü kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce kadınlara yönelik yürütülen sosyal hizmetlere ilişkin ilke, usûl ve standartları belirlemek ve bunlara uyulmasını sağlamak,
- Kadına karşı her türlü ayrımcılığı önlemek ve kadının insan haklarını geliştirmek amacıyla faaliyet ve projeler yürütmek, bu alanda yapılan çalışmalara destek vermek,
- Kadının insan hakları konusunda kamuoyunu bilgilendirmek ve aydınlatmak suretiyle toplumsal bilinçlenmeyi geliştirmek,
- Kadına yönelik her türlü şiddet, töre ve namus cinayetleri, taciz ve istismarın önlenmesi için çalışmalarda bulunmak, kadının aile ve sosyal yaşamdan kaynaklanan sorunlarının çözümüne destek oluşturmak,
- Sağlık, eğitim, kültür, çalışma ve sosyal güvenlik başta olmak üzere bütün alanlarda kadınların ilerlemesini sağlayıcı ve karar mekanizmalarına katılımını artırıcı çalışmalarda bulunmak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın engellilere ve yaşlılara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmek ve koordine etmek,
- Engelliliğin önlenmesi ile engellilerin eğitimi, istihdamı, rehabilitasyonu, ayrımcılığa uğramadan insan haklarından yararlanarak toplumsal hayata katılmaları ve diğer konularda ulusal düzeyde politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, belirlenen politika ve stratejileri uygulamak, uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek,

- Engellilerin sorunlarını ve çözüm yollarını araştırmak, bu konuda uygulamanın geliştirilmesine yönelik öneri ve programlar hazırlamak ve uygulamak,
- Engellilerle ilgili konularda inceleme ve araştırmalar yapmak, projeler hazırlamak ve uygulamak,
- Münhasıran engellilere tanınan haklar ve sunulan hizmetlerden yararlanmada kullanılmak üzere hazırlanan engelli kimlik kartlarına ilişkin işleri yürütmek,
- Yaşlılara yönelik sosyal hizmetlere ilişkin olarak ulusal düzeyde politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, belirlenen politika ve stratejileri uygulamak, uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek,
- Yaşlılara sunulan sosyal hizmet modellerini geliştirmek,
- Yaşlıların ve bakıma muhtaç engellilerin, yaşamlarını evlerinden ve sosyal çevrelerinden ayrılmadan sürdürebilecekleri sosyal desteklerin verilmesi için gerekli mekanizmaları kurmak, var olanları standardize etmek, uygulamaları takip etmek ve denetlemek,
- Yaşlıların toplumla bütünleşmesine, statü ve rollerinin yeniden kazanımına, işlevlerinin artırılmasına, boş zamanlarının etkili bir biçimde değerlendirilmesine ilişkin mekanizmalar oluşturmak,
- Kamu kurum ve kuruluşları, gönüllü kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce engellilere ve yaşlılara yönelik yürütülen sosyal hizmet faaliyetlerine ilişkin ilke, usûl ve standartları belirlemek ve bunlara uyulmasını sağlamak,
- 14.07.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesi kapsamında engellilerin istihdamına ilişkin iş ve işlemleri kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurum ile gerekli koordinasyonu sağlayarak yürütmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın şehit yakınları ve gazilere yönelik sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmek ve koordine etmek,
- Şehit yakınları ve gazilerin hakları ile onlara yönelik yardım, hizmet ve muafiyetlere ilişkin ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, belirlenen politika ve stratejileri uygulamak, uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek,
- Kamu kurum ve kuruluşları, gönüllü kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce şehit yakınları ve gazilere yönelik yürütülen faaliyetlere ilişkin ilke, usûl ve standartları belirlemek ve bunlara uyulmasını sağlamak,
- Şehit ve gazi çocuklarının eğitimi konusunda, ilgili kurum ve kuruluşlar ile gönüllü kuruluşların da desteğiyle gerekli çalışmaları yürütmek,
- Şehit yakınları ve gazilerin ekonomik, sosyal ve kültürel bakımdan desteklenmesi ve toplumdan kopmaması amacıyla çalışmalar yürütmek, bu konuda toplumsal duyarlılığı güçlendirici faaliyetler yapmak,
- Gazilerin toplumsal hayata adaptasyonu, tedavi ihtiyaçlarının karşılanması, istihdam sorunlarının giderilmesi ve sosyal güvenlik haklarının geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmek,
- Şehit ve gazi yakınları arasında iletişim ve dayanışmayı güçlendirmek,
- Şehit yakınları ve gazilere yönelik yardım kampanyalarına ilişkin usûl ve esasları belirlemek, istismar amaçlı girişimlere karşı ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde her türlü önlemi almak,
- İlgili mevzuatı çerçevesinde şehit ve gazi yakınlarının öncelikli istihdamına yönelik uygulamaları koordine etmek,
- 12.04.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun ek 1'inci maddesi kapsamında yer alanların istihdamına ilişkin iş ve işlemleri kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurum ile gerekli koordinasyonu sağlayarak yürütmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü

- Yoksullukla mücadele ve sosyal yardımlar alanında ulusal düzeyde uygulanacak politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları koordine etmek, belirlenen politika ve stratejileri uygulamak, uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek,
- 29.05.1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun amaçlarını gerçekleştirmek ve uygulanmasını sağlamak için gerekli idarî ve malî tedbirleri almak,
- SYDTF'nin gelirlerini zamanında toplamak, toplanan gelirlerini yerinde, zamanında ve ihtiyaçlara göre kullanılmasını sağlamak,
- 3294 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan vakıfların harcamalarını, iş ve işlemlerini araştırmak, incelemek, izlemek ve denetlemek, görülen aksaklıklarla ilgili gerekli tedbirleri almak, vakıfların çalışma usûl ve esasları ile sosyal yardım programlarının ölçütlerini belirlemek,
- Mevzuatta kamu kaynaklarıyla yardım yapılması öngörülen kişilere aylık, tazminat, ücret, yardım veya başka bir ad altında yapılacak her türlü sosyal yardımın ödenmesi ve anılan yardım ve ödemelerin veri tabanına işlenerek izlenmesi ile ilgili işleri diğer birimler ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içinde yerine getirmek; diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılmakta olan her türlü sosyal yardım ve ödemelerin veri tabanında izlenmesine ilişkin işlemleri yürütmek,
- Yoksullukla mücadeleye ve Genel Müdürlüğün görev alanına giren diğer konulara ilişkin olarak araştırma ve incelemeler yapmak, proje hazırlamak ve uygulamak,
- Yoksullukla mücadele alanında uluslararası gelişme ve uygulamaları izlemek, değerlendirmek, ülkemiz açısından yararlı görülen modelleri uygulamaya koymak,
- Sosyal Yardımlar Bilgi Sistemi ile ilgili işleri yürütmek,
- Sosyal yardımlaşma ve dayanışma kültürünü kökleştirici çalışmalar yapmak, geniş kitleleri kapsayan yardım kampanyalarını koordine etmek ve desteklemek,
- Sosyal yardıma hak kazanılmasında ve genel sağlık sigortalılığının tespitinde esas alınacak gelir tespit testlerine ilişkin usûl ve esasları belirlemek, bu testleri SYDV'lerle iş birliği yaparak uygulamak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- 26.09.2011 tarihli ve 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapmak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Personel Genel Müdürlüğü

- Bakanlığın personel politikası ve planlaması ile personel sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak,
- Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü

- Bakanlık projelerinin Bakanlık bilişim altyapısına uygun olarak tasarlanmasını ve uygulanmasını sağlamak, teknolojik gelişmeleri takip etmek ve Bakanlık otomasyon stratejilerini Strateji Geliştirme Başkanlığı ile iş birliği içerisinde belirlemek, bilgi güvenliği ve güvenilirliği konusunun gerektirdiği önlemleri almak, kamu bilişim standartlarına uygun çözümler üretmek,

- Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini yürütmek,
- Bakanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmaları yapmak,
- Bakanlık hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve ilgili birimlerle iş birliği içinde veri tabanları oluşturmak,
- Bakanlık birimlerince ülke çapında aile ve sosyal hizmet alanlarına yönelik olarak işletilen bilgi işlem sistemlerinin sürekli çalışır halde tutulmasını sağlamak,
- Bakanlığın bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme güvenliğini sağlamak ve bu konularda görev üstlenen personelin bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak düzenli şekilde hizmet içi eğitim almalarını sağlamak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Bakanlığın görev alanına giren faaliyet ve işlemlerle ilgili teftiş, inceleme ve soruşturmaları yürütmek, gerekli önlemleri almak veya aldırarak,
- Bakanlığın görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası mevzuatın uygulanmasını izlemek, mevzuat çalışmaları yapmak, gerektiğinde, teftiş ve denetimler sonucunda, mevzuatın aksayan yönleri, uygulanabilirliği, sektörel bazda ilgili kurum ve kuruluşlarca alınması gereken önlemleri belirlemek,
- Denetim sonuçlarına ilişkin istatistikleri tutmak, değerlendirmek ve yorumlamak,
- Kurum teşkilâtı ile personelinin idarî, malî ve hukukî işlemleri hakkında denetim, inceleme ve soruşturma yapmak,
- Sosyal hizmet ve yardım kuruluşlarınca sunulan hizmetlerin kontrol ve denetimini ilgili birimlerle iş birliği içinde yapmak, sunulan hizmetlerin süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek, kanıtlara dayalı olarak değerlendirmek, elde edilen sonuçları rapor hâline getirerek ilgililere iletmek,
- Bakanlığın görev alanına giren konularda faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler ile gönüllü kuruluşlara, faaliyetlerinde yol gösterecek plan ve programlar oluşturmak ve rehberlik etmek,
- Sosyal hizmet ve yardımlar alanında faaliyette bulunan veya bulunmak isteyen kişi, kurum ve kuruluşlar ile gönüllü kuruluşları teşvik edici mekanizmaların oluşturulmasına yardımcı olmak ve bu alanda yapılacak faaliyetlere ve alanda çalışan meslek elemanlarına rehberlik etmek,
- Sosyal hizmet ve yardım kuruluşlarının faaliyet ve işlemlerinde hataların önlenmesini, yönetim ve kontrol sistemlerinin geçerli, güvenilir ve tutarlı hâle gelmesini sağlamak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

- 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 15'inci maddesi, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı

- Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren konularda, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda, uluslararası kurum ve kuruluşlarla ilişkileri yürütmek, koordinasyonu sağlamak,

- Avrupa Birliği'ne yönelik olarak Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalar doğrultusunda Bakanlığının görev alanlarına ilişkin kısa, orta ve uzun vadede uygulanacak politikaların belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak ve bu konularda uygulama ile ilgili gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak ve öneriler hazırlamak,
- Bakanlığın Avrupa Birliği kaynaklı program ve projelerini hazırlamak, ilgili birimlerle iş birliği içinde yürütmek ve gerekli koordinasyonu sağlamak,
- Uluslararası kuruluşlar nezdinde düzenlenen seminer ve toplantılara personelin katılımı konusunda gerekli koordinasyonu sağlamak,
- Yurt dışında yaşayan; Türk vatandaşlarının, kaybettirme halleri dışında Türk vatandaşlığından çıkmış olanların ve 29.05.2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 28'inci maddesi kapsamındaki kişilerin kültürel, ekonomik ve ailevi nedenlerden kaynaklanan sorunlarına çözüm bulmak için gerekli çalışmaları yapmak, uluslararası sosyal hizmet vaka çalışmalarını yürütmek, yurt dışında gerekli sosyal incelemeleri yaparak sosyal inceleme raporları hazırlamak ve bu konularda yurt içinde ve yurt dışındaki kuruluşlarla gerekli koordinasyonu sağlamak,
- Sosyal hizmet alanında yabancı literatürü, mevzuatı ve uygulamaları izlemek ve raporlamak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

- Bakanlık personeli ile Bakanlığın görev alanındaki hizmetleri yerine getirecek diğer kurum ve kuruluş personelinin yetiştirilmesi, eğitilmesi ve bilgi düzeylerinin yükseltilmesi için gerekli programları planlamak, geliştirmek ve uygulamak; hizmet içi eğitim programları hazırlamak ve yürütülmesini sağlamak,
- Bakanlığın görev alanına ilişkin konularda kamuoyuna yönelik eğitici, aydınlatıcı ve bilinçlendirici faaliyetler yürütmek, bu konuda ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve özel sektörle iş birliği yapmak,
- Bakanlığın faaliyetlerini, projelerini, sunduğu hizmetleri kamuoyuna duyurmak,
- Bakanlığın görev alanına giren konularda toplumsal dayanışmayı güçlendirici kitlesel kampanyalar ve etkinlikler düzenlemek, teşvik etmek ve katkı sağlamak,
- Bakanlığın görev alanına giren konularda görsel, işitsel ve yazılı dokümanların basım ve yayımını yapmak veya yaptırmak, bu alandaki çalışmaları teşvik etmek ve desteklemek,
- Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayımlamak, film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak veya hazırlatmak, bu konulara ilişkin arşiv, dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

- 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak,
- Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek,
- Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

- Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve esaslara göre yürütülmesini sağlamak,

- 09.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak.
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Özel Kalem Müdürlüğü

- Bakanın çalışma programını düzenlemek,
- Bakanın resmî ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

İç Denetim Başkanlığı

- Bakanlık iç kontrol sisteminin yeterliliğini ve etkinliğini incelemek ve değerlendirmek,
- Risklerin etkili yönetimi için öneriler geliştirmek,
- Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlama amaçlı performans değerlendirmeleri yapmak ve önerilerde bulunmak,
- Bakanlığın faaliyet ve işlemlerinin mevzuata, belirlenen hedef ve politikalara uygunluğunu denetlemek,
- Üretilen bilgiler ile kamuoyuna açıklanan her türlü rapor, istatistik ve mali tabloların doğruluğunu, güvenilirliğini ve erişilebilirliğini değerlendirmek,
- Bilgi ve iletişim güvenliğine ilişkin tedbirlerin etkinliğini denetlemek.

Ortak Görevler

Bakanlık bünyesindeki genel müdürlükler sorumluluk alanlarıyla ilgili konularda aşağıdaki görevleri de yerine getirirler.

- Ulusal ve uluslararası düzeyde bilimsel etkinlikler düzenlemek, toplumu aydınlatıcı yayınlar hazırlamak, eğitsel faaliyet ve projeler yürütmek, ulusal ve uluslararası kongre, seminer, şûra ve benzeri etkinlikler düzenlemek,
- Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, yerel yönetimler, sosyal amaçlı vakıf, dernek ve diğer sivil toplum kuruluşları ve özel sektör arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak, müşterek projeler hazırlamak ve uygulamak,
- Uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak, proje geliştirmek ve yürütmek, gerçekleştirilecek çalışma ve etkinliklere katılmak; ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile kararların ulusal düzeyde uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek,
- İnceleme ve araştırma alanlarında elde edilen bilgileri değerlendirmek ve bunları uygulayıcı kurum ve kuruluşlara aktararak hizmetlerin geliştirilmesini ve yeni hizmet modellerinin oluşturulmasını sağlamak,
- Sorumluluk alanına ilişkin sorunlar ve yürütülen sosyal hizmet faaliyetlerine ilişkin bilgileri veri tabanı aracılığıyla izlemek, güncellemek ve yapılacak çalışmalarda değerlendirmek,
- Çocuk, kadın ve engelli haklarına ilişkin konularda ülkemizin taraf olduğu uluslararası antlaşmalar uyarınca Bakanlık temsilcileri, diğer Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları ile konuyla ilgili uzmanlardan teşkil edilecek ulusal takip ve danışma kurullarının sekretarya işlerini yürütmek.

7. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

İç Kontrol Sistemi

Bakanlık iç kontrol sistemi faaliyetlerinin yazılım ortamında sürdürülebilirliğinin sağlanması ve kurumsal hafıza oluşturulması amacıyla, kurum organizasyon yapısı ve görev tanımlarının yer aldığı, iş süreçlerinin belirlendiği bunun yanı sıra Bakanlık iş süreçlerine ve faaliyetlere ilişkin risklerin tanımlandığı, ölçüldüğü ve

eylem planları vasıtasıyla takibinin sağlandığı, Bakanlığımız birimlerimize ait hassas görevlerin belirleme ve değerlendirildiği İç Kontrol ve Risk Yönetimi Sistemi (<https://ickontrol.aile.gov.tr/>) üzerinden yürütülmektedir.

Bakanlığımız iç kontrol sistemi çalışmaları kapsamında, iş akış şemalarının güncellenmesi ile paralel yürütülecek çalışmalara kaynak teşkil edecek olan Bakanlık Süreç Hiyerarşisi oluşturulmuştur. Mevcut iç kontrol sistemi dokümantasyon yapısında kullanılan dokümanlar (süreç tanım formları, görev tanımları, iş akış şemaları vb.) yazılıma aktarılmış, birimlerle ve güncelleme çalışmalarını gerçekleştirecek personel ile eşleştirilmiştir. BELGENET üzerinden veri eşleştirilmesi sayesinde personel bilgilerinin interaktif olarak güncelleneceği yazılımda birim-unvan-personel eşleştirmesi yapılmış, her personelin görev tanımlarını otomatik olarak seçebilmesine ilişkin birim görevleri sistem üzerinden tanımlanmıştır. Süreçlere ait iş akışları, riskler ve mevcut kontrol faaliyetleri sisteme aktarılmıştır. Yazılım üzerinden yürütülecek iş ve işlemler belirlenerek çalışma programı oluşturulmuş, sorumlular belirlenmiş ve resmi yazı ile birimlere duyurulmuştur. Oluşturulan rehber dokümanlar ve eğitim videoları vasıtasıyla gerçekleştirilecek çalışmalar konusunda personelin bilgilendirilmesi sağlanmıştır. İlgili çalışmalar, Bakanlığımız birimleri tarafından sistem üzerinden periyodik olarak güncellenmekte ve geliştirilmektedir.

Bakanlığımız 2024-2025 yıllarını kapsayan “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı”, birimlerimizin katılımı, görüş ve önerileri doğrultusunda belirlenen standart ve gerekli genel şartlara uygun olarak hazırlanmış, Makam Onayı ile yürürlüğe konulmuştur.

İlgili çalışmaların gerçekleştirilmesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberinde yer alan hususlar doğrultusunda, iç kontrol sisteminin izlenmesi, gerekli yönlendirmelerin yapılması ve harcama birimlerine ait risklerin tutarlı bir şekilde yönetilmesinin sağlanması amacıyla 2023 yılında İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması amacıyla Bakanlığımız harcama birimleri ile gerçekleştirilen toplantılar vasıtasıyla, Bakanlık hizmetlerine ilişkin riskler güncellenerek, risk eylem planları oluşturulmuş, mevcut bilgilerin konsolide edilmesi ve değerlendirilmesi sonucunda ise Bakanlığımız İç Kontrol Sistemi ve Risk Değerlendirme Raporu (2023) hazırlanmıştır.

Bakanlığımıza ilişkin hassas görevlerin belirlenmesi ve hassas görevlerin puanlanması çalışmaları birimlerin katılımıyla tamamlanmış, ilgili çalışmaların değerlendirilerek konsolide edilmesi ile Bakanlık Hassas Görev Envanteri oluşturulmuştur.

Devam eden süreçte, mevcut iç kontrol sisteminin Bakanlık merkez teşkilatı birimleri için izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi çalışmalarına devam edilecektir. Ayrıca Bakanlığımız taşra teşkilatının da iç kontrol sistemine entegre edilmesi, hizmet sunum süreçlerinin taşrayla ortaklaştırılması ve İç Kontrol ve Risk Yönetimi Sisteminin merkez ve taşra teşkilatında bütüncül olarak yürütülmesi çalışmalarının 2024 yılında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Ön Mali Kontrol

Bakanlığımız Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi'nin 10'uncu maddesi gereği Bakanlık merkez harcama birimlerinde harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için her yıl Kamu İhale Tebliği ile belirlenen 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen tutara eşit ve bu tutarı aşan, taşra harcama birimlerinde ise harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için beş milyon Türk Lirasına, yapım işleri için on beş milyon Türk Lirasına eşit ve bu tutarı aşan taahhüt evrakı ile sözleşme

tasarıları sözleşme imzalanmadan önce;

Yönerge'nin 20'nci maddesi gereğince merkez harcama birimlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idareler için belirtilen ve her yıl Kamu İhale Tebliği ile güncellenen parasal limitin (KDV hariç) yarısına eşit ve üzerinde olan harcamalara ait ödeme emri belgeleri ile 03.03.10.03 ekonomik ayrıntı kodundan ödemesi yapılan ve parasal limite bağlı olmaksızın Yurt Dışı Gündeliklerine Dair Karar'ın 5'inci maddesi kapsamında yurt dışına geçici görev ile gönderilenlerin ödeme belgeleri harcama yetkilisi tarafından imzalanmadan önce; ön mali kontrole tabi tutulmaya devam edilmiştir.

II- AMAÇ ve HEDEFLER

A. STRATEJİK PLANDA YER ALAN AMAÇ ve HEDEFLER

ASHB 2022-2026 Stratejik Planında 5 amaç ve 20 hedef bulunmaktadır.

Tablo 5: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2022-2026 Stratejik Planında Yer Alan Amaç ve Hedefler Tablosu

A.1. Bireyin, ailenin ve toplum yapısının korunması ve güçlendirilmesi
H.1.1. Aileye yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetlerini etkinleştirmek ve yaygınlaştırmak
H.1.2. Kadınların toplumsal hayatın tüm alanlarında hak, fırsat ve imkanlardan eşit biçimde yararlanmalarını ve güçlenmelerini sağlamak
H.1.3. Aile yapısını olumsuz etkileyen kötü alışkanlıklar ve bağımlılıkların aile üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılmasına katkı sağlamak
H.1.4. Afet ve acil durumlarda bireylere ve ailelere yönelik psikososyal destek hizmetlerini eş güdümlü ve etkili bir şekilde sunmak
H.1.5. Kapsayıcı sosyal yardım ve dayanışma hizmetleri ile toplumsal kırılganlıkların azaltılmasına katkı sağlamak
H.1.6. Milli ve manevi değerlerimizin korunması, dinamik ve genç nüfus yapısının korunarak sağlıklı nesillerin sürdürülmesine katkı sağlamak
A.2. Koruyucu ve önleyici hizmetlerin geliştirilmesi, fırsat eşitliğinin sağlanması
H.2.1. Çocukların her türlü riskten korunarak aile ortamında yetiştirilmelerini sağlamak
H.2.2. Bedensel, zihinsel, sosyal ya da ekonomik şartları sebebiyle özel ihtiyaçları olan kişilerin toplumsal hayata katılımını desteklemek
H.2.3. Kadına yönelik her türlü ayrımcılığı ve şiddeti önlemek için çalışmalar yaparak verilen hizmetlerin nitelik ve niceliğini artırmak
H.2.4. Aile bütünlüğünün devamını sağlamaya yönelik koruyucu ve önleyici hizmetler sunmak
A.3. Barınma, bakım, psikososyal destek ve rehabilitasyon hizmetlerinin güçlendirilmesi
H.3.1. Barınma, bakım, psikososyal destek ve rehabilitasyon kuruluşlarının niteliğini ve niceliğini artırmak
H.3.2. Kadınlara, çocuklara, engellilere ve yaşlılara yönelik ihtisaslaşmış barınma ve bakım hizmetlerini geliştirmek ve yaygınlaştırmak
H.3.3. Aile odaklı bakım hizmetlerini yaygınlaştırmak
A.4. Sosyal yardımlara ve sosyal hizmetlere erişimin kolaylaştırılması
H.4.1. Sosyal hizmet ve sosyal yardımları bütüncül, çok paydaşlı ve katılımcı bir yaklaşımla geliştirmek ve uygulamayı gözetmek
H.4.2. Sosyal yardım-istihdam bağına güçlendirerek sosyal yardımların etkinleştirilmesi
H.4.3. Yurt dışında yaşayan Türk kökenli vatandaşlarımızın sosyal hizmetlere erişimini artırmak
A.5. Hizmet kalitesi ve kapasitesinin artırılması
H.5.1. Bakanlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak, kalite ve memnuniyeti artırmak
H.5.2. İnsan kaynaklarının mesleki yetkinliğini geliştirmek, çalışan memnuniyetini ve motivasyonunu artırmak
H.5.3. İnsan kaynakları yönetim modeli geliştirip uygulamak
H.5.4. Veriye dayalı politika yapımına zemin teşkil etmek üzere kapsamlı araştırmalar gerçekleştirmek

B. TEMEL POLİTİKALAR ve ÖNCELİKLER

- 11. Kalkınma Planı (2019-2023)
- Orta Vadeli Program (2023-2025)
- Orta Vadeli Program (2024-2026) kapsamındaki temel politika ve önceliklerimiz Tablo 6'da belirtilmiştir.

Tablo 6: Temel Politikalar ve Öncelikler Tablosu

Üst Politika Belgesi	İlgili Bölüm/Referans	Verilen Görev/İhtiyaçlar
11. Kalkınma Planı	261, 570, 593, 594, 595, 596, 597, 600, 602, 604, 606, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 622, 625, 626, 627, 628, 655, 656, 657, 658, 659, 661, 663, 709 numaralı politika paragrafları	• Teşvik, destek ve sosyal yardım uygulamaları gözden geçirilerek etkin olmayan uygulamalar kaldırılacak, Plan öncelikleri çerçevesinde yapısal düzenlemeler yapılacaktır. • Kadınların iş gücü piyasasına katılımlarını kolaylaştırıcı ve istihdamlarını artırıcı uygulamalar geliştirilecektir. • Aileye yönelik verilen hizmetlerin kapsamlı, standart, etkin ve yaygın hale getirilmesi amacıyla araştırma, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerine devam edilecektir. • Aile ve iş yaşamının uyumlaştırılmasına yönelik programlar geliştirilecek ve yürütülecektir. • Milli ve manevi değerlerimiz ile sağlıklı nesillerin devamını ve aile kurumunu tehdit eden yönelimleri özendirecek tüm faaliyetlere karşı mücadele edilecek ve bu alanda toplumsal bilinç güçlendirilecektir. • Medyanın aile üzerindeki olumsuz etkileri azaltılacak, medya araçları aile içi bağları güçlendirecek şekilde kullanılacaktır. • Aile içi şiddetin, ihmal ve istismarın önlenmesine yönelik koruyucu, önleyici hizmetlerin etkinliği artırılacaktır. • Kadınların ekonomik, sosyal, kültürel hayata ve karar alma mekanizmalarının her düzeyine aktif katılımı özellikle yerelden başlayarak teşvik edilecektir. • Kadına yönelik şiddetin, erken yaşta zorla evliliklerin ve her türlü istismarın önlenmesine yönelik, toplumsal farkındalık yaratma çalışmaları hızlandırılacak, koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkinliği ve kapasitesi artırılacaktır. • Medyada kadın temsili iyileştirilecek ve kadınların medya okuryazarlığının artırılması sağlanacaktır. • Erken dönem çocuk bakım, eğitim ve gelişimine yönelik hizmetlerin sunumu ile erişilebilirliğinin artırılması ve niteliğinin yükseltilmesi sağlanacaktır. • Yoksulluğun nesiller arası aktarımını azaltmak ve fırsat eşitliğini artırmak üzere çocukların bireysel ihtiyaçlarına yönelik uygulamalar hayata geçirilecektir. • Başta sokakta, ağır ve tehlikeli işlerde, aile işleri dışında ücret karşılığı, gezici ve geçici tarım işlerinde olmak üzere çocuk işçiliği ile mücadele edilecektir. • Çocuk adalet sistemi önleyici, onarıcı ve geliştirici mekanizmalar doğrultusunda risk takibini içeren bir yapıya kavuşturulacaktır. Koruma ve bakım altındaki çocukların erken çocukluk döneminden başlayarak eğitim seviyelerini yükseltmeye, sosyal ve bireysel gelişimlerine hız kazandırmaya yönelik çalışmalar artırılacak, bakım sonrası süreçte sosyal hayata uyumları desteklenecektir. • Korunmaya ihtiyacı olan çocuklara yönelik aile odaklı hizmetlerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır. • Çocuğa yönelik ihmal, istismar ve şiddeti önleyecek program ve uygulamalar geliştirilecek, risk altındaki çocuklara ve ailelerine yönelik hizmetler ile psikososyal destek programları yaygınlaştırılacaktır. • Çocukların ve ebeveynlerin ihtiyaçları doğrultusunda psikososyal destek hizmetleri yaygınlaştırılacak, riskli ve atipik gelişim gösteren çocuklara uygun gelişimsel müdahaleler, izlenme ve yönlendirmeler yapılacak, çocuklar arasında sağlık, sosyal medya ve hukuk okuryazarlığı artırılacaktır. • Çocukların, sağlıklı gelişimlerini olumsuz etkileyecek oyun ve dijital uygulamalar ile kitap, sosyal medya gibi yayın içeriklerinden korunmasına yönelik tedbirler alınacaktır. • Uluslararası veya geçici koruma altında olan çocukların toplumla bütünleşmelerini ve

Üst Politika Belgesi	İlgili Bölüm/Referans	Verilen Görev/İhtiyaçlar
		akranlarıyla ortaklıklar kurmalarını sağlamak üzere, yaşam becerilerini ve kültürler arası etkileşimi artıracak programlar sürdürülecektir. - Bağımlılık yapıcı maddelerle etkin mücadele edilecek, bu maddelerin kullanım durumunu tespit etmeye yönelik araştırma ve hizmetlere devam edilecek, sosyal rehabilitasyon ve uyum hizmetleri geliştirilecektir. - Sosyal yardım istihdam bağlantısı güçlendirilerek yoksul kesimin istihdam edilebilirliğinin artırılması ve üretken duruma geçirilmesine yönelik programlara işlerlik kazandırılacak, çalışabilir durumdaki kişilere yönelik yardımlar belirli şartlarla vermeye devam edilecektir. - Sosyal yardımlar ve sosyal hizmetler arasındaki bağlantı güçlendirilecektir. - Sosyal yardım programlarının etkinliği artırılacaktır. - İnsan odaklı sosyal politikalar çerçevesinde sosyal hizmet modellerinin çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır. Uzun süreli bakımagereksinim duyan yaşlılar için hizmetler çeşitlendirilecek ve yaygınlaştırılacaktır. - Yaşlılar için sağlık hizmetlerinin sunumu etkinleştirilecektir. - Yaşlı nüfusun ekonomik ve sosyal hayata katılımı artırılarak aktif yaşlanma imkânları geliştirilecektir. - Yaşlıların kendilerini dışlanmış ve yalnız hissetmedikleri bir ortam oluşturulacaktır. - Yaşlanan nüfusa yönelik hizmet ve politikalar veriye dayalı olarak geliştirilecektir. - Göç yönetiminin kurumsal yapısı güçlendirilecek ve etkinliği artırılacaktır. - Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ülkemizle bağları güçlendirilecektir. - Kırsal toplumun beşeri sermayesinin geliştirilmesi ve yoksulluğun azaltılması kapsamında köylerde yoksullukla mücadele çalışmaları üretim ve istihdam odaklı sürdürülecektir.
2023-2025 Orta Vadeli Program	İstihdam	- Kadınların, iş kurma ve geliştirme süreçlerinin kolaylaştırılması ve desteklenmesi, karar alma mekanizmalarında ve e-ticaret platformlarında daha fazla yer almalarının teşvik edilmesi, kadın kooperatifçiliğinin güçlendirilerek destekleyici hizmetlerin sunulması ile kadınlarda finansal okuryazarlığın geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir. - İş ve aile yaşamını uyumlaştırmak ve iş gücüne katılımı teşvik etmek amacıyla çocuklar ile engelli ve yaşlı bireylere yönelik erişilebilir, toplum temelli gündüz bakım hizmetleri yaygınlaştırılacaktır. - Gençlerin, kadınların ve sosyal yardım yararlanıcılarının istihdama kazandırılması amacıyla aktif iş gücü piyasası programlarından etkin bir şekilde yararlanmaları sağlanacaktır.
2024-2026 Orta Vadeli Program	İstihdam, Kamu Maliyesi	- Aile müessesesinin korunması, güçlendirilmesi, evlenecek gençlerin desteklenmesi, gençlerin gelişimine ve girişimlerine katkı sağlanması, eğitim ve istihdam olanaklarının geliştirilmesini desteklemek üzere Aile ve Gençlik Bankası kurulacaktır. - Sosyal yardım sistemi gözden geçirilecek, iş gücüne katılıma mani olmayacak şekilde bütünleşik bir yapıda, aile odaklı ve fert başına asgari bir geliri garanti edecek şekilde yeniden kurgulanarak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarının daha etkin kullanımı sağlanacaktır. - Sosyal güvenlik sisteminde fiili ve yasal kapsamın artırılması doğrultusunda kadın, gençler, engelliler başta olmak üzere çalışma hayatına kalıcı katılımı sağlamayı teminen esnek çalışma biçimleri yaygınlaştırılacak, sosyal güvenlik mevzuatı ve uygulamaları değişen iş gücü piyasası koşullarına ve yeni nesil esnek çalışma şekillerine daha uyumlu hale getirilecektir. - Dijital ve yeşil dönüşümle değişen iş gücü piyasasına kadınların tam, eşit, güvenceli ve etkin katılımlarının sağlanması ve bu kapsamda ihtiyaç duyulacak yeni beceri ve yeteneklerin kadınlara ve kız çocuklarına kazandırılması için özel programlar geliştirilecek ve kadınların iş gücüne katılımlarını artıracak girişimcilik, finansal okuryazarlık, kooperatifçilik gibi alanlarda programlar, kapsamı genişletilerek yaygınlaştırılacaktır. - İstihdam teşviklerinden etkin olmayanlar sonlandırılacak, kadın, genç ve engellilere yönelik teşviklerin ağırlığı artırılarak teşvik sisteminin sade ve etkin bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.

III- FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. MALİ BİLGİLER

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

Bakanlığımız bütçesine 149.868.618.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup yıl içinde gerçekleşen ilave ve düşmelerle yıl sonu ödenek toplamı 213.297.794.504 TL'ye ulaşmıştır. Ocak-Aralık dönemi itibarıyla toplam harcama 212.378.808.427 TL olarak gerçekleşmiş, harcamaların başlangıç ödeneğine oranı ise %142 olmuştur. Söz konusu artışta; personel giderleri, mal ve hizmet alım giderleri ile cari transferler tertiplerindeki yükseliş etkili olmuştur. Ekonomik sınıflandırma düzeyinde Bakanlığımız 2023 yılı ödenek ve harcama verilerine Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7: Ekonomik Sınıflandırma Düzeyinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Ödenek ve Harcama Verileri Tablosu

EKONOMİK KOD	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ				YIL SONU TOPLAM ÖDENEK				GERÇEKLEŞME			
	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM
Personel Giderleri	9.910.438.000	1.371.805.000		11.282.243.000	14.945.436.000	2.285.131.000		17.230.567.000	14.859.366.791	2.268.838.850		17.128.205.641
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	1.976.541.000	257.032.000		2.233.573.000	2.759.883.000	384.970.000		3.144.853.000	2.715.568.249	358.776.763		3.074.345.012
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	5.584.269.000	872.895.000		6.457.164.000	7.465.596.006	1.382.661.509		8.848.257.515	7.321.092.633	1.335.719.429		8.656.812.062
Faiz Giderleri				0				0				0
Cari Transferler	128.875.759.000	11.879.000		128.887.638.000	182.893.207.817	17.469.000		182.910.676.817	182.751.800.694	17.303.432		182.769.104.126
Sermaye Giderleri	905.938.000	94.062.000		1.000.000.000	1.032.990.771	126.805.400		1.159.796.172	649.907.670	99.538.295		749.445.965
Sermaye Transferleri	8.000.000			8.000.000	3.644.000			3.644.000	895.621			895.621
Borç Verme				0				0				0
Yedek Ödenekler				0				0				0
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	147.260.945.000	2.607.673.000	0	149.868.618.000	209.100.757.594	4.197.036.910	0	213.297.794.504	208.298.631.658	4.080.176.769	0	212.378.808.427
Döner Sermaye				0				0				0
Özel Hesap				0				0				0

EKONOMİK KOD	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ				YIL SONU TOPLAM ÖDENEK				GERÇEKLEŞME			
	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM
Diğer Bütçe Dışı Kaynak	46.605.863.000			46.605.863.000	0			0	45.847.600.000			45.847.600.000
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK	46.605.863.000	0	0	46.605.863.000	0	0	0	0	45.847.600.000	0	0	45.847.600.000
GENEL TOPLAM	193.866.808.000	2.607.673.000	0	196.474.481.000	209.100.757.594	4.197.036.910	0	213.297.794.504	254.146.231.658	4.080.176.769	0	258.226.408.427

2023 yılı ödenek ve harcama verilerinin Bakanlığımız harcama birimleri bazında dağılımına Tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8: Birim Düzeyinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Ödenek ve Harcama Verileri Tablosu

KURUMSAL SINIFLANDIRMA	2023				
	Ödenek (TL)	Yıl Sonu Toplam Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme/Ödenek (%)	Gerçekleşme/Toplam Ödenek (%)
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	31.937.000	44.516.000	41.151.148	129	92
DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI	266.298.000	645.288.540	619.734.813	233	96
PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	9.567.000	45.111.800	29.780.169	311	66
EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI	15.647.000	74.553.000	69.024.679	441	93
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	89.298.000	84.695.086	74.326.715	83	88
REHBERLİK VE TEFTİŞ BAŞKANLIĞI	42.071.000	58.277.600	56.884.578	135	98
STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI	55.587.000	45.152.605	43.399.522	78	96
HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	27.144.000	41.372.795	40.765.528	150	99
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ	137.836.000	5.878.000	5.631.932	4	96
AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI	7.208.000	12.605.000	12.170.697	169	97

KURUMSAL SINIFLANDIRMA	2023				
	Ödenek (TL)	Yıl Sonu Toplam Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme/Ödenek (%)	Gerçekleşme/Toplam Ödenek (%)
İL MÜDÜRLÜKLERİ	23.443.406.000	33.367.540.853	32.620.099.813	139	98
YURT DIŞI TEŞKİLATI	20.376.000	17.807.000	14.626.871	72	82
AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	45.034.000	58.231.190	56.207.688	125	97
ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.137.907.000	7.458.797.319	7.435.696.220	145	100
KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	54.769.000	62.339.000	46.895.502	86	75
ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	28.315.163.000	30.785.041.000	30.778.819.599	109	100
SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	92.138.165.000	140.465.739.000	140.410.716.937	152	100
ŞEHİT YAKINLARI VE GAZİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	31.205.000	24.848.715	22.876.015	73	92
GENEL TOPLAM	149.868.618.000	213.297.794.504	212.378.808.427	142	100

Tablo 9: Faaliyetler Düzeyinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2023 Yılı Ödenek ve Harcama Verileri Tablosu

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023				
	Ödenek (TL)	Yıl Sonu Toplam Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme/Ödenek (%)	Gerçekleşme/Toplam Ödenek (%)
AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ	3.781.870.500	5.057.172.038	4.900.971.151	130	97
AİLENİN GÜÇLENDİRİLMESİ	603.222.000	334.620.190	332.365.444	55	99
Aileye Yönelik Eğitim, Danışmanlık ve Araştırma Hizmetleri	8.750.000	0	0	0	0
Aileye Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	36.284.000	58.231.190	56.207.688	155	97
Dinamik Nüfus Yapısının Korunması	558.188.000	276.389.000	276.157.756	49	100
AİLENİN KORUNMASI	3.178.648.500	4.722.551.848	4.568.605.707	144	97
Aile ve Topluma Yönelik Sosyal Hizmet Faaliyetleri	3.154.933.500	4.701.405.848	4.550.712.599	144	97
Aile Yapısını Etkileyen Kötü Alışkanlıkların ve Bağımlılıkların Azaltılmasına Yönelik Hizmetler	3.339.000	3.339.000	3.266.237	98	98
Yurt Dışında Yaşayan Vatandaşların Sosyal Korumalarını Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	20.376.000	17.807.000	14.626.871	72	82
AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA	3.962.575.000	5.931.458.059	5.755.272.252	145	97
YAŞLI BAKIMI	3.304.556.000	5.377.825.059	5.214.344.970	158	97
Özel Kurumlarda Yaşlı Bakım Hizmetleri	20.358.000	40.191.000	40.182.539	197	100

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023				
	Ödenek (TL)	Yıl Sonu Toplam Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme/Ödenek (%)	Gerçekleşme/Toplam Ödenek (%)
Yaşlılara Yönelik Kurumsal Bakım Hizmetleri	3.284.198.000	5.337.634.059	5.174.162.431	158	97
YAŞLILARIN TOPLUMSAL YAŞAMA AKTİF KATILIMI	658.019.000	553.633.000	540.927.283	82	98
Yaşlılara Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	25.255.000	19.069.000	16.319.329	65	86
Yaşlıların Toplumsal Yaşama Katılımı İçin Sağlanan Seyahat Destekleri	632.764.000	534.564.000	524.607.954	83	98
ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI	10.944.911.000	15.097.894.921	14.886.283.378	136	99
ÇOCUKLARIN GELİŞİMİ	67.907.000	97.807.819	94.729.815	139	97
Çocuklara Yönelik Koruyucu, Önleyici ve Güçlendirici Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	67.907.000	97.807.819	94.729.815	139	97
ÇOCUKLARIN KORUNMASI	10.877.004.000	15.000.087.102	14.791.553.563	136	99
Bakım İhtiyacı Olan Çocuklara Aileleri Yanında Bakım Desteği	5.070.000.000	6.845.997.500	6.835.261.496	135	100
Bakım İhtiyacı Olan Çocukların Koruyucu Aile Yanında Bakımı	713.000.000	785.189.000	775.901.760	109	99
Bakıma İhtiyacı Olan Çocuklar İçin Ev Tipi Kuruluşlarda Bakım Hizmetleri	1.793.725.000	2.532.159.875	2.502.312.860	140	99
Bakıma İhtiyacı Olan Çocuklar İçin Kurumsal Bakım Hizmetleri	3.300.279.000	4.836.740.727	4.678.077.447	142	97

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023				
	Ödenek (TL)	Yıl Sonu Toplam Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme/Ödenek (%)	Gerçekleşme/Toplam Ödenek (%)
ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM	35.880.715.500	41.273.379.397	41.136.936.190	115	100
ENGELLİ BAKIMI	35.815.807.500	41.184.082.397	41.050.894.684	115	100
Bakıma İhtiyacı Olan Engellilerin Evde Bakımının Desteklenmesi	28.225.000.000	30.676.675.000	30.676.458.764	109	100
Engellilere Yönelik Kurumsal Bakım Hizmetleri	3.195.740.500	4.219.350.397	4.129.544.450	129	98
Özel Kurumlarda Engelli Bakım Hizmetleri	4.395.067.000	6.288.057.000	6.244.891.470	142	99
ENGELLİLERİN EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA KATILIMI	64.908.000	89.297.000	86.041.506	133	96
Engellilere Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	62.152.000	86.745.000	84.122.275	135	97
Engellilerin Korumalı İşyerlerinde İstihdamının Desteklenmesi	2.336.000	2.336.000	1.740.962	75	75
Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonu	420.000	216.000	178.269	42	83

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023				
	Ödenek (TL)	Yıl Sonu Toplam Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme/Ödenek (%)	Gerçekleşme/Toplam Ödenek (%)
KADININ GÜÇLENMESİ	1.076.888.000	1.525.386.464	1.460.589.303	136	96
KADINA YÖNELİK AYRIMCILIK VE ŞİDDETLE MÜCADELE EDİLMESİ	1.022.119.000	1.463.047.464	1.413.693.801	138	97
Şiddete Uğrayan Kadınlara Yönelik Hizmetler	701.931.000	997.249.643	958.048.743	136	96
Şiddetin Önlenmesi ve İzlenmesine Yönelik Hizmetler	320.188.000	465.797.821	455.645.058	142	98
KADININ TOPLUMSAL STATÜSÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ VE FIRSAT EŞİTLİĞİNİN SAĞLANMASI	54.769.000	62.339.000	46.895.502	86	75
Kadınlara Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	54.769.000	62.339.000	46.895.502	86	75
ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER	31.205.000	24.848.715	22.876.015	73	92
ŞEHİT YAKINI VE GAZİLERE YÖNELİK HİZMETLER	31.205.000	24.848.715	22.876.015	73	92
Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	31.205.000	24.848.715	22.876.015	73	92
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	91.582.780.000	140.190.618.000	140.135.703.368	153	100
SOSYAL YARDIMLAŞMA	7.608.539.000	42.954.770.000	42.953.992.314	565	100
Sosyal Yardım Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	7.608.539.000	42.954.770.000	42.953.992.314	565	100
YOKSULLUKLA MÜCADELE	83.974.241.000	97.235.848.000	97.181.711.055	116	100

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023				
	Ödenek (TL)	Yıl Sonu Toplam Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme/Ödenek (%)	Gerçekleşme/Toplam Ödenek (%)
İhtiyaç Sahibi Engellilerin Mali Açıdan Desteklenmesi	13.552.994.000	16.117.173.000	16.088.401.419	119	100
İhtiyaç Sahibi Yaşlıların Mali Açıdan Desteklenmesi	17.770.006.000	19.889.407.000	19.889.406.437	112	100
Sosyal Güvenliği Olmayanların Sağlık Primi Giderlerinin Karşılansması	52.573.691.000	61.107.145.000	61.107.144.700	116	100
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Kapsamında İşveren Prim Destekleri	17.550.000	62.123.000	62.121.628	354	100
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Kapsamında Katılım Payı Destekleri	60.000.000	60.000.000	34.636.870	58	58
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	2.607.673.000	4.197.036.910	4.080.176.769	156	97
TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	220.899.000	127.358.395	124.441.532	56	98
Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	27.144.000	41.372.795	40.765.528	150	99
İç Denetim	6.640.000	9.225.000	8.988.797	135	97
Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	137.836.000	5.878.000	5.631.932	4	96
Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	7.208.000	12.605.000	12.170.697	169	97
Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	42.071.000	58.277.600	56.884.578	135	98
ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	2.386.774.000	4.069.678.515	3.955.735.237	166	97

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023				
	Ödenek (TL)	Yıl Sonu Toplam Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme/Ödenek (%)	Gerçekleşme/Toplam Ödenek (%)
Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler	89.298.000	84.695.086	74.326.715	83	88
Diğer Destek Hizmetleri	1.927.883.000	3.347.854.484	3.277.420.798	170	98
Engellilerin Erişebilirliğinin Sağlanması	3.874.000	3.874.000	1.096.286	28	28
Genel Destek Hizmetleri	262.424.000	434.414.540	429.668.902	164	99
İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler	25.214.000	119.664.800	98.804.848	392	83
Özel Kalem Hizmetleri	25.297.000	35.291.000	32.162.351	127	91
Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	52.784.000	43.884.605	42.255.335	80	96
GENEL TOPLAM	149.868.618.000	213.297.794.504	212.378.808.427	142	100

Tablo 10: Yatırım Projeleri Ödenekleri Tablosu (Bin TL)

Proje No / Proje Adı	Birim	2023 Yılı Program Ödeneği	Kurum İçi Aktarma		Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)	Sapma Nedenleri
			Düşülen	Eklenen					
2017K17-28861-183549-Türkiye Aile Yapısı Araştırmalarının İleri İstatistik Analizi	ATHGM	4.000	4.000	0	0	0	0	0	Proje için tahsis edilen ancak 6 Şubat tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle kullanılamayan 4.000.000 TL ödenek taşra kuruluşlarının ödenek ihtiyaçlarında kullanılmak üzere revize edilerek aktarılmıştır. 2024 Yılı Yatırım Programında da yer alan proje kapsamındaki çalışmalar devam etmektedir.
2017K17-28861-205283-Aile Eğitimi ve Aile Danışmanlığı Hizmet Modelinin Geliştirilmesi	ATHGM	3.000	3.000	0	0	0	0	0	Proje için tahsis edilen ancak 6 Şubat tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle kullanılamayan 3.000.000 TL ödenek taşra kuruluşlarının ödenek ihtiyaçlarında kullanılmak üzere revize edilerek aktarılmıştır. 2024 Yılı Yatırım Programında da yer alan proje kapsamındaki çalışmalar devam etmektedir.
2017K17-28861-205327-Türkiye’de Medya ve Dijital Ortamların Aile Üzerindeki Etkisi	ATHGM	1.000	1.000	0	0	0	0	0	Proje için tahsis edilen ancak 6 Şubat tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle kullanılamayan 1.000.000 TL ödenek taşra kuruluşlarının ödenek ihtiyaçlarında kullanılmak üzere revize edilerek aktarılmıştır. 2024 Yılı Yatırım Programında da yer alan proje kapsamındaki çalışmalar devam etmektedir.
2023K17-213177-213180-Türkiye’de Tek Ebeveynli Aileler Araştırması	ATHGM	1.000	1.000	0	0	0	0	0	Proje için tahsis edilen ancak 6 Şubat tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle kullanılamayan 1.000.000 TL ödenek taşra kuruluşlarının ödenek ihtiyaçlarında kullanılmak üzere revize edilerek aktarılmıştır. 2024 Yılı Yatırım Programında da yer alan proje kapsamındaki çalışmalar devam etmektedir.

Proje No / Proje Adı	Birim	2023 Yılı Program Ödeneği	Kurum İçi Aktarma		Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)	Sapma Nedenleri
			Düşülen	Eklenen					
2023K17-194850- Sosyal Hizmet Merkezleri + İl Müdürlüğü Hizmet Binası Etütleri	ATHGM	5.000	198	0	0	4.802	4.780	99,54	Projenin 2023 yılı yatırım programı detayında yer alan 25 adet etüt projesi için 5.000.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Etüt proje işleri YİKOB'larda devam eden 8 adet projeye 4.228.000 TL, etüt proje işleri İl Özel İdaresinde devam eden 3 adet proje için de 552.000 TL olmak üzere toplam 4.780.000 TL ödenek gönderilmiş olup, toplam ödeneye göre kullanım oranı %99,54'tür.
2012K17-169263- Sosyal Hizmet Merkezleri + İl Müdürlüğü Hizmet Binası	ATHGM	114.490	1.494	0	0	112.996	112.996	100	Projenin 2023 yılı yatırım programı detayında 14 adet yapım işi yer almakta olup toplam 114.490.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. 2023 sonu itibarıyla tamamlanan Mersin Sosyal Hizmet Merkezi+İl Müdürlüğü Hizmet Binası yatırım programından çıkartılmıştır. 2023 yılında yapım işi YİKOB tarafından devam ettirilen 3 adet Sosyal Hizmet Merkezi+İl Müdürlüğü Hizmet Binası ve 2 adet Sosyal Hizmet Merkezi projesi için 22.179.500 TL, yapımı Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB) tarafından devam ettirilen 1 adet proje için 10.316.719 TL ve yapımı İl Özel İdareleri tarafından devam ettirilen 6 adet proje için de 80.499.852,20 TL olmak üzere toplam 112.996.071,20 TL ödenek ilgili ihale makamlarına ve bütçelerine aktarılmış olup, toplam ödeneye göre kullanım oranı %100 olarak gerçekleşmiştir.
2017K17-3982 - İstanbul İl Müdürlüğü Hizmet Binası + SHM	ATHGM	60.750	60.750	0	0	0	0	0	Projenin 2023 yılı yatırım programı detayında müstakil proje olarak yer alan İstanbul İl Müdürlüğü Hizmet Binası + Sosyal Hizmet merkezi yapım işi için tahsis edilen 60.750.000 TL, yıl içinde yapılan yapım ihalesinde yaklaşık maliyetin üzerinde teklif gelmesi sebebiyle 2024 yılında kullanılmak üzere YİKOB bütçesine aktarılmıştır.

Proje No / Proje Adı	Birim	2023 Yılı Program Ödeneği	Kurum İçi Aktarma		Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)	Sapma Nedenleri
			Düşülen	Eklenen					
2017K17-28861-155706-Türkiye Çocuk Araştırması	ÇHGM	8.000	3.440	0	0	4.560	4.560	100	Proje için 2023 yılında tahsis edilen 8.000.000 TL ödenegin 3.440.000 TL'si ödenek ihtiyacı bulunan taşra kuruluşlarının diğer harcama kalemlerine aktarılmış olup, kalan 4.560.000 TL ödenek proje kapsamında kullanılmıştır. Kullanılan ödenegin toplam ödeneye oranı %100'dür.
2022K17-183618-Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi (AB Hibesi - İPA)	ÇHGM	3.123	3.123	0	0	0	0	0	Proje için 2023 yılında 3.123.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, ödenegin tamamı taşra kuruluşlarının ihtiyaçları doğrultusunda ilgili harcama kalemlerine aktarılmıştır. Söz konusu proje yatırım programında, eş finansman olarak bulunmakta olup, ihtiyaç duyulduğunda Hazine ve Maliye Bakanlığından ödenek talep edilmesi durumunda harcama gerçekleştirilebilecektir. 2023 yılında herhangi bir ödenek talebi olmadığı için ek finansman gideri oluşmamış ve proje kapsamında ödenek kullanılmamıştır.
2021K17-157342-SED Hizmetlerinin Etkinliğinin Artırılması	ÇHGM	6.500	0	650	0	7.150	6.621	92,60	Projeye 2023 yılı için 6.500.000 TL tahsis edilmiş olup, Türkiye Çocuk Araştırma Projesinden 650.000 TL ödenek aktarılmıştır. Toplam 7.150.000 TL ödenegin 6.621.173 TL'si proje kapsamında çocuklara yönelik yapılan sosyal, kültürel, sanatsal, sportif, bilişsel ve akademik faaliyetlerde (hem etkinlik giderlerinde, hem de etkinliklerde kullanılacak malzeme giderlerinde) kullanılmak üzere 81 İl Müdürlüğü bütçesine gönderilmiş ve harcanmış olup, ödenek kullanım oranı %92,60 olarak gerçekleşmiştir.
2023K17-191985-Çocuk Evleri Sitesi, Çocuk Destek Merkezi Etütleri	ÇHGM	4.000	0	1.766	0	5.766	5.760	99,90	Projenin 2023 yılı yatırım programı detayında yer alan 26 adet etüt projesi için tahsis edilen 4.000.000 TL ödeneye 1.766.000 TL ödenek ilavesi ile toplam ödenek 5.766.000 TL olmuştur. Etüt proje işleri YİKOB'larda devam eden 2 adet projeye 4.527.000 TL, etüt proje işleri ÇŞİDB'nda devam eden 2 adet projeye de 1.233.000 TL olmak üzere toplamda 5.760.000 TL

Proje No / Proje Adı	Birim	2023 Yılı Program Ödeneği	Kurum İçi Aktarma		Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)	Sapma Nedenleri
			Düşülen	Eklenen					
									ödenek aktarılmıştır. Toplam ödeneye göre kullanım oranı %99,9'dur.
2012K17-169314-Çocuk Evleri Sitesi ve Çocuk Destek Merkezi	ÇHGM	127.400	1.830	0	0	125.570	125.570	100	Projenin 2023 yılı yatırım programı detayında 23 adet yapım işi yer almakta olup toplam 127.400.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Bu projelerin 3 adedi bağışçılar tarafından yurt içi hibe olarak, 2 adedi BM Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) tarafından, 18 adedi ise merkezi yönetim bütçesinden yapımı devam etmektedir. 2023 yıl sonu itibarıyla tamamlanan 4 adet proje yatırım programından çıkartılmıştır. Tamamlanan projeler kapsamında Kayseri Çocuk Destek Merkezleri 30 kişi, Tokat Çocuk Evleri 50 kişi, Sakarya-Arifiye Çocuk Destek Merkezi 30 kişi ve Şanlıurfa Çocuk Evleri Sitesi 50 kişi olmak üzere toplam 160 kişilik ek kapasite yaratılmıştır. 2023 yılında yapım işi YİKOB'lar tarafından devam ettirilen 7 adet proje için 84.397.008 TL, yapımı ÇŞİDB tarafından devam ettirilen 4 adet proje için 39.673.301 TL ve yapımı İl Özel İdareleri tarafından devam ettirilen 2 adet proje için de 1.500.000 TL olmak üzere toplam 125.570.309 TL ödenek ilgili ihale makamlarına aktarılmış olup, toplam ödeneye göre kullanım oranı %100 olarak gerçekleşmiştir.
2017K17-28861-156383-Gündüz Yaşam Merkezlerinde Sunulan Hizmetlerin Değerlendirilmesi	EYHGM	750	750	0	0	0	0	0	Proje için 2023 yılında 750.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Proje ile ilgili olarak yapılan piyasa araştırmasında, maliyetlerde yaşanan hızlı yükseliş nedeniyle projenin gerçekleştirilemeyeceği anlaşıldığından projenin 750.000 TL ödenegi Bursa Ali Osman Sönmez Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi hizmet binası onarımında kullanılmak aktarılmıştır. Bu nedenle ödenek harcaması ve gerçekleşme olmamıştır.
2017K17-28861-181873-Engelli ve	EYHGM	1.000	1.000	0	0	0	0	0	Proje için 2023 yılında 1.000.000 TL ödenek tahsis

Proje No / Proje Adı	Birim	2023 Yılı Program Ödeneği	Kurum İçi Aktarma		Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)	Sapma Nedenleri
			Düşülen	Eklenen					
Yaşlı Alanında Uzun Dönemli Bakım Hizmeti Sunan Kuruluşlarda Afet ve Acil Durum Planı Geliştirilmesi									edilmiştir. Proje ile ilgili olarak yapılan piyasa araştırmasında, maliyetlerde yaşanan hızlı yükseliş nedeniyle projenin gerçekleştirilemeyeceği anlaşıldığından projenin 1.000.000 TL ödeneği Bursa Ali Osman Sönmez Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi hizmet binası onarımında kullanılmak aktarılmıştır. Bu nedenle ödenek harcaması ve gerçekleşme olmamıştır.
2023K17-213177-2315611 -Türkiye Yaşlı Profili Araştırması	EYHGM/Y	500	0	5.100	0	5.600	5.600	100	Proje için 2023 yılında 500.000TL ödenek tahsis edilmiş olup, tahsis edilen ödenek çerçevesinde piyasa araştırması yapılmıştır. En uygun teklif veren TÜİK ile protokol yapılarak iş yapılmaya başlanmıştır. Protokole göre işin 1. ödemesi 5.600.000 TL olduğundan 5.100.000 TL ödenek aktarılarak toplam ödenek 5.600.000 TL'ye yükseltilmiştir. Ödenegin tamamı kullanılmıştır. Gerçekleşme oranı %100 dür.
2022K17-181793- Yaşlılara Yönelik Gündüz Bakım ve Evde Bakım Hiz. İyileştirilmesi (AB Hibesi - İPA)	EYHGM	1.233	1.233	0	0	0	0	0	Yaşlılara Yönelik Gündüz Bakım ve Evde Bakım Hiz. İyileştirilmesi Projesi (YAGEP) kapsamındaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için sözleşme makamı olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) Avrupa Birliği Mali Yardımlar Dairesi Başkanlığı tarafından hizmet alımı ihalesi yapılmıştır. Proje için 2023 yılında 1.233.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, Proje, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu'nun 17.11.2022 tarihli ön onayı ile iptal edildiği için harcama ve gerçekleşme olmamıştır. AB Türkiye Delegasyonu'nun proje ihalesini iptal etmesi nedeniyle sözleşme makamı olan ÇSGB Avrupa Birliği Mali Yardımlar Dairesi tarafından 09.12.2022 tarihli yazı ile söz konusu projenin ihale ve uygulama süreçlerinin IESP SOP için Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen uygunluk dönemi içerisinde tamamlanmasının mümkün olmadığı bildirilmiş olup

Proje No / Proje Adı	Birim	2023 Yılı Program Ödeneği	Kurum İçi Aktarma		Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)	Sapma Nedenleri
			Düşülen	Eklenen					
									YAGEP iptal edilmiştir.
2023K17-198216-Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Etütleri	EYHGM/E	4.000	0	0	0	4.000	3.994	99,85	Projenin 2023 yılı yatırım programı detayında yer alan 14 adet etüt proje için 4.000.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Etüt proje işleri YİKOB'larda devam eden 4 adet projeye 2.581.000 TL, etüt proje işleri ÇŞİDB tarafından devam eden 1 adet projeye 121.000 TL, etüt proje işleri İl Özel İdaresinde devam eden 1 adet proje için de 1.291.980 TL olmak üzere toplam 3.993.980 TL ödenek kullanılmıştır. Toplam ödeneye göre kullanım oranı %99,85'dir.
2013K17-169224-Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri	EYHGM/E	75.191	3.867	0	0	71.324	71.323	100	Projenin 2023 yılı yatırım programı detayında 15 adet yapım işi yer almakta olup toplam 75.190.500 TL ödenek tahsis edilmiştir. Bu projelerin 3 adedi bağışçılar tarafından yurt içi hibe olarak 12 adedi ise merkezi yönetim bütçesinden yapımı devam etmektedir. 2023 sonu itibarıyla tamamlanan 1 adet Tokat Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi yatırım programından çıkartılmış olup, 100 kişilik ek kapasite yaratılmıştır. 2023 yılında yapım işi YİKOB tarafından devam ettirilen Diyarbakır Engelsiz Yaşam Merkezi için YİKOB bütçesine 19.935.000 TL ve yapımı İl Özel İdareleri tarafından devam ettirilen 3 adet proje için de 51.388.500 TL olmak üzere toplam 71.323.500 TL ödenek ilgili ihale makamlarına aktarılmış olup, toplam ödeneye göre kullanım oranı %100 olarak gerçekleşmiştir.
2023K17-196951-Huzurevi Yaşlı Bakım Reh. Merkezi Etütleri	EYHGM/Y	5.000	0	0	0	5.000	4.998	99,96	Projenin 2023 yılı yatırım programı detayında yer alan 24 adet etüt proje için 5.000.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Etüt proje işleri YİKOB'larda devam eden 3 adet proje için 3.007.098 TL, etüt proje işleri etüt proje işleri ÇŞİDB tarafından devam eden 1 adet proje için 360.000 TL ve etüt proje işleri İl Özel İdaresi tarafından devam eden 2 adet proje için de 1.630.902 TL olmak

Proje No / Proje Adı	Birim	2023 Yılı Program Ödeneği	Kurum İçi Aktarma		Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)	Sapma Nedenleri
			Düşülen	Eklenen					
									üzere toplam 4.998.000 TL ödenek gönderilmiş olup, toplam ödeneye göre kullanım oranı %99,96'dır.
2010K17-169188-Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri	EYHGM/Y	305.121	200	0	0	304.921	304.921	100	Projenin 2023 yılı yatırım programı detayında 28 adet yapım işi yer almakta olup toplam 305.121.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Bu projelerin 13 adedi bağışçılar tarafından yurt içi hibe olarak, 15 adedi ise merkezi yönetim bütçesinden yapımı devam etmektedir. 2023 yıl sonu itibarıyla 80 kişi kapasiteli Manisa-Gördes Huzurevi ile bağışçı tarafından yurt içi hibe olarak tamamlanan 100 kişi kapasiteli Rize Huzurevi tamamlanarak 180 kişilik ek kapasite yaratılmıştır. 2023 yılında yapım işi YİKOB tarafından devam ettirilen 2 adet proje için YİKOB bütçesine 59.114.835 TL, yapımı ÇŞİDB tarafından devam ettirilen 3 adet proje için de 129.178.656 TL ve yapımı İl Özel İdareleri tarafından devam ettirilen 3 adet proje için de 116.627.509 TL olmak üzere toplam 304.921.000 TL ödenek ilgili ihale makamlarına veya bütçelerine aktarılmış olup, toplam ödeneye göre kullanım oranı %100 olarak gerçekleşmiştir.
2017K17-28861-181864-Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psiko-Sosyal Destek Hizmetlerinin Modellenmesi	KSGM	4.300	4.300	0	0	0	0	0	2023 yılı yatırım programına proje adı, bütçesi ve süresinin revize edilmesi önerilmiş bu kapsamda 2023 Yılı Yatırım Detay Programında 2017K17-28861-181864-“Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psiko-Sosyal Destek Hizmetlerinin Modellenmesi Projesi” adıyla yer alan projenin hazırlık çalışmaları 2023 yılında yürütülmüştür. Bu kapsamda Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü bünyesinde proje değerlendirme grubu oluşturularak yaklaşık maliyetin belirlenmesi çalışmaları yürütülmüştür. 2023 yılı içerisinde proje faaliyetlerin yoğunluğu ve proje süresinin uzunluğu gibi nedenlerin projenin uygulanabilirliğini etkilediği değerlendirilerek

Proje No / Proje Adı	Birim	2023 Yılı Program Ödeneği	Kurum İçi Aktarma		Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)	Sapma Nedenleri
			Düşülen	Eklenen					
									içeriğin revize edilmesi suretiyle yeniden yaklaşık maliyet çalışmaları yürütülmüştür. Dolayısıyla mevcut durumda 2022-2023 yılı için 5.900.000 TL olarak öngörülen proje bütçesi 2023 yılında kullanılamamıştır. 10 ay süre ile uygulanması planlanan proje kapsamındaki çalışmalara, ihale sürecinin tamamlanması sonrasında 2024 yılı Şubat ayında başlanması planlanmaktadır. 4.300.000 TL proje ödeneği Bakanlığımız taşra kuruluşlarının ödenek ihtiyaçlarında kullanılmak üzere revize edilmiştir.
2017K17-28861-193446- Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması	KSGM	7.500	7.500	0	0	0	0	0	İlgili Projenin gerçekleştirilmesine ilişkin Proje Değerlendirme Grubu (PDG) kurulmuştur. PDG tarafından proje teklif formatı hazırlanmıştır. Yaklaşık maliyet belirlenmiştir. Yaklaşık maliyet bütçe ödeneğinden yüksek olduğu için revizyon talebinde bulunulmuştur. Bu nedenle ihale aşamasına geçilememiştir. 7.500.000 TL proje ödeneği Bakanlığımız taşra kuruluşlarının ödenek ihtiyaçlarında kullanılmak üzere revize edilmiştir.
2023K17-213177-213178- İklim Değişikliğinin Kadınlar Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması	KSGM	250	250	0	0	0	0	0	Proje Cumhurbaşkanlığı Strateji Bütçe Başkanlığınca etüt proje olarak yatırım programına alınmış ve 2023 yılı Yatırım Programı kapsamında proje için 250.000 TL bütçe ayrılmıştır. Bu tutar proje hazırlık çalışmaları için ayrılmış ancak söz konusu çalışmalar bu tutardan harcama yapılmaksızın yürütülmüştür. Hazırlık çalışmaları tamamlandıktan sonra etüt proje 2024 yılı içinde yatırım projesi olarak revize edilecektir. Hazırlık çalışmaları kapsamında konuya ilişkin faaliyetler yürüten üniversitelerle yazışmalar yapılmaktadır. 250.000 TL proje ödeneği Bakanlığımız taşra kuruluşlarının ödenek ihtiyaçlarında kullanılmak üzere revize edilmiştir.

Proje No / Proje Adı	Birim	2023 Yılı Program Ödeneği	Kurum İçi Aktarma		Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)	Sapma Nedenleri
			Düşülen	Eklenen					
2023K17-213177-213179-Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye Yönelik Kurumsal Kapasite Geliştirme	KSGM	700	700	0	0	0	0	0	Projenin gerçekleştirilmesi amacıyla Proje Değerlendirme Grubu kurulmuştur. Etüt proje olarak yatırım programında yer alan projenin gerçekleştirilmesine ilişkin 3 üniversite ile yazışma gerçekleştirilmiş ve proje içeriğine ilişkin taslak çalışma yapmaları istenmiştir. 2 üniversiteden geri dönüş alınamamış, 1 üniversiteden alınan dönüş ise yeterli bulunmamıştır. Proje içeriğine ilişkin Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ile toplantı gerçekleştirilmiştir. Proje 2024 Yatırım Programına Etüt Proje olarak tekrar önerilmiştir. 700.000 TL proje ödeneği Bakanlığımız taşra kuruluşlarının ödenek ihtiyaçlarında kullanılmak üzere revize edilmiştir.
2020K17-138891-Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi (AB Hibesi - İPA)	KSGM	3.644	0	0	0	3.644	896	24,59	Proje için 2023 yılında 3.644.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup Bakanlığımız katkı payı olarak 30.428,13 Euro karşılığı 895.621,00 TL harcama yapılmıştır. Harcamanın yıl sonu ödenek miktarına ve başlangıç ödenek miktarına göre kullanım oranı % 25'dir.
2021K17-179151-Kadın Konukevleri	KSGM	12.000	0	0	0	12.000	12.000	100	Projenin 2023 yılı yatırım programı detayında devam eden 4 adet yapım işinin 3 adedi yurt içi hibe-bağış olarak yapılmakta olup, merkezi yönetim bütçesinden yapımı devam eden 1 adet proje için 12.000.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. 2023 sonu itibarıyla yurt içi hibe olarak yapımı tamamlanarak yatırım programından çıkartılan Mardin Kadın Konukevi ile 40 kişilik ek kapasite yaratılmıştır. Yapım işi YİKOB tarafından devam ettirilen Diyarbakır Kadın konukevinin 12.000.000 TL ödeneği YİKOB bütçesine aktarılmış olup, toplam ödeneğe göre kullanım oranı %100 olarak gerçekleşmiştir.

Proje No / Proje Adı	Birim	2023 Yılı Program Ödeneği	Kurum İçi Aktarma		Ek Ödenek	Toplam Ödenek	Harcama	Gerçekleşme Oranı (%)	Sapma Nedenleri
			Düşülen	Eklenen					
2023K17-205517-Muhtelif İşler	ASHB	198.548		248.825		447.373	441.759	98,75	'Bakanlığımızın merkez ve taşra birim/kuruluşlarının makine-teçhizat (tefriş), gayrimenkul büyük onarım, geçmiş yıl yatırım giderleri, diğer sermaye giderleri, gayri maddi hak alımları ve menkul malların büyük onarım giderleri için 2023 yılında projeye 198.548.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Ekonomik konjonktürde yaşanan gelişmeler nedeniyle yıl içinde devreye alınan Ek Bütçe Kanunu ile projeye 205.500.000 TL ek ödenek tahsis edilmiş ve toplam ödenek 404.048.000 TL'ye yükselmiştir. Ayrıca yıl içinde Bakanlığımızın diğer projelerinin kullanılmayan ödeneklerinden 43.325.000 TL ödenek aktarımı ile toplam ödenek 447.373.000 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu işlemler sonunda oluşan 447.373.000 TL ödeneğin 150.951.000 TL'si ağırlıklı olarak taşra kuruluşlarının tefriş ve onarım ihtiyaçlarında kullanılmak üzere YİKOB'lara taahhüt edilmiş, 484.000 TL'si de ÇŞİDB'ye aktarılmış olup, 290.324.000 TL'si de taşra kuruluşları tarafından harcanmıştır. Toplam ödeneğe göre kullanım oranı %98,75'dir.

2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

Hazine ve Maliye Bakanlığı-Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sisteminde (KBS) yıl sonu muhasebe işlemleri henüz tamamlanmadığından Bakanlığımız 2023 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu ve 2023 Yılı Bilançosu eklenememiştir.

3. Mali Denetim Sonuçları

2023 yılında Sayıştay Başkanlığı tarafından bildirilmiş ve ilama bağlanmış herhangi bir borç bulunmamaktadır.

4. Diğer Hususlar

Yemekhane

Yemekhanemizin öğle yemeği hizmetinden yaklaşık 1.300 personel faydalanmakta olup, yemek hazırlanması için gerekli bütün gıda ve ihtiyaç malzemeleri 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde temin edilmekte, hijyenik koşullara uygunluğu kontrol edilerek teslim alınmaktadır.

Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü

Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü ve Bağlı Saymanlıklarının 2021, 2022 ve 2023 yılları gelir-gider durumları Tablo 11 ve 12’de yer almaktadır.

Tablo 11: Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü ve Bağlı İşletmelerin 2021, 2022 ve 2023 Yılları Gelir Durumu Tablosu

Gelir Türü	2021	2022	2023
Barınma ve Konaklama Gelirleri	73.825.289,29	145.151.312,69	251.335.671,46
İmalat, Yenileştirme, Bakım, Onarım ve Kurtarma Gelirleri	115.114,01	95.154,75	240.814,41
Diğer Mal ve Hizmet Gelirleri	2.207.509,88	5.563.425,01	9.420.775,19
Alınan Bağış ve Yardımlar	9.923.992,47	4.957.778,00	23.801.809,61
Diğer Mal ve Hizmet Gelirleri	2.477.535,35	3.491.240,98	9.121.683,33
GENEL TOPLAM	88.549.441,00	159.258.911,43	293.920.754,00

Tablo 12: Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü ve Bağlı İşletmelerin 2021, 2022 ve 2023 Yılları Gider Durumu Tablosu

Gider Türü	2021	2022	2023
Personel Giderleri	36.036.978,00	61.801.267,77	131.369.237,28
Cari Transferler (Yasal Yükümlülükler)	16.104.798,00	31.304.038,51	68.879.531,51
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	30.186.738,00	62.659.673,98	97.612.942,73
Diğer Giderler	1.403.824,00	1.351.700,23	2.090.574,12
TOPLAM	83.732.338,00	157.116.680,49	299.952.285,64

Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü ve bağlı işletmelerin bütçeleri gelir esasına göre hazırlanmakta olup

- **2021** Mali Yılı Bütçesi **107.564.170** TL olarak onaylanmış ve **88.549.441** TL gelir, **83.732.338** TL gider gerçekleşmiştir.

- **2022** Mali Yılı Bütçesi **172.106.125** TL olarak onaylanmış ve **159.258.911,43** TL gelir, **157.116.125** TL gider gerçekleşmiştir.
- **2023** Mali Yılı Bütçesi **323.419.320** TL olarak onaylanmış ve **293.920.754** TL gelir, **299.952.285,64** TL gider gerçekleşmiştir.

B. PERFORMANS BİLGİLERİ

1. Program, Alt Program, Faaliyet Bilgileri

1.1. Ailenin Korunması

Tablo 13: Ailenin Korunması Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ	AİLENİN KORUNMASI	1.1.1 Aile ve Topluma Yönelik Sosyal Hizmet Faaliyetleri	Sosyal Hizmet Merkezleri, illerde Bakanlık hizmetlerinin yoğunluğunun sunulduğu ortak birimler şeklinde hizmet sunmakta olup, sosyal hizmet müdahalesinin ve takibinin gerçekleştirilmesi, çocuk, genç, kadın, erkek, engelli, yaşlı fertlere ve ailelerine koruyucu, önleyici, destekleyici, geliştirici, rehberlik ve danışmanlık odaklı sosyal hizmetlerin, hizmete erişim kolaylığı esasıyla yürütülmesi amacıyla çalışmalar gerçekleştirmektedir. SHM'ler aynı zamanda vatandaşlarımız ile kamunun imkânlarının buluşturulması yönünde çalışan ASDEP görevlilerinin toplanma ve koordinasyon merkezi görevini de üstlenmektedir. (9 Şubat 2013 tarihli ve 28554 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Hizmet Merkezleri Yönetmeliği, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun (RG:27.05.1983/18059) 3 ve 4'üncü maddesi ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (RG:10.07.2018/30474) 65 ve 68'inci maddeleri, 4 Eylül 2012 tarihli ve 28401 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Gerçek Kişiler ve Özel Hukuk Tüzel Kişileri İle Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Aile Danışma Merkezleri Yönetmeliği")
AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ	AİLENİN KORUNMASI	1.1.2 Aile Yapısını Etkileyen Kötü Alışkanlıkların ve Bağımlılıkların Azaltılmasına Yönelik Hizmetler	Aile yapısını etkileyen kötü alışkanlıkların ve bağımlılıkların azaltılmasına yönelik eğitim, danışmanlık ve araştırma hizmetleri yürütülmektedir. (1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (RG:10.07.2018/30474) 68'inci maddesi (e) bendi, Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi (2024-2029) ve Eylem Planı)

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ	AİLENİN KORUNMASI	1.1.3 Yurt Dışında Yaşayan Vatandaşların Sosyal Korumalarını Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 77/B maddesi kapsamında, yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarının, kaybettirme halleri dışında Türk vatandaşlığından çıkmış olanların ve 29.5.2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28'inci maddesi kapsamındaki kişilerin kültürel, ekonomik ve ailevi nedenlerden kaynaklanan sorunlarına çözüm bulmak için gerekli çalışmaları yapmak, uluslararası sosyal hizmet vaka çalışmalarını yürütmek, yurt dışında gerekli sosyal incelemeleri yaparak sosyal inceleme raporları hazırlamak ve bu konularda yurt içinde ve yurt dışındaki kuruluşlarla gerekli koordinasyonu sağlamak. Vatandaşlarımızın bulundukları ülke ile ülkemiz mevzuatının ve uluslararası anlaşmalar ile ikili anlaşmaların sağladığı haklardan eşit bir şekilde yararlanmasını teminen aile, sosyal yardımlar ve sosyal hizmet konularında bilinçlendirme, yönlendirme yaparak ilgili kurumlar nezdinde çözüme yönelik girişimlerde bulunmak.

1.1.1. Aile ve Topluma Yönelik Sosyal Hizmet Faaliyetleri

Araştırmalar ve Sosyal Politika Çalışmaları

Akran Zorbalığının İncelenmesi ve Değerlendirilmesi Araştırması: İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinde görülen akran zorbalığı davranışlarının meydana gelme nedenleri ile bu davranışların yoğunluğunun okuldaki sınıf düzeyi ve cinsiyet gibi değişkenlere göre nasıl farklılaştığı, zorbalığa maruz kalmada bu değişkenlerin risk faktörü olup olmadığı, zorbalık yapan ve zorbalığa uğrayan çocukların kişisel özellikleri gibi faktörler ile zorbalıkla baş etme yollarına ilişkin literatürün incelenmesi amaçlanmış ve raporlanmıştır.

81 İl Aile Çalıştayları: Ülkemizdeki sosyal sorunların tespiti ve çözümü ile ailenin korunması, güçlendirilmesi ve sosyal refahının artırılması yönünde Bakanlığımızın çalışmalarına katkıda bulunmak amacıyla üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurum ve kuruluşlarının görüşlerinin derlendiği Aile Çalıştayları 81 ilde il müdürlüklerimizin koordinasyonunda 05-20 Eylül 2023 tarihleri arasında bir veya iki gün olarak gerçekleştirilmiştir.

VIII. Aile Şûrası: Ülkemizdeki sosyal sorunların tespiti ve çözümü ile ailenin bütünlüğünün korunması, güçlendirilmesi ve sosyal refahının artırılması yönünde politikanın oluşturulmasına katkıda bulunmak amacıyla üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görüşlerinin derlendiği Aile Şûraları 1990 yılından bu yana her dört veya beş yılda bir gerçekleştirilmektedir.

Aile politikalarının ve aileye dair sosyal hizmetlerin ulusal ölçekte ele alındığı bir platform oluşturması

bakımından önemli bir geleneğe temel teşkil eden Aile Şûralarının sekizincisi “Türkiye Yüzyılınd: z, İstikbalimiz” sloganıyla, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın katılımıyla Bakanlığımız tarafından 26-27 Ekim 2023 tarihlerinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluş temsilcilerinin, sivil toplum kuruluşları (STK) temsilcilerinin, akademisyenlerin ve uzmanların katılım sağladığı VIII. Aile Şûrası 6 komisyondan oluşmuştur. Söz konusu komisyonlar; “Aile ve Hukuk”, “Sosyal Kalkınma ve Aile Refahı”, “Yaşam Döngüsü ve Aile Dayanıklılığı”, “Çevre ve İklim”, “Dijitalleşme Sürecinde Aile” ve “Nüfus ve Demografi” şeklindedir.

Geçici Koruma Statüsündeki İhtiyaç Sahiplerine İlişkin Psikososyal Destek Çalışmaları

SHM'ler aracılığıyla yürütülen çalışmalara aşağıda yer verilmiştir:

- Hedef grubun psikolojik ve sosyal anlamda güçlenmesi amacıyla psikososyal destek hizmetleri verilmektedir.
- İhtiyaç dâhilinde bireysel danışmanlık, aile danışmanlığı gibi çalışmalar yürütülmektedir.
- İhtiyaç sahiplerini tespit etmek ve yerinde müdahaleyi gerçekleştirmek amacıyla saha taramaları ve hane ziyaretleri gerçekleştirilmektedir.
- Erken yaşta ve zorla evlilik, aile içi şiddet, kadına yönelik şiddet, okul dışında kalan çocuk, çocuk işçiliği, ekonomik yoksulluk gibi konular başta olmak üzere hedef grubun yaşadığı sorun ve ihtiyaçlara yönelik vaka yönetimi yapılmaktadır.
- Kayıt ve kimlik çıkarma, eğitim hizmetleri, sağlık hizmetleri, hukuki destek, istihdam, sosyal yardım gibi diğer kamu kurum ve kuruluşların sorumluluk alanlarında olan hizmetler hakkında bilgilendirme ve yönlendirme hizmetleri sunulmaktadır.
- Sığınmacılar ile iletişim sorunu yaşamamak ve ihtiyaç sahiplerine daha hızlı müdahale edebilmek amacıyla projeler aracılığıyla SHM'lerde tercümanlar görev yapmaktadır.

SHM'ler, ihtiyaç sahiplerinin hizmetlere erişimlerini sağlamayı amaçlayan ilk temas noktaları özelliği taşımaktadır. Bu yönüyle özellikle geçici koruma statüsündeki nüfusun yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki SHM'lerin kapasitelerini desteklemeye yönelik Birleşmiş Milletler (BM) kuruluşları iş birliğinde projeler yürütülmektedir.

Bu projeler ile SHM'lerin kapasitelerinin geliştirilmesinin yanı sıra donanım, bakım ve onarım açısından fiziki kapasiteleri desteklenerek gelecekteki hizmet taleplerinin karşılanması noktasında güçlenmeleri amaçlanmaktadır. Yürütülen projeler ve bu projeler kapsamında sağlanan destekler aşağıda belirtilmiştir:

Yabancılar Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı (Y-ŞEY-4) Projesinin Çocuk Koruma Bileşeni: Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı (FRIT) kapsamında, Avrupa Birliği (AB) Türkiye Delegasyonu ile Bakanlığımız ve Türk Kızılay arasında, doğrudan hibe yöntemiyle finanse edilmek üzere, 30.09.2022 tarihli Y-ŞEY-4 Projesi imzalanmıştır. Uygulama süresi 42 ay olan proje 01.04.2026 tarihinde tamamlanacaktır.

Y-ŞEY-4 Projesi nakit transferi ve çocuk koruma bileşenlerinden oluşmaktadır. Okula devamsızlık yapan çocukların hanelerine ziyaretler gerçekleştirilerek devamsızlık nedenlerinin tespit edilmesi, bu nedenleri ortadan kaldırmak için gerekli sosyal hizmet müdahalesinin yapılması ve ihtiyaç duyulması halinde ilgili kurumlara yönlendirmelerin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Çocuk koruma bileşeni 66 SHM'de yürütülmektedir.

SHM'lerin Kapasitesini Güçlendirme Programı (BM Mülteciler Yüksek Komiserliği/UNHCR İş Birliği):

Program kapsamında, 34 ilimizdeki 90 SHM'de hâlihazırda 124 meslek elemanı, 103 tercüman ve 3 proje yürütücüsü olmak üzere toplam 230 personel görev yapmaktadır.

Saha taramaları, bireysel başvuru ya da ihbar yoluyla SHM'lere intikal eden vakalarda kişilerin ihtiyaçları doğrultusunda sosyal hizmetlerden faydalanması sağlanmış ve ihtiyaç halinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan hizmetlere yönlendirilmesi yapılmıştır. Program kapsamında 2019-2023 yılları arasında 457.175, 2023 yılı içinde 52.700 faydalanıcıya erişilmiştir.

2023 yılında program kapsamında, geçici koruma statüsündeki nüfusun yoğun olarak yaşadığı bölgelerde hizmet veren 90 SHM'den 192 personele (meslek elemanı ve tercüman) Geçici Koruma ve Uluslararası Koruma Altındaki İhtiyaç Sahibi Gruplarla Çalışma Hizmet İçi Eğitimi verilmiştir.

Proje kapsamında 2023 yılı içinde;

- 21 SHM'ye tefrişat desteği verilmiştir.
- 46 SHM'ye birer araç olmak üzere 46 araç desteği verilmiştir.
- UNHCR ile iş birliğinde yürütülen program kapsamında 12-13 Haziran 2023 tarihleri arasında, desteklenen 90 SHM müdürünün katılımı ile değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Sosyal Hizmetlere Erişiminin Artırılması Projesi (FRIT 2): Avrupa Komisyonu-AB Türkiye Delegasyonu ile Bakanlığımızın 17 Aralık 2020 tarihinde imzaladığı doğrudan hibe sözleşmesi ile FRIT-II kapsamında Sosyal Koruma Sektörü alanında geçici koruma ve uluslararası koruma altındaki kişilerin ve Türk vatandaşlarının sosyal hizmetlere erişiminin artırılması amaçlanmaktadır.

Projenin internet sitesi (www.sohp.aile.gov.tr) ve diğer sosyal medya hesaplarında iletişim ve görünürlük planına uygun güncel paylaşımlar yapılmaktadır.

Proje kapsamında 187 adet camlı van hizmet aracı satın alımı tamamlanmış ve 81 ile dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca merkez ve taşra teşkilatı için bilişim malzemeleri, tablet alımı yapılmış olup illere teslimatı gerçekleştirilmiştir. Satın alımı yapılan araçların akaryakıt giderleri proje kapsamından karşılanmaktadır.

Açılması planlanan 6 adet Gündüz Bakım Merkezi proje kapsamında faaliyete geçirilmiş olup, zorunlu giderleri proje bütçesinden karşılanmıştır. Açılan merkezler için 12 adet Gündüz Bakım Merkezi hizmet aracı satın alınmış ve illere teslimatı yapılmıştır.

Proje kapsamında açılması planlanan 16 adet SHM faaliyete geçirilmiş olup zorunlu giderleri proje bütçesinden karşılanmıştır.

Roman Vatandaşlara Yönelik Çalışmalar

Roman Strateji Belgesi için Etkili Bir İzleme, Değerlendirme ve Koordinasyon Mekanizması Kurulması Projesi (ROMSİD) Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA)-II kapsamında 08.07.2020 itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır. Proje eylem planı ve strateji belgesinin etkinliğinin izleme değerlendirme yönünün güçlendirilmesi amacıyla kurumsal kapasite geliştirme faaliyetleri, eğitimler ve bilgi işlem altyapısı oluşturulması çalışmalarını içermekte olup 2023 yılının Nisan ayı itibarıyla kapanışı gerçekleştirilmiştir.

Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2023-2030) ve I. Aşama Eylem Planı (2023-2025) 21 Ocak 2023 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu belge "eğitim, istihdam, sağlık, barınma, sosyal hizmet ve sosyal yardım, genel politika alanları" olmak üzere altı politika başlığı altında yer

alan 34 eylemden oluşmaktadır. Yeni Strateji Belgesi kapsamında 25 ilde yerel eylem planları oluşturulmuş ve uygulama aşamasına geçilmiştir. 15

Cumhurbaşkanlığı Genelgesi doğrultusunda 8 Nisan Romanlar Günü kapsamında düzenlenecek etkinlikler Bakanlığımız tarafından takip edilmektedir. 2023 yılında gerçekleştirilen kutlamalar kapsamında il müdürlüklerimiz koordinasyonunda, illerde bulunan kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşlarımızın katılımlarıyla iftar programları, bilgilendirme toplantıları ve açık alan etkinlikleri, Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı illerde gerçekleştirilmiş ve etkinlikler kapsamında yaklaşık 28 bin vatandaşımıza ulaşılmıştır.

Ayrıca Roman vatandaşların, merkezi düzeyde yürürlükte bulunan Roman Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında temel hak ve hizmetlere etkin erişimlerinin artırılması amacıyla Türkiye’de Roman Stratejisinin Yerel Düzeyde Uygulanmasının Desteklenmesi Projesi (LOCALROMA) hazırlanmıştır.

Temel kamu hizmetlerinin sunumunda görevli kamu personeline, akademisyenlere ve STK’lara yönelik sosyal içerme odaklı hizmet sunumu kapasitesini güçlendirmek ve geliştirilmek için eğitim programı oluşturmak amacıyla yürütülen Türkiye Sosyal İçerme Eğitim Programı kapsamında 3-6 Ocak 2023 tarihleri arasında 5 pilot ilde (Ankara, Gaziantep, İzmir, Tekirdağ, Trabzon) toplam 350 kişiye yönelik iki gün süreli bir eğitim gerçekleştirilmiştir.

1.1.2. Aile Yapısını Etkileyen Kötü Alışkanlıkların ve Bağımlılıkların Azaltılmasına Yönelik Hizmetler

Uyuşturucu ile Mücadele Eylem Planı Kapsamında Faaliyetler

Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi (2018-2023) ve Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Eylem Planı (UMEP) (2018-2023) kapsamındaki yükümlülüklerimiz çerçevesinde Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) eğitimleri ile 2017 yılından bugüne kadar toplam 813.712 kişiye, 2023 yılında ise 98.938 kişiye ulaşılmıştır. Ayrıca, AEP Madde Kullanım Riski ve Madde Bağımlılığından Korunma modülü eğitimleri devam etmiş ve 2014 yılından bu yana 498.123 kişiye ulaşılmış olup 2023 yılında ise 61.243 kişiye eğitim verilmiştir.

2023 yılında TBM halk eğitimleri kapsamında eğitimlerde ön test-son test uygulanmıştır. Bakanlığımızın TBM kapsamında hâlihazırda 279 formatörü bulunmaktadır.

Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi (2018-2023) ve Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Eylem Planı (2018-2023) kapsamında bağımlı birey ve ailesine yönelik etkin sosyal hizmet sunumunun gerçekleştirilebilmesi için SHM’lerde görev alan ve bağımlılık alanında çalışan personele yönelik “SHM İrtibat Kişileri” başlığı altında bağımlılıkla mücadele eğitimleri verilmektedir. 27 Aralık 2023 tarihinde SHM İrtibat Kişileri eğitimi çevrim içi olarak düzenlenmiştir. Eğitime 81 ilden belirlenen SHM’lerden 250 kişi katılım sağlamıştır. Eğitimde bağımlılıkla mücadelede sosyal hizmet sunumu, bağımlı ailesi ile iletişim ve bağımlılık mevzuatı konuları aktarılmıştır.

1.1.3. Yurt Dışında Yaşayan Vatandaşların Sosyal Korumalarını Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

Yurt Dışında Yaşayan Türk ve Türk Kökenli Ailelere Yönelik Hizmetler

Avrupa’da yaşayan Türk ve Türk kökenli ailelere yönelik hizmetlerle, Türk Devletleri ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) arasında aile değerlerinin güçlendirilmesine yönelik rehberlik çalışmaları kapsamında çalışmalar Bakanlığımız tarafından imzalanan iş birliği protokolleri kapsamında sürdürülmektedir.

Ayrıca, Avrupa ülkelerinde yaşayan Türk ve Türk kökenli vatandaşlarımızın anavatanla bağlarını geliştirmek,

aile odaklı sosyal hizmet alanında karşılaştıkları sorunların çözümünde rehberlik etmek .la Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda yurt dışı teşkilatımız aracılığıyla çalışmalarımız devam etmektedir.

KKTC ile İş Birliği Çalışmaları: 14 Nisan 2022 tarihinde Ankara'da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti arasında İktisadi ve Mali İş Birliği Anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşma 24.05.2022 tarih ve 31845 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5596 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Kararın ekinde Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İşbirliği Çerçeve Belgesi yer almaktadır. Belge ile yayımlanan eylem planı kapsamında Bakanlığımızın sorumlu olduğu 2 politika ve 13 eylem bulunmaktadır.

Söz konusu İktisadi ve Mali İş Birliği Anlaşması kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Alanında İşbirliği Yapılmasına Dair Protokol 20.01.2023 tarihinde imzalanmıştır. Protokol ile sosyal yardım ve sosyal hizmet sunumuna katkı sağlanması, bilişim alt yapısının güçlendirilmesi ve ilgili hizmet binaları ile yürütülecek faaliyetlerde iş birliği sağlanması hedeflenmektedir. Protokol kapsamında KKTC'de yaşayan vatandaşlarımızın sosyal hizmet ihtiyaçlarını karşılamak üzere geçici olarak tahsis edilen SHM'de ve Bakanlığımızca görevlendirilen personel tarafından çeşitli eğitimler verilmiş, hane ziyaretleri yapılmış ve çeşitli kurum ve STK'lar ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız ATHGM tarafından ailenin korunması ve güçlendirilmesi kapsamında sunulan sosyal hizmet modellerine ilişkin KKTC Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Sosyal Hizmetler Dairesinde görev alan personele yönelik bilgi ve deneyim paylaşımı yapılması amacıyla 21.12.2023 tarihinde çevrim içi eğitim gerçekleştirilmiştir. Eğitim kapsamında katılımcılara AEP'in yapısı ve AEP eğiticiliği, ailelerle çalışma yaklaşımları, boşanma sürecinde aile danışmanlığı hizmeti gibi başlıklar altında eğitim verilmiştir. Ayrıca KKTC'de afet ve acil durum çalışmalarında görev alan personele, Bakanlığımız eğitimcileri tarafından Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek eğitimlerinin verilmesi amacıyla yönelik olarak 20.12.2023 tarihinde çevrim içi eğitim düzenlenmiştir.

Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında ise 21 Mart-2 Nisan 2023 tarihleri arasında ülkemizde yaşanan depremden etkilenerek KKTC'ye giden 12.022 vatandaşımızın yaşadığı 5.059 haneye ziyaret gerçekleştirilmiştir. Bu hanelerde sosyal yardım ve sosyal hizmet ihtiyaç analizi de yapılmıştır.

Avrupa'da Yaşayan Türk ve Türk Kökenlilere Yönelik Çalışmalar: Avrupa ülkelerinde yaşayan Türk ve Türk kökenlilerin anavatanla bağlarını geliştirmek, sosyal hizmet alanında karşılaştıkları sorunların çözümünde rehberlik etmek amacıyla Aile Ataşeliklerimiz aracılığıyla çalışmalarımız devam etmektedir.

Bu çalışmalar doğrultusunda, Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı (YTB) Yurtdışı Vatandaşlar Dairesi Başkanlığı ile istişare toplantısı yapılmış, YTB iş birliğinde 15-17 Eylül 2023 tarihleri arasında Strasbourg'da Türk Psikologlar Buluşması gerçekleştirilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Yunus Emre Enstitüsü ile iş birliğine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Türk Devletleri Vatandaşlarına Yönelik İş Birliği ve Rehberlik Çalışmaları: Sosyal hizmet modelleri konusunda bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulması, aile odaklı sosyal hizmet çalışmalarına rehberlik yapılması, imzalanan protokoller çerçevesinde ortak inanç, değer, kültür konularında panel, çalıştay, festival, konferans vb. etkinlikler düzenlenmesi hedeflenmektedir.

Azerbaycan ile 20 Temmuz 2022 tarihinde imzalanan mutabakat zaptı kapsamında yürürlükte olan planı çerçevesinde ilgili komisyonlar oluşturularak çalışmalar başlatılmıştır. Mutabakat zaptı doğrultusunda aile eğitimi, danışmanlık hizmetleri ve psikososyal destek hizmetlerinin sunumunda deneyim paylaşımı yapılması ve ortak eğitim programları geliştirilmesi, sosyal hizmet modelleri konusunda bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunulması, aile odaklı sosyal hizmet çalışmalarına rehberlik yapılması planlanmaktadır. Azerbaycan Aile, Kadın ve Çocuk Sorunları Devlet Komitesinin davetleri neticesinde depremde etkilenen ailelerden 30 kişinin de iştirakiyle 15 Mayıs 2023'te Azerbaycan Aile Festivaline katılım sağlanmıştır.

25-28 Eylül 2023 tarihlerinde Azerbaycan'da hizmet vermekte olan, çoğunluğu psikologlardan oluşan 30 meslek elemanına aile eğitimi ve aile danışmanlığı konularında eğitim verilmiş ve ayrıca yeni evli çiftlerin ağırlıkta olduğu ailelere yönelik olarak evlilik ve aile hayatına ilişkin seminer verilmiştir.

3 Mayıs 2023 tarihinde Avrupa'da yaşayan Türklerin ve Türk Devletlerinin deprem sonrasında Türkiye'ye olan destekleri üzerine Afet Sonrası Süreçte Aile Odaklı Çalışmalar ve Türk Dünyası Dayanışması Paneli düzenlenmiştir.

19-20 Haziran 2023 tarihinde Kazakistan'da düzenlenen Astana Uluslararası Gönüllüler Forumunda Bakanlığımız adına sunum yapılmıştır.

Yurt Dışı Teşkilatı

Bakanlığımız yurt dışı teşkilatı ile ilgili iş ve işlemler Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu kapsamda, faaliyet gösteren yurt dışı temsilciliklerimiz, faaliyet alanı bağlamında kadın, çocuk, aile, yaşlı ve engelliler alanında hizmet veren kurum ve kuruluşlar ile hizmetten faydalanacak olan vatandaşlarımızı bir araya getirme noktasında gerekli aracılık ve yönlendirme işlevini yerine getirmektedir. Vatandaşlarımızdan alınan başvurular uzmanlar tarafından değerlendirildikten sonra gerekli şekilde cevaplanmakta, bunun ötesinde bir işlem veya rehberlik gerektirdiği durumlarda ise müracaatçılar en uygun kurum ve kuruluşlara yönlendirilmektedir. Gerekli görülmesi halinde, söz konusu kurumlarla yaşanan sorunların çözümünde ilgili mevzuat çerçevesinde arabuluculuk yapılmakta veya konuya müdahil olunmaktadır.

Bakanlığımızın ilk yurt dışı teşkilatı birimi olan Düsseldorf Aile ve Sosyal Hizmetler Ataşeliği 27.05.2015 tarihinde faaliyete başlamıştır. 2023 yılı itibarıyla Düsseldorf Ataşeliğimize ek olarak Berlin Büyükelçiliğimiz nezdinde bir Müşavirliğimiz; Köln, Münih, Hamburg ve Stuttgart Başkonsolosluklarımız nezdindeki Ataşeliklerimiz faaliyetlerine devam etmektedir. 2022 yılından bugüne kadar 1 Aile ve Sosyal Hizmetler Müşaviri ile 2 Aile ve Sosyal Hizmetler Ataşesi'nin atamaları ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararları ile gerçekleştirilmiştir. Öte yandan yurt dışı temsilciliklerimizde görevlendirilmek üzere, her bir temsilcilikte birer sekreter ve ikişer uzman unvanını haiz personelin 18 kişilik sözleşmeli kadro ihdası 02.03.2022 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda, Berlin Müşavirliğimize 1 uzman sözleşmeli personelin, 1 sözleşmeli sekreterin, Düsseldorf Ataşeliğimize 1 sözleşmeli sekreterin, Köln Ataşeliğimize 1 uzman sözleşmeli personelin ve 1 sözleşmeli sekreterin, Hamburg Ataşeliğimize 1 uzman sözleşmeli personelin, Stuttgart Ataşeliğimize 1 uzman sözleşmeli personelin ataması Bakanlığımızca gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, yurt dışı temsilciliklerimizin idari yapısını güçlendirmek amacıyla çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda, yurt dışı temsilciliklerimizde görev alacak personelin kadroları ve görev tanımlarını düzenleyen 25.08.2022 tarihli ve 35 sayılı Bakanlığımız Yurt Dışı Teşkilatı Görev, Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında

Yönerge yayımlanmıştır.

Yurt dışı temsilcilikleri tarafından kullanılmak üzere iş takip formları ve rapor formatları güncellenmiştir. Ek olarak yurt dışı temsilciliklerimiz tarafından yürütülen hizmetlere ilişkin arşiv çalışmalarının yapılması amacıyla gerekli rehberlik sağlanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızca yurt dışı teşkilatı kurulması faydalı görülen ülkeler konusunda araştırma yapılmış, Dışişleri Bakanlığı görüşü alınmış ve yeni yurt dışı teşkilatımızın kadrolarının belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapılmıştır.

Yurt Dışı Temsilciliklerimizde Sunulan Hizmetler

Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren yurt dışı temsilciliklerimiz tarafından Türklere ve Türk kökenlilere yönelik koruyucu aile olma, vesayet altında alınan çocukların korunması ve ailenin sorumluluğu, çocukların aileden alınmaması noktasında önleyici ve bilgilendirici aile eğitim seminerleri başta olmak üzere aile ve sosyal hizmetler alanındaki yerel uygulamalar ve faydalanabilecekleri hizmetler hakkında bilgilendirici toplantılar yapılmaktadır. 2023 yılında 73 bilgilendirme ve eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Yurt dışı teşkilatımız resmi kurumlarla görüşmelerinde yapıcı bir ilişki içine girerek vatandaşlarımızın sorunlarını ilgili makamlar nezdinde dile getirmekte, taleplerinin sözcülüğünü yapmakta ve her iki tarafın haklı beklentilerini karşılayacak çözüm arayışları için çaba sarf etmektedir. Bu çerçevede ilgili STK ve resmi kurumlar ile görüşmeler gerçekleştirilmektedir.

Yurt dışında vesayet altına alınan çocuklarımızın kendi kültürlerinden ailelerin yanına yerleştirilmelerini teşvik etmek amacıyla, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın koruyucu aile olma konusundaki farkındalıklarının artırılması amacıyla Koruyucu Aile Bilgilendirme Toplantıları ile yurt dışında yürütülen sosyal hizmet uygulamalarına ilişkin gerekli rehberliği sağlamak üzere Aile Eğitim Seminerleri yurt dışı teşkilatımız tarafından gerçekleştirilmektedir. Yurt dışında yaşayan Türkler ve Türk kökenlilerin koruyucu aile olmalarının teşvik edilmesi kapsamında 2023 yılında 1.167 aileye koruyucu/bakıcı aile eğitimi verilmiştir.

Ayrıca, yurt dışı teşkilatımız vatandaşlarımızın kültürüne uygun hizmet alabileceği huzurevi, kadın konukevi ve çocuk evleri açmaları yönünde yönlendirmelerde bulunmakta, ayrıca bu bağlamda vatandaşımızın kültürüne uygun hizmet veren kuruluşlar araştırılarak bu kuruluşlar ile iletişime geçilmekte ve vatandaşlarımız bu kuruluşlara yönlendirilmektedir. 2023 yılında yurt dışı temsilciliklerimizce düzenlenen toplantı ve eğitimlere katılım sağlayan kişi sayısı 7.369'dur.

1.2. Ailenin Güçlendirilmesi

Tablo 14: Ailenin Güçlendirilmesi Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ	AİLENİN GÜÇLENDİRİLMESİ	1.2.1 Aileye Yönelik Eğitim, Danışmanlık ve Araştırma Hizmetleri	Fertlerin çağın gerektirdiği temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları edinebilmeleri için eğitim ve iletişim, hukuk, iktisat, medya ve sağlık alanlarındaki Aile Eğitim Programı, ayrıca evlilik çağında olan ve aile kurmak amacıyla bir araya gelen çiftlerin evlilik hayatına hazırlanmaları amacıyla Evlilik Öncesi Eğitim Programı kapsamında eğitimler düzenlenmektedir. Aile içi sorunların çözümüne yardımcı olmak amacıyla aile danışmanlığı hizmeti verilmektedir. (1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 65'inci maddesinin birinci fıkrasının (b), (g) ve (ğ) bentleri ile 68'inci maddesi, 09.02.2013 tarihli ve 28554 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sosyal Hizmet Merkezleri Yönetmeliği, 04.09.2012 tarihli ve 28401 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gerçek Kişiler ve Özel Hukuk Tüzel Kişileri İle Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Aile Danışma Merkezleri Yönetmeliği)
AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ	AİLENİN GÜÇLENDİRİLMESİ	1.2.2 Aileye Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü, aile ve topluma yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmekte ve koordine etmektedir. Bu kapsamda aile eğitim programları, danışmanlık hizmetleri, göç afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetleri sunulmaktadır. Söz konusu faaliyetler ülke genelindeki Sosyal Hizmet Merkezleri ve İl Müdürlükleri aracılığı ile sunulmaktadır. (1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 65'inci maddesinin birinci fıkrasının (b), (g) ve (ğ) bentleri ile 68'inci maddesi, 09.02.2013 tarihli ve 28554 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sosyal Hizmet Merkezleri Yönetmeliği, 04.09.2012 tarihli ve 28401 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gerçek Kişiler ve Özel Hukuk Tüzel Kişileri İle Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Aile Danışma Merkezleri Yönetmeliği, 18.12.2013 tarihli ve 28855 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği (24.02.2022 tarihli ve 31760 sayılı Resmi Gazete'de revize edilmiştir), 03.01.2014 tarihli ve 28871 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Afet Müdahale Planı (15.09.2022 tarihli ve 31954 sayılı Resmi Gazete'de revize edilmiştir.)

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ	AİLENİN GÜÇLENDİRİLMESİ	1.2.3 Dinamik Nüfus Yapısının Korunması	03.06.2011 tarihli ve 633 sayılı KHK'nın Ek 2'nci maddesi kapsamında yapılan çeyiz yardımı ile ülkemizde evlenmeme yahut geç evlenme tutumunun kırılarak doğurganlık oranlarının yüksek olduğu yaşlarda evlilik birliğinin kurulması teşvik edilmektedir. 03/06/2011 tarihli ve 633 sayılı KHK kapsamında Sosyal Hizmetler Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 4'üncü maddesi kapsamında verilen doğum yardımı ile de ebeveynlere ekonomik destek sağlanmaktadır.

1.2.1. Aileye Yönelik Eğitim, Danışmanlık ve Araştırma Hizmetleri

Aile Eğitim Programı

AEP; aile üyesi bireylerin çağın gerektirdiği temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları kapsamlı olarak edinebilmeleri için gündelik yaşamın bütününe kuşatan eğitim ve iletişim, hukuk, iktisat, medya ve sağlık alanlarında olmak üzere 28 modülden oluşmaktadır.

AEP eğitici eğitimleri ve halk eğitimleri 2013 yılından beri devam etmektedir. Bu doğrultuda, 2023 yılında 614.250 kişiye halk eğitimi verilmiştir. Toplamda 818 aktif AEP eğitici ile 56 AEP formatörü bulunmakta olup 2013-2023 yılları arasında toplam 3.984.972 kişiye halk eğitimi verilmiştir.

AEP kitaplarımız <http://www.aep.aile.gov.tr/> internet adresinin yayınlar bölümünde PDF formatında yer almaktadır.

Türkiye Geneli Değerlendirme Toplantısı: 81 il müdürlüğünün katılımı ile 6-8 Aralık 2023 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen AEP Uygulama Yönergesi Çalıştayında genel değerlendirme toplantısı yapılmıştır. AEP kapsamında il müdürlüklerimizce yürütülen uygulamaları değerlendirmek, eğitimleri daha etkin ve verimli sunabilmek amacıyla uygulamalar sırasında karşılaşılan güçlükler, geliştirilmesi gereken alanlar, kurumsal iş birlikleri ve yerelde kullanılması gereken kaynaklar istişare edilmiştir.

Yerel Eğitim Programı: ATHGM tarafından yerel düzeyde AEP eğitimcilerinin gelişimlerine destek olacak programların il müdürlükleri tarafından organize edilmesi ve uygulanması için Yerel Eğitim Programları oluşturulmuştur. Eğitimciler il müdürlükleri aracılığı ile Etkili İletişim Becerilerine ilişkin yerel eğitimler gerçekleştirilmiştir.

AEP Uygulama Yönergesi: AEP kapsamında yürütülen eğitim faaliyetleri, eğitim uygulama yöntemleri, hizmet akışları, görev ve sorumluluklar, uygulayıcı nitelikleri ile tanıtım ve duyuru çalışmalarının ilke, usul ve esaslarına ilişkin Aile Eğitim Programı Uygulama Yönergesi Taslağı hazırlanmıştır. Taslak yönerge 6-8 Aralık 2023 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen AEP Uygulama Yönergesi Çalıştayında 81 il müdürlüğünün katılımı ile değerlendirilmiştir.

AEP Memnuniyet Ölçümü: AEP'in hizmet sunulan hedef kitle açısından etkililiğinin değerlendirilerek hizmete ilişkin memnuniyetin ölçülmesi amacıyla memnuniyet anketi uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

Eğitim Materyallerinin İçeriklerinin Güncellenmesi: 2022 yılında eğitim materyallerinin içeriklerinin

güncellenmesi çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen ihtiyaç analizine istinaden içeriklerin güncellenmesi, yeni içeriklerin eklenmesi ve standart sunumların hazırlanması çalışmaları yürütülmüştür. Yazım süreci tamamlanan modüller pilot uygulama aşamasında olup pilot uygulamanın genişletilmesine yönelik hazırlıklar yürütülmektedir.

BM Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) Çalışma Planı Faaliyetleri: Geçici Koruma Statüsündeki kişilere yönelik AEP kapsamında yer alan ebeveynlik becerileri, yaşam becerileri ve çocuk koruma modüllerinin revize edilmesi çalışmaları yürütülmüş, AEP eğitimcilerine yönelik yeni yaklaşımlarla eğitici becerilerini geliştirmeye ilişkin eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Organize Sanayi Bölgesinde Çalışanlara AEP'in Uygulanması: AEP'in Ankara 2. ve 3. Organize Sanayi Bölgesinde çalışanlara sunulmasına yönelik çalışmalar kapsamında Ankara Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü AEP eğitimcileri vasıtasıyla yedi haftalık bir kurs programı ile 57 eğitimde 2.090 kişiye ulaşılmıştır.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi (JSGA) ile İş Birliği Çalışmaları: ATHGM ve JSGA iş birliğinde ailenin korunması ve güçlendirilmesi için aileye yönelik eğitimlerin yaygınlaştırılması amacıyla personel, kursiyer ve öğrencilerin Aile ve Evlilik Öncesi Eğitimlerinden yararlanmasına, görsel/işitsel yüz yüze ve uzaktan eğitim materyallerin oluşturulmasına yönelik Mayıs 2023'te bir protokol imzalanmıştır. JSGA ile iş birliği çalışmaları kapsamında akademi eğitim gören subay/ast subay öğrencilere yönelik toplam 8 haftalık olmak üzere haftada iki gün evlilik ve aile hayatı, finansal okuryazarlık ve üreme sağlığı konularından oluşan bir eğitim programı hazırlanmıştır. 3.013 erkek ve 481 kadın olmak üzere toplam 3.494 subay ve ast subay adayına eğitim verilmiş olup eğitimlerin devam etmesi hedeflenmektedir.

Evlilik Öncesi Eğitim Programı (EÖEP)

Evlilik Öncesi Eğitim Programı ile evlilik çağına gelmiş ve aile kurmak için bir araya gelen çiftlerin, evlilik hayatına hazırlanmaları amaçlanmaktadır. Evlilik Öncesi Eğitim Programı sadece evlenmek üzere gelen çiftlere değil, er ve erbaşlara, polis okulları ve üniversitelerin son sınıf öğrencilerine de verilmektedir.

Bu eğitimin Evlilikte İletişim ve Yaşam Becerileri, Aile Hukuk, Evlilik ve Sağlık olmak üzere üç kitabı bulunmaktadır.

Evlilik yaşantısına bilinçli bireyler olarak girilmesini sağlamak amacıyla 2023 yılında 181.111 kişiye evlilik öncesi eğitimi verilmiştir. Ülkemiz genelinde 30 aktif eğitici bulunmakta olup 2013 yılından bu yana 1.690.520 kişiye ulaşılmıştır.

Bakanlığımız ATHGM ve Milli Savunma Bakanlığı (MSB) arasında Evlilik Öncesi Eğitim Programı kapsamında sunulan hizmetlerde kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi ve eş güdümünün artırılması amacıyla iş birliği protokolü imzalanmıştır.

Aile Danışmanlığı

Aile danışmanlığı hizmeti almak için başvuru yapan ailelere; aile içi iletişim becerilerini kazandırmak, çatışmaların yapıcı bir şekilde çözülmesi ve aile içi destek, psikiyatrik rahatsızlığı olduğu düşünülen bireylerin sağlık tedavilerinin yaptırılması için sağlık kuruluşlarına yönlendirmek, aile içi iletişim sorunları nedeniyle boşanma noktasına gelen ailelerin aile ilişkilerinin yeniden yapılandırılması sürecinde aynı zamanda çocuklarıyla ilgili yaşadıkları sorunların çözümü yönünde danışmanlık yapmak gibi hizmetler sunulmaktadır.

2012-2023 yılları arasında 110.871 başvuruya (aile danışmanlığı ve bireysel danışmanlık) hizmet

sunulmuştur. 2023 yılında ise toplam 13.947 başvuruya hizmet verilmiştir.

18.11.2019 tarihinden itibaren vatandaşlarımız aile danışmanlığı hizmetinden yararlanmak için e-Devlet üzerinden başvuru yapabilmektedir. 2023 yılında e-Devlet üzerinden yapılan 7.338 başvuruya danışmanlık hizmeti sunulmuştur. Başlangıçtan 2023 yılı sonuna kadar e-Devlet üzerinden yapılan 25.365 başvuruya danışmanlık hizmeti sunulmuştur. Aile danışmanlığı hizmetinden yararlanan vatandaşlara SMS aracılığıyla memnuniyet anketleri uygulanmıştır.

Bakanlığımız, UNHCR ve Davranış Bilimleri Enstitüsü iş birliği ile Bakanlığımız Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (EYDB) koordinesinde Aile Danışmanlığı yürüten 200 personele yeterlilik ve tecrübelerini artırmak amacıyla Çözüm Odaklı Terapi Eğitimi yapılmıştır.

Özel Aile Danışma Merkezleri

29 ilde Gerçek Kişiler Ve Özel Hukuk Tüzel Kişileri İle Kamu Kurum Ve Kuruluşlarınca Açılacak Aile Danışma Merkezleri Yönetmeliği'ne tabi olarak faaliyet göstermekte olan 109 Özel Aile Danışma Merkezi bulunmaktadır.

Ailenin Güçlenmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı

Eylem Planının, 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde Bakanlığımız koordinatörlüğünde kamu kurum ve kuruluşlarının, yerel yönetimlerin, üniversitelerin, STK'ların ve ilgili diğer kuruluşların aile ve evlilik kurumu ile aile bireylerinin güçlenmesine yönelik yapacakları çalışmaları içeren bir belge olarak hazırlanması çalışmaları başlatılmış olup hazırlıklar devam etmektedir.

Yeni Evliliklerin Desteklenmesi ve Evlilik Kredisi Programı

Aile ve Gençlik Fonu kapsamında Yeni Evliliklerin Desteklenmesi ve Evlilik Kredisi Programı ile evlenecek gençlerin ekonomik, psikolojik ve sosyal açıdan sunulan desteklerle evliliklerinin daha sağlam temeller üzerine kurulması ve gençlerin evliliğe teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca program ile gençlerin sosyal risklerden korunmasının desteklenmesi hedeflenmektedir. Program yeni evlenecek olan gençlerin ekonomik, sosyal ve psikolojik açıdan desteklenmesini kapsamaktadır. Programın ekonomik destek kısmı ile başvurusu onaylanan kişilere 2 yılı geri ödemesiz 48 ay vadeli 150.000 TL kredi desteği sunulması, evlenecek olan çiftlere evlilik öncesinde aile danışmanlığı ve/veya evlilik öncesi eğitim hizmetleri; evlilik sonrasında periyodik olarak aile danışmanlığı ve/veya aile eğitimi hizmetleri sunulması planlanmaktadır. Program ile ilgili başvuru şartlarının ve programın uygulama biçiminin belirlenmesi, mevzuat düzenlemeleri ve bilişim alt yapısının oluşturulması ile ilgili çalışmalar sürmektedir. Aile ve Gençlik Fonu Kurulması Hakkında Kanun 29.11.2023 tarihli ve 32384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

1.2.2. Aileye Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu

Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP)

ASDEP; fert, aile ve toplumu etkileyen sorun, ihtiyaç ve risklerin yapılan hane ziyaretleri ile belirlendiği; ihtiyaç duyan fert ve ailelerin sosyal hizmet ve yardımlar ile diğer kamu hizmetlerine yönlendirmelerinin yapıldığı, gerektiğinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile STK'lar ile koordinasyonunun sağlandığı koruyucu, önleyici, destekleyici ve geliştirici programı ifade eder. ASDEP görevlileri; ailelerin kendine yeter, sorunlarını çözebilir hale getirilmesini, böylelikle yoksulluk ve diğer sosyal problemlere kalıcı çözümler üretilmesini, yaşam koşullarının iyileştirilmesini, talep odaklı hizmet yanında arz odaklı hizmet sunulmasını amaçlayarak

gerekli verileri toplamakta, rehberlik etmekte ve yönlendirmelerde bulunmaktadır. 2023 yılı sonuna kadar ülkemiz genelinde toplam 4.763 ASDEP görevlisi bulunmaktadır.

2022 yılında istihdam edilen ASDEP görevlilerinin hizmet içi eğitimleri 2023 yılı Şubat ayında başlatılmış ve 271 ASDEP görevlisine 1 haftalık eğitim verildikten sonra Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle eğitim programı ertelenmiştir.

ASDEP görevlilerince yapılan hane ziyaretlerinde uygulanan Sosyal İnceleme Formunun etkin, verimli, kesintisiz devam etmesi ve hizmetin devamlılığını sağlamak amacıyla ASDEP Mobil Uygulama geliştirilmiştir. ASDEP saha çalışma verilerinin değerlendirilmesi amacıyla ASDEP Bilişim Sisteminde İl Müdürleri/SHM Müdürleri Kontrol Panelinde iyileştirme çalışmaları yapılmış ve kullanım kılavuzu hazırlanarak 81 il müdürlüğüne gönderilmiştir.

ASDEP kapsamında Ekim 2017'den itibaren toplam 7.081.913 haneye; 2023 yılında ise 1.565.840 haneye ulaşılmıştır.

ASDEP'in bilinirliğinin artırılması ve kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliğinin güçlendirilmesi amacıyla; 2021 yılından bu yana Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Müftülükler, Belediyeler ve Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü (İŞKUR) gibi kurumlarla toplam 10.161 görüşme gerçekleştirilmiştir.

Sosyal Hizmet Merkezleri

SHM'ler, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 3'üncü maddesinde *"ihtiyaç sahiplerinin tespit edilerek sosyal hizmet müdahalesinin ve takibinin gerçekleştirilmesinden, çocuk, genç, kadın, erkek, engelli, yaşlı bireylere ve ailelerine koruyucu, önleyici, destekleyici, geliştirici hizmetler ile rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin bir arada ve en kolay ulaşılabilir biçimde, gerektiğinde kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve gönüllüler ile iş birliği içinde sunulmasından ve bu hizmetlerin koordinasyonundan sorumlu gündüzlü sosyal hizmet kuruluşları"* olarak tanımlanmıştır.

SHM'lerde, 09.02.2013 tarihli ve 28554 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sosyal Hizmet Merkezleri Yönetmeliği ve hizmet alanına ilişkin mevzuat uyarınca, müracaat odaklı hizmetlerin yanı sıra arz odaklı, yerinden, bütüncül ve izlenebilir bir sosyal hizmet anlayışı benimsenmiştir.

SHM'lerin sayısı ve hizmet bölgeleri; illerin tüm yerleşim birimlerini kapsayacak şekilde, ilçelerin coğrafi konumu, ulaşım imkânları, ulaşılacak en yakın sosyal hizmet merkezine uzaklığı, sosyal ve demografik yapısı, hizmetin sunumunda iş birliği yapılabilecek kurum ve kuruluşların varlığı gibi hususlar ile il müdürlüklerinin görüşleri alınarak tespit edilmiştir.

2023 yılında 13 SHM açılışı gerçekleştirilmiş olup 81 ilimizde hizmete açılan SHM'lerin toplam sayısı 410'a ulaşmıştır.

SHM'lerde görev yapan personelin güncel eğitim ihtiyaç önceliklerinin tespit edilmesi ve eğitim planlaması yapılırken bu önceliklendirmeden faydalanılması amacıyla 2.785 kişinin katılımıyla eğitim ihtiyaç analizi yapılmıştır.

Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Müdahale Çalışmaları

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) Başkanlığı tarafından hazırlanan ve 2013 yılında yürürlüğe giren Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği ile TAMP'a göre afet ve acil durumlarda

psikososyal destek çalışmalarının koordinasyonu Bakanlığımıza verilmiştir.

Ulusal ve Yerel Düzey Psikososyal Destek Grubu Planlarına Yönelik Çalışmalar: Bakanlığımız Ulusal Düzey Psikososyal Destek Çalışma Grubu Planı çalışmaları ilk olarak afet ve acil durum alanında uzman kişiler ve akademisyenlerden oluşan çalışma grubu ile birlikte gerçekleştirmiştir. Hazırlanan plan 2015 yılında Başbakanlık tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Yerel Düzey Psikososyal Destek Operasyon Planı da aynı şekilde Bakanlık merkez teşkilatı tarafından Ulusal Düzey Psikososyal Destek Çalışma Grubu Planı esas alınarak hazırlanmış ve 2016 yılında Başbakanlık tarafından onaylanmıştır. Olası afet ve acil durumlarda ulusal ve yerel düzey psikososyal destek müdahale çalışmaları bu planlar dâhilinde yürütülmektedir.

2023 yılı içerisinde psikososyal destek çalışma grubu yerel düzey planları güncellenmiştir.

Afet ve acil durumlarda sunulacak çalışma alanlarında faaliyet göstermek isteyen kuruluşların akredite edilmesi, akredite edilenlerle çalışma grupları arasında koordinasyonun sağlanması, sunulacak hizmetin standartlarının belirlenmesi için uygulanacak akreditasyonun usul ve esaslarını belirleyen Afet ve Acil Durumlara İlişkin Hizmet Standartlarının ve Akreditasyon Esaslarının Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik AFAD tarafından yayımlanmış ve kuruluşları akredite etme yetkisi sadece AFAD'a verilmiştir. Yönetmelik gereği ATHGM tarafından Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Akreditasyon Kılavuzu hazırlanmıştır. Bu kapsamda afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetlerinde görev almak isteyen ve AFAD tarafından uygun görülerek tarafımıza gönderilen kuruluşların teknik değerlendirme sürecine ilişkin çalışmalar 2022 yılında başlatılmıştır. 2023 yılı içinde 1 STK'nın akreditasyon kapsamında inceleme süreci tamamlanmış olup AFAD tarafından akredite edilmiştir. Akreditasyon talebi ile başvuruda bulunan diğer STK'ların inceleme süreci ise devam etmektedir.

Afet ve Acil durumlarda Psikososyal Destek Hizmetlerine İlişkin Kapasite Geliştirme Çalışmaları (Eğitim, Tatbikat ve Lojistik Hazırlık): Bakanlığımız, Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği ve TAMP gereği Psikososyal Destek Çalışma Grubunun ana çözüm ortağıdır ve afet ve acil durumlarda çalışacak personele psikososyal destek eğitimlerinin verilmesinden ve yaygınlaştırılmasından sorumludur. Bu nedenle afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetlerinde görev alacak personele psikososyal destek hizmetlerine ilişkin kurumsal/mesleki görev ve sorumlulukları ve buna dair mevzuat hakkında bilgilendirmek ve böylece hizmet kapasitesini artırmak amacıyla ATHGM tarafından geliştirilen ve standartlaştırılan afet ve acil durumlarda psikososyal destek eğitimleri verilmektedir. Bu kapsamda Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Eğitimleri çerçevesinde; 2015-2023 yılları arasında 24.879 personele, 2023 yılı içerisinde ise 14.420 personele eğitim verilmiştir.

2023 yılı içerisinde ATHGM tarafından geliştirilen ve standartlaştırılan Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Temel Düzey Müdahale Eğitimi ve Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Hizmetleri Eğitici Eğitimi verilmiş olup bununla birlikte Kahramanmaraş merkezli depremler özelinde sahada psikososyal müdahale ekiplerinde görev alan meslek elemanlarına aşağıda başlıkları yer alan eğitimler de verilmiştir.

- Bakanlığımız ve Uluslararası Göç Örgütü (IOM) iş birliğinde Yas Danışmanlığı Eğitimi
- Bakanlığımız ve UNICEF iş birliğinde Çocuk Dostu Alanlarda Çalışan Personele Yönelik Eğitim
- Bakanlığımız ve Dünya Sağlık Teşkilatı (WHO) iş birliğinde Kendi Kendine Yardım ve Fazlası Eğitimi
- Bakanlığımız ve WHO iş birliğinde İhtiyaç Analizi, Haritalama, Sektörler Arası Koordinasyon Eğitimi
- Bakanlığımız ve WHO iş birliğinde Sorun Yönetimi ve Fazlası Programı Uygulayıcı Eğitimi

Kahramanmaraş merkezli depremler özelinde psikososyal destek çalışmalarında görev alan personelin temel

ihtiyaçlarının (kalacağı çadır, konteyner, kullanacağı kampet, uyku tulumu, taşınabilir batarya şarj cihazı, termos, kurumsal kıyafet, hijyen kiti vb.) temini ve psikososyal destek çalışmalarında kullanılmak üzere malzeme, araç ve ekipman ihtiyacının (çalışmaların gerçekleştirileceği çadır konteyner gibi alanların sağlanması, bu alanların zemin döşemesi, masa, sandalye, bilgisayar vb.) ve hizmet sunumunda kullanılacak diğer malzemelerin (oyun malzemesi, kırtasiye vb.) temini yerelde ve ulusalda kurum ve kuruluşlardan destek alınarak sağlanmıştır.

Psikososyal Destek Hizmetlerinin Standartlaştırılması ve Güçlendirilmesi: Bakanlığımız ile UNICEF arasında imzalanan çalışma planı kapsamında Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Hizmeti Standart Belge ve Doküman Oluşturma Çalışması devam etmektedir. Bu çalışma, afetten etkilenen bireylere kaliteli psikososyal destek hizmetlerinin sağlanması amacıyla, standartlaştırılmış hızlı değerlendirme araçları ve rapor şablonları geliştirmek ve sahadaki hizmet sağlayıcılar ile yöneticileri tarafından kullanılacak özel psikososyal destek araçları geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda sahada görev alacak personelin kaynak doküman olarak kullanması için hem saha çalışanlarına hem de afet ve acil durumdan etkilenen bireylere yönelik broşürlerin basımı yapılmış ve il müdürlüklerine dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Geliştirilen standart form ve raporların sahada ne şekilde kullanılacağına dair yönergeleri içeren kılavuz çalışması ve formların ABS'ye entegrasyonu ile ilgili çalışmalar da sürmektedir.

Psikososyal Destek Hizmetlerinin Standartlaştırılması ve Güçlendirilmesi çalışmaları kapsamında 5 farklı broşür ve bu broşürlere ilişkin eğitimler hazırlanmıştır. Broşürlerin konuları aşağıda yer almaktadır:

1. Afet ve Acil Durumlar Sonrası Çocukların Tepkileri ve Aileler İçin Öneriler
2. Çocuklarda Yas Tepkileri ve Aileler İçin Öneriler
3. Afet ve Acil Durumlarda Çalışana Destek
4. Yetişkinlerde Kayıp ve Yas Süreci
5. Afet ve Acil Durum Sonrası Yetişkinlerin Tepkileri ve Baş etme Önerileri

Broşürlere dair eğitim videoları Bakanlığımız EYDB ile iş birliği içinde tüm personelin erişebileceği şekilde Bakanlığımız uzaktan eğitim sayfasına (<https://eys.aile.gov.tr>) yüklenmiştir.

Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Müdahale Çalışmaları: Psikososyal Müdahale Ekipleri tarafından sel, yangın, maden kazası, terör saldırısı ve deprem gibi toplumu etkileyen afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmeti verilmektedir. Afet ve acil durumlarda psikososyal destek müdahale, afetler sonrasında etkilenen bireylerin, gündelik yaşantılarına geçiş sürecini hızlandırmaya ve toplumun var olan gereksinimlerini tespit ederek gelecekte ortaya çıkması olası afetlerle başa çıkma kapasitesinin artırılmasına ve desteklenmesine yönelik mesleki çalışmalardır. Afet ve acil durum sonrasında psikososyal destek müdahale çalışmaları kapsamında ihtiyaç tespiti, psikolojik ilk yardım, psikoeğitim, bireysel görüşmeler, grup çalışmaları ve sosyal etkinlik hizmetleri yürütülmektedir.

İl müdürlüklerimiz tarafından 2013 yılından 2023 yılı sonuna kadar deprem, yangın, sel gibi afet ve terör saldırılarını da içeren toplam 198 afet ve acil durumda 4.766.748 vatandaşımıza psikososyal destek hizmeti verilmiştir. 2023 yılında ise 18 afet ve acil durumda 4.124.780 kişiye psikososyal destek hizmeti verilmiştir.

2023 yılı psikososyal destek müdahalesinde bulunulan bazı afet ve acil durumlar:

- **Kahramanmaraş Merkezli Depremler:** Depremi ilk anından itibaren psikososyal destek ekiplerimiz koordine olup alana inmiştir. Depremden etkilenen illerde görevlendirilmek üzere gerçekleştirilen personel planlaması kapsamında 71 destek ilden görevlendirme yapılmıştır. Deprem bölgesinde psikososyal destek sunulan kişi sayısı 3.198.242'dir. Afetten etkilenen kişilerin tahliye edildiği diğer

illerde psikososyal destek sunulan kişi sayısı 911.407'dir. Alo 183 destek hattında ise 1.5 milyon kişiye, KKTC'de 12.022 kişiye psikososyal destek hizmeti verilmiş olup toplamda 4.123.247 kişiye psikososyal destek hizmeti sunulmuştur.

- **Zonguldak Sel Felaketi:** Zonguldak ilinin Ereğli ilçesinde 19.11.2023 tarihinde şiddetli yağışlar ve fırtına sonucu sel ve heyelan meydana gelmiştir. Yaşanan olayın hemen sonrasında merkez teşkilat ve il müdürlüğü psikososyal destek çalışmalarına başlamıştır. Toplamda 7 aile olmak üzere 59 kişinin acil ihtiyaçları tespit edilmiş, ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilerek ihtiyacın karşılanması sağlanmıştır. Toplam 59 kişiye psikososyal destek hizmeti sunulmuştur.
- **Batman Sel Felaketi:** Batman'da 20.11.2023 tarihinde başlayan yoğun yağış sel felaketine dönüşmüştür. Yaşanan olayın hemen sonrasında Bakanlığımız merkez teşkilatı ve il müdürlüğü psikososyal destek çalışmalarına başlamıştır. Psikososyal destek hizmetleri sahada il müdürlüğü tarafından koordineli bir şekilde yürütülmüştür. Yaşanılan sel felaketi sonrasında 560 kişiye psikososyal destek hizmeti verilmiştir.

1.2.3. Dinamik Nüfus Yapısının Korunması

Evlilik Öncesi Eğitim Programı

Evlilik Öncesi Eğitim Programı ile evlilik çağına gelmiş ve aile kurmak için bir araya gelen çiftlerin, evlilik hayatına hazırlanmaları amaçlanmaktadır. Evlilik Öncesi Eğitim Programı sadece evlenmek üzere gelen çiftlere değil, er ve erbaşlara, polis okulları ve üniversitelerin son sınıf öğrencilerine de verilmektedir.

Evlilik yaşantısına bilinçli bireyler olarak girilmesini sağlamak amacıyla 2023 yılında 181.111 kişiye evlilik öncesi eğitimi verilmiştir. Ülkemiz genelinde 30 aktif eğitici bulunmakta olup 2013 yılından bu yana 1.690.520 kişiye ulaşılmıştır.

Çeyiz Hesabı

Dinamik nüfus yapımızın korunması ve evliliğin teşvik edilmesi amacıyla 2016 yılında başlatılan Çeyiz Hesabı uygulaması kapsamında Aralık 2023 tarihi itibarıyla toplam 2.351 kişi aktif hesap sahibidir. Bankalarda bu hesaplara ait 51.852.503,97 TL mevduat birikmiştir. Çeyiz hesabı kapsamında, Bakanlığımızca hazırlanarak bankaların kullanımına sunulan bilgi işlem altyapısı üzerinden veri girişleri aylık olarak takip edilmektedir.

1.3. Çocukların Gelişimi

Tablo 15: Çocukların Gelişimi Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI	ÇOCUKLARIN GELİŞİMİ	1.3.1 Çocuklara Yönelik Koruyucu, Önleyici ve Güçlendirici Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 69'uncu maddesi ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu ve önleyici çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda; Ekranla Değil Akranla Büyüsün Çocuklar Kampanyası, 0-6 yaş çocuklara uygun içerikli kitap listeleri oluşturulması Projesi, Sosyal Medya Çalışma Grubu oluşturulması, Çocuk İşçiliği ile Mücadelede Mobil Ekiplerin kurulması, Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Uygulaması, Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin Etkinliğinin Arttırılması Projesi (Okul Destek Projesi) Milli Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı yatılı kuruluşlarda görevli personellere yönelik eğitimler, Özel Kreş, Gündüz Bakımevi ve Çocuk Kulübü personellerine ve Özel Kuruluşlardan Hizmet Alan Çocukların Ailelerine Mahremiyet Eğitimi, Uzman Müdahale Ekiplerinin Kurulması ve Çocuklar Güvende Programı hayata geçirilmiştir.

1.3.1. Çocuklara Yönelik Koruyucu, Önleyici ve Güçlendirici Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu

Çocuklar Güvende Ekip Çalışmaları

ÇHGM tarafından; çocuklara yönelik her türlü riski önlemek amacıyla koruyucu önleyici program ve faaliyetler geliştirmek ve çocukların sağlıklı gelişimlerini desteklemek, risklerden koruyarak refah içinde yaşamalarını sağlamak amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda her ilde çocuklar güvende ekipleri oluşturulmuş ve ekipler aracılığıyla risk altındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Hizmete ilişkin olarak uygulama birliği sağlanması ve ekiplerin çalışma usul, esaslarının belirlenmesi ve hizmetlerin standartlaştırılması amacıyla 16.03.2023 tarihli ve 37 sayılı Makam Oluruna istinaden Çocuklar Güvende Ekiplerinin Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönerge imzalanmıştır. Yönerge'nin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla daha önce mobil ekip, mobil çocuk sosyal hizmet ve çocuklar güvende programı isimleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Çocuklar Güvende Ekipleri aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve yönlendirme çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetleri yürütülmektedir. Bu kapsamda alan taramaları, çocuklarla mesleki çalışmalar, hane ziyaretleri, ailelere yönelik rehberlik faaliyetleri ve eğitim kurumları ziyaretleri gerçekleştirilmektedir.

Sokakta Risk Altında Bulunan Çocuklara Yönelik Çocuklar Güvende Ekipleri Çalışmaları: 12 Haziran 2017 Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Günü'nde bu alanda hizmetlerin hızlandırılması sonucu illerde oluşturulan 362 ekiple 12 Haziran 2017-31 Aralık 2023 tarihleri arasında müdahale edilen çocuk sayısı 46.754'e ulaşılmıştır. Bakanlığımızca Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı çerçevesinde ve Çocuk İşçiliğine Sıfır Tolerans

ilkesiyle yürütülen çalışmalar etkin bir şekilde sürdürülmektedir.

Çocuklar Güvende Ekipleri aracılığı ile özellikle dezavantajlı bölgelerde sokakta çalıştırılan, dilendirilen ve okula devamsızlığı olan, ihmal veya istismara uğrama, suça yönelme riskleri bulunan binlerce çocuğumuzun yaşamına dokunulmuştur. Yapılan sosyal hizmet sonucunda; 1.521 çocuğun ailesi hakkında adli işlem başlatılmış olup 8.881 çocuk hakkında ise eğitim, danışmanlık ve sağlık tedbirleri alınmıştır. 14.236 çocuğun ailesine SED hizmeti ya da Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) aracılığı ile destek sağlanmıştır. Ayrıca 18.791 çocuğun ailesine yönelik rehberlik hizmeti verilmiştir. Söz konusu çocuklarla ilgili yapılan mesleki çalışmalar sonucunda; 760 çocuk kurum bakımına alınmıştır.

Okullarda Risk Altında Bulunduğu Değerlendirilen Çocuklara Yönelik Çocuklar Güvende Ekip Çalışmaları:

Çocuklar Güvende Ekipleri tarafından okullarda rehberlik servisi, okul yönetimi ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde başta okul devamsızlığı gibi göstergelerle risk altında olduğu değerlendirilen veya sosyal hizmet müdahalesine ihtiyaç duyan çocuklar tespit edilmektedir.

Çalışmalar kapsamında hane ziyaretleri yapılmakta, çocuğun ve ailenin, ihtiyaçları doğrultusunda sosyal hizmet, sosyal yardım ve rehberlik, danışmanlık gibi destekleyici hizmetlere ulaşmaları sağlanmaktadır. Ayrıca okullarda ve aile görüşmelerinde Bakanlığımız hizmetlerine ve ALO 183 Sosyal Destek Hattına ilişkin bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. 2023 yılı sonu itibarıyla ülke genelinde okullar tarafından risk altında olduğu değerlendirilen çocuklara yönelik 385 ekip tarafından bugüne kadar eşleştirilen okullara 20.465 ziyaret gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 4.206 aileye yönelik danışmanlık hizmeti verilmiş olup, 20.328 aile ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla diğer kamu kurum ve kuruluşlarına yönlendirilmiştir. Koruyucu ve destekleyici tedbir kapsamında toplam 49.784 sosyal hizmet müdahalesi gerçekleştirilmiştir.

İzleme Faaliyetlerini Yürüten Çocuklar Güvende Ekipleri Çalışmaları: Çocukların önlenabilir risklerden korunması ve sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla, koruma kararı kaldırılarak ailesine teslim edilen, suça sürüklenen, ihmal edilen, sokakta çalıştırılan veya diğer nedenlerle risk altındaki çocukların ve ailelerinin uzman ekipler tarafından düzenli aralıklarla izlenerek, durumlarına uygun desteklerden yararlanmalarının sağlanması amacıyla düzenli aralıklarla hane ziyareti yapılarak çocuğun ve ailenin risk ve ihtiyaçları değerlendirilmektedir. Gerekğinde mesleki müdahale ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına da yönlendirme yapılmaktadır. Bu kapsamda bugüne kadar toplam 182.461 çocuğun izlemesi gerçekleştirilmiştir.

Çocuklar Güvende Ekipleri aracılığıyla il müdürlüklerine 06.05.2023 tarihli yazı ile hane ziyaretleri yapılması ve çocukların ihtiyaçları doğrultusunda uygun sosyal hizmet modellerinden faydalandırılması talimatı verilmiştir. 2023 yılı sonu itibarıyla 5.970 çocuğa ve ailesine/çocuğa bakım veren bireylere yönelik hane ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız ile UNICEF iş birliğinde Depremzede Çocuklar İçin Acil Durum Programı kapsamında Çocuklar Güvende Ekiplerinin desteklenmesi amacıyla Mayıs-Aralık 2023 tarihlerinde toplam 19 ilde çocukların risk ve ihtiyaçlarını tespit etmek üzere 53 personel istihdam edilmiş, istihdam edilen personel tarafından 2023 yılı sonu itibarıyla 5.758 çocuğun izlemesi yapılmıştır.

Kırsal Bölgelerde Çocuklar İçin Koruyucu ve Önleyici Hizmetler

Çalışma kapsamında il müdürlüklerimiz ve SHM'lerde görev yapan sosyal çalışmacı, psikolog, psikolojik danışman ve sosyolog gibi branşlarda 558 personel görevlendirilmiştir. Çalışmada ekipler tarafından ziyaret edilen köylerde aileler ve çocukların yanı sıra muhtarlar, okul idarecileri, belediye görevlileri ve imamlarla

da görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda Temmuz 2021-Aralık 2023 tarihleri arasında toplam 6.110 köy ziyareti gerçekleştirmiştir. 31.429 çocuğa temas edilerek çocukların durumları aileleri ve köyde bulunan kamu görevlileriyle değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda 1.330 çocuğun SED hizmetinden faydalandırılması sağlanmış olup 637 çocuk hakkında ilgili mahkemeden bakım, danışmanlık, eğitim ve sağlık gibi koruyucu ve destekleyici tedbir kararları talep edilmiştir 14.046 aileye rehberlik yapılarak 1.480 aile ihtiyaçları doğrultusunda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına yönlendirilmiştir.

Çocuk Yaşam Merkezleri

Ülkemizde tüm çocukların korunması, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınması amaçlanmakta, çocukların ödev ve sorumluluklarının farkında güçlü bir birey olarak yetişmelerini desteklemek, hayat standartlarını geliştirmek ve sağlıklı büyüyecekleri, iyi eğitim alacakları, güç koşullarda kalmaları durumunda korunacakları, kaliteli hizmetlere erişebilecekleri ve bu amaçla gereken kaynakların ayrıldığı, ülke ölçekli bütünsel bir Çocuk Refahı Sisteminin hayata geçirilmesine yönelik politikalar ve faaliyetler hayata geçirilmektedir.

Bu doğrultuda, Bakanlığımızca çocukların içinde bulunduğu ortam ve koşulların iyileştirilmesi ve olası sorunların henüz ortaya çıkmadan, önüne geçilmesi amaçlanarak koruyucu ve önleyici hizmetler kapsamında çocukların ihtiyaçları belirlenerek, sağlıklı gelişimlerine destek olmaya yönelik hizmetlere erişimlerini kolaylaştıracak gündüzlü çocuk hizmet merkezleri açılması kararlaştırılmıştır.

Çocuklara yönelik gündüzlü hizmet kuruluşu modeli olarak benimsenen çocuk yaşam merkezlerinin temel amacı; sosyal riskler açısından dezavantajlı bölgelerde yaşayan çocuklar için toplum temelli ve arz odaklı bir hizmet anlayışıyla, koruyucu ve önleyici hizmetlere erişimi artırmaya ve fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik çalışmaları kapsayıcı ve sürdürülebilir şekilde gerçekleştirmektir.

Merkezlerde, çocukların psikososyal gelişimlerinin desteklenmesi, çocuk hakları ve riskler konusunda bilgilendirme ve farkındalık artırmaya yönelik çalışmaları gerçekleştirmek, sosyal katılımı ve sosyal uyumu artıracak çalışmalar yürütmek ve çocuklar ile ailelere yönelik danışmanlık ve destek hizmetlerinin etkinliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların da yürütülmesi hedeflenmektedir.

Bu çerçevede Temmuz 2020 tarihinde Bakanlığımız ÇHGM tarafından çocuklara yönelik Gündüzlü Çocuk Hizmet Merkezleri Pilot Uygulama hazırlıkları başlatılmıştır. Pilot çalışmanın Bursa'da yapılması kararı sonrasında binanın onarım, tadilat, tefrişat, araç ve personel ihtiyaçları konusunda UNCHR ile iş birliği yapılmıştır. Merkez 14 Kasım 2022 tarihinde Bursa Özne Çocuk Yaşam Merkezi adıyla faaliyete başlamıştır. Bakanımızın katılımıyla 27 Ocak 2023 tarihinde merkezin açılışı gerçekleştirilmiş olup, farklı illerden gelmiş olan çocuk ve yetişkin temsilciler ile Çocuk Hakları Danışma Kurulu toplantısı Bursa Özne Çocuk Yaşam Merkezinde yapılmıştır. Merkezden 2023 yılı sonu itibarıyla toplam 1.341 çocuk faydalanmıştır.

Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında deprem bölgesinde bulunan geçici barınma alanlarındaki çocukların desteklenmesi amacıyla Çocuk Yaşam Merkezleri kurularak faaliyete geçirilmesine karar verilmiştir.

Bu kapsamda Suna ve İnan Kıraç Vakfı ile iş birliği protokolüne istinaden vakıf ile deprem bölgelerine yönelik modüler yapılardan oluşan Çocuk Yaşam Merkezleri oluşturulmasına ilişkin çalışmalar başlatılmıştır. Kahramanmaraş-Pazarcık, Hatay-Antakya ve Adıyaman-Merkez'deki üç konteyner kentte Çocuk Yaşam

Merkezleri kurulmuştur. Merkezlerde atölye etkinlikleri ve kurslar gerçekleştirilmektedir.

Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüpleri

Çocukların okul öncesi dönemde gelişimlerini desteklemek; 0-6 yaş grubundaki çocukların bakımlarını gerçekleştirmek, bu çocuklara temel değer ve alışkanlıkları kazandırmak amacıyla Bakanlığımızdan açılış izni alarak faaliyet gösteren Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri hizmet vermektedir. Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüpleri Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerce açılması talep edilen Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ve Özel Çocuk Kulüplerinin açılış, işleyiş ve denetim işlemleri Bakanlığımızca gerçekleştirilmektedir. Özel Çocuk Kulüpleri, ilkökul ve ortaokul eğitime devam eden çocuklara hizmet veren, çocukların derslerini çalışmalarına, ödevlerini yapmalarına yardımcı olunan ilgi ve yetenekleri doğrultusunda sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenen kuruluşlardır.

Bakanlığımızdan açılış izni alarak faaliyet gösteren toplam 2.242 özel kreş ve gündüz bakımevi ile çocuk kulübünde 97.560 çocuk hizmet almaktadır.

Bakanlığımıza bağlı faaliyet gösteren Özel Kreş, Gündüz Bakımevleri ve Çocuk Kulüplerinin hizmet sunumuna ilişkin niteliğin artırılmasını desteklemek ve erken çocukluk döneminde çocuğa yönelik hizmetlerin daha nitelikli sunulmasını sağlamak amacıyla kuruluşların açılış, işleyiş ve denetim işlemlerini yürüten 81 il müdürlüğünde yer alan kreş birimlerinde görevli personelin katılımıyla hizmet içi eğitim programı gerçekleştirilmiştir. Eğitim 16-20 Ekim 2023 tarihleri arasında toplam 173 personelin katılımıyla Afyonkarahisar ilinde düzenlenmiştir.

Ücretsiz Bakım Hizmeti

Koruyucu ve önleyici bir hizmet modeli olarak geliştirilen Ücretsiz Bakım Hizmeti kapsamında dezavantajlı grupların özel kreş ve gündüz bakımevi ile özel çocuk kulüplerinden ücretsiz yararlanmaları sağlanmaktadır. Ekonomik durumlarına bakılmaksızın şehit ve gazi çocukları, Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda korunma altında bulunan çocuklar, cezaevlerinde hükümlü ve tutuklu olan anneleri ile birlikte kalan çocuklar ile ekonomik gücü yeterli olmayan ailelerin çocukları, ekonomik güçlük içindeki anne veya babası vefat etmiş çocuklar, tek ebeveyni ile yaşayan çocuklar, engelli ebeveyni olan çocuklar, kadın konukevinde bulunan veya ayrılan kadınların çocukları bu hizmetten yararlandırılmaktadır. Bu doğrultuda 2023 yılında 2.759 çocuk Ücretsiz Bakım Hizmetinden yararlanmıştır.

Öksüz ve Yetim Hizmet Birimleri

Ebeveyn kaybı yaşamış çocuklar için koruyucu ve önleyici mekanizmaları, politika ve stratejileri ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte oluşturmak; ebeveyn kaybı yaşamış çocukların haklarını koruyarak refah düzeylerini yükseltmek; ebeveyn kaybı yaşamış çocuklara yönelik toplumsal farkındalığı ve dayanışmayı artırmak amacıyla taşra teşkilatımızda Öksüz ve Yetim Hizmet Birimleri aracılığıyla çalışmalar yürütülmektedir. Her birimde iki personel bu alandaki çalışmaların il ve ilçe genelinde yürütülmesini planlamak, koordine etmek ve verileri ÇHGM'ye raporlamak üzere görevlendirilmiştir. İl müdürlüğü ve SHM'lerde çalışmalara destek vermek üzere görevlendirilen personel tarafından ebeveyn kaybı yaşamış çocuklara ve ailelerine hane ziyareti yapılarak, çocuğun ve ailenin ihtiyaçları, mevcut durumda yararlanılan sosyal hizmet modelleri ile aileye sunulması planlanan hizmetler değerlendirilmektedir.

2023 yılında 2.908'i deprem nedeniyle ebeveyn kaybı yaşamış çocuk olmak üzere toplamda 39.604 çocuk ve

ailesine/bakım veren bireylere yönelik hane ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ziyaretler neticesinde ebeveynlerin yaşadığı zorlukları, çocukların yaşamış çocuklardan yardım ve destek ihtiyacı olduğu tespit edilenler uygun hizmetlere yönlendirilerek, gerekli başvuru işlemlerinin yapılması sağlanmıştır. Hâlihazırda, ülkemizdeki öksüz ve yetim çocuklardan yaklaşık 152 bini doğrudan Bakanlığımız sosyal hizmet ve sosyal yardımlarından yararlanmaktadır.

İl müdürlüklerimize iletilen 13.03.2023 tarihli yazı ile deprem sebebiyle ebeveyn kaybı yaşamış çocuklara yönelik Öksüz ve Yetim Hizmet Birimlerince yürütülecek çalışmalara ilişkin talimat verilmiştir. 2023 yılı sonu itibarıyla 2.908 çocuğa ve ailesine/çocuğa bakım veren bireylere yönelik hane ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Depremden Etkilenen, Henüz Yakınlarına Ulaşılamayan, Kimliksiz ve/veya Kendini İfade Edemeyen Çocuklara Yönelik Yapılan Çalışmalar

Deprem nedeniyle aileleri ile ayrı düşmüş olan çocukların, aile ve yakınları ile bir araya getirilmelerine yönelik çalışmaları sağlıklı ve koordineli bir şekilde yönetmek üzere ilgili kurumlarla koordineli bir şekilde çalışılmıştır. Çocuklarla ilgili ihbar, talep ve bildirimlerin alınabilmesi için ÇHGM uhdesinde 10 Hatlı Çağrı Merkezi oluşturulmuş ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Söz konusu çağrı merkezi 7/24 aktif tutulmuştur. Yabancı uyruklu çocuklara yönelik Bakanlığımıza yapılan başvurular konusunda çağrılara cevap vermek üzere iki tercüman görevlendirilerek destek alınmıştır. Süreç içerisinde gelen çağrılara ilişkin Göç İdaresi Başkanlığı Yabancılar İletişim Merkezi ile koordineli çalışılmış ve Türkçe konuşmayan kişilere ilişkin ihbarlara yönelik gereken tüm destek sağlanmıştır.

Henüz yakınlarına ulaşamayan, kimliksiz ve/veya kendini ifade edemeyen çocuklar ile ilgili olarak periyodik zaman aralıkları ile sağlık kuruluşları taranmış, tespit edilen çocuklara ilişkin takipler yapılmış ve gerektiğinde refakatçi desteği verilmiştir.

Kendisini ifade edebilen çocukların bulundukları birimlerde çocukların beyanları ve aile/yakınlarının sunduğu yakınlık derecesini kanıtlayıcı bilgi ve belgelerle (yakının çocuğa ilişkin beyanı, e-devletten alınacak vukuatsız nüfus kayıt örneği, ailece çekilmiş fotoğraf MERNİS kayıtları, DNA eşleştirme vb.) aile tespitleri gerçekleştirilmiştir.

Afetten etkilenen çocukların takibine yönelik var olan programlarla birlikte yeni programlar hazırlanmış, ilgili paydaş kurumların katılımı ile koordinasyon kurulu oluşturulmuştur. Paydaşlar ile bilgi sistemleri entegrasyonu sağlanmış ve bu kapsamda oluşturulan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Aile Bilgi Sistemi Afet Yönetim Modülü, Sağlık Bakanlığı Afet Destek Programı, İçişleri Bakanlığı Kayıp Arama Programı ve TUBİTAK tarafından geliştirilen Derin Görü Programı etkin olarak kullanılmıştır.

Çalışmalar neticesinde;

- Bakanlığımızca Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle ailesinden ayrı düşmüş/refakatçisi olmayan 1.912 çocuk ABS Afet Yönetim Çocuk Modülünde kayıt altına alınmıştır. Yapılan kimlik kontrolü, kimliklendirme ve mesleki çalışmalar sonucunda 1.874 çocuk ailesine/aile yakınlarına teslim edilmiştir. 6 çocuk aile odaklı hizmetlerden faydalandırılmıştır. 15 çocuk Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda bakım ve koruma altına alınmıştır. Kayıtlarımızda olan 16 çocuk vefat etmiştir. Halen hastanelerde tedavisi devam eden 1 çocuk yakından takip edilmektedir. Kimliği belirlenemeyen çocuğumuz bulunmamaktadır.
- Kayıp olduğu şüphesi olan çocuklarla ilgili Bakanlığımıza gelen ihbarlar EGM ve Jandarma Genel Komutanlığına yönlendirilmiştir. Kayıp şüphesi olan çocuklarla ilgili işlemler Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu kapsamında EGM tarafından yürütülmektedir.

Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu

09.07.2018 tarihli ve 703 sayılı KHK ile 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu'nda değişiklik yapılmıştır. Bu doğrultuda, 24.09.2018 tarihli ve 30 Sayılı Makam Oluru ile Bakanlığımız bünyesinde Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu oluşturulmuştur. Kurulun sekretarya hizmetleri ÇHGM tarafından yerine getirilmektedir. Kurul, mevkiye veya mevkiye tanımına girmeyen bir aydan az süreli diğer basılmış eserler dışındaki basılmış eserleri Milli Eğitim Temel Kanunu'ndaki genel amaç ve temel ilkeler çerçevesinde inceleyerek 18 yaşından küçüklerin maneviyatı üzerinde muzır tesir yapıp yapmayacağına karar vermekte ve müstehcenlik suçuyla ilgili adli yargı organlarına bilirkişilik yapmaktır. Bu kapsamda, Kurul tarafından bugüne kadar 31.817 süreli yayının incelemesi yapılmış, ayrıca Basılı Eserler İnceleme Komisyonu tarafından yargı organlarından gelen ve resen incelenen 276 kitabın incelemesi tamamlanmıştır. 39 kitap hakkında küçükler için zararlı olduğu yönünde karar verilmiştir.

Bununla birlikte, müstehcenlik suçu ile ilgili 20.992 adet adli bilirkişi raporu hazırlanmış ve adli makamlara gönderilmiştir. Ayrıca, vatandaşlarımızın çocuklar için zararlı olduğunu düşündükleri yayınları ve uygulamaları doğrudan Bakanlığımıza ulaştırabilmeleri için bir ihbar mekanizması oluşturulmuştur.

Vatandaşlarımızın çocuklara yönelik zararlı yayınlar hakkında bilgi sahibi olmaları ve zararlı içerikleri bize bildirmeleri amacıyla www.uygulama.gov.tr web sitesi oluşturulmuştur. Çocuk İçin Dost Uygulamalar (DUY) İhbar Platformu üzerinden form, WhatsApp, Bip veya e-Posta ile ihbarlar alınıp değerlendirilmektedir.

Çocuklar İçin Uygun İçerikli Kitap Listeleri Oluşturulması Projesi

0-18 yaş grubu çocukların gelişimini olumsuz yönde etkileyecek içerikteki kitaplardan korunması ve ailelere uygun içerikli kitap seçimi konusunda rehberlik edilebilmesi amacıyla, çocuklara yönelik basılı eserler içerik yönünden incelenerek uygun içerikli kitap listesi oluşturulmaktadır. Çocuk Dostu Kitap Listesi oluşturulması çalışması 01.01.2018 tarihinde 0- 6 yaş grubu çocukları kapsayacak şekilde başlatılmış, 2022 yılında 0-18 yaş gurubunu içerecek şekilde genişletilmiştir. 2023 yılı itibarıyla 1.551 kitap Çocuk Dostu Kitap olarak belirlenmiş ve ÇHGM web sayfasında yayımlanmıştır.

Sosyal Medya Çalışma Grubu

Çocukların dijital ortamlar üzerinden karşılaşabilecekleri risklerin tespit edilmesi ve önleyici çalışmalar yapılması amacıyla 25.08.2017 tarih ve 92246 sayılı Makam Oluru ile Bakanlığımız bünyesinde "Sosyal Medya Çalışma Grubu" kurulmuştur. Çocuklarımızın dijital ortamlarda karşılaşabilecekleri içerikler yakından takip edilerek riskler tespit edilmekte, bu riskleri önleyici çalışmalar yapılmaktadır. Tespit edilen içeriklere yönelik hem kurumsal hem de kurumlar arası müdahale sürecinin yürütülmesi sağlanmaktadır. Müdahale ve mücadelede Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), EGM Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ve Radyo ve Televizyon Üst Kurumu (RTÜK) ile iş birliği yapılmaktadır.

Sosyal Medya Çalışma Grubumuz vasıtasıyla, çocukları olumsuz yönde etkileyebilecek 1.944 içeriğe müdahale edilmiştir.

Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi

SED hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak amacıyla 2017 yılında başlatılan SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi kapsamında SED hizmetinden yararlanan çocuklar için akademik, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenmektedir. 2017 yılında pilot uygulama

kapsamında 23 ilde 1.974 çocuğumuzun çeşitli etkinliklere katılımı sağlanmıştır. Proje 2018 yılı itibarıyla tüm il ve ilçelere yaygınlaştırılmıştır. Başlangıçta ortaokul çağındaki çocukları kapsamında alan proje 2020 yılında lise çağındaki çocukları da içine alacak şekilde genişletilmiştir.

SED hizmetinden yararlanan çocuklar için akademik, sanatsal, sosyal, kültürel, eğitsel, bilişsel ve sportif etkinlikler düzenlenmektedir. Proje kapsamında gerçekleştirilen çalışmalardan bir bölümünü çocukların psikososyal gelişimlerinin desteklenmesi, okul rehberlik birimleri ile düzenli iletişim halinde akademik hayatlarının takip edilmesi ve desteklenmesi, okula düzenli devamlarının takip edilmesi, çocukların sınavlara hazırlanmasında yardımcı kaynak kitapları temin edilmesi ve ders takviyesi yapılması, akademik gelişimleri için ihtiyaç duydukları kurslara kayıtları yapılması oluşturmaktadır. Proje kapsamında meslek elemanları, çocuklar ve aileler ile birebir çalışma imkânı bularak onlarla yakından ilgilenme fırsatı bulmaktadır. Çocukların ve ailelerin yaşadığı problemlere çözüm bulmak amacıyla psikososyal destek ve rehberlik hizmetleri verilmekte, SED hizmetinden yararlanan çocukların akranları ile eşit fırsatlara ulaşmalarını sağlamak üzere her açıdan desteklenmeleri sağlanmaktadır.

2023 yılı sonu itibarıyla 17.495 çocuk aktif olarak projede yer almaktadır. 2017 yılında uygulamaya başlanan projeden bugüne kadar 81 ilde; ortaokul çağında ve lise çağında toplam 38.048 çocuk faydalandırılmıştır.

Çocukların Dijital Risklerden Korunması Kapsamında Özel Kreş ve Gündüz Bakımevi Çalışanları ile Bu Kuruluşlardan Hizmet Alan Ailelere Yönelik Eğitimler

0-6 yaş grubu çocukların bilişim teknolojileriyle uygun bir şekilde tanıştırılması, çocukların dijital risklerden korunması ve dijital bağımlılığın önlenmesinde önem arz etmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımıza bağlı olarak açılan Özel Kreş ve Gündüz Bakımevi çalışanları ile bu kuruluşlardan hizmet alan ailelere Bilişim Teknolojileri ve İnternetin Bilinçli Kullanımı Eğitimi verilmektedir. Eğitim içeriğinde; medya kavramı, yeni medya araçları, çocuk ve dijital medya, dijital çağda ebeveyn olmak, bilişim teknolojilerinin çocuklar için fırsatları ve riskleri, çocukları bilişim teknolojilerinin risklerinden korumak için aileler tarafından dikkat edilmesi gereken hususlar, önerilen web ve ihbar adresleri, dijital oyunlar için kullanılan sınıflandırma sistemi gibi konulara yer verilmiştir. 2023 yılı içerisinde Bakanlığımıza bağlı olarak açılan Kreş, Gündüz Bakımevi ve Çocuk Kulüplerinde 3.681 personele ve 5.600 veliye Bilişim Teknolojileri ve İnternetin Bilinçli Kullanımı Eğitimi verilmiştir. 2020 yılında başlatılan eğitimler kapsamında 2023 yılı sonu itibarıyla 16.705 personel ile 21.879 veli olmak üzere toplam 38.584 kişiye Bilişim Teknolojileri ve İnternetin Bilinçli Kullanımı Eğitimi verilmiştir.

Aile ve Çocuk Dostu Yapım ve Dizilerin Teşvik Edilmesi

Çocukların korunması, ailenin bütünlüğü ve sürekliliği ile çocuk ve gençlerin fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla aile ve çocuk dostu yapım ve dizileri yayınlayan medya hizmet sağlayıcılarını teşvik etmek üzere Bakanlığımız ile RTÜK iş birliğinde teşvik mekanizması oluşturulmuştur. Aile ve Çocuk Dostu Yapım ve Dizilerin Teşvik Edilmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 08.05.2018 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Mezkûr Yönetmelik çerçevesinde Bakanlığımızca Seçici Kurul ve Alt Komisyonda yer alacak üyeler belirlenerek Radyo ve RTÜK’e bildirilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik kapsamında 1 Temmuz 2022-30 Haziran 2023 tarihleri arasında televizyon ve radyolarda yayınlanan, Yönetmelik’te belirlenen kriterleri taşıyan aile ve çocuk dostu programlara (dizi, film, haber, belgesel, çocuk programı, spor programı, yarışma, güncel yapım, bilim-sanat-kültür ve eğlence programları) her bir kategoride ayrı ayrı olmak üzere RTÜK mevzuatına uygun olarak belirlenen miktarda ödül verilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Çocukların Hayata Hazırlanmaları ve Yaşam Programının Yapılandırılması (Rol Model Projesi)

2017 yılında başlatılan Rol Model Projesi kapsamında, korunma ve bakım altında bulunan çocukların üretken, topluma yararlı ve sorumluluk duygusuna sahip bireyler olarak yetişmelerinin sağlanması amacı ile çocuklara rol model olabilecek kişiler ile çocuklar periyodik aralıklarla bir araya getirilerek kariyer planlama toplantıları, seminerler, söyleşi, münazara, ziyaretler vb. etkinlikler yapılmaktadır.

Çocuk Dostu Söyleşiler

Çocuklarla ilgili konularda başta ebeveynler, çocuklarla çalışanlar olmak üzere toplumun genelinde farkındalığı artırmak amacı ile çocuk dostu söyleşiler gerçekleştirilmektedir. Her bir söyleşi için tema ve hedef grubu belirlenmekte, alanında uzman kişilerin katılımı ile söyleşiler yapılmaktadır. Söyleşiler ÇHGM Youtube kanalında canlı olarak yayınlanmakta, canlı yayın sonrasında da kanaldan söyleşilere erişim sürmektedir. Bugüne kadar; Çocuk ve Gençlik Yayıncılığı, Dijital Bağımlılık, Çocuk Dostu Oyun ve Oyuncaklar, Siber Zorbalık, Dijital Bağımlılığın Önlenmesinde Ebeveynlere Öneriler, Dijital Bağımlılık/Çevrim içi ve Çevrim dışı Oyun Oynama temalarında söyleşiler gerçekleştirilmiştir.

Ebeveyn Rehberleri

Dijital medya, çocuğa etkileri, dijital riskler, teknoloji kullanımında sınırların güvenli şekilde nasıl oluşturulabileceği konularında ebeveynleri bilgilendirmek için Çocukların Dijital Risklerden Korunması Konusunda Ebeveyn Rehberi; çocukların, gelişimlerinde önemli bir rolü olan oyunlardan en etkili şekilde yararlanmalarının sağlanması; çocuklara kitap seçiminde dikkat edilecek noktalar ve çocuklarda kitap okuma alışkanlığı oluşması için ebeveynlere önerilerin yer aldığı Oyuncak ve Kitap Seçiminde Ailelere Rehber hazırlanmıştır.

Bağımlılığın Önlenmesi

Bağımlılığın önlenmesi çalışmaları Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu kararları, Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2018-2023) ve UMEP kapsamında yürütülmektedir. Çocuklarımızı bağımlılıktan korumak için farkındalık çalışmaları ve bağımlılığa neden olabilecek risk faktörlerine yönelik olarak önleyici çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2018 -2023)

Ebeveynler, çocuklarla ve çocukla temas halinde çalışan profesyonellere yönelik bağımlılık ve güvenli internet kullanımı konusunda farkındalık çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu kararları kapsamında 2021 yılında başlatılan Davranışsal Bağımlılıklarla Mücadele Seferberliği (Dijital Bağımlılıkla Mücadele Kampanyası) kapsamında 81 ilde çocukların sosyal, akademik, bilimsel ve kültürel ortamlarla buluşturulması, çocukların interneti geliştirici şekilde kullanmalarını sağlayacak rehberlik çalışmaları, dijital bağımlılık ve bağımlılığın önlenmesi konusunda ebeveynleri ve toplumu bilgilendirmek ve rehberlik etmek amacı ile rehber veya broşür ve benzeri farkındalık oluşturucu materyal oluşturulması çalışmaları yürütülmektedir. 2023 yılında çocuklara yönelik 8.203 sosyal, akademik, sanatsal, bilimsel, kültürel ve sportif etkinlik düzenlenmiştir. Bu etkinliklere 38.084 çocuğun katılımı sağlanmış, 18.337 çocuğun ise spor, akademi ve sanat alanlarındaki kurslara kayıtları sağlanmıştır. İnterneti bağımlılıktan uzak ve gelişime açık şekilde kullanmalarını desteklemek üzere çocuklara yönelik olarak 1.531 farkındalık çalışması (eğitim, atölye, söyleşi vb.) gerçekleştirilmiş, bu çalışmalara 8.774 çocuğun katılımı sağlanmıştır. Ebeveynlere, çocuklarla dijital ortam dışında etkili vakit geçirmeyi sağlamak üzere çocuklarla yapılabilecek etkinlik ve oyun tanıtımlarını içeren 242 etkinlik gerçekleştirilmiş, bu etkinliklere 4.112 ebeveynin katılımı

sağlanmıştır. Dijital bağımlılık ve bağımlılığın önlenmesi konusunda ebeveynlere yönelik 553 faaliyet, çocuklara yönelik 1.232 farkındalık çalışması, profesyonellere yönelik 242 farkındalık çalışması gerçekleştirilmiştir; 4.706 ebeveyn, 14.216 çocuk ve 2.370 profesyonelin katılımı sağlanmıştır.

Uyğurucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı

Sosyal hizmet modellerinden yararlanan çocuklara ve ailelerine yönelik çocukların uyğurucu bağımlılığını önleyici çalışmalar yürütölmektedir. Ayrıca 81 ilde sosyal hizmet modellerinden faydalandırılan 0-15 yaş grubu çocuklar, onların aileleri ve bakım personeline Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından oluşturulan TBM Teknoloji Bağımlılığı Eğitimi; 15-18 yaş grubu çocuklar, çocukların ebeveynleri ve bakım personeline yönelik Madde ve Teknoloji Bağımlılığı Mücadele Eğitimi verilmektedir. 2023 yılı içerisinde sosyal hizmet modellerinden faydalanan 5.986 çocuğa, sosyal hizmet modellerinden faydalanan çocukların 3.592 ebeveynine ve bu çocuklara hizmet sağlayan 3.360 bakım personeline TBM eğitimi verilmiştir.

2022 yılında başlatılan eğitimler kapsamında bugüne kadar sosyal hizmet modellerinden faydalanan 12.143 çocuğa, sosyal hizmet modellerinden faydalanan çocukların 14.407 ebeveynine ve bu çocuklara hizmet sağlayan 5.221 bakım personeline TBM eğitimi verilmiştir.

UMEP kapsamında sokakta risk altında bulunduğu değerlendirilen çocuklara yönelik çocuklar güvende ekiplerince 2023 yılında 9.504 çocuk ve aileye rehberlik hizmeti verilmiştir. 2023 yılında, 81 ilde 389 Çocuklar Güvende Ekibi ile sokakta çalıştırıldığı/dilendirildiği tespit edilerek 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na göre hakkında bakım, danışmanlık, eğitim ve sağlık tedbiri alınan çocuk sayısı 1.511'dir.

Yaya Öğrencilerin Görünürlüklerinin Artırılması Çalışması

2021-2030 Trafik Güvenliği Strateji Belgesi kapsamında ölkemizde özellikle karanlık vakitlerde yaya olarak okula gelip giden çocukların trafikte görünür olmalarını sağlayarak trafik kazalarına karışma risklerini en aza indirmek ve güvenliklerini sağlamak amacıyla öğrencilerin yaya olarak okula gidiş ve dönüşlerde görünürlüklerinin artırılması çalışması başlatılmıştır.

Okula geliş ve gidişlerde öğrencilerin daha görünür olması amacıyla; parlak renklerde reflektif özellikte yapılan (okul çantası, şapka, yelek, sticker vb.) materyallerin kullanımının teşvik edilmesi ve bu konuda farkındalık oluşturulması amacıyla eğitimler düzenlenmekte ve çocuklara reflektif materyal sağlanmaktadır.

Yaya öğrencilerin görünürlüklerinin artırılmasına yönelik çalışmalar 81 ilde SED Hizmetlerinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi'nden faydalandırılan çocuklar ve ailelerine yönelik olarak gerçekleştirilmektedir.

Çocukların İhmal, İstismar ve Şiddetten Korunmasına Yönelik Farkındalık Eğitimleri (Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Eğitim Programı)

11. Kalkınma Planı kapsamında yer alan "Erken çocukluk döneminden başlamak üzere çocuklara ihmal, istismar ve şiddet konularında farkındalık eğitimleri verilecek, çocukların yaşam becerileri güçlendirilecektir." tedbiri doğrultusunda çocukların yaşam becerilerinin güçlendirilmesine yönelik kapsayıcı ve modüler eğitim programları hazırlanmaktadır.

Eğitim programının yöntemi, içeriği ve kapsamının belirlenebilmesi amacı ile çocuk alanında çalışmalar yürüten kamu kurum/kuruluşlarının, STK'ların ve akademisyenlerin katılımıyla bir çalıştay düzenlenmiş; eğitim programının hazırlanmasında çalıştay çıktılarından faydalanılmıştır.

Eğitim programının ilk bölümü olarak UNICEF'in mali ve teknik desteği ile 0-6 yaş grubu çocuklara yönelik olarak 0-6 Yaş Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitimi hazırlanmıştır. Kapsamlı modüler bir eğitim programı olarak hazırlanan programda İhmal ve istismar, Ebeveynlik Modülü, Gelişim ve Gelişimsel Riskler Modülü, Duyarlı Bakım Modülü, Günlük Rutinler, Pozitif Sınır Koyma ve Etkili İletişim Modülü, Dijital Ebeveynlik ile Etkileşimli Rutinler: Oyun ve Kitap Modülleri yer almaktadır. Programın geliştirilmesi sürecinde 28 Aralık 2022 ve 7 Şubat 2023 tarihlerinde Ankara İl Müdürlüğümüzde görevli farklı disiplinlerden meslek elemanları ile 24-28 Temmuz 2023 tarihlerinde ise 81 il müdürlüğümüzden meslek elemanlarının katılımı ile içerik değerlendirme ve ön eğitici eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 4-8 Eylül 2023 tarihlerinde Ankara'da iki farklı ebeveyn grubuna yönelik test eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Test eğitimlerinin ardından eğitim programına nihai hali verilmiş ve programın uygulayıcılarını yetiştirmek için 4-8 Aralık 2023 tarihlerinde 81 il müdürlüğünden meslek elemanlarına eğitici eğitimi verilmiştir. 0-6 yaş grubu eğitimlerinin yaygınlaştırılma çalışmaları yürütülecek, ayrıca programın 0-18 yaş grubu çocuklara hitap edecek şekilde genişletilerek diğer yaş gruplarına yönelik modüller de hazırlanacaktır.

DUY (Çocuk için Dost Uygulamalar) Web Sitesi

Bakanlığımızca çocuklara yönelik yürütülen koruyucu ve önleyici hizmetlerle ilgili olarak çocukları, ebeveynleri, çocuk alanında ya da çocuklarla çalışanları ve toplumu bilgilendirmek, bahsi geçen gruplarla iletişim kurulmasını ve farkındalık kazanımını sağlamak amacıyla DUY isimli web sitesi oluşturulmuştur.

DUY web sitesinin; yazılı, görsel, işitsel ve dijital yayınlardaki çocuklar açısından zararlı olabilecek içeriklerin Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan platformlara bildirilmesine, uzmanlarca incelenmesine ve bahse konu uygunsuz içeriklere ilişkin gerekli çalışmanın yapılabilmesine, ayrıca çocuk dostu yayın ya da ürünlerin desteklenmesine ve geliştirilmesine yönelik hizmet veren bir mekanizma olması amaçlanmıştır.

Mahremiyet Eğitimleri

Çocuklarda mahremiyet bilincinin kazandırılması amacıyla çocuk hizmetleri alanında çalışan personele, çocukla temas halinde olan paydaş kurum çalışanlarına ve ebeveynlere yönelik Çocuklarda Mahremiyet Bilinci eğitim kitabı hazırlanmıştır. Eğitimler, özel kreş ve gündüz bakımevi personeline, özel kreş ve gündüz bakımeviden hizmet alan çocukların ebeveynlerine, çocuk hizmetleri alanında çalışan personele, SED hizmetinden faydalanan ailelere, koruyucu ailelere ve paydaş kurumların çalışanlarına verilmektedir. 2023 sonu itibarıyla toplamda 147.417 kişiye eğitim verilmiştir.

Tutuklu, Hükümlü veya Yükümlüler ile Çocuklarının Sosyal Hizmetlerden Yararlandırılmasına Yönelik Çalışmalar

23 Temmuz 2002 tarihinde (mülga) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumundan Sorumlu Devlet Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı arasında yürürlüğe giren iş birliği protokolünün, günümüz ihtiyaçlarına uygun olarak yenilenmesi, kapsamının genişletilmesi, görev ve sorumluluklara dair esas ve usullerin belirlenmesi gerekmiştir. Bu kapsamda yapılan çalışmalar sonucu Adalet Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Arasında Tutuklu, Hükümlü veya Yükümlüler ile Çocuklarının Sosyal Hizmetlerden Yararlandırılması Hakkında İş Birliği Protokolü 26.07.2021 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Protokol; ceza infaz kurumlarında ve tutukevlerinde bulunan 12-18 yaş grubu hükümlü veya tutuklu çocuklar, hükümlü veya tutukluların yanında kalmakta olan 0-6 yaş grubu çocuklar, ebeveynleri ceza infaz kurumunda olan çocuklar ve denetimli serbestlik altındaki çocuklardan korunma ihtiyacı içinde olanların ruh

ve beden sağlıklarının korunması, psikososyal gelişimlerinin desteklenebilmesi, topluma uyum sür e destek olunabilmesi amacıyla, çocukların barınma, eğitim, ulaşım ve benzeri ihtiyaçlarını gidermeye yöneliktir.

Söz konusu çalışmalara ilişkin yaşanan sorunların çözümü ve sunulan hizmetlerin yapılandırılabilmesi amacıyla Bakanlığımız ve Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden personelin katılımıyla 26-27 Ekim 2023 tarihlerinde Çocukların Güvenli Saliverilmesi Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya ilişkin raporlama süreci devam etmektedir.

Protokol yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerinin değerlendirilmesi amacıyla her iki Bakanlıktan temsilciler ile yıl içinde toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Çocuk Koruma Koordinasyon Mekanizması

Çocuk koruma alanında hizmet veren tüm kurumların eş güdümünü sağlamaya yönelik Merkezi Koordinasyon Kurulu ve İl ve İlçe Koordinasyon Kurulları oluşturulmuştur. Bu kurulların temel amacı çocuk koruma alanında risk haritalarının oluşturulması, tespit edilen risklere yönelik çalışmaların yapılarak erken müdahale sisteminin oluşturulması ve çocuğa yönelik ihmal ya da istismar olmadan çocuğun kendisi, ailesi ve çevresinden kaynaklı sorun ya da ihtiyaçlarının kurumlar arası iş birliği ile giderilmesini sağlamaktır. Yerel düzeyde ilin çocuk koruma alanındaki ihtiyaçları, güçlü ve zayıf yönleri analiz edilerek kısa, orta ve uzun vadede yapılması gereken çalışmalara yönelik planlama yapılmaktadır. Tedbir kararlı çocuklara yönelik hizmetler de bu kurullar aracılığı ile izlenmektedir.

Çocuk koruma sisteminde koruyucu ve destekleyici tedbirlerin yerine getirilmesinde karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik önerilerin değerlendirildiği Merkezi Koordinasyon Alt Komisyonu Toplantısı 01.10.2023 tarihinde yapılmıştır. Toplantıya Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Bakanlığı, MEB, Kamu Denetçiliği Kurumu Başdenetçiliği, Türkiye Belediyeler Birliği Başkanlığı, İŞKUR, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü (HHGM), UNICEF, UNHCR, Türk Kızılay, Türkiye Yeşilay Cemiyeti ile Ankara, İstanbul ve İzmir Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri katılım sağlamıştır. Toplantıda Çocuk Koruma Kanunu'na eklenmiş olan çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması konusuna ilişkin değerlendirme, Kanun'a göre verilmesi gereken ek ödemenin tüm personel tarafından alınamaması konusunda genelge hazırlanması, cezaevinden saliverilen çocuklar konusunda Adalet Bakanlığı ile çalışma yapılması, aşı, topuk kanı ve iştme testi işlemlerinin yaptırılmaması durumunda talep edilen sağlık tedbirlerinin değerlendirilmesi, istismar vakalarında Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM)'nde tüm vakaların görülmesine yönelik yaklaşımın ele alınması, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP)'ta tedbirlerin izlenmesine yönelik sorunlar ele alınmıştır.

Türkiye Çocuk Araştırması Projesi

Türkiye Çocuk Araştırması Projesi ile çocuklara yönelik sunulan hizmetlere ilişkin göstergelerin (sağlık, eğitim, güvenlik, eğitim vb.) bütüncül olarak değerlendirilmesini sağlayacak veri setinin oluşturulması, çocukların risklerden korunması ve çocuklar için iyileştirici tedbirler alınmasını sağlamaya yönelik politikalara temel teşkil edecek somut verilerin elde edilmesi amaçlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB) tarafından 2021 yılı Yatırım Programına alınan Türkiye Çocuk Araştırması Projesi Bakanlığımız koordinesinde, SBB, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve UNICEF iş birliğinde yürütülmüştür.

Araştırmanın alandan veri toplama süreci 10 Ekim-16 Aralık 2022 tarihleri arasında TÜİK tarafından yürütülmüş olup veri analizi çalışmasından elde edilen ilk bulgular 22 Mart 2023 tarihinde gerçekleştirilen “Türkiye Çocuk Araştırması Bilgilendirme Toplantısı ile kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına ilişkin temel sonuçlar Mayıs 2023 tarihi itibarıyla https://www.tuik.gov.tr/media/announcements/turkiye_cocuk_arastirmasi.pdf adresinde yayımlanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulguların ileri analizine ilişkin çalışmalar UNICEF ile iş birliği içinde yürütülmektedir.

I. Çocuk Şurası

Çocukların iyilik hallerinin desteklenmesi, hak ve sorumluluklarının bilincinde bir nesil yetiştirilmesi amacıyla geliştirilecek politikalara temel teşkil edecek çıktıların elde edilmesi amacıyla çocuk alanında faaliyet gösteren tüm paydaşların katılımı ile 23.02.2023 tarihinde I. Çocuk Şurası yapılmıştır.

Bu kapsamda I. Çocuk Şurasının sonuçlarının değerlendirilmesi, çocuk refahının geliştirilmesine yönelik güncel ihtiyaçların tartışılması ve politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla II. Çocuk Şurası yapılması planlanmaktadır.

Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım Projesi (IPA II)

IPA II kapsamında kabul edilmiş olan ve ÇHGM'nin ana yararlanıcısı olduğu Türkiye'de Çocuk Haklarının Desteklenmesi Teknik Yardım Projesi 19.11.2021 tarihinde uygulanmaya başlanmıştır. Proje kapsamında çocuk bakım ve koruma hizmetlerinin geliştirilmesi, çocuk işçiliğinin önlenmesi, erken yaşta evliliklerin önlenmesi ve korunmasız durumdaki çocukların saptanması, yönlendirilmesi, rehabilitasyonu ve bakımına yönelik hizmetlerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında yapılan çalışmalar;

- İletişim ve Koordinasyon ve Bilgi Paylaşımı Belgesinin (CCISD) Geliştirilmesi kapsamında 01.11.2023 tarihinde Ankara'da 1 günlük bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştaya toplamda 29 kişi katılmış olup çalıştay çıktıları doğrultusunda CCISD dokümanı güncellenmiştir.
- Farkındalık Artırma Seminerlerin Düzenlenmesi kapsamında Bursa, İstanbul, Ankara, İzmir ve Mersin illerinde farkındalık artırma çalıştayları düzenlenmiştir.
- Çocuk Bakım Hizmetlerinin Erişilebilirliği ve Kalitesinin Karşılaştırmalı Analiz Raporu, Çocuk Bakım Hizmetlerinin Kalitesi için En İyi Standartlar, Uygulamalar ve Araçlar Hakkında Bir Masa Başı İnceleme Raporu, Çocuk Bakım Hizmetlerinde İstihdam İçin Yeterlilik Kriterlerinin Gözden Geçirilmesi Raporu hazırlanmıştır.

2023 yılında devam eden faaliyetlerin 2024 yılında da sürdürülmesi, özellikle eğitici eğitimi ve yaygınlaştırma eğitimi çalışmaları ile kalan raporlama çalışmalarının tamamlanması planlanmaktadır.

İl ve İlçe Koordinasyon Kurulu

Çocuk Koruma Kanunu'na göre verilen koruyucu ve destekleyici tedbirlerin yerine getirilmesinde kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonunun sağlanması amacıyla 24 Aralık 2006 tarihli ve 26386 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik ile İl ve İlçe Koordinasyon Kurulları oluşturulmuştur.

Yönetmelik'e dayalı olarak hazırlanan Çocuk Koruma Kanuna Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici

Tedbirlerin Yerine Getirilmesi Amacıyla Kurulan Merkezi, İl ve İlçe Koordinasyonların Çalışma, Usul ve Yönergesi ile koordinasyonlara ilişkin düzenlemeler belirlenmiştir.

Çocuk Koruma Kanunu gereği verilen koruyucu ve destekleyici tedbir kararlarının uygulanması, ilgili kurumlar arasındaki iş birliği ve koordinasyonu gerektirmektedir. Bu bağlamda İl ve İlçe Koordinasyon Kurulları oluşturulmuştur. Bu kurulların temel amacı çocuk koruma alanında risk haritalarının oluşturulması, tespit edilen risklere yönelik çalışmaların yapılarak erken müdahale sisteminin oluşturulması ve çocuğa yönelik ihmal ya da istismar olmadan çocuğun kendisi, ailesi ve çevresinden kaynaklı sorun ya da ihtiyaçlarının kurumlar arası iş birliği ile giderilmesini sağlamaktır.

Bu kapsamda, koruyucu ve destekleyici tedbirlerin uygulamasının güçlendirilmesi, iş birliği ve koordinasyonun geliştirilmesi ile uygulamada karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin istişare etmek amacıyla İl/İlçe Koordinasyon Kurulları sekretarya sorumluları ile 28-29 Eylül 2023 tarihlerinde dört oturum olarak çevrim içi istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne eğitim, sağlık, danışmanlık tedbir kararları ve illerindeki kurumlar arası koordinasyona ilişkin yaşanan sorunlar, çözüm önerileri ve iyi uygulama örneklerini içeren konularda raporlama yapılmıştır.

Çocuk Haklarına İlişkin Faaliyetler

ÇHGM, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin uygulanması ve izlenmesinden sorumlu koordinatör kurum olarak belirlenmiştir.

BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Türkiye tarafından 1990 yılında imzalanmış olup ülkemiz açısından uluslararası düzeyde 1995 yılında bağlayıcılık kazanmıştır. Ülkemizin taraf olduğu BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 44'üncü maddesinin (b) bendi uyarınca taraf ülkelerin BM Genel Sekreterliği aracılığıyla BM Çocuk Hakları Komitesine beş yılda bir Gelişim Raporlarını sunması gerekmektedir. Birleştirilmiş 4. ve 5. Periyodik Raporun hazırlık çalışmalarına 2015 yılında başlanmıştır. Birleştirilmiş 4. ve 5. Periyodik Ülke Raporumuz BM Çocuk Hakları Komitesi'ne 29 Mart 2019 tarihinde tevdi edilmiştir. Birleştirilmiş 4. ve 5. Periyodik Ülke Raporumuz BM Çocuk Hakları Komitesinin sayfasında Taraf Devletleri Raporları bölümünde yayımlanmıştır. BM Çocuk Hakları Komitesince Periyodik Ülke Raporumuzu müteakip ek soru listesi gönderilmiş, söz konusu sorular paydaş kurumların katkıları ile cevaplanmış ve iletilmiştir. Ülke Raporumuzun savunması 17-18 Mayıs 2023 tarihlerinde, İsviçre'nin Cenevre şehrinde BM Çocuk Hakları Komitesinin 93. Oturumunda gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı: Çocuk refahını yükseltme hedefi çerçevesinde çocuk alanındaki sorun ve ihtiyaçlar ile yapılması gereken çalışmaları belirlemek üzere belge hazırlanmıştır. Strateji Belgesi ve Eylem Planı hazırlık sürecinde, ilgili tüm tarafların yazılı olarak görüşlerine başvurulmuştur.

Mevcut Strateji Belgesi ile Türkiye'de çocuk hakları alanında yapılacak çalışmalara yön verilmesi hedeflenmekte olup 32167 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 18.04.2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Çocuk Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı: Çocuk haklarına ilişkin idari ve yasal düzenlemelere yönelik önerilerde bulunmak, strateji belgesi ve eylem planları hazırlatmak ve onaylamak, çocuk hakları konusunda kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere 04.04.2012 tarih ve 28254 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Başbakanlık Genelgesi ile Çocuk Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi kapsamında 01.04.2023 tarih 32150 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2023/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Çocuk Hakları İzleme ve Değerlendirme

Kurulu yeniden teşekkül ettirilmiştir.

Çocuk Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı Sayın Bakanımız Başkanlığında 19 Aralık 2023 tarihinde TÜİK'te üst düzey katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

XXIV. Çocuk Forumu: Her yıl 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Gününde çocukların karar mekanizmalarına katılımını sağlamak amacıyla Çocuk Forumları düzenlenmektedir.

24. Uluslararası Çocuk Forumu Bugünü Beraber İnşa Edelim taslak teması altında 19-20 Kasım 2023 tarihlerinde Ankara'da gerçekleşmiştir.

Bakanlığımız ve UNICEF iş birliğinde dünyanın farklı kültür ve coğrafyalarından çocukların bilgi ve deneyimlerini paylaşımlarına imkân sağlayan Uluslararası 24. Çocuk Forumu Bugünü Beraber İnşa Edelim temasıyla 22 ülkeden çocukların katılımıyla gerçekleşmiştir. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen forumun kapanış programına Sayın Bakanımız ve davetliler katılmıştır. İki günlük çalışmalarını tamamlayan çocuklar 20 Kasım'da sonuç bildirgesini Sayın Bakanımız ve UNICEF Türkiye temsilcisine sunmuşlardır.

Çocuk Hakları İl Çocuk Komiteleri Çalışmaları: Çocuk katılımında dünyada iyi uygulama örneği olarak gösterilen İl Çocuk Hakları Komitelerimize bugüne kadar 81 ilde 46.378 çocuğumuz üye olmuştur. BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin çatı haklarından birisi olan Çocuk Katılımı, ülkemizde İl Çocuk Hakları Komiteleri aracılığıyla hayata geçirilmektedir. Komiteler aracılığıyla çocuklar karar mekanizmalarına katılma olanağı bulmaktadırlar.

Çocuk Hakları kapsamında faaliyetler düzenlenmesine rehberlik edilmesi ve takibinin sağlanması amacıyla Çocuk Hakları İl Yetişkin Temsilcileri ile toplantı gerçekleştirilmiştir.

81 ilimizde Çocuk Hakları Komitelerine üye çocuklarımıza Bakanlığımız ve UNICEF iş birliğinde çevrim içi ortamda Ekolojik Okuryazarlık ve Doğa Odaklı Çözümler eğitici eğitimi verilmiştir. Eğitim alan çocuklarımız aracılığı ile de 14.990 çocuğa Ekolojik Okuryazarlık ve Doğa Odaklı Çözümler Eğitimi verilmiştir.

Danışma Kurulu Toplantıları: BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin ilke ve hükümlerinin yetişkin ve çocuklar olmak üzere toplumun tüm kesiminde öğrenilerek hayata geçirilmesi amacıyla ÇHGM koordinatörlüğünde her ilde oluşturulan Çocuk Hakları Çocuk İl Komiteleri arasında koordinasyon ve eş güdüm sağlanabilmesi, ulusal ve uluslararası düzeyde yapılacak faaliyetlerin planlanabilmesi amacıyla yılda iki kez Çocuk Danışma Kurulu toplantısı gerçekleştirilmektedir. 2023 yılı I. Danışma Kurulu 27 Ocak 2023 tarihinde Bursa'da, II. Danışma Kurulu toplantısı ise 21 Temmuz 2023 tarihinde çevrim içi ortamda gerçekleştirilmiştir.

Sosyal Uyum Programı: Ülkemizde kamp dışında yaşayan yabancı uyruklu çocukların Çocuk Hakları İl Çocuk Komiteleri aracılığıyla topluma uyumlarının sağlanması ve Türk çocuklar ile yabancı uyruklu çocuklar arasında karşılıklı diyaloga ve bilgi alışverişine olanak sağlayacak bir platform oluşturulması amacıyla Bakanlığımız ve UNICEF Türkiye Temsilciliği iş birliğinde Sosyal Uyum Programı düzenlenmektedir. Program Çocuk Hakları İl Çocuk Komitelerine kayıtlı Türk ve yabancı uyruklu çocuklar tarafından akran eğitimi tekniğiyle verilen eğitimler ve sosyokültürel etkinlikler şeklinde yürütülmektedir.

Çocuk Hakları kapsamında 18 ilde uygulanan Sosyal Uyum Programı 2018 yılında 81 ile yaygınlaştırılmıştır. Programın başladığı günden 2023 yılı sonu itibarıyla 7.016 etkinlik kapsamında 397.137 çocuğa ulaşılmıştır.

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) ile Gerçekleştirilen Çalışmalar: İİT koordinesinde üye ülke temsilcilerinin iş birliği ile Taslak Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin hazırlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Taslak Çocuk

Hakları Sözleşmesi'nin hazırlanmasına yönelik üçüncü hükümetler arası uzmanlar toplantısı 29-30 Eylül 2023 tarihleri arasında Cidde'de düzenlenmiştir. Toplantıya Bakanlığımızı temsilen uzman düzeyinde katılım sağlanmıştır.

Hukuk ve Mevzuat Çalışmalarına İlişkin Bilgiler

Bakanlığımız Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün hizmetlerini düzenleyen mevzuatın günümüz koşullarına uygun, kapsayıcı ve güncel bir hale getirilmesi ve geliştirilmesi için çalışmalar yürütülmektedir.

Çocuk Koruma Kanunu'nda uygulamada yaşanan sorunlar bu konuda değişiklik ihtiyacını gündeme getirmiştir. Bu kapsamda komisyon oluşturulmuş ve ihtiyaç analizini belirlemek üzere soru formu hazırlanmıştır. Soru formu çevrim içi ortama aktararak personele iletilmiştir. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun Revizyonu Komisyonunda değerlendirilmesine başlanmıştır. 1 Kasım 2023 tarihinde yapılan Merkezi Koordinasyon Alt Komisyonu toplantısında Kanun'un revizyonu konusu diğer paydaşlarla paylaşılarak Mart ayında yapılacak 2024 yılı 1. Merkezi Koordinasyon Alt Komisyonu Toplantısı'na kadar analiz çalışmalarını ilgili paydaş kurumlarının da tamamlaması konusunda karar alınmıştır.

Çocuk Koruma Sistemi Yönergesi ile çocuk evlerinde nöbet konusu, hizmet bölgesi planlaması ve bakım zinciri başta olmak üzere yeni düzenlemeler ile alt mevzuatta ve talimat yazılarında yer verilen önemli konular düzenlenmiştir. ÇHGM ilgili birimleri Çocuk Koruma Sistemi Yönergesi Taslağı üzerindeki çalışmalarını tamamlanmış olup taslak hakkında iç ve dış görüşler alınmıştır.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu, 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu, 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu, 5187 sayılı Basın Kanunu, 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun, 6831 sayılı Orman Kanunu, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve 375 sayılı KHK'ya ilişkin oldukça geniş, kapsamlı bir mevzuat taslağı hazırlanmıştır.

Destek Rehber/Destek Doküman

Danışmanlık Tedbiri Uygulama ve Rehber Çalışması: Danışmanlık Tedbirinin Uygulama Rehberi taslağı Bakanlığımız görev alanı kapsamında hazırlanmıştır. Uygulayıcılardan 15 kişilik çalışma grubu oluşturulmuş; izlenecek yol haritasını belirlemeye yönelik 03.11.2023 tarihinde ilk toplantı yapılmıştır. UNICEF'in teknik desteği ile yürütülen çalışmada danışmanlık tedbirinin uygulanmasında; yerel yönetimler ve ilgili kurumların etkin bir şekilde yer alacağı, çocukların ve ailelerinin ihtiyaç ve risklerinin belirleneceği, kurumlar tarafından hangi tür çalışmaların yapılacağını belirleyen ve çevrim içi ortamda uygulamaların takibini sağlayan model geliştirilmesi planlanmaktadır.

Çocuk Bakım Kuruluşlarında Gönüllülerin Çalışmasına İlişkin Rehber: Rehber, Çocuk Bakım Kuruluşlarında gönüllü katkı vermek isteyen kişi ve STK'ların çocuk bakım kuruluşlarında gönüllü çalışmalarına ilişkin uygulama standartlarını oluşturmak ve gönüllülerin konunun hassasiyetine ilişkin bilgi ve farkındalığını geliştirmek üzere hazırlanmıştır. 5 Aralık 2023 tarihinde 81 ilde 160 İl Gönüllü Koordinatörüne çevrim içi eğitim verilmiş olup 2024 yılında rehberin basımı ve eğitimlerin devam etmesi planlanmaktadır.

Psikososyal Destek Çalışmalarında Afet Döneminde Çocuklara Yaklaşım Rehberi: 14 Nisan 2023 tarihinde çocukla çalışan profesyonellere yönelik Psikososyal Destek Çalışmalarında Afet Döneminde Çocuklara Yaklaşım Rehberi ile çocuk bakım kuruluşlarında yaşayan çocukların yaşam becerilerini geliştirmek ve onları hayata hazırlamak amacıyla hazırlanan Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı Yaşam Becerilerinin

Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülü deprem döneminde çocuklarla yapılacak çalışmalar e uyarlanarak resmi yazı ile tüm illerimize duyurulmuştur.

Hizmet Kataloğu Çalışması: Kurumlar arası iş birliği ve koordinasyon çalışmaları kapsamında paydaş kurumların çocuk hizmetlerine yönelik bilgilendirmeleri ve bu konuda illerde standart bir bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla Hizmet Kataloğu çalışması başlatılmıştır. ÇHGM bünyesinde, kamuoyu ve paydaşlar ile paylaşılması uygun bulunan bilgi belge doküman ve görsellerin bir araya getirilmesi ve taslak çalışma süreci devam etmektedir.

Çocuk Bakım Kuruluşlarında Afet ve Acil Durum Hazırlığı Dokümanı: Çocuk Bakım Kuruluşlarında olası bir afet ve acil durumuna yönelik bu durumların öncesinde, sırasında ve sonrasında yapılacaklara ilişkin farklı fiziksel koşullardaki ve mekânlara yönelik yapılacak hazırlıklar personelin ve çocukların bu konudaki farkındalığını artırmak ve standart çalışma yapmak üzere geliştirilmiştir. 2023 yılında eğitim içeriği çalışmaları tamamlanmış olup Çocuk Koruma Sistemi Yönergesi'ne ek olarak konularak güvenlik tedbirleri kapsamında illerde uygulanmasının teminat altına alınması planlanmıştır.

1.4. Çocukların Korunması

Tablo 16: Çocukların Korunması Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI	ÇOCUKLARIN KORUNMASI	1.4.1 Bakım İhtiyacı Olan Çocuklara Aileleri Yanında Bakım Desteği	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 69'uncu maddesi ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında ekonomik yoksunluk nedeniyle, desteklenmedikleri takdirde korunma ihtiyacı oluşacak çocuklar, haklarında bakım tedbiri kararı alınmaksızın Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) hizmeti kapsamında ailesi veya yakınları yanında desteklenmektedir.
ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI	ÇOCUKLARIN KORUNMASI	1.4.2 Bakım İhtiyacı Olan Çocukların Koruyucu Aile Yanında Bakımı	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 69'uncu maddesi ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında çeşitli nedenlerle öz ailesi yanında bakımları bir süre için sağlanamayan çocukların kısa veya uzun süreli olarak bir aile ortamında bakımlarının ve yetişmelerinin sağlanmasına yönelik aile odaklı bir hizmet modeli olarak koruyucu aile hizmeti sunulmaktadır.
ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI	ÇOCUKLARIN KORUNMASI	1.4.3 Bakıma İhtiyacı Olan Çocuklar İçin Ev Tipi Kuruluşlarda Bakım Hizmetleri	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 69'uncu maddesi ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında aile yanında bakımı mümkün olmayan çocuklara öncelikli olarak ev tipi bakım kuruluşu olan Çocuk Evlerinde korunma ve bakım hizmeti sunulmaktadır.
ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI	ÇOCUKLARIN KORUNMASI	1.4.4 Bakıma İhtiyacı Olan Çocuklar İçin Kurumsal Bakım Hizmetleri	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 69'uncu maddesi ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında aile odaklı hizmetlerden veya Çocuk Evlerinde bakımı sağlanamayan çocuklara Çocuk Evleri Sitesi veya İhtisaslaştırılmış Çocuk Evlerinde korunma ve bakım hizmeti sunulmaktadır.

1.4.1. Bakım İhtiyacı Olan Çocuklara Aileleri Yanında Bakım Desteği

SED Hizmeti

Çocuklarının temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve yaşamlarını en düşük seviyede dahi sürdürmekte güçlük çeken ailelerin, kendi kendine yeterli hale gelinceye kadar çocuklarının bakımı ve desteklenmesi amacıyla

geçici bir süre verilen ekonomik ve psikososyal destek sistemidir.

Çocuklar için ödenen ekonomik destek, çocukların öğrenim durumlarına göre değişmektedir. 2023 yılında SED hizmeti kapsamında ödenen aylık destek miktarı ortalama 3.571 TL'dir. 2023 yılı sonu itibarıyla geçici ve süreli SED hizmetinden 164.995 çocuk ve gencimiz yararlanmıştır.

Çocukların öncelikle ailesi yanında desteklenmesine yönelik hizmetlerin etkin bir şekilde yürütülmesi ve çocukların korunması ve desteklenmesi amacıyla, 2023 yılı içinde toplam 6.835.261.496 TL ödenek kullanılmıştır.

Deprem bölgesinde SED hizmeti değerlendirme sürecini kolaylaştırmak üzere SED Deprem Bölgesi Tespit Formu ile SED hizmetinin başlatılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Deprem bölgesinde SED hizmetinden yararlanan ailelerden ödeme süresi sona erenlerin ödemeleri Makam Oluru ile 31.05.2023 tarihine kadar olmak üzere 3 ay uzatılmıştır. Hatay'da depremden yoğun olarak etkilenmesi ve SHM'lerin hasar görmesi nedeniyle, SED hizmetinden yararlanma süresi 31.05.2023 tarihinde sona eren çocuklarımızın mağduriyetini önlemek amacıyla destek süresi 31.08.2023 tarihine kadar olmak üzere 3 ay uzatılmıştır.

Save The Children Türkiye Ülke Ofisi ile İş Birliği

Save The Children Türkiye Ülke Ofisi ile iş birliği kapsamında 21.02.2023 tarihinde protokol imzalanmıştır. Protokol çerçevesinde Çocuk Koruma İçin Nakit Destek Projesi yürütülmektedir. Protokol kapsamında Temmuz ayında 300 çocuk için 995.734,07 TL, Ağustos ayında 820 çocuk için 2.770.717,56 TL, Eylül ayında 1.584 çocuk için 5.407.281,88 TL, Ekim ayında 1.276 çocuk için 4.388.785,47 TL Kasım ayında 755 çocuk için 2.592.250,36 TL ödeme gerçekleştirilmiştir.

17-21 Temmuz 2023 ve 30 Ekim-3 Kasım 2023 tarihleri arasında ÇHGM ve Save the Children iş birliğinde düzenlenen Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetinde Görevli Meslek Elemanlarına Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programı gerçekleştirilmiştir. Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay illerinde görevli personelin katılımıyla gerçekleştirilen eğitimde SED eğitimi verilmesi ve deprem bölgesindeki personelin travma ile baş etmesi amaçlanmıştır.

27 Kasım-1 Aralık 2023 tarihleri arasında Save The Children finansmanı ile Adana, Diyarbakır, Gaziantep, Şanlıurfa, Osmaniye, Kilis ve Malatya illerinden 68 kişinin katılımıyla bir eğitim düzenlenmiştir.

1.4.2. Bakım İhtiyacı Olan Çocukların Koruyucu Aile Yanında Bakımı

Koruyucu Aile Hizmeti

Çeşitli nedenlerle biyolojik ailesi yanında bakımları sağlanamayan ve evlat edindirilemeyen çocukların, ebeveyn özelliklerini taşıyan ücretli veya gönüllü statüdeki uygun aile ya da kişilerin yanında, kısa ya da uzun süreli olarak Bakanlığımızın gözetiminde bakımlarının sağlanmasıdır. Bu kapsamda korunma ihtiyacı olan çocuklarımızın sorumluluğunu Devlet ile paylaşan kişi ya da aileler Koruyucu Aile olarak tanımlanmaktadır.

Biyolojik ailesi ile yaşama şansını bir süreliğine kaybetmiş, evlat edinme gibi daha uzun süreli ve kalıcı bakımdan yararlandırılamayan korunmaya ihtiyacı olan her çocuğun kuruluş bakımına alınmadan Koruyucu Aile hizmetinden yararlandırılması öncelikli hedefimizdir.

2023 yılı içinde koruyucu aile hizmeti kapsamında;

- 1.587 koruyucu aile yanına 1.847 çocuk yerleştirilmiştir.

- Koruyucu aile sayısı 8.164'e, koruyucu aile hizmetinden yararlandırılan çocuk sayısı e ulaşmıştır.

Kahramanmaraş merkezli depremlerde etkilenen illerdeki koruyucu aileler (1.126 koruyucu aile yanında 1.582 çocuk) ile tek tek görüşme sağlanmış olup durum tespitleri yapılmıştır. İhtiyacı olanlarla ilgili çalışmalara katkı sağlanmış ve ilgili birimlere yönlendirmeleri yapılmıştır. Tahliye olmak isteyen ailelerimize destek verilmiştir. Koruyucu aile dernekleri ile iş birliği yapılarak koruyucu ailelerin çadır ve diğer ihtiyaçlarının temini sağlanmıştır.

Depremden etkilenen ve koruma kararı alınan çocuklarımızı öncelikle akraba ve yakın çevresi yanına olmak üzere koruyucu aile hizmetinden yararlandırma çalışmaları yapılmıştır.

e-Devlet üzerinden 2023 yılı başından deprem günü olan 6 Şubat 2023'e kadar toplamda 669 olan koruyucu aile başvurusu 2023 yıl sonu itibarıyla 330.781'e yükselmiştir. Koruyucu aile hizmetine başvuruda bulunan ailelerimizin talepleri değerlendirilmiş olup başvuru sahipleri ile gruplar halinde bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

5 Nisan ve 11 Mayıs 2023 tarihlerinde UNICEF iş birliği ile depremden etkilenen koruyucu ailelerimize yönelik Çevrim İçi Psikolojik Destek Programı gerçekleştirilmiştir.

30 Haziran Koruyucu Aile Günü

Koruyucu aile hizmetinin yaygınlaştırılması ve kamuoyuna yönelik farkındalığın artırılması amacıyla, çocuk koruma alanında önemli hizmetler sunan kurumlardan olan, Ankara Himaye-i Etfal Cemiyetinin kuruluş tarihi 30 Haziran, Koruyucu Aile Günü olarak ilan edilmiştir. Bu kapsamda;

- 2023 yılında Bakanlığımız il müdürlüklerince; il protokolünün, koruyucu ailelerin ve çocukların, STK'lerin, Diyanet İşleri Başkanlığının ve diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşların katılımı ile 30 Haziran Koruyucu Aile Günü Programları gerçekleştirilmiştir.
- İstanbul İl Müdürlüğü koordinesinde 7 Temmuz 2023 tarihinde Sayın Emine ERDOĞAN Hanımefendinin ve Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ'ın teşrifleriyle koruyucu ailelerle Koruyucu Aile Günü Programı düzenlenmiştir.

IPA III - Türkiye'de Koruyucu Aile Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi

UNICEF'in iş birliği ve AB'nin desteğiyle Türkiye'de Koruyucu Aile Sisteminin Güçlendirilmesi konusunda bir proje başlatılmıştır. 36 ay sürmesi planlanan Türkiye'de Koruyucu Aile Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, üç bileşenden oluşmaktadır. Projenin ilk bileşeni Türkiye'deki çocuk koruma sisteminin kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesini hedeflemektedir. Bu kapsamda, mevcut sisteme ilişkin etki analizi yapılarak sistemin güçlendirilmesine yönelik model önerileri geliştirilmesi, 81 ildeki koruyucu aile birimlerinde çalışan meslek elemanlarının bilgi ve becerilerinin artırılması ve çocuklara ve ailelere sunulan destek mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik faaliyetler yer almaktadır. Projenin ikinci bileşeni kapsamında geçici koruyucu aile sisteminin modelinin tasarlanması ve belirlenecek 11 pilot ilde uygulamaya aktarılması planlanmaktadır. Projenin üçüncü bileşeni kapsamında ise yerel ve merkezî düzeyde kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

- 25 Eylül 2023 tarihinde Ankara'da Türkiye'de Koruyucu Aile Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin açılış töreni gerçekleştirilmiştir.
- 23-24 Kasım 2023 tarihlerinde Ankara'da koruyucu aile hizmetinden yararlandırılan ergenlik

dönemindeki çocuklara yönelik tematik toplantı gerçekleştirilmiştir.

- 4-8 Aralık tarihleri arasında Ankara’da koruyucu aile hizmetini yürüten meslek elemanlarına yönelik Değerlendirme Çerçevesi Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

13-17 Mart tarihleri arasında Bakanlığımız taşra teşkilatında görev yapan meslek elemanlarının katılımı ile Ankara’da Koruyucu Aile Hizmetinde Görevli Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programı gerçekleştirilmiştir.

3 Ekim Toplum Kalkınmasında Gönül Elçileri Programı

3 Ekim 2023 tarihinde Sayın Emine ERDOĞAN Hanımefendi ve Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ’ın teşrifleri, vali eşleri ve koruyucu ailelerin katılımıyla Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde Toplum Kalkınmasında Gönül Elçileri Programı gerçekleştirilmiştir.

Evlât Edinme Hizmeti

Evlât Edinme Hizmeti, biyolojik ailesi ile yaşama imkânı kalmamış olan çocuklar için değerlendirilmektedir. Bu kapsamda korunmaya ihtiyacı olan çocuklardan durumu evlât edinmeye uygun olanlar, evlât edinme talepleri çocuğun yüksek yararı odağında incelenerek uygun bulunan ailelerin yanına evlât edindirilmek üzere yerleştirilmektedir.

Bakanlığımız, çocukların yüksek yararı odağında evlât edinme hizmetini gerçekleştiren tek resmî aracı kurumdur. Çocukların korunması ve ülkelerarası evlât edinme konusunda iş birliğine dair Lahey Sözleşmesi kapsamında merkezi makam yetkisiyle görev yapmaktadır.

Evlât Edinme hizmeti, çocuğun yüksek yararı odağında ve temel haklarını güvence altına alınarak yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından, 2023 yılında 622 aile yanına 637 çocuk yerleştirme işlemi gerçekleştirilmiştir. 2003 yılından bu yana toplamda 19.584 çocuk Evlât Edinme hizmetinden yararlandırılmıştır.

1.4.3. Bakıma İhtiyacı Olan Çocuklar İçin Ev Tipi Kuruluşlarda Bakım Hizmetleri

Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi Müdürlükleri

Çocuk evlerinin illerde planlanmasını, açılış ve işleyişine ilişkin her türlü işlem ile harcamaların yapılmasını, takibini, denetlenmesini, çocuk evine kabulü yapılacak çocukların belirlenmesi ve uyumuna yönelik çalışmalar ile çocuk evleri arasındaki koordinasyonu sağlamak amacıyla oluşturulan merkezlerdir.

Çocuk Evleri

Korunma altında bulunan çocukların daha küçük birimlerde bakımının sağlanması amacıyla her ilin sosyal, kültürel ve fiziksel yapısı, çocuk yetiştirmeye uygun bölgelerinde, tercihen il merkezinde, okullara ve hastanelere yakın apartman dairesi veya müstakil dairelerde verilen yatılı sosyal hizmet modelidir. Çocuk evlerinde 0-18 yaş grubu çocuklar ile korunma kararının devamını gerektiren şartları taşıyan gençlere hizmet verilmektedir.

Çocuk evi en fazla yedi çocuk için hizmete açılmakta, açılıştan itibaren eksik kalan kapasite takip eden süreçte tamamlanabilmektedir. Çocukların kardeş olması durumunda, hizmeti aksatmayacak şekilde, kapasite sınırı aranmamaktadır.

2005 yılında 4 ev ile başlayan hizmet modeli ile 2023 yılı itibarıyla 78 ilde 1.185 çocuk evinde 5.553 çocuğa korunma ve bakım hizmeti verilmektedir.

Çocuk Evleri Sitesi (ÇES)

2014 yılı öncesi sevgi evleri olarak bilinen hizmet, korunma ihtiyacı olan çocukların bakımlarının sağlandığı aynı yerleşkede bulunan birden fazla ev tipi sosyal hizmet biriminden oluşan kuruluşlardır.

ÇES’de her bir evin kapasitesi en fazla on çocuğa hizmet verilecek şekilde çocukların yaş, cinsiyet ve gelişim özelliklerine göre belirlenmektedir.

2002 yılında 3 ÇES ile hizmet verilirken, 2023 yılı itibarıyla 64 ilde 116 ÇES’de 7.257 çocuğa korunma ve bakım hizmeti verilmektedir.

İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitesi (İÇES)

Suçta sürüklenmesi, suç mağduru olması veya sokakta sosyal tehlikelerle karşı karşıya kalması sebebiyle haklarında bakım tedbiri veya korunma kararı verilen çocukların psikososyal ve gelişimsel özellikleri dikkate alınarak çocuklara yönelik gerekli müdahalelerin gerçekleştirildiği çocukların aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hale gelmelerini sağlamak üzere geçici süre ile bakım ve korunmalarının sağlandığı kuruluşlardır. 2023 yıl sonu itibarıyla 64 İÇES’ten 1.625 çocuk hizmet almaktadır.

Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimleri

Çocuk koruma ilk müdahale ve değerlendirme birimleri, ilk müdahale ve değerlendirme işlemlerini yerine getirmek üzere Bakanlığımızca belirlenen yatılı sosyal hizmet kuruluşunu veya ev tipi sosyal hizmet birimlerini ifade eder. Kısaca ÇOKİM olarak adlandırılan birimler 2012/15 Sayılı Genelge kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir.

2023 yıl sonu itibarıyla 127 ÇOKİM bulunmakta olup 56 ÇOKİM’de hizmet, müstakil hizmet binasında yürütülmektedir. ÇOKİM’lerin müstakil hale getirilmesine yönelik çalışmalara 2024 yılında devam edilmesi planlanmaktadır. Ayrıca ÇOKİM’lerin müstakil kuruluş müdürlüğü olarak açılmasına ilişkin 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu’nda kuruluş olarak tanımlanmasına yönelik öneri mevzuat paketine eklenmiştir.

Ayrıca Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra etkilenen illerde mevcut ÇOKİM’lerin hasar tespiti, güçlendirilmesi veya tahliye edilmesi, depremin yaşanmadığı diğer illerde de mevcut binaların kontrolü, hizmet alanların ve çalışan personelin depreme ilişkin farkındalığın artırılması eğitimleri hususlarında çalışma yürütülmüştür. Söz konusu çalışmaların standardının oluşturulması amacıyla afet hazırlığı eğitim modülleri hazırlanmıştır.

ÇOKİM’lerde görev yapan bakım personeline 10-11 Ağustos 2023 tarihlerinde iki ayrı grup halinde çevrim içi eğitim verilmiştir. Eğitimde; Kurumsal İşleyiş ve Mevzuat, Bakım Personelinin Çocuk Koruma ve Bakım Yetkinlikleri-Görev ve Sorumlulukları, Çocuk Kabulü ve Uyum Süreci, Çocukla İletişim, Çocuklarda Görülen Uyum Sorunları, Güvenlik Tedbirleri, İlk Yardım ve Afet ve Acil Durumlara Hazırlık konularına değinilmiştir. Söz konusu eğitimlere toplam 1.049 personel katılım sağlamıştır.

Çocuk Destek Gelişim ve Eğitim Programı (ÇODEP)

Çocuk evleri ve çocuk evleri sitelerinde korunma altında bulunan çocukların bilişsel, duygusal ve psikososyal yönden sağlıklı gelişmesi için yürütülen çalışmalar kapsamında hayata geçirilen ÇODEP 81 ilde uygulayıcı personele tebliğ edilerek 2020 yılında başlanmış olup uygulamalar hakkında gerekli veriler ve önemli görülen geri bildirimler üçer aylık periyotlarla Bakanlığımıza iletilmektedir.

ÇODEP; Psikososyal Destek-Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama Modülü olarak i... olarak yürütülmektedir.

Bakanlığımız ve UNICEF iş birliği ile geliştirilen Ukrayna'dan Türkiye'ye Gelen Çocuklara Yönelik Müdahale Programı kapsamında ÇODEP içeriğinin güncellenmesi, uygulama sırasında sahadaki sorunlara çözüm önerileri getirilmesi ve eğitim yönteminin belirlenmesi amacı ile 1-3 Şubat 2023 tarihinde çalıştay düzenlenmiştir.

Koruma ve bakım altında bulunan çocukların gelişim alanlarının desteklenmesi amacıyla hazırlanan ÇODEP kapsamında, meslek elemanlarına yönelik 30 Mayıs-9 Haziran 2023 tarihlerinde 2 (270 katılımcı), bakım personeline yönelik 4-18 Aralık 2023 tarihlerinde 3 olmak üzere (290 katılımcı) toplam 5 hizmet içi eğitim düzenlenmiştir.

WHO İş Birliği ile Korunma ve Bakım Altındaki Çocuklara Yönelik Deprem Sonrası Psikososyal Destek Programı

Çocukların kuruluşa uyumunu sağlamak, takibini yapmak, uygulama ve mesleki çalışma planlarını psikososyal destek programı çerçevesinde hazırlayarak yürütmek, çocuğun aile ilişkilerini, sosyalleşme ve yaşam becerilerini, öz bakım ve özgüven yeterliliğini geliştirmek, eğitimi yönlendirmek, desteklemek ve çocuğun aldığı sağlık hizmetlerinin sonuçlarını izlemek kuruluşlarda görev yapan sosyal çalışma görevlilerinin sorumluluğundadır.

Çocuk bakım kuruluşlarında çalışan personelin ihtiyaç odaklı eğitimler verilerek desteklenmesi ve deprem sonrası kuruluş bakımındaki çocuklara psikososyal destek ve ruhsal sağlık hizmetleri sunulması amacıyla Bakanlığımız ve WHO ile iş birliği yapılması planlanmıştır. Bu kapsamda çeşitli eğitimler ve psikososyal destek çalışmaları yapılmıştır.

Minimum Standartlar ve Öz Değerlendirme Sistemi

Çocuk bakım kuruluşlarında sunulan hizmetlerin ulusal minimum standartlara uygunluğunun sağlanması amacıyla oluşturulan değerlendirme ve raporlama yöntemidir. Öz değerlendirmenin misyonu her çocuğun haklarına saygı duyarak; yöneticiler ve çalışanlar tarafından çocuğun, ailenin ve ilgili tüm tarafların katılımıyla hizmetlerin sürekli değerlendirilerek bakım kalitesinin geliştirilmesidir. Bu standartlar çerçevesinde; gerekli izleme ve değerlendirme faaliyetleri yürütülmektedir.

Tanıtıcı Rehber Doküman ve Aile Çocuk İle Sözleşme/Taahhütname

Kuruluşlarımızda koruma ve bakım altına alınan çocuklara yönelik bilgilendirici, kuruluş kurallarını, hak ve sorumluluklarını anlatan çocuk diliyle ve yetişkinlere rehber dokümanların hazırlanmasına yönelik uygulama örnekleri konusunda çalışmalara başlanmıştır. Ayrıca ailelere ve belirli bir yaştan üzerindeki çocuklara yönelik kuruluştaki kaldıkları süreçte bir taahhütname hazırlanmış, Çocuk Koruma Sistemi Yönerge Taslağında ek olarak yer verilmiştir.

Ukrayna'dan Türkiye'ye Gelen Çocuklara Yönelik Müdahale Programı

Ülkemizde çocuk koruma hizmetleri, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme uyarınca çocuğun üstün yararı ilkesi doğrultusunda, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında uygulanmaktadır. Ülkemizde bulunan savaş mağduru/yetim Ukraynalı çocuklara Bakanlığımızca korunma ve bakım hizmeti verilebilmesi amacıyla UNICEF iş birliği ile Ukrayna'dan Türkiye'ye Gelen Çocuklara Yönelik Müdahale Programı geliştirilmiştir.

Ukraynalı Çocukların Ülkemize Kabulü

- Ukrayna sosyal hizmet modellerinden yararlandırılan yetim çocuklar başta olmak üzere, savaş sebebiyle belirsiz süreli olarak ülkemize kabul ettiğimiz Ukraynalı savaş mağduru vatandaşlara Bakanlığımızca himaye ve koruma sağlanmaktadır.
- 25.03.2022 tarihinden bu yana toplam 1.860 Ukrayna vatandaşının ülkemize kabulü sağlanmıştır. Gruptan ayrılanlar sonrası mevcut durumda 418'i çocuk 156'sı yetişkin olmak üzere toplam 574 Ukrayna vatandaşı Bakanlığımızca koruma ve bakım hizmeti sağlanmaktadır.
- Koruma ve bakım altında bulunan çocukların gelişim alanlarının desteklenmesi amacıyla hazırlanan ÇODEP kapsamında, meslek elemanlarına yönelik 30 Mayıs-9 Haziran 2023 tarihlerinde 2 (270 katılımcı), bakım personeline yönelik 4-18 Aralık 2023 tarihlerinde 3 olmak üzere (290 katılımcı) toplam 5 hizmet içi eğitim düzenlenmiştir.

Değerler Eğitimi Programı

Bakanlığımız ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanan protokol kapsamında çocuk bakım kuruluşlarında korunma ve bakım altında bulunan çocukların kimliklerini ve kişiliklerini inşa ederken ahlaki değerlerle yoğurmak amacıyla Etkinliklerle Değerler Eğitimi Programı uygulanmaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından görevlendirilen 1.551 din görevlisi tarafından Etkinliklerle Değerler Eğitimi Kitabı doğrultusunda program uygulanmaktadır.

İstihdam

21.04.2021 tarih 73 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 7'nci maddesi ile 2828 sayılı Kanun kapsamında tanınan istihdam hakkına yönelik merkezi yerleştirme iş ve işlemleri Bakanlığımıza devredilmiştir. Bu doğrultuda Sosyal Hizmetler Kanunu Kapsamında Tanınan İstihdam Hakkının Kullanımına İlişkin Yönetmelik düzenlenmiş ve 02.11.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak gençlerimizin üniversiteye girişi teşvik edilmiştir.

Kanun kapsamında hak sahipliğinin tespiti, hak sahibi kişi hakkında Form-A belgesi işlemleri, korunma veya bakım tedbiri kararı sona eren kişiye sunulacak rehberlik ve izleme hizmetlerinde uyulması gereken usul ve esaslar 16.03.2023 tarihinde yürürlüğe giren 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu Kapsamında Tanınan İstihdam Hakkının Kullanımı ve bakım Sonrası Rehberlik İzleme Hizmetleri Yönergesi'nde düzenlenmiştir.

Devlet korumasından yararlanmış ve hak sahibi olan gençlerimizin işe yerleştirme işlemleri Bakanlığımızca gerçekleştirilmektedir. 2023 yılı merkezi yerleştirme ve kura törenleri; Mayıs ayında (I. Dönem) Millet Kütüphanesi Konferans ve Sergi Salonunda, Ekim (II. Dönem) ve Aralık ayında (III. Dönem) Bakanlığımızda yapılmıştır. 2828 sayılı Kanun'un Ek 1'inci maddesi kapsamında tanınan istihdam hakkından, 2022 yılında 2.375 hak sahibi; 2023 yılında ise 2.390 kişi yararlandırılarak kamu kurum ve kuruluşlarında işe yerleştirilmiştir. 2023 yılı sonu itibarıyla kamu kurum ve kuruluşlarına toplam 62.293 çocuğumuzun yerleştirilmesi yapılmıştır.

Özel Sektör İstihdam Teşviki Uygulaması

2828 sayılı Kanun'un Ek 1'inci maddesi kapsamına giren kişilerden; kamu kurum ve kuruluşlarına atanmaları mümkün olmayan veya özel sektörde çalışmak isteyen gençlerimizin, özel sektörde çalışmaları halinde işsizlik sigortası primi, sigortalı ve işveren hissesinin tamamı, sigortalının işe giriş tarihinden itibaren beş yıl süre ile Hazine tarafından karşılandığı Özel Sektör İstihdam Teşviki Uygulaması, 2018 yılında hizmete geçmiştir.

Bakım Sonrası Rehberlik Kapsamında Sunulan Hizmetler

Gençlerin bakım sonrasında hayatlarını en iyi şekilde sürdürebilmeleri için rehberlik, danışma ve izleme hizmetleri, kamu ve özel sektörde istihdamları, iş hayatına uyumları ve çalışma hayatında karşılaşılabilecekleri sorunları gidermeye yönelik çalışmalar Bakım Sonrası Rehberlik ve İzleme Birimlerince yapılmaktadır.

Bakım sonrası rehberlik kapsamında; SED, konaklatılma desteği, evlenme yardımı, iş hayatına uyum seminerleri, rehberlik (hak sahipliği, tercih işlemleri, kamuda ve özel sektörde istihdam, bireysel sorunlar gibi) vb. hizmetler sunulmaktadır.

İş Hayatına Uyum Seminerleri

2828 sayılı Kanun'un Ek 1'inci maddesi kapsamında hak sahibi olan ve merkezi yerleştirme işlemi sonucuna göre kamuda istihdamını sağladığımız gençlerimize, ilk defa kamu görevlisi olarak göreve başlamadan önce yeni görevlerine uyumlarını kolaylaştırmak, çalışma koşulları ile uymaları gereken hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirmek, iş hayatına bilinçli başlamalarını sağlamak ve müstafi olarak devlet memurluğundan ayrılma risklerini engellemek amacıyla; merkezi yerleştirme işleminden sonra görevlerine başlamadan önce bulundukları illerdeki il müdürlüklerimiz aracılığıyla İş Hayatına Uyum Semineri düzenlenmektedir. 2023 yılı içerisinde 1.029 gencimiz iş hayatına uyum seminerine katılmıştır.

İş ve Meslek Danışmanlığı

Çocuklarımızın ilgi, yetenek ve mesleki değerleri doğrultusunda, iş ve meslek sahibi olmalarının sağlanması ve kariyer planlamalarının etkin bir biçimde yapılabilmesi için İŞKUR ile iş birliğinde mesleki rehberlik, danışmanlık ve kariyer planlama eğitimleri verilmektedir. Bu kapsamda, 2023 yılında 3.750 çocuğumuza eğitim verilmiştir.

Yaşam Becerileri ve Kariyer Gelişimi Eğitimleri

Korunma ve bakım altında bulunan 13-18 yaş aralığındaki çocuklara yönelik kurum bakımı sonrası hayata hazırlama çalışmaları kapsamında Yaşam Becerileri ve Kariyer Gelişimi Eğitim Programı uygulanmaktadır. 2023 yılı içerisinde 3.652 çocuğumuza Yaşam Becerileri ve Kariyer Gelişimi Eğitimleri verilmiştir.

Sportif, Sanatsal ve Kültürel Faaliyetler

Çocukların sportif, sanatsal ve kültürel başarılarının artırılmasına yönelik tedbirlerin alınması, programlar hazırlanması, sağlıklı bir kişi olarak yetişmesi ve geleceğe hazırlanmalarına yönelik yapılan çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamında; her bir çocuğun ilgi ve yeteneklerinin tespit edilerek, en az bir spor veya sanat dalına yönlendirilmesi yönünde yerel imkânlarla da desteklenerek takibi yapılmaktadır.

2023 yılı itibarıyla; 56 branşta 5.517 çocuğumuz en az bir spor branşı ile ilgilenmektedir

Sportif Yetenek Taraması

Gençlik ve Spor Bakanlığı iş birliği ile Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda koruma ve bakım altında bulunan çocukların hangi spor dalına ilgisi ve yeteneğinin olduğunun belirlenmesine ilişkin yapılan Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı çalışması tamamlanmıştır. 2022 yılında 36 olimpiik spor branşında genel tarama ve test ölçümleri yapılan 2.518 çocuğumuzun Spor Karneleri kendilerine gönderilmiş olup çocuklarımızın ilgi duydukları spor alanlarına yönlendirilmeleri sağlanmış, 2024 yılı içerisinde söz konusu çalışmalar planlanmıştır.

Badminton

Çocuklarımızın badminton sporuna olan ilgileri göz önünde bulundurularak Badminton Federasyonu Başkanlığı ile iş birliği içinde malzeme desteği yapılarak il turnuvaları gerçekleştirilmiştir. İl seçmeleri tamamlanmış olup seçmeler neticesinde Bakanlığımız ile Badminton Federasyonu iş birliğinde 2023 yılında toplam 775 çocuğumuzun katılımı ile gerçekleştirilen il seçmeleri 29 Mayıs-20 Haziran 2023 tarihleri arasında tamamlanmıştır. İl seçmelerinde dereceye giren çocuklarımızın katıldığı 8. Türkiye Badminton Şampiyonası, Ankara'da Türkiye Badminton Federasyonunun spor tesislerinde 16-19 Kasım 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Satranç

Çocukların analitik düşünme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmek, satranç sporunu öğrenmelerini sağlamak ve satranç sporuna olan ilgiyi artırmak amacı ile satranç eğitimleri verilmekte ve turnuvalar düzenlenmektedir.

Türkiye Satranç Federasyonu ile Gençlik ve Spor Bakanlığı iş birliğinde İl Satranç Turnuvaları 81 il müdürlüğünde kuruluşlarımızda koruma ve bakım altında bulunan toplam 1.455 çocuğumuzun katılımı ile 7-25 Ağustos 2023 tarihleri arasında tamamlanmıştır. İl seçmeleri sonucu dereceye giren toplam 208 sporcu çocuğumuzun katıldığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü 8. Türkiye Satranç Şampiyonası 28-30 Eylül 2023 tarihleri arasında Mersin'in Silifke ilçesinde yer alan Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Kampları kompleksinde gerçekleştirilmiştir.

Münazara

Çocuklarımızın öz güven ve sorumluluk duygularını geliştirmek, farklı görüşleri bir arada yaşatabilme ve empati kurma duygularını geliştirmek, kendilerini sözlü olarak ifade edebilmelerini sağlamak, fikir üretme ve problemlere çözüm bulma yeteneklerini geliştirmek, herhangi bir konuda mantık yürütme, araştırma yapma, düşüncelerini savunacak kanıtlara ulaşma ve istatistiki bilgiler yoluyla savunma becerilerini geliştirmelerine ortam hazırlamak amaçlarıyla yapılan münazara yarışmaları 7 Şubat-14 Mart 2022 tarihleri arasında yapılan il münazara yarışmalarına toplam 964 çocuğumuz katılmıştır. 2023 yılında söz konusu çalışmalar planlanmış ancak Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle ileri bir tarihe ertelenmiştir.

Gençlik Kampları

Koruma ve bakım altında bulunan çocuklarımıza Bakanlığımız ile Gençlik ve Spor Bakanlığı iş birliğinde her yıl düzenlenen, farklı illerde gerçekleştirilen; deniz, doğa ve değerler eğitimi temalı kamp programlarında, çocuklarımızın tatil dönemlerini çeşitli sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle değerlendirmelerinin yanı sıra milli ve manevi değerlere sahip bireyler olarak yetişmeleri amacıyla eğitici personel ile eğitimlerine de devam etmeleri amaçlanmaktadır. Doğa, deniz ve değerler eğitimi içerikli gençlik kamp programlarından 2023 yılı sonu itibarıyla 1.201 çocuğumuz faydalanmıştır.

Genç Kod Bilişim Eğitimleri

Gençlik ve Spor Bakanlığınca 81 ilde Gençlik Merkezlerinde yürütülmekte olan Genç Kod Bilişim Eğitim Programlarından, algoritma, web ve mobil uygulama, elektronik ve robotik eğitimler, kodlama, yazılım gibi çok çeşitli bilişim derslerini içeren Genç Kod Bilişim Eğitim Programının çocuklarımızın analitik düşünme, analiz etme ve problem çözme yeteneklerini; mantık, matematik ve hesaplama becerileri ile yaratıcı ve sistematik düşünme gücünü geliştireceği, ayrıca çocuklarımızın kariyer planlamalarına destek olması

amacıyla Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda korunma ve bakım altında bulunan çocuklarımızın yararlarına adına çalışmalar başlatılmıştır. Bu doğrultuda; 10-18 yaş grubu kız ve erkek çocuklarımızın söz konusu Genç Kod Bilişim Eğitim Programlarından yararlanmaları için il müdürlüklerimizce Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri ile irtibata geçilmiştir. 2023 yılında toplam 286 çocuğumuz söz konusu eğitimlerden yararlanmıştır.

Oyun Tırı

Bakanlığımız ile Çocuk Oyunları ve Spor Kulüpleri Federasyonu iş birliğinde depremde olumsuz etkilenmiş tüm çocuklarımızın hayatın normal akışında olduğu inancını kazanmalarına yardımcı olmak amacıyla 18 Mart-10 Nisan 2023 tarihleri arasında; Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Gaziantep, Diyarbakır, Malatya, Osmaniye ili ve bu illere bağlı ilçelerde oyun tırları faaliyet göstermiştir. Oyun tırlarında çocuklarımıza yakan top, çuval yarışı gibi geleneksel çocuk oyunlarını oynatmak amacıyla etkinlikler düzenlenmiş ve hediyeleri ulaştırılmıştır.

Refakatsiz Çocuklara Yönelik Çalışmalar

Refakatsiz çocukların Bakanlığımıza bağlı çocuk bakım kuruluşlarına kabulü öncesinde İl Göç İdaresi Müdürlüklerince yapılması gereken çalışmaların yapılandırılması gerekliliği ve bu hususta taşrada yaşanan sorunlar nedeniyle Göç İdaresi Başkanlığı ile ortak çalışmalar başlatılmıştır. Bu doğrultuda Bakanlığımıza bağlı çocuk bakım kuruluşlarına teslim edilen, beyanı ile yaşı arasında şüphe olanların işlemleri netleşip refakatsiz çocuk olduğu belirleninceye kadar kalabileceği ortak kurumlarca çalışma yürütülecek bir Göç İlk Kabul Birimi oluşturulması talebi iletilmiştir. Göç İdaresi Başkanlığı ile istişare halinde yaşanan sorunlara ilişkin çalışmalar alt çalışma grubuyla yürütülmektedir.

1.4.4. Bakıma İhtiyacı Olan Çocuklar İçin Kurumsal Bakım Hizmetleri

ANKA Çocuk Destek Programı

Korunma ve bakım altında bulunan çocuklarımızın suça sürüklenmeleri, suç mağduru olmaları ve sokakta sosyal tehlikelerle karşı karşıya bulunmalarından kaynaklanan örselenme veya davranış bozukluklarının sağaltılması, suç ve madde bağımlılığı ile ilgili olumlu davranış değişikliği oluşturulması, sosyalleşme ve kurallı yaşam becerilerinin kazandırılması sağlanmaktadır. Anka Çocuk Destek Programı; çok yönlü yaklaşım ve müdahaleyi amaçlayan Bireysel Risk Değerlendirme Formu (BİRDEF), Grup Çalışmaları, Bireysel Danışmanlık, Aile Çalışmaları, Destekleyici Ortam Bileşenleri, Destekleyici Personel İçin Yaklaşım İlkeleri ve Krize Müdahalede Kurumsal Yaklaşım bileşenlerinden oluşmaktadır. Program ile çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak aileleri ve sosyal çevreleri ile uyum sağlamaları hedeflenmektedir. Programın refakatsiz çocuklara uyarlanmasına yönelik çalışmalar tamamlanmıştır.

Çocuk Koruma Hizmetleri Planlama ve Çocuk Bakım Kuruluşlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Çocuk bakım hizmetlerine ilişkin farklı yönetmelikler günümüz ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde Çocuk Koruma Hizmetleri Planlama ve Çocuk Bakım Kuruluşlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik altında düzenlenerek 06.09.2022 tarih ve 31945 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik’te yapılan düzenlemelerle; çocukların tüm bireysel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde mali haklarda gelişme sağlanmış, illerin çocuk bakım kuruluşu ihtiyacını karşılayacak şekilde hizmet bölgesi anlayışı geliştirilmiş, çocuklara ilişkin kararların çok disiplinli anlayışla alınması için kurullar oluşturulmuştur.

Projeler Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Çocuk Koruma Hizmetlerinde Karar Destek Mekanizmalarının Güçlendirilmesi Projesi

Eğitim Faaliyetleri: ÇHGM ve UNICEF iş birliği ile yürütülen Çocuk Koruma Hizmetlerinde Karar Destek Mekanizmalarının Güçlendirilmesi Projesi kapsamında risk altındaki çocukların ilk kabul ve değerlendirme süreçlerine ilişkin mevcut durum analizinin gerçekleştirilmesi, ülkelerin çocuk koruma sistemleri ve karar destek mekanizmalarının incelenmesi ve elde edilen bilgiler doğrultusunda çocuk koruma sisteminde karar destek mekanizmasının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

İhtisaslaştırılmış Çocuk Evlerinde görev yapan 118 meslek elemanına Anka Çocuk Destek Programı Uygulayıcı Eğitimi verilmiştir. ÇHGM ve Davranış Bilimleri Enstitüsünün iş birliği, UNHCR teknik desteğiyle Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görev yapan 103 meslek elemanına Çözüm Odaklı Terapi Eğitimi ve 98 meslek elemanına Göz Hareketleriyle Duyarsızlaştırma ve Yeniden İşleme (EMDR) I. Düzey Eğitimi verilmiştir. ÇHGM ve WHO iş birliği ile 60 meslek elemanına Deprem Sonrası Koruma ve Bakım Altındaki Çocuklara Yönelik Psikososyal Destek Çalışması Eğitimi verilmiştir.

Süpervizyon Eğitimleri: Eğitici eğitimini tamamlayan personele yönelik süpervizyon programları 17-21 Temmuz, 24-28 Temmuz ve 28 Ağustos-1 Eylül 2023 tarihleri arasında üç ayrı eğitim olarak gerçekleştirilmiştir.

Yaygınlaştırma Eğitimleri: Çocuk Koruma Alanında Çalışan Meslek Elemanları İçin Değerlendirme Çerçevesi Rehberinin sahada kullanılmasının yaygınlaştırılması, rehberin tanıtımı ve il eğitimlerinin planlamasına yönelik istişare toplantısı 26-27 Aralık 2023 tarihinde çocuk hizmetleri alanında idareci ve meslek personeli düzeyinde farklı birimlerde görevli 2.500 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Eğitim Materyallerinin Hazırlanmasına Yönelik Faaliyetler: Çocuk Koruma Alanında Çalışan Meslek Elemanları için Değerlendirme Çerçevesi Rehberi hazırlanmıştır. Ayrıca eğitici eğitimlerini alan personelin eğitimlerde kullanmasına yönelik Çocuk Koruma Alanında Çalışan Meslek Elemanları için Değerlendirme Çerçevesi Rehberi Eğitici Eğitimi El Kitabı ve eğitimlerde kullanılacak modüllerin çalışması 2023 yılında tamamlanmıştır.

Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen illerde çocuk koruma sisteminde meslek elemanlarının kullanımına yönelik Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Koruma Sisteminde Dikkat Edilecek Hususlar konulu doküman hazırlanmıştır. Çocuk Koruma Alanında Çalışan Meslek Elemanları İçin Değerlendirme Çerçevesi Rehberine ek olarak Afet Bölgesinde Çocuk Güvenliği ve Çocuk Koruma Sistemine ilişkin eğitim rehberi tamamlanmıştır.

Hazırlıkları Bakanlığımız SGB tarafından koordine edilen Vaka Yönetimi rehberleri ile Çocuk Koruma Alanında Çalışan Meslek Elemanları için Değerlendirme Çerçevesi Rehberi dokümanlarının set halinde basımı ve kullanımı Bakanlık Makamı tarafından onaylanmış olup UNICEF'in teknik desteği ile 3.000 adet basımı kararlaştırılmıştır. Rehberlerin illerin nüfusuna göre dağıtımına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Psikososyal Destek Programlarının Revizyonuna Yönelik Faaliyetler: Anka Çocuk Destek Programının 11-18 yaş grubu çocuklara hizmet veren tüm çocuk bakım kuruluşlarında uygulanacak şekilde genişletilmesi yönünde çalışma yürütülmektedir.

Saha Ziyareti Çalışmaları

2023 yılında ÇHGM tarafından saha izleme ve rehberlik çalışmaları kapsamında Çorum, Antalya, Diyarbakır,

Elazığ, Erzurum, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Konya, Van, Zonguldak, Trabzon, Yozgat, Çanakkale, İzmir, Manisa, Kocaeli, İstanbul, Adana, Mersin, Bingöl illerinde saha izleme ve rehberlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

1.5. Yaşlı Bakımı

Tablo 17: Yaşlı Bakımı Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA	YAŞLI BAKIMI	1.5.1 Yaşlılara Yönelik Bakım Hizmetleri	2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında nitelik ve nicelik açısından uygun şekilde yaşlılara yönelik ülke genelinde kurumsal bakım hizmeti verilmesi amaçlanmaktadır.
AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA	YAŞLI BAKIMI	1.5.2 Özel Kurumlarda Yaşlı Bakım Hizmetleri	2828 sayılı Kanunun Ek 10'uncu maddesi gereğince; 65 yaşını doldurmuş ve her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı asgari ücretin aylık net tutarının üçte birinden az olan Türk vatandaşlarına 4734 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin tabi olduğu usule göre hizmet alımıyla bakım hizmeti verilmektedir.

1.5.1. Yaşlılara Yönelik Bakım Hizmetleri

Bakım ve barınma ihtiyacı olan 60 yaş üstü bireylere, farklı yaş profillerine göre ortaya çıkan gereksinimlere yönelik tasarlanan hizmet sunumlarıyla yaşlılık dönemlerini itibarlı, onurlu ve güven içerisinde geçirebilmeleri için bakım ve rehabilitasyon hizmetleri sunulmaktadır. Bakım hizmetlerimizi sunarken sosyal devlet perspektifi ile düşük ücretler uygulanmakta ya da koşullara bağlı olarak ücretsiz bakım hizmeti sunulmaktadır. Ekonomik durumu iyi olan ancak sosyal yönden yoksunluk içinde bulunan yaşlı bireyler hizmetlerimizden uygun ücretlerle yararlanırken ekonomik ve sosyal yönden yoksunluk içinde bulunan yaşlı bireyler ile 1005 sayılı Kanun gereği İstiklal Madalyası verilen yaşlı bireyler ücretsiz olarak faydalanabilmektedir. Geliri olmayan ve kuruluşlarda ücretsiz kalan yaşlılarımıza Bakanlığımız bütçesinden harçlık verilmektedir.

2023 yıl sonu itibarıyla Bakanlığımıza bağlı 168 huzurevi ve yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezinde 14.644 yaşlı bireye bakım hizmeti sunulmaktadır.

2023 yılında 4 huzurevi yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezi hizmete alınmıştır. Ayrıca 3 yaşlı bakım kuruluşumuz da yeni hizmet binasına taşınmıştır.

2023 yılında yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinin daha etkin bir şekilde sürdürülebilmesi için mevzuat çalışmaları yürütülmüştür. Bu kapsamda; Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği taslağına ilişkin revize çalışmaları devam etmekte olup bu çalışma ile huzurevlerinde sunulan hizmetlerin ve standartların geliştirilmesi ve fiziki şartlarının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yaşlı Bireylere Yönelik Toplum Temelli Hizmetler

Bakanlığımızca aile odaklı planlanan yaşlı bakım hizmetleri değişen demografik yapıya göre güncellenerek geliştirilmektedir. Bakım hizmetlerinde, kurumsal bakımdan ziyade yaşlının yerinde ve kendi mekânında

bakımına öncelik verilmektedir. Bu kapsamda aile yanında bakımı destekleyen uygulamaları hizmetinin bütünleşik bir şekilde verilmesi sağlanmaktadır. Bu şekilde evde bakım yardımı, sosyal yardım, gündüz bakım ve kurumsal bakım hizmetleri birbirini tamamlayacak şekilde sunulmaktadır.

Yaşlı bireylerin aileleri yanında bakım hizmeti almalarını desteklemek üzere; Evde Bakım Yardımından engeli bulunan yaşlı bireyler de faydalanmaktadır. Bu kapsamda yaklaşık 130.582 yaşlı birey evde bakım yardımından yararlanmaktadır.

Yaşlı Bireylere Yönelik Aktif Yaşam Merkezlerinde yürütülen faaliyetler ile evde yalnız veya ailesi ile yaşamlarını sürdüren yaşlı bireylerin ihtiyaçlarının gözetilerek yaşamlarının kolaylaştırılması, kendi imkânları ile karşılamakta güçlük çektikleri konularda yardımcı olarak günlük yaşam faaliyetlerine destek sunulması, sosyal ilişkilerinin zenginleştirilerek yaşam kalitelerinin artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda; Yaşlı Bireylere Yönelik Aktif Yaşam Merkezi ile geleneksel aile yapısının güçlendirilmesi, yaşlıların toplumsal hayata aktif katılımı ve psikososyal açıdan daha sağlıklı olmaları ile kurumsal bakıma olan ihtiyacın azaltılarak/geciktirilerek ailelerin de istihdama katılımlarının artırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 2023 yılı sonunda toplam 36 aktif yaşam merkezinden 765 yaşlı birey hizmet almaktadır.

Ev tipi bir sosyal hizmet modeli olan Yaşlı Yaşam Evleri, yaşlılarımızın sosyal hayatla bağlantılarını sürdürmek, aktif ve sağlıklı yaş almalarını sağlamak amacıyla huzurevi ve yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezlerine bağlı olarak müstakil veya bir apartman dairesi kiralananarak bakımlarının yapıldığı bir hizmet modelidir. Ülke genelinde 32 kapasiteli 6 yaşlı yaşam evinde 32 yaşlı birey hizmet almaktadır.

2016 yılında uygulanmaya başlanan ve genel bütçeden aktarılan kaynakla sürdürülen Yaşlı Destek Programı (YADES) ile yerel dinamikleri harekete geçirerek yaşlılık alanında farkındalık oluşturmak, yaşlıların ev ortamlarında desteklenmelerini ve sosyal hayata katılımlarını desteklemek amaçlanmaktadır. 65 yaş üstü yaşlıların korunması ve desteklenmesi ile biyopsikososyal bakıma ihtiyacı olanların yaşadıkları mekânlarda gerekli olan bakımlarının yapılarak yaşamlarının kolaylaştırılmasını sağlamak üzere 8 yılda toplamda 45 milyon 297 bin TL finansman desteği sağlanmıştır.

2023 yılı içerisinde 13 belediyeye aktarılan 6 milyon 205 bin TL kaynak ile 8 yılda toplamda 42 belediyede 74 farklı proje ile 87.797 hanede 128.491 yaşlı bireye ulaşılmıştır.

Darülaceze Sosyal Hizmet Şehri Projesi

125 yıldır 30 bini çocuk olmak üzere toplam 72 bin kişiye din, dil, ırk, cinsiyet ve yaş ayrımı yapmadan sosyal hizmetlerin sunulduğu Darülaceze’de mevcut durumda yaklaşık 600 kişiye hizmet verilmekte olup hizmetlerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacıyla yeni bir sosyal kampüs kurulması planlanmıştır.

Darülaceze Sosyal Hizmet Şehri Projesi kapsamında bakıma ihtiyacı olan bireylere yatılı hizmet vermek amacıyla kamu yararı gözetilerek inşa edilecek birimlere ihtiyaçlar doğrultusunda destek sağlanmasını düzenleyen İş Birliği Protokolü 16 Şubat 2022 tarihinde imzalanmıştır.

Sağlıklı veya yatağa bağımlı kişiler ile çocuklar için oluşturulan yaşam alanları, rehabilitasyon ünitesi, cami, kilise ve havranın yer alacağı Darülaceze Sosyal Hizmet Şehrinin temel atma töreni 20 Mayıs 2022’de Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN’ın teşrifıyla gerçekleştirilmiştir.

Darülaceze Sosyal Hizmet Şehri; tarihi devamlılığı vurgulayan bir mimari anlayışla tasarlanmış, yapılar Selçuklu ve Osmanlı mimarisinde bulunan biçimler ile Darülaceze kimliğinin bir sentezi olarak planlanmıştır. Yerleşke, 145 dönümlük alanda yatay mimari prensibiyle zemin artı 3 kat ve 23 bloktan oluşacak şekilde

tasarlanmıştır. Proje sağlıklı, yatağı bağı, alzheimer ve demanslı, bağışçı sakinler ile koruma alt n çocuklara yönelik birimleri içeren 11 blok ve toplam 928 yatak kapasiteli, barınma birimleri, sanatçı ve sporcu yaşam merkezi gibi sosyal birimleri de kapsayacak şekilde inşa edilmiş olup 12.11.2023 tarihinde Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın teşrifleriyle açılmıştır.

Bakım Hizmetleri Kalite Standartları (BHKS)

Engelli ve yaşlı bireylere yönelik olarak sunulan bakım hizmetlerinin; mahremiyet ve güvenlik ilkesine dayalı, kaliteli, sürdürülebilir, izlenebilir ve ölçülebilir şekillerde sunulmasına yönelik çalışmalar geliştirilerek sürdürülmektedir. Bu doğrultuda, engelli ve yaşlı bireylere yönelik uzun süreli bakım hizmeti veren kuruluşların öz değerlendirme süreçleri tamamlanarak BHKS değerlendirme süreci başlatılmıştır.

2023 yılında 97 engelli bakım kuruluşunda kalite değerlendirmesi yapılmıştır.

Engelli ve yaşlı bireylere bakım hizmeti sunulan kuruluşların kalite iyileştirme faaliyetleri; hizmet sunumunda aksaklıkların tespiti, tespit edilen bu aksayan yönlerin iyileştirilmesi için doğru yöntemlerin belirlenmesi, karar verme süreçleri ile iyileştirme için yapılması gereken iş ve faaliyetlerin yürütülmesinde gerekli metot, teknik veya araçların sistematik bir şekilde sürece bağılı kalarak uygulamasını içermektedir.

EYHGM tarafından yetkilendirilen değerlendiriciler tarafından Kalite Değerlendirme Sistemi (KALDES) üzerinden gerçekleştirilen değerlendirme süreci sonunda bazı kuruluşlar İyileştirme Programı kapsamına alınmıştır. İyileştirme Programı ile kuruluşların düşük puan aldıkları standartlarla ilgili iyileştirme çalışması yapılarak hizmet sunum kalitesini artırmaları amaçlanmaktadır.

BHKS kapsamında, engelli ve yaşlı bireylere bakım hizmeti sunan kuruluşlara, yapacakları iyileştirme çalışmalarında yol göstermek amacıyla Engelli ve Yaşlı Bakım Kuruluşlarında Kalite İyileştirme Süreç Yönetimi Rehberi yayımlanmıştır.

BHKS'nin temel amacı ve işleyiş mekanizmasını konu alan eğitim içerikli animasyon filmi hazırlanmıştır.

BHKS kapsamında gerçekleştirilen değerlendirmelerde, 2023 yılında 51 engelli ve yaşlı bakım kuruluşu İyileştirme Programı kapsamına alınmıştır. İyileştirme Programı kapsamında ilgili kuruluşlarda görevli Kuruluş Kalite Temsilcilerine eğitim verilerek iyileştirme çalışmalarının içerikleri kuruluşlar ile paylaşılmıştır.

KALDES 2023 yılında daha da geliştirilerek engelli ve yaşlı bakım kuruluşu değerlendirmelerinin yanı sıra memnuniyet anketleri ve öz değerlendirme süreçleri takip edilmiş ve aksayan süreçlere müdahale edilmiştir.

BHKS kapsamında, 2023 yılında Haziran ve Kasım aylarında, toplam 97 engelli bakım kuruluşunda kalite değerlendirmesi yapılmıştır.

BHKS eğitimi 22 Kasım 2023 tarihinde 500 kuruluş kalite temsilcisi ile gerçekleştirilmiştir.

Engelli ve Yaşlı Alanında Uzun Süreli Bakım Hizmeti Sunan Kuruluşlarda Afet ve Acil Durum Planı Geliştirilmesi Projesi kapsamında; deprem felaketi yaşanmadan önce Bakanlığımıza bağılı yatılı kuruluşlarımızdan hizmet alan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın; afet ya da acil durumlara karşı hazırlıklı olma, bu durumlar sırasında uygun becerileri sergileyip gerekli girişimlerde bulunma, afet ve acil durumlar sonrasında gereksinimlerini karşılayabilme gibi konularda ek ya da özelleştirilmiş hizmet ya da uyarlamaların geliştirilmesi, afet ve acil durum planlarının revize edilmesi amacıyla hazırladığımız projeye genel bütçeden pay ayrılmıştır. İhale sürecine ilişkin evraklar 2023 yılı Eylül ayında tamamlanmıştır. İhale süreci devam etmektedir.

1.5.2. Özel Kurumlarda Yaşlı Bakım Hizmetleri

Kurumsal bakım ihtiyacı bulunan yaşlı bireylere, Bakanlığımıza bağlı huzurevlerinin yanı sıra Bakanlığımızca ruhsatlandırılan özel huzurevlerinde de yatılı bakım hizmeti sunulmaktadır. Türkiye genelinde gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılan ve denetimleri Bakanlığımızca yapılan 267 özel huzurevinde 13.266 yaşlı bireye bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmaktadır.

2023 yılında 11 özel huzurevi binası hizmete açılmıştır. Bu huzurevlerinden iki tanesi diğer kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı olarak hizmet vermektedir.

Gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılacak huzurevi ile huzurevi yaşlı bakım merkezlerinin açılış işlemleri, hizmet standardı, personel durumu, işletilme koşulları, ücreti, denetimi, devri ve kapatılmasına yönelik usul ve esasların belirlendiği 07.08.2008 tarih ve 26960 sayılı Özel Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım Merkezleri Yönetmeliği'nin revize çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışma ile huzurevlerinin standartlarının geliştirilmesi ve fiziki şartlarının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

1.6. Yaşlıların Toplumsal Yaşama Aktif Katılımı

Tablo 18: Yaşlıların Toplumsal Yaşama Aktif Katılımı Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA	YAŞLILARIN TOPLUMSAL YAŞAMA AKTİF KATILIMI	1.6.1 Yaşlılara Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 71'inci maddesi ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında yaşlılara yönelik kurumsal bakım ve evde destek hizmetleri ile yaşlıların toplumsal hayata tam ve etkin katılımını tesis etmesi amacıyla, kurumlar arası iş birliği ve eş güdüm halinde ilgili mevzuatların çıkarılmasını sağlayarak "Yaş Dostu" uygulamaların yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA	YAŞLILARIN TOPLUMSAL YAŞAMA AKTİF KATILIMI	1.6.2 Yaşlıların Toplumsal Yaşama Katılımı İçin Sağlanan Seyahat Destekleri	08/01/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında yaşlı bireylerin evlerinden, sosyal ve ekonomik hayata katılabilmeleri ve topluma daha kolay dâhil olabilmelerini sağlamak amacıyla gelir desteği ödemeleri yapılmaktadır.

1.6.1. Yaşlılara Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu

Yaşlanma Vizyon Belgesi ve Eylem Planı

Bakanlığımızca ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve akademisyenlerin katkı ve katılımlarıyla "Yaşlı bireylerin haklarını gerçekleştirebildikleri, kendi ihtiyaçlarına ve taleplerine uygun hizmetleri alabildikleri ve yaşam deneyimlerini gelecek nesillere aktarabildikleri her yaş için toplum inşa etmek" vizyonunu ortaya koyan Yaşlanma Vizyon Belgesi ve 2023-2025 yılları arasındaki uygulama aracı olan ve Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili tüm paydaşlarla iş birliğinde hak temelli politikalar ve hizmetlerin hayata geçirilmesini hedefleyen ilk Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı 29 Nisan 2023'te kamuoyu ile paylaşılmıştır. Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planının (2023-2025) tüm taraflarca hassasiyetle uygulanması amacıyla Genelge taslağı hazırlanarak Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.

Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planının uygulanmasının izlenmesi ve raporlanmasına ilişkin Balıkesir ilinde web tabanlı bir modülün oluşturulmasına yönelik hazırlık çalışmaları yürütülmüştür.

Türkiye Yaşlı Profili Araştırması

Bakanlığımızca; ülkemizde yaşlı bireylere yönelik hizmetleri ve yaşlıların ihtiyaçlarını bütünsel olarak ele alan sosyal göstergelerin oluşturulması, kanıta dayalı verilerin elde edilmesi, elde edilen veriler doğrultusunda koruyucu ve önleyici faaliyetlerin planlanması amacıyla ülkemizde ilk kez Türkiye Yaşlı Profili Araştırması yapılmaktadır.

Araştırma çerçevesinde; TÜİK ile Bakanlığımız arasında 10 Mayıs 2023 tarihinde Türkiye Yaşlı Profili Araştırması İş Birliği Protokolü imzalanmıştır.

Protokol kapsamında; Türkiye Yaşlı Profili Araştırması soru kâğıdının hazırlanması, alan çalışmasının gerçekleştirilmesi, İBBS-1 seviyesinde sonuçların haber bülteni ile duyurulması, temel tablolardan oluşan e-yayının hazırlanması ile mikro veri setinin oluşturulması amaçlanmaktadır. Ayrıca; Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planında yer alan, yaşlılık alanında ülke geneli ve bölgesel politikalar oluşturulması ve uygulamanın izlenmesine yönelik istatistiklerin üretilmesi için önemli bir adım atılmış olup, çalışma sonuçlarının 2024 yılı Mart ayında haber bülteni ile kamuoyuna duyurulması planlanmaktadır.

Dijital Dönüşüm

Bakanlığımız ile Turkcell İletişim A.Ş. iş birliği ile sosyal sorumluluk projeleri kapsamında huzurevlerinden hizmet alan yaşlı bireylerin dijital okuryazarlığını geliştirmek amacıyla Dijital Bahar Projesi geliştirilmiştir. Söz konusu proje kapsamında 2023 yıl sonu itibarıyla toplam 10 huzurevinde 11 dijital bahar odası bulunmaktadır. Projenin yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

Sosyal Hizmetlere Erişimin Artırılması Projesi (SOHEP/FRIT II)

FRIT-II kapsamında ATHGM koordinasyonunda yürütülen SOHEP Projesi ile ülkemizde geçici koruma altındaki yabancı uyrukluların yoğun olarak yaşadığı 6 ilde (Hatay, Şanlıurfa, Osmaniye, Adana, Mersin, Bursa) yaşlılara yönelik birer adet Gündüzlü Bakım ve Aktif Yaşam Merkezi açılması planlanmıştır. Bu kapsamda, 6 ildeki Gündüzlü Bakım ve Aktif Yaşam Merkezlerinin açılış onayları alınmış ve tefrişleri tamamlanarak hizmete alınmıştır.

Kahramanmaraş Merkezli Depremlerden Etkilenen Engelli ve Yaşlı Bireylere Yönelik Bakım ve Rehabilitasyon Hizmeti Destek Projesi

EYHGM ve BM Kalkınma Programı (UNDP) iş birliğinde yürütülen Depremden Etkilenen Engelli ve Yaşlı Bireylere Yönelik Bakım ve Rehabilitasyon Destek Projesi ile deprem bölgesinde konteyner kentlerde ailesiyle birlikte yaşamını sürdüren, bakım ihtiyacı olan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın bakım ve rehabilitasyonlarının sağlanması, kendilerine ve ailelerine psikososyal destek verilmesi amaçlanmaktadır. Proje kapsamında, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta belirlenen konteyner kentlere erişilebilir ıslak zeminleri (tuvalet, banyo) olan, geniş, tam donanımlı, 6 yatak kapasiteli Bakım ve Rehabilitasyon Üniteleri kurulmuş olup engelli ve yaşlı bireylere gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmaktadır. Her bir bakım ve rehabilitasyon ünitesinde proje kapsamında istihdam edilen 6 bakım personeli, 1 psikolog, 1 hemşire ve 1 fizyoterapist tarafından bakıma ihtiyaç duyan engelli ve yaşlı vatandaşlara gerek gündüzlü hizmet veren ünitelerde gerekse yaşamını sürdürdükleri konteynerlerde ziyaret edilmek suretiyle ihtiyaç duydukları bakım ve rehabilitasyon hizmeti, kendilerine ve ailelerine rehberlik, danışmanlık ve psikososyal destek hizmetleri

sunulmaktadır. Ayrıca, proje kapsamında engelli ve yaşlı bireylerin ihtiyaç duyduğu kişisel bakım materyalleri ile bağımsız yaşamları için destek teknolojileri (yürüteç, koltuk değneği, beyaz baston, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb.) sağlanmaktadır.

Uzun Süreli Bakım Güvence Sistemi Çalıştayı

Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı kapsamında, ülkemiz koşullarına uygun uzun süreli bakım güvence modeli oluşturulmasına ilişkin hususların istişare edilmesi amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve STK'ların katılımıyla 75. Yıl Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde Uzun Süreli Bakım Güvence Sistemi Çalıştayı 5 Ekim 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Çalıştay sonucunda rapor hazırlanmıştır.

Koruyucu ve Önleyici Hizmetlerin Geliştirilmesi Amacıyla Muhtarlar İstişare Toplantısı

Günlük yaşam aktivitelerinde bir başkasının desteğine ihtiyaç duyan, yatağa bağımlı, hareket kısıtlılığı olan engelli ve yaşlı bireylere Bakanlığımız uzman personeli tarafından düzenli aralıklarla hane ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi, gerek Bakanlığımızın gerekse farklı kurum ve kuruluşların sunmuş olduğu hizmetlerden vatandaşların yararlandırılması yoluyla koruyucu önleyici hizmetlerin güçlendirilmesi ve acil ve riskli durumlarda zaman kaybetmeksizin ilk bu vatandaşlarımıza ulaşılması amacıyla İzmir ilinde 27 Temmuz 2023 tarihinde Narlıdere Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi yerleşkesinde Bakanlığımız yetkilileri ile mahalle muhtarlarının katılımıyla istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Üçüncü Yaş Üniversitelerinin Yaygınlaştırılması

Ülkemizde Tazelenme Üniversitesi gibi farklı adlar altında sunulan hayat boyu öğrenme temeli üzerine kurulu, 60 yaş ve üzeri yetişkinlere bireysel gelişim olanağı sunan ve yaşlanma sürecinde topluma yaşlılıkla ilgili yeni perspektifler açan bir eğitim modeli olan 60+ Tazelenme Üniversitesi Projesi ile üniversite kampüslerinde yaşlı bireylere farklı konu başlıklarında eğitim verilmesi sağlanmaktadır.

Akdeniz Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi ve Kıbrıs Girne Üniversitesi olmak üzere 6 Tazelenme Üniversitesinde 2023 yıl sonu itibarıyla 5.665 yaşlı birey eğitim görmektedir.

2022 ve 2023 yılları içerisinde iş birliği protokolü imzalanan üniversiteler Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi ve Yüksek İhtisas Üniversitesi'dir.

Türkiye 60 Yaş ve Üstü Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi Finalleri

Bocce sporu aracılığıyla, farklı illerdeki huzurevlerinde yaşamlarını sürdüren yaşlı bireylerin turnuvalar eşliğinde yaşantılarını daha aktif olarak sürdürmeleri, birbirleriyle kaynaşmaları, çocuklar ile gençlere örnek olmaları sağlanmaktadır. Bu kapsamda her yıl Türkiye 60 Yaş ve Üstü Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi düzenlenmektedir.

Antalya'da 30 Ekim-3 Kasım 2023 tarihleri arasında düzenlenen Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi 2023 finallerinde 20 ildeki huzurevlerinden hizmet alan 132 yaşlı birey yarışmıştır. 24 takımın katıldığı, 3 gün süren müsabakalar sonucu Yetişkin Gençler Huzur Bocce Ligi 2023 finallerinde şampiyon, Aksaray A. Kadir ÜÇYILDIZ Huzurevi Müdürlüğü takımı olmuştur.

Uluslararası ve İkili İş Birlikleri

Ülkemizin yaşlılık alanındaki politika ve uygulamalara dair kaydettiği gelişmelerle birlikte, iyi uygulama

örnekleri uluslararası platformlarda paylaşılmakta; yaşlılık alanındaki uluslararası politika verilmektedir. Yaşlılık alanında BM başta olmak üzere çeşitli çatı örgütlerde ülkemiz temsil edilmektedir.

Uluslararası kuruluşlarla ve ülkelerle iş birliği kapsamında; uluslararası düzeyde yaşlılık alanındaki politika ve uygulamalar izlenmekte; ülkemizin bu alana dair kaydettiği gelişmeler iyi uygulama örnekleri ile birlikte uluslararası platformlarda paylaşılmakta, bu alanda bilgi ve deneyim paylaşımında bulunulmakta ve ortak çalışmalar yürütülmektedir.

BM Sosyal Kalkınma Komisyonu 61. Oturumu: 6-15 Şubat 2023 tarihlerinde New York'ta gerçekleştirilen ve ana teması "COVID-19 Salgınından Toparlanmayı ve 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündeminin Tam Olarak Uygulanmasını Hızlandırmak İçin Eşitsizliklerin Üstesinden Gelmenin Bir Yolu Olarak Herkes İçin Tam ve Üretken İstihdam ve İnsana Yakışır İş Yaratmak" olarak belirlenen BM Sosyal Kalkınma Komisyonunun 61. Oturumunda ülkemiz Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü başkanlığında bir heyetle temsil edilmiştir. 61. Oturum kapsamında;

- Ana tema kapsamında Türkiye'nin politika ve hizmetleri ile oturum gündemi çerçevesinde kaydedilen gelişmeleri içeren Ülke Beyanı sunulmuştur.
- Oturum kapsamında yaşlılık ve engellilik alt başlıklarında düzenlenmiş yüksek düzeyli paneller, yan etkinlikler ve forumlara katılım sağlanmış ve farklı konu başlıklarında sunumlar ve konuşmalar gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye, İtalya, Almanya ve BM Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE) ortaklığında "MIPAA at 20: Fit for the future?" başlıklı yan etkinliğe eş-sunucu olunmuş, yan etkinlikte panelist olarak Heyet Başkanı tarafından sunum gerçekleştirmiş ve katılımcıların soruları cevaplanmıştır.
- Ülkemizin de üyesi olduğu Yaşlı Dostlar Grubu (Group of Friends of Older Persons) ile BM Ekonomik ve Sosyal İşler Bölümü (UNDESA), NGO Committee on Ageing, Regional Commissions eş-sunuculuğunda "Prioritizing the Rights of Older Persons For Decent Work, Productive Employment, and Full Participation in Society" başlıklı yan etkinlikte konuşma yapılmış ve katkı sağlanmıştır.
- Oturumun öncelikli teması kapsamında düzenlenen Bakanlar Forumuna ülkemizi temsilen katılım sağlanmış ve konuşma yapılmıştır.
- Oturum süresince otizm ve çeşitli engel grupları ile yaşlı bireylere yönelik faaliyet gösteren merkezlere saha ziyaretlerinde bulunulmuş, oturuma katılım sağlayan ülke temsilcileri, STK temsilcileri ve alanda faaliyet gösteren akademisyenlerle ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

BM Yaşlanma Açık Uçlu Çalışma Grubu Faaliyetleri: Yaşlanma Açık Uçlu Çalışma Grubunun 13. Oturumu 3-6 Nisan 2022 tarihlerinde New York'taki BM Genel Merkezinde gerçekleştirilmiştir. Yaşlı bireylerin insan haklarının korunmasının ve gerçekleştirilmesinin güçlendirilmesi amacıyla odaklanılacak temel başlıklar; sağlık hakkı ve sağlık hizmetlerine erişim ile sosyal içerme olarak belirlenmiştir. Yaşlanma Açık Uçlu Çalışma Grubunun 13. Oturumunda Sayın Bakanımız tarafından video-mesaj yöntemiyle Ulusal Beyan sunulmuştur.

UNECE Yaşlanma Daimî Çalışma Grubu Faaliyetleri: UNECE, Yaşlanma Daimî Çalışma Grubu (SWGA) Bürosunun 15. Toplantısının, Büro üyesi 8 devletten biri olarak, ülkemiz ev sahipliğinde gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüş ve SWGA Büro Toplantısı 27-28 Nisan 2023 tarihlerinde İstanbul'da Bakanlığımız ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

SWGA tarafından yaşlılık alanında farklı temalarda her yıl üye ülkelerin katkılarıyla hazırlanan Politika Özetine katkı verilmiş olup 2023 yılı Politika Özeti Savunmasız Durumdaki Yaşlı Bireyler başlığında Haziran 2023'te yayımlanmıştır. Söz konusu Politika Özeti'nin yaşlılara ilişkin geliştirilmiş veriler ve karar alma süreçlerine

katılım başlıklı bölümünde Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen Türkiye Yaşlı Profili Araştırması'nın bilgileri paylaşılarak iyi uygulama örneği olarak yer verilmiştir.

SWGA tarafından 2002 Madrid Uluslararası Yaşlanma Eylem Planı (MIPAA), MIPAA'nın Bölgesel Uygulama Stratejisi (RIS) ve Yaşlanma Bakanlar Deklarasyonlarında belirtilen politika ilkelerinin gerçekleştirilmesine yönelik son bir yılda kaydedilen gelişmeler ile öne çıkan konuların ele alınması, Çalışma Grubunun bir sonraki yılın (2024) çalışma planı ile 5 yılı kapsayan MIPAA ve RIS'in beşinci gözden geçirme ve değerlendirme döngüsü (2023-2027) için çalışma programının belirlenmesi amacıyla 20-22 Kasım 2023 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen 16. Yıllık Toplantısında ülkemiz temsil edilmiş, toplantı gündem maddeleri çerçevesinde sunumlar yapılmış, oturumlarda ülkemizi temsilen uluslararası arenada yaşlılık alanına yön verecek çalışmalar hakkında görüş ve önerilerin sunulduğu konuşmalar yapılmış ve Çalışma Grubu faaliyetleri ve çalışmalarına aktif katkı ve katılım sağlanmıştır. Bu kapsamda; TBMM bünyesinde kurulan Meclis Araştırma Komisyonu çalışmaları kapsamında TBMM ve Bakanlığımız iş birliğinde 6 Aralık 2022'de düzenlenen Uluslararası Yaşlı Bireylerin Refahı Çalıştayına ilişkin sunum ile Roma Bakanlar Deklarasyonunun III. Hedefi (Mainstreaming ageing to advance a society for all ages) çerçevesinde Bakanlığımız koordinasyonunda ve ilgili paydaşlar iş birliğinde hazırlanan Yaşlanma Vizyon Belgesi ve Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı hakkında sunum gerçekleştirilmiştir.

SWGA tarafından yıl içinde farklı konu başlıklarında gerçekleştirilen çevrim içi toplantı ve çalışmalara katılım sağlanmış ve belirlenen konularda istişarelerde bulunularak katkı verilmiştir.

Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü (OECD)-Sosyal Politika Çalışma Grubu 47. Toplantısı: OECD Sosyal Politikalar Çalışma Grubu; OECD'nin istihdam, sosyal politikalar, uluslararası göç ve sağlık üzerine olan çalışmalarının denetlenmesi ile görevli İstihdam, Çalışma ve Sosyal İşler Komitesinin faaliyetleri kapsamında çalışmalarını yürütmektedir. Bu bağlamda, Sosyal Politikalar Çalışma Grubunun (WPSP) 30 Kasım-1 Aralık 2023 tarihlerinde hibrit olarak gerçekleştirilen 47. Toplantısına ülkemizi temsilen EYHGM katılım sağlamıştır. Söz konusu toplantıda 2024 yılından itibaren üç yıllık dönem için görev yapacak Çalışma Grubu Bürosu başkanı ve Büro üyeleri seçimi gerçekleştirilmiştir. Seçim sonucunda Bakanlığımız Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Elmas Esra CECELİ WPSP Büro üyesi olarak seçilmiştir. Böylece Türkiye ilk defa OECD Sosyal Politikalar Çalışma Grubunda Büro Üyesi olarak temsil edilen 6 devletten biri olmuştur.

KKTC ile Yürütülen İş Birliği Çalışmaları: Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile KKTC arasında 14 Nisan 2022 tarihinde imzalanan İktisadi ve Mali İşbirliği Anlaşması kapsamında hazırlanan Eylem Planı kapsamında EYHGM sorumluluğunda bulunan üç eylem bulunmaktadır.

Bu eylemlerden ilki olan *“Erişilebilirlik alanında ülkemizin mevzuat, standart ve uygulama deneyimlerine ilişkin bilgi paylaşımına yönelik çalışmalar yapılması ve ihtiyaç duyulması halinde erişilebilirlik konusunda eğitim programları uygulanması”* kapsamında 3 Ekim 2023 tarihinde çevrim içi bir eğitim semineri düzenlenmiştir. Toplantıya KKTC kamu kurumlarında, belediyelerde ve üniversitelerde görev yapan teknik personel ile engellilik ve yaşlılık alanında çalışan 48 personel katılım sağlamıştır.

“Sosyal hizmet ve yardım alanındaki engellilik ve yaşlılık verilerinin toplanması, engelli verilerinin toplanmasına yönelik altyapı çalışmaları yapılması” eylemi doğrultusunda; 28 Kasım 2023 tarihinde çevrim içi olarak EYHGM koordinesinde ilgili kurumların katılımıyla Veri ve İstatistik Bilgi Değişimi Toplantısı gerçekleştirilmiştir. TÜİK temsilcileri ile BTGM ve EYHGM temsilcilerinin sunumlarıyla gerçekleşen toplantıya KKTC kamu kurumlarında, belediyelerde ve üniversitelerde görev yapan engellilik ve yaşlılık alanında çalışan 48 personel katılım sağlamıştır.

EYHGM sorumluluğundaki son eylem olan, “Ülkemizde engelli ve yaşlı bireylere yönelik uygulama le bakım, yatılı bakım, gündüz bakım hizmet ve destekleri ve aktif yaşlanma konularında ihtiyaca yönelik olarak eğitici eğitimi ve hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi” kapsamında hazırlıkları 2023 yılında tamamlanan eğitim programının 18 Ocak 2024 tarihinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Uluslararası/Ülkelerle İkili İş Birliği Çalışmaları: Bakanlığımızın uluslararası/üstü ve bölgesel kuruluşlar ile ikili ülke (Hindistan, Azerbaycan, Kenya, Yeni Zelanda, Avustralya, Türkiye Afrika Ortaklık Zirvesi, İran, Irak, ABD, Macaristan, Türk Devletleri Teşkilatı, Birleşik Arap Emirlikleri, Özbekistan, Hollanda, Kırgızistan, Yunanistan ve Türkmenistan) ilişkileri kapsamında yürütülen iş birliği çalışmalarına engellilik ve yaşlılık alanlarında katkı sağlanmıştır.

1.6.2. Yaşlıların Toplumsal Yaşama Katılımı İçin Sağlanan Seyahat Destekleri

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 1’inci maddesine 6637 sayılı Kanun’la eklenen dokuzuncu fıkrasında; ücretsiz seyahat yükümlülüğü bulunan ve belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracı ile özel deniz ulaşımı aracı için bunların işletmecilerine, Bakanlığımız bütçesine bu amaçla konulan ödenekten ilgili belediyeler aracılığıyla her ay gelir desteği ödemesi yapılacağı belirtilmiştir. Bu çerçevede, engelli ve yaşlı bireylerin toplumsal hayata katılımını desteklemek, bireysel hareket alanını genişletmek ve mobilitelerini güçlendirmek amacıyla ücretsiz seyahat kapsamında gelir desteği ödemeleri gerçekleştirilmektedir.

24.05.2023 tarih ve 32200 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılacak Gelir Desteği Ödemesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile engelli, yaşlı, şehit yakını ve gazileri ücretsiz olarak taşıyan şehir içi özel halk otobüsü ve deniz ulaşım aracı sahiplerine yapılan aylık gelir desteği ödemesi artırılmıştır. Yapılan değişiklikle, şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir özel deniz yolu ulaşımı aracı için (İstanbul-Muğla) aylık 2.250 TL olan destek tutarı 3.375 TL’ye, Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyelerinde şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracına ödenen aylık 2.992,5 TL destek tutarı 4.500 TL’ye çıkarılmıştır. Büyükşehir belediyesi olan diğer illerde ise şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracına ödenen aylık 2.250 TL destek tutarı 3.375 TL’ye, büyükşehir belediyesi olmayan illerde şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracına ödenen aylık 1.800 TL’lik destek tutarı ise 2.700 TL’ye yükseltilmiştir.

Ücretsiz seyahat hakkı kapsamında 2015 yılından bu yana Bakanlığımız tarafından toplam 2.040.275.417 TL gelir desteği ödemesi yapılmıştır. 2023 yılında ise ücretsiz seyahat hakkı kapsamında 497.200.748 TL gelir desteği ödemesi yapılmıştır.

1.7.Engelli Bakımı

Tablo 19: Engelli Bakımı Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM	ENGELLİ BAKIMI	1.7.1 Bakıma İhtiyacı Olan Engellilerin Evde Bakımının Desteklenmesi	2828 sayılı Kanunun Ek 7'inci maddesine göre; bakıma ihtiyacı olan engellilere bakan bireylere destek olmak amacıyla 2006 yılından itibaren evde bakım ücreti uygulaması başlatılmış olup, önümüzdeki yıllarda da evde bakım yardımı ödenmesine devam edilecektir.
ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM	ENGELLİ BAKIMI	1.7.2 Engellilere Yönelik Kurumsal Bakım Hizmetleri	2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında bakıma ihtiyacı olan ve ailesi yanında bakımı mümkün olmayan engelli bireylerin bakımı resmi bakım ve rehabilitasyon merkezleri aracılığıyla yerine getirilecektir.
ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM	ENGELLİ BAKIMI	1.7.3 Özel Kurumlarda Engelli Bakım Hizmetleri	2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında kurum bakımına ihtiyacı olan engellilere özel bakım hizmeti sunmak amacıyla 2007 yılında başlatılan bu hizmet modelimizden ilgili mevzuatındaki kriterlere uygun olan engelliler yararlanmaktadır.

1.7.1. Bakıma İhtiyacı Olan Engellilerin Evde Bakımının Desteklenmesi

Evde Bakım Yardımı

Engelli bireylerin bakımının aile yanında sağlanması ve yaşadıkları çevrede desteklenmesi amacıyla 2006 yılında Evde Bakım Yardımı uygulaması başlatılmıştır. Engelli bireylerin bu hizmet modeli ile yaşadığı ortamdan ayrılmak zorunda kalmadan, ailesi ve yakınlarıyla aynı ortamda yaşayarak toplumsal hayata bağımsız bir şekilde katılması hedeflenmektedir. Evde bakım yardımıyla ağır/tam bağımlı durumdaki engelli bireye bakım veren aile üyesi/yakınına aylık 5.097 TL (2023 yılı ikinci altı ay) ödeme gerçekleştirilmiştir. 2023 yılı sonu itibarıyla 560.060 kişi evde bakım yardımından yararlanmıştır.

Evde Bakım Yardımı işlemlerinin takip edildiği, 2013 yılından itibaren kullanılmakta olan YBS, 25.07.2022 tarihinde bütünleşik sistem olan ABS'ye entegre edilmiştir. ABS'ye geçilmesi ile birlikte başvurudan ödemeye kadar tüm işlemler kişi müdahalesine izin vermeyecek şekilde bu sistem üzerinden gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bütünleşik sisteme entegre edilmesiyle birlikte evde bakım yardımı ödemelerinde, Ocak 2023'ten itibaren merkezi ödemeye geçilmiştir.

Engelli Bireylere Yönelik Toplum Temelli Hizmetler

Engelli bireylere yönelik bakım hizmetleri aile odaklı sosyal hizmet politikası doğrultusunda geliştirilmekte ve çeşitlendirilmektedir. Toplum temelli bakım anlayışı doğrultusunda; yatılı bakımın yanı sıra birey odaklı

hizmet anlayışı ile engelli bireylerin kendi sosyal çevrelerinden ayrılmadan yaşamlarını sürdürebilen ve sağlayan bakım hizmet modellerine ağırlık verilmektedir.

Aile yanında bakımı desteklemek amacıyla evde bakım yardımı, sosyal yardım, gündüz bakım hizmetleri ve geçici misafir bakım hizmetleri birlikte ve birbirini tamamlayıcı şekilde bütünleşik olarak sunulmaktadır.

Engelli bireylere yönelik aktif yaşam merkezleri ile engelli bireylerden ailesi yanında bakımı sağlananların ihtiyaçlarının giderilmesi ve ailelerin rahatlatılması, sosyal hayata aktif katılımlarının sağlanması hedeflenmektedir. Engelli bireylerin ailesi yanında çevresinden ayrılmadan bakımının gerçekleştirildiği tam veya yarı zamanlı olarak gündüz hizmet veren aktif yaşam merkezlerinde; engelli bireyin öz bakım ihtiyaçlarının karşılanması yanı sıra toplumsal hayata katılımlarını sağlamak üzere eğitim, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler yürütülmekte, ailelerine danışmanlık hizmeti verilmektedir. Bu kapsamda; 2023 yılında hizmete alınan 2 Aktif Yaşam Merkezi ile birlikte toplam 137 Aktif Yaşam Merkezinden 1.703 engelli birey hizmet almaktadır.

Engelli bireylerin içinde yaşadıkları toplumla kaynaşmalarına yönelik olarak müstakil evlerde veya apartman dairelerinde yaşamları ve toplumsal hayata aktif katılımlarının sağlanması amacıyla 2008 yılında açılmaya başlanan ev tipi sosyal hizmet kuruluşları olan Umut Evlerinde 4 ila 6 engelli bireyin bir evde bakım elemanının refakatinde, mesleki personelin gözetiminde bakım hizmeti almaları sağlanmaktadır. 2023 yıl sonu itibarıyla 149 Umut Evi bulunmaktadır.

15 yaş üstü görme engelli bireylere dönemler hâlinde eğitsel, sosyal ve mesleki rehabilitasyon programlarının uygulandığı; görme engelli bireylerin sosyal hayata tam ve bağımsız katılımını sağlamayı amaçlayan yatılı Ankara Yenimahalle Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi ve İstanbul Emirgan Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezinde karma ve mesleki eğitim verilmekte, rehabilitasyon hizmetleri sunulmaktadır. Bu kapsamda; 4.791 görme engelli birey kurs programlarını başarıyla tamamlayarak belgelerini almıştır. Hâlihazırda bu hizmetten yararlanan 45 görme engelli birey bulunmaktadır.

1.7.2. Engellilere Yönelik Kurumsal Bakım Hizmetleri

Toplum temelli hizmetlerin yanı sıra kurum bakım ihtiyacı devam eden engelli bireylere Engelli Bakım Merkezlerinde hak temelli, insan onuruna yaraşır ve yaş, cinsiyet ve engel durumuna uygun olarak bakım, rehabilitasyon ve aile danışma hizmetleri ücretsiz olarak sunulmaktadır.

Bakım hizmetleri kapsamında; engelli bireylerin beslenmesi, tedavisi, korunması, temizliği gibi temel yaşam ihtiyaçları karşılanmakta iken rehabilitasyon hizmetleri kapsamında; engelli bireylerin halihazırda var olan ve geliştirilen yeteneklerinin ve becerilerinin korunması ile geliştirilmesi amacıyla sosyal, sportif, sanatsal, kültürel ve iş uğraşı faaliyetleri ile etkinlikler gerçekleştirilmektedir.

2023 yılında hizmete alınan 2 Engelli Bakım Merkeziyle birlikte toplam 106 adet Yatılı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde 7.003 engelli bireye hizmet sunulmaktadır.

Engelli bireylere, ailelerinin talepleri halinde yılda 30 güne kadar Yatılı Bakım Merkezlerinde her türlü ihtiyaçları ücretsiz karşılanarak geçici misafir bakım hizmeti de verilmektedir.

Mevzuat Düzenlemeleri

Engelli Bireylerin Gündüzlü ve Yatılı Bakımı, Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik: Aktif Yaşam Merkezlerinde yürütülen iş ve işlemlerin kolaylaştırılması, hizmet niteliğinin

artırılması amacıyla daha önce hazırlanan Engelli Bireylere Yönelik Aktif Yaşam Merkezi Yönetmeliği ile ilgili çalışmalar kapsamında; ilgili kurumlar ve Bakanlıklardan gelen görüşler dikkate alınarak, ilgili mevzuatta düzenleme yapılmaktadır. Bu kapsamda; Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Özürlülerin Bakımı, Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik'te değişiklik yapılarak Engelli Bireylerin Gündüzlü ve Yatılı Bakımı, Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik taslağı hazırlanmıştır. Taslak yönetmelik üzerinde ilgili kurum ve Bakanlıklardan gelen görüşler doğrultusunda çalışmalar devam etmektedir.

Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılacak Gelir Desteği Ödemesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik: 08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un birinci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları kapsamında belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehir içi toplu taşıma hizmeti veren her bir ulaşım aracı ile özel deniz ulaşımı aracı için bunların işletmecilerine belediyeler aracılığıyla yapılacak gelir desteği ödemesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi amacıyla hazırlanan Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılacak Gelir Desteği Ödemesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı ve Ücretsiz veya İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 23.12.2023 tarihli ve 32408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliklerin 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan "verilen özel şahıs veya şirketlere ait olup, mevzuatına göre ayakta yolcu taşıyabilen" ibaresi "verilerek toplu taşıma hizmeti gördürülen özel şahıs veya şirketlere ait" şeklinde değiştirilmiştir.

Evde Bakım Yardımı Yönetmeliği: 24.5.1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun ek 7'nci maddesi kapsamında bakıma ihtiyacı olan engellilerin evde bakımı için yapılacak yardımın başvuru şekline, değerlendirilmesine, ödenmesine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Evde Bakım Yardımı Yönetmeliği 26.05.2023 tarih ve 32202 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Engelli Bireylere Kimlik Kartı Verilmesine ve Ulusal Engelli Veri Sistemi Oluşturulmasına Dair Yönetmelik: Engellilere tanınan hak ve hizmetlerden yararlanmada kullanılmak üzere engelli bireylere kimlik kartı verilmesine ve Ulusal Engelli Veri Sistemi oluşturulmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanan Yönetmelik 12.05.2023 tarih ve 32188 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Gerçekleştirilen Eğitimler

2023 yılı içerisinde engelli kuruluşlarında sunulan hizmetlerin niteliğinin artırılması amacıyla farklı konu başlıklarında hizmet içi eğitim programları düzenlenmiştir.

Bakanlığımız ile UNHCR arasında imzalanan protokol kapsamında Adana, Ankara ve İzmir illerinde istihdam edilen personele yönelik Evde Bakıma Destek Pilot Uygulaması Kapsamında Eğitim 10-14 Nisan 2023 tarihlerinde 50 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren gündüzlü/yatılı Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde görev yapan meslek personeline yönelik (sosyal çalışmacı, psikolog ve psikolojik danışman) Çözüm Odaklı Terapi Eğitimi 24-26 Nisan 2023 tarihlerinde 100 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Kuruluşlarda hizmet vermekte olan il müdürlüklerindeki koordinatörler, kuruluş müdür yardımcıları, tahakkuk yapan sosyal servis personelleri ve grup sorumlularına yönelik ABS üzerinden Harçlık Ekranı

hakkında eğitim çevrim içi olarak 31 Temmuz 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız il müdürlüklerinde çalışan personele yönelik ABS konulu çevrim içi eğitim 31 Temmuz 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız ile UNHCR arasında imzalanan protokol kapsamında istihdam edilen personele yönelik Toplum Temelli Bakım Hizmetlerinin Geliştirilmesi Eğitimi 14-18 Ağustos 2023 tarihlerinde 100 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Engelli bakım kuruluşlarında görev yapan personele yönelik ABS'de Tertip Nakil Eğitimi 2 Kasım 2023 tarihinde çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir.

WHO koordinatörlüğünde, Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı iş birliğinde yürütülen Ruhsal Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme Projesi kapsamında ruhsal engelli bireyler, engeli bireylerin aileleri, kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, eğitimciler, sağlık ve sosyal hizmet alanında çalışanlar ve sivil toplum kuruluş temsilcilerinin katılımıyla Ruhsal Engellilik Bağlamında Erişilebilirlik Çalıştayı 7-8 Aralık 2023 tarihlerinde 30 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız ile UNHCR iş birliğinde engelli ve yaşlı bakım kuruluşlarında görevli meslek personeline yönelik 6-10 Kasım 2023 arasında 100 katılımcı ile EMDR Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

BHKS Eğitimi 22 Kasım 2023 tarihinde 500 kuruluş kalite temsilcisinin katılımı ile çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir.

WHO koordinasyonunda Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı iş birliği ile yürütülen Ruhsal Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme Projesi kapsamında, otizmli bireylere bakım hizmeti sunan yatılı ve gündüzlü merkezlerimizdeki bakım personelinin eğitiminden sorumlu meslek personeline yönelik Birey Merkezli Planlama Eğitimi 23-24 Kasım 2023 tarihlerinde 25 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

WHO koordinasyonunda Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı iş birliği ile yürütülen Ruhsal Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme Projesi kapsamında Afet ve Acil Durumlarda Yerel Koordinasyonun Sağlanması Toplantısı 11-12 Aralık 2023 tarihlerinde 34 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

WHO koordinasyonunda Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı iş birliğinde yürütülen Ruhsal Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme Projesi kapsamında Bakanlığımızda görev yapmakta olan müfettişlere yönelik Birey Merkezli Plan Hazırlama Rehberi Bilgilendirme Toplantısı 15 Aralık 2023 tarihinde 26 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımıza bağlı resmi Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Müdürlüklerinde görev yapan sosyal servis personellerine yönelik Disiplin İş ve İşlemleri konulu çevrim içi eğitim 26 Aralık 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

1.7.3. Özel Kurumlarda Engelli Bakım Hizmetleri

Kurumsal bakım ihtiyacı bulunan engelli bireylere, Bakanlığımıza bağlı Engelli Bakım Merkezlerinin yanı sıra Bakanlığımızca ruhsatlandırılan ve denetimi yapılan özel bakım merkezlerinde de 2007 yılından itibaren yatılı bakım hizmeti sunulmaktadır. Özel Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerinde verilen bakım hizmeti, belirlenen kriterler doğrultusunda Bakanlığımızca karşılanmaktadır. Bu kapsamda 2023 yılında açılan 11 bakım merkezi ile birlikte toplam 312 özel engelli bakım merkezinde 28.876 engelli bireye bakım hizmeti sunulmaktadır.

Mevzuat Düzenlemeleri

Özel bakım merkezlerinde sunulan hizmetlerin kalite standartlarının geliştirilmesi amacıyla personele yönelik hizmet içi eğitimler ile kalite yönetimi ve hizmet standartlarının teşvik edilmesi büyük önem arz ettiğinden, merkezler arasında uygulama birliği sağlamak amacıyla 2021 yılı Mart ayında Özel Bakım Merkezlerinde Kalite Yönetimi ve Hizmet Standartları ile Erişilebilirlik Belgesi Hakkında Genelge yayımlanmıştır.

Söz konusu 2021/02 sayılı Genelge Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik hükümleri kapsamında revize edilerek merkezlere ödenen kurumsal teşvik ücretine ek olarak BHKS ve Erişilebilirlik Belgesi ile fazladan personel istihdamı için yapılacak ilave teşviklere ilişkin hükümlerin eklendiği 2023/02 sayılı Özel Bakım Merkezlerinde Kalite Yönetimi ve Hizmet Standartları Genelgesi 25.01.2023 tarihinde, 2023/05 sayılı Özel Bakım Merkezlerinde Kalite Yönetimi ve Hizmet Standartları Genelgesi ise 28.07.2023 tarihinde yayımlanmıştır.

1.8. Engellilerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımı

Tablo 20: Engellilerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımı Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM	ENGELLİLERİN EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA KATILIMI	1.8.1 Engellilere Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu, 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile 20.07.2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği ve 26.11.2013 tarihli ve 28833 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik kapsamında engellilere yönelik kurumsal bakım, evde bakım, evde destek, istihdam, erişilebilirlik, engelli haklarının uygulanması, engellilerin toplumsal hayata tam ve etkin katılımının sağlanması için kurumlar arası işbirliği ve eşgüdümü sağlayarak ilgili mevzuatların çıkarılmasını sağlamak ve toplumun engellilere yönelik algısını değiştirmeye yönelik faaliyetleri planlamak ve hayata geçirme çalışmaları yapılmaktadır.
ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM	ENGELLİLERİN EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA KATILIMI	1.8.2 Engellilerin Korumalı İşyerlerinde İstihdamını Desteklenmesi	Açık işgücü piyasasına girmekte zorlanan zihinsel ve ruhsal engelli bireylerin korumalı işyerlerinde istihdamlarının artırılarak sosyal ve ekonomik hayata tam ve etkin katılımını sağlamak amacıyla, 30.04.2016 tarihli ve 29699 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Korumalı İşyerlerinde Çalışan Engellilerin Ücretlerine Karşılık İşverene Yapılacak Ödeme Hakkında Yönetmelik kapsamında ücret desteği sunulmaktadır.
ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM	ENGELLİLERİN EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA KATILIMI	1.8.3 Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonu	20.07.2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği ile 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunu kapsamında engellilerin toplumsal hayata katılımlarının artırılması amacıyla kamu kullanımına açık binalarda, açık alanlarda ve toplu taşıma hizmetlerinde erişilebilirliğin sağlanması ve erişilebilir hale gelen bina, açık alan ve toplu taşıma araçlarının erişilebilirlik belgesi

			ile belgelendirme işlemi yapılmaktadır.
--	--	--	---

1.8.1. Engellilere Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu

Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı (2023-2025)

2030 Engelsiz Vizyonunun ilk uygulama aracı olan ve 2 Aralık 2022 tarihinde kamuoyuyla paylaşılan Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının (2023-2025) tüm taraflarca hassasiyetle uygulanmasına yönelik Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nin hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin çalışmalar yürütülmüş ve Eylem Planı 03 Şubat 2023 tarihli ve 32093 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Eylem Planının izlenmesi amacıyla;

- Sorumlu kamu kurum ve kuruluşlarının Eylem Planı kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin veri girişi sağlayacakları web tabanlı bir modül oluşturulmuştur.
- Tüm taraflara yönelik genel bilgilendirme ve teknik destek çalışmaları yürütülmüştür. Sorumlu kurumların talepleri doğrultusunda Eylem Planına ilişkin bilgilendirme ve farkındalık eğitim/toplantı/çalıştay gerçekleştirilmiştir.
- 2023 yılı için hazırlanması öngörülen ara değerlendirme raporunun derlenmesine ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.

Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS) Farkındalık Toplantıları

- 4 Eylül 2023 tarihinde 108. Dönem Kaymakam adaylarına yönelik düzenlenen eğitim kapsamında EYHGM'nin görevleri, engellilik ve yaşlılık alanındaki yaklaşımlar ve politikalar ile engelli ve yaşlı bireylere yönelik sunulan hizmetler hakkında eğitim verilmiştir.
- 23 Kasım 2023 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görev yapan personele yönelik İnsan Hakları ve Engellilik konusunda farkındalık eğitimi verilmiştir.
- 1 Aralık 2023 tarihinde JSKA tarafından akademi öğrencilerine yönelik gerçekleştirilen Engelli Hakları ve Ulusal Eylem Planı temalı panelde 2030 Engelsiz Vizyon Belgesi ve Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı başlıklı sunum yapılmıştır.

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik İkinci Ulusal Eylem Planı (2023-2030)

Mevzuatımızda yapılan köklü değişiklikler, sosyal destekler ve teşviklerle artan hizmet çeşitliliğinin sonucu olarak engellilerin hayatın her alanına etkin katılımı kolaylaştırılmış; özel eğitim, istihdam ve sosyal hayata katılım alanlarında yer alan engelli bireylerin sayısı artarak bakım ve bakım destek hizmetleri geliştirilmiş ve çeşitlendirilmiştir.

2016-2019 yıllarında uygulanan Otizmlili Bireylere Yönelik Ulusal Otizm Eylem Planında olduğu gibi otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin ve ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamaya devam etme kararlılığımız ile otizm spektrum bozukluğu alanında etkili hizmet üretebilmek, toplumsal kabulü ve bilinci artırmak, erken tanı, takip ve müdahale programları ile özel eğitim ve destek eğitim hizmetlerini güçlendirmek amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda kamu, STK ve akademi görüşleri doğrultusunda Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planı (2023-2030) hazırlanarak 2 Nisan 2023 Dünya Otizm Farkındalık Gününde kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Otizm spektrum bozukluğu konusunda tüm tarafların katkılarıyla belirlenen yeni yol haritası ile otizmlili bireylerin haklarının korunması, geliştirilmesi ve güçlendirilmesine katkı sağlayacak 9 amaç, 29 eylem alanına

ilişkin 77 faaliyet ilgili ve sorumlu kurumlar iş birliğinde hayata geçirilecektir.

Söz konusu Eylem Planına ilişkin Bakanlığımızın sorumlu olduğu alanlarda 2 Nisan 2023 tarihinden itibaren çalışmalara başlanmıştır. Bu çalışmalar;

- Bakım hizmetimizdeki kurumsal kapasitemizi ve kalitemizi güçlendirme amacıyla otizm ihtiyaç analizi araştırması yapılmıştır. Bu kapsamda, resmi engelli bakım kuruluşlarında otizmlili bireylerle çalışan idari, meslek ve bakım personeline otizm ihtiyaç anketleri uygulanmıştır. Her bir meslek grubu için ayrı ayrı hazırlanan soru formları 5 Temmuz 2023 tarihinde il müdürlüklerine iletilerek 332 meslek personeli, 650 bakım personeli ve 113 idareci olmak üzere toplam 1.095 personel tarafından doldurulması sağlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular analiz edilerek meslek personeli, bakım personeli ve idarecilere yönelik değerlendirmeler rapor haline getirilmiştir.
- Otizm alanındaki bakım hizmet kalitemizi geliştirmek amacıyla idari, meslek ve bakım personeline yönelik eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi çalışmasının ikinci aşaması olan otizm odak grup toplantısı düzenlenmiştir. İstanbul'da 18-19 Eylül 2023 tarihinde düzenlenen toplantıya resmi engelli bakım kuruluşlarında çalışan personel içinden belirlenen örneklem ile yüz yüze görüşmeler yapılarak ihtiyaç analiz araştırması ve çalışma ziyaretlerine ait çıktıların ileri analiz çalışmaları yapılmıştır. Bundan sonraki süreçte personelimizin ihtiyacına uygun olarak hazırlanacak olan bilimsel temelli işlevsel eğitim programı oluşturularak personelin eğitilmesi sağlanarak bakım kuruluşlarımızda otizmlili bireylere uygulanacak beceri eğitimleri ivedilikle hayata geçirilecektir.
- Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planındaki Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireyler ve Aileleri İçin Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı Uygulama Projesi hayata geçirilmiştir. Tanı aldıktan sonra ailelerin en büyük ihtiyaçlarından biri otizm konusunda kendilerine bilgilendirme yapılması, sunulan hizmetlerin tanıtılması ve sunulan hizmetlerin içinde çocuklarına en uygun olanı seçme konusunda danışmanlık edilmesidir. Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireyler Ve Aileleri İçin Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı Uygulama Projesiyle sistematik ve bütüncül bir yaklaşımla otizmlili bireyler doğru kaynaklara en hızlı bir şekilde yönlendirilecek ve otizmlili bireylerin takibi sağlanacaktır. Bu proje ile otizmlili çocuğu olan her aileye bir sosyal hizmet danışmanı atayarak tanıdan itibaren otizmlili bireylerin ihtiyaçları uzman personel tarafından belirlenecektir. Böylece otizmlili bireyler en uygun hizmetle en kısa zamanda buluşturularak gelişim izlemi sağlanacak, ailelerimize psikososyal destek hizmeti verilecek ve gerektiğinde sosyal yardım araçlarımızla ailelerimizin ekonomik olarak desteklenmesi için çalışmalar yürütülecektir. Pilot uygulama ilk etapta Antalya ve Afyonkarahisar illerinde Aralık 2023 tarihinde başlamıştır.
- Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planında yer alan hedeflerden biri olan otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin hak temelli anlayışla toplumsal hayata katılımı için toplumsal kabullenme bilincinin geliştirilmesi amacıyla çeşitli faaliyetlerin düzenlenmesi planlanmaktadır. Ayrıca yurt genelinde otizmlili bireylerin oransal olarak fazla olduğu illerde otizmlili çocuğu olan ailelerle bir araya gelmek üzere aile buluşma etkinlikleri kapsamında Otizmlili Çocuğu Olan Ailelerle Şehir Buluşmaları istişare toplantıları organize edilmektedir. İlk istişare toplantısı 3 Kasım 2023 tarihinde Antalya'da yapılmıştır.

Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu

Engelli bireylerin haklarının korunması ve güçlendirilmesine ilişkin üst düzeyde kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonu sağlamak amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile engellilik alanında en yüksek temsil gücünü haiz iki STK temsilcisinin yer aldığı Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulunun; 2023 yılı

toplantılarının gerçekleştirilmesine ilişkin sekretarya çalışmaları yürütülmüştür. Sayın I ız başkanlığında Kurulun 2023 Yılı I. Toplantısı Engelli Hakları Ulusal Eylem Planının İzlenmesi gündemiyle 4 Mayıs 2023 tarihinde; 2023 Yılı II. Toplantısı ise Uzun Süreli Bakım Güvence Sistemi gündemi ile 5 Ekim 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Ruhsal Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme Projesi

AB IPA II kapsamında finanse edilen, WHO Koordinatörlüğünde Bakanlığımız ile Sağlık Bakanlığı iş birliğinde yürütülen projenin temel hedefi kaliteli toplum temelli destek hizmetleri aracılığıyla ruhsal engelli bireylere yönelik sosyal içerme çalışmalarına katkıda bulunmaktır.

Proje kapsamında 2023 yılında;

- 21-25 Şubat 2022 ve 09-13 Mayıs 2022 tarihlerinde Adana Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi, Adana Karaisalı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, Adana Özel Çukurova Engelli Bakım Merkezinde düzenlenen eğitici eğitimi sonrasında söz konusu kuruluşlarda yapılan eğitimin etkilerini ve yapılan çalışmaları yerinde izlemek ve Toplum Ruh Sağlığı İl Koordinasyon Kurulu toplantısına katılmak üzere 18-19 Ocak 2023 tarihlerinde Adana'ya çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- **Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Hizmetleri Paydaş Çalıştayı:** Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen nüfusun diğer bölgelere transferi ile yalnızca deprem bölgesinde değil, ülke genelinde psikososyal destek hizmetlerinin yürütülmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Ruh sağlığı ve psikososyal destek hizmetlerine ihtiyacın büyüklüğü göz önüne alındığında bu alanda çalışan paydaşların iş birliğinin önemi ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda sahada çalışmalar yürüten paydaşlarla yapılan çalışmaları gözden geçirmek ve deprem sonrası dönemde yol haritası belirlemek amacıyla 21-22 Mart 2023 tarihlerinde Ankara'da çalıştay düzenlenmiştir.
- **Bakım Verenlerin Eğitimi (CST Eğitimleri):** Gelişimsel bozukluğu veya gecikmesi olan çocukların aileleri/bakıcıları için WHO tarafından özel olarak geliştirilmiş olan ve 30'dan fazla ülkede başarıyla kullanılan Bakım verenlerin eğitimi (CST) pilot uygulaması 2023 Ocak-Ağustos ayları arasında Ankara Saray Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi ve Ekim-Aralık ayları arasında Sincan Otizm Gündüz Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde gerçekleştirilmiştir.
- **Ruhsal Engellilik Bağlamında Erişilebilirlik Çalıştayı:** 7-8 Aralık 2023 tarihlerinde Ankara'da ruhsal engelli bireylerin erişim ihtiyaçlarının saptanması ve bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik çözüm önerilerinin tartışıldığı çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya ruhsal engelli bireyler, engeli bireylerin aile üyeleri, kamu kurum ve kuruluş temsilcileri, eğitimciler, sağlık ve sosyal hizmet alanında çalışanlar ve sivil toplum kuruluş temsilcileri katılım sağlamıştır. "Sağlık Hizmetlerinde Erişilebilirlik", "Eğitimde Erişilebilirlik", "İstihdamda Erişilebilirlik", "Konutlarda, Bakım Kuruluşlarında, Kentsel Yaşam Alanları İle Hizmetlerinde Erişilebilirlik", "Bilgi ve İletişim İle Destek Teknolojilerinin Erişilebilirliği", "Afet ve Acil Durumlarda Erişilebilirlik" olmak üzere altı ana alanda ruhsal engellilik bağlamında erişilebilirlik konusunda sorunlar ve çözüm önerilerine odaklanılmıştır.
- **Ruhsal Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme Projesi Eğitim Ağları Yıllık Toplantıları III:** Proje eğitim ağları yıllık toplantılarının amacı, projenin sürekli mesleki gelişimde en önemli araçlardan biri olarak önelediği hizmet içi eğitimler üzerine bilgi ve deneyim paylaşımlarını desteklemektir. Proje kapsamında düzenlenen proje eğitim ağları yıllık toplantılarının üçüncüsü, 11-12 Aralık 2023'te Ankara'da Afet ve Acil Durumlarda İyileştirme Döneminde Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Hizmetler: Güçlükler ve Fırsatlar teması ile hibrit olarak düzenlenmiştir.
- **Birey Merkezli Plan Hazırlama Rehberi (BMP) :** Proje kapsamında; engelli bireylere hizmet vermekte

olan bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde kullanılmak üzere WHO uluslararası standartları, akademisyenler, EYHGM personeli, kuruluşlardan temsilcilerin katılımı ile Birey Merkezli Plan Hazırlama Rehberi (BMP) oluşturulmuştur. Bu doğrultuda engelli bireylere hizmet vermekte olan resmi engelli bakım merkezlerinde görevli 25 mesleki personele, 23-25 Kasım 2023 tarihleri arasında Ankara'da BMP eğitimi verilmiştir. Bu doğrultuda BMP Eğitimi alan mesleki personel sayısı 211, eğitim alan kuruluş müdürü sayısı 183 olmuştur.

- 15 Aralık 2023 tarihinde Ankara'da BMP Rehberi ve uygulanması konusunda Bakanlığımız Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı müfettişlerine yönelik bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir.

Bakanlığımız ve UNHCR arasındaki İş Birliği Protokolü Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

Bakanlığımız ve UNHCR arasındaki İş Birliği Protokolü kapsamında yürütülen Çalışma Planı doğrultusunda;

Gündüz Hizmet Merkezlerinin Kapasitelerinin Güçlendirilmesi: Geçici koruma statüsünde olanlar da dahil engelli bireylerin gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmetlerine erişiminin artırılması amacıyla gündüz hizmet merkezlerinin kapasitelerinin güçlendirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmüştür. Bu kapsamda; geçici koruma statüsündeki kişilerin yoğun olarak yaşadığı iller öncelikli olmak üzere 16 ildeki gündüzlü bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde ihtiyaç duyulan branşlarda 58 personel istihdamı sağlanmış, merkezlerin tefrişatına ilişkin iş ve işlemler yürütülmüş ve 10 liftli araç tahsis edilmiştir.

Evde Bakıma Destek Pilot Uygulaması: Pilot uygulama ile toplum temelli bakım hizmetlerini geliştirmek amacıyla Bakanlığımız Evde Bakım Yardımı ve Tamamlayıcı Sosyal Uyum Yardımı (T-SUY) hizmetlerinden faydalanan engelli bireylerin kendi sosyal çevrelerinde bakım hizmeti alabilmelerinin desteklenmesi ve ailelerin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, pilot olarak belirlenen üç ilde (Adana, Ankara, İzmir) uygulamadan yararlanması öngörülen engelli bireylerin bakım ihtiyacını tespit etmek üzere anket uygulanarak bireysel bakım planları hazırlanmıştır. Evde Bakıma Destek Pilot Uygulaması ile engelli bireylere bakım desteği ile birlikte; engelli bireylere ve ailelerine yönelik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri de sunulmaktadır.

AİLEM Engelsiz İletişim Merkezi: Sözel dili kullanamayan ve iletişim dili olarak işaret dilini kullanan işitme kayıplı/sağır bireylerin eğitim, sosyal hayata katılım, çalışma hayatı, çevre ile etkileşim, yasal hakları öğrenme ve bunları kullanma, kamu hizmetlerinden yararlanma vb. süreçlerinde yaşadığı iletişim, hizmete ve bilgiye erişim sorunlarının çözümü kapsamında Merkezi Uzaktan Erişimli Görüntülü İletişim Merkezi Projesi hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında 10 Türk İşaret Dili tercümanı istihdam edilmiştir.

81 il kapsamında bütün il, ilçe, köy ve beldelerde yaşayan sağır ve/veya işitme kayıplı bireyler, kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili iş ve işlemlerinde; sosyal hayata erişimde, günlük hayatında ihtiyaç duyduğu her an ve durumda merkezde bulunan Türk İşaret Dili tercümanlarına erişim sağlayarak haftanın her günü 08.00-22.00 saatleri arasında iletişim ihtiyacını çözebilmektedir.

Merkezimiz sadece işiten bireye erişmek isteyen sağır vatandaşlarımız için değil eş zamanlı olarak işitme kayıplı bireyle iletişim kurmak isteyen işveren, ev sahibi, öğretmen, aile büyüğü vb. her bireyin kullanımına açıktır.

Mart 2022'den itibaren pilot olarak Bakanlığımız internet sayfası üzerinden web uygulaması yoluyla hizmet vermeye başlayan çağrı merkezimize akıllı telefonlara indirilen Ailem Uygulaması (IOS-Android) üzerinden de vatandaşlarımız kolaylıkla ulaşabilmektedir. 2023 yıl sonu itibarıyla aktif kayıtlı kullanıcı sayımız

14.319'dur. Merkezimiz 2023 yılı sonuna kadar 89.432 çağrı almış, bunlardan 79.256 aramaya çevrilmiş ve 14.319'una ulaştırılmıştır.

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Arasında Veri Paylaşım Protokolü: Uçak biletlerinde iç hatlarda %20 ve Türkiye çıkışlı dış hat biletlerinde %25 oranında indirimden yararlanan engelli kimlik kartı ve Miles&Smiles karta sahip bireylerin engelli kimlik kartı bilgilerine ilişkin veri sorgulama işlemlerini düzenleyen Protokol, engelli bireylerin ve varsa refakatçilerinin indirimli bilet satın alabilmelerine imkân sağlamaktadır. Protokol ile engelli bireylerin engelli kimlik kartlarını ibraz etmelerine gerek kalmaksızın elektronik ortamda da biletlerini alabilmeleri düzenlenmiştir.

Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş. Arasında Veri Sorgulamasına İlişkin Protokol: Yurt içi yolcu biletleme işlemleri sırasında Bakanlığımız ile TCDD A.Ş. arasında engelli kimlik kartı bilgilerine ilişkin veri sorgulama işlemlerini düzenleyen Protokol, engelli bireylerin indirimli bilet satın alabilmelerine imkân sağlamaktadır.

Uluslararası ve İkili İş Birlikleri

Uluslararası kuruluşlarla ve ülkelerle iş birliği kapsamında; uluslararası düzeyde engellilik alanındaki politika ve uygulamalar izlenmekte ülkemizin bu alana dair kaydettiği gelişmeler iyi uygulama örnekleri ile birlikte uluslararası platformlarda paylaşılmakta, bu alanda bilgi ve deneyim paylaşımında bulunulmakta ve ortak çalışmalar yürütülmektedir.

EHİS'in On Altıncı Taraf Devletler Konferansı: EHİS Taraf Devletler Konferansı, 2009 yılından bu yana her yıl Haziran ayında BM tarafından EHİS'e taraf olan devletlerin resmi temsilcileri, uluslararası kuruluşlar ile STK temsilcilerinin aktif katılımıyla; Taraf Devletlerin engellilik alanında karşılaştığı zorluklar, kaydettiği gelişmeler ve iyi uygulama örneklerine ilişkin bilgi ve deneyim paylaşımına ortam sağlamak üzere New York'ta gerçekleştirilmektedir. 13-15 Haziran 2023 tarihlerinde Ulusal Politikalar ve Stratejilerin EHİS ile Uyumlaştırılması: İlerlemeler ve Zorluklar ana temasıyla gerçekleştirilen Konferansın on altıncı oturumunda ülkemiz Genel Müdür düzeyinde bir heyetle temsil edilmiştir. Konferansa katılım sağlayan heyete ilişkin iş ve işlemlerin yanı sıra Konferans Genel Oturumunda Ulusal Beyan sunulmuş, Konferans kapsamında düzenlenen Yuvarlak Masa Toplantılarında yan etkinliklerde ülkemiz adına konuşmalar yapılmıştır.

UDHR75 girişimi: BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 75. yıl dönümünde 11-12 Aralık 2023 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen toplantıda ele alınmak üzere ülkelerden talep edilen taahhütler ve toplantının hazırlık çalışmaları kapsamında engellilik ve yaşlılık alanlarında katkı sağlanmıştır.

II. Küresel Mülteciler Forumu: 13-15 Aralık 2023 tarihlerinde gerçekleştirilen II. Küresel Mülteciler Forumunda ele alınmak üzere Küresel Mülteci Mutabakatı doğrultusunda ülkemizde yaşanan gelişmeler, iyi uygulama örnekleri ve mutabakat doğrultusunda önerilecek yeni ulusal taahhütlere engellilik ve yaşlılık alanında katkı sağlanmıştır.

BM Çocuk Hakları Komitesi 93. Oturumu: BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 4. ve 5. Birleştirilmiş Ulusal Raporun hazırlık çalışmaları ile Raporun BM Çocuk Hakları Komitesinin 93. Oturumunda sunulmasına ilişkin çalışmalara engellilik açısından katkı ve katılım sağlanmıştır.

BM Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu Sosyal Kalkınma Komitesi Faaliyetleri: BM Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UNESCAP) tarafından hazırlanan UNESCAP üyesi devletlerde, ortaklığı, bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik etmek ve kapasite geliştirme ihtiyaçlarını belirlemek üzere ortak

bir vizyonu ortaya koyan Asya-Pasifik Bölgesinde Sosyal Koruma Alanında Bölgesel İş Birliğini Güçlendirme Yönelik Eylem Planının uygulanmasının izlenmesi kapsamında bölgede seçilen 5 üye devletten biri olarak Türkiye'deki sosyal koruma programlarına ilişkin 10 Ekim 2023 (çevrim içi) ve 14 Aralık 2023 (yüz yüze) tarihlerinde gerçekleştirilen Ulusal İstişare Toplantılarına ve bu kapsamda hazırlanan ulusal raporlama sürecine katkı ve katılım sağlanmıştır.

İİT Çocuk Hakları Sözleşmesi: İİT tarafından üye ülkelerde çocuk haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik hazırlıkları yürütülen İİT Çocuk Hakları Sözleşmesi taslağına engellilik açısından katkı sağlanmıştır.

İİT Açık Katımlı Hükümetlerarası Uzmanlar Grubu Toplantısı: İİT Genel Sekreterliği tarafından İİT Sosyal Kalkınma İkinci Bakanlar Konferansında onaya sunulmak üzere hazırlanan Engelli Bireylere Yönelik Eylem Planının taslağını değerlendirmek ve istişare etmek amacıyla 21-22 Mayıs 2023 tarihinde Cidde'de düzenlenen Açık Katımlı Hükümetlerarası Uzmanlar Grubu Toplantısına katkı ve katılım sağlanmıştır.

İİT - Kırılğan Gruplar için Etkili, Güvenilir ve Erişilebilir / Karşılabilir Sosyal Koruma Hizmetleri Geliştirilmesi Çalıştayı: İİT İstatistiki, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi (SESRIC) tarafından Sosyal Kalkınma Kapasite İnşa Etme Programı kapsamında 20-22 Şubat 2023 tarihlerinde "Kırılğan Gruplar için Etkili, Güvenilir ve Erişilebilir / Karşılabilir Sosyal Koruma Hizmetleri Geliştirilmesi" başlığında gerçekleştirilen çevrim içi çalıştaya katılım sağlanarak Türkiye'de Engelli ve Yaşlı Bireylere Yönelik Politikalar ve Hizmetler konulu bilgi ve deneyim paylaşımına yönelik bir sunum gerçekleştirilmiştir.

İİT Sosyal Kalkınma İkinci Bakanlar Konferansı: İİT'ye üye ülkelerde sosyal adalet ve sosyal güvenlik kapsamındaki politika ve uygulamaların değerlendirilerek konuya ilişkin bakanlar düzeyinde kararların alındığı ve 5-6 Mayıs 2023 tarihlerinde Kahire'de gerçekleştirilen İİT Sosyal Kalkınma İkinci Bakanlar Konferansının hazırlık çalışmalarına engellilik ve yaşlılık alanında katkı verilmiş ve Konferansa katılım sağlanmıştır.

Kahramanmaraş Merkezli Depremlerden Etkilenen Yerlerde Yürütülen Faaliyetler

- Engelli ve Yaşlı Bireyler için Destek Hattı
 - Depremden etkilenen engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın ihtiyaçları, sivil toplum kuruluşları ya da kendileri tarafından Bakanlığımızca kurulan Engelli ve Yaşlı Vatandaşlar için Deprem Destek Hattı'na iletilmiş ve bu sayede hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmuştur. Whatsapp hattı üzerinden gıda, tahliye, kurum bakımına alınma, tekerlekli sandalye, ısıtma cihazı vb. toplam 4.576 talep alınmış olup bu talepler ilgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliğinde karşılanmıştır.
- Bakım Kuruluşlarında Yapılan Faaliyetler ve Hizmetler
 - Deprem bölgesinde Bakanlığımıza bağlı 66 yatılı bakım kuruluşundan hizmet alan 5.252 engelli ve yaşlı vatandaşımızdan; Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Gaziantep'teki yatılı bakım kuruluşlarında hizmet alan 1.133'ü engelli ve 533'ü yaşlı olmak üzere toplam 1.666 engelli ve yaşlı vatandaşımız ivedilikle farklı illerdeki kuruluşlarımıza tedbiren yerleştirilmiştir. ÇŞİDB tarafından sağlam raporu verilmesini müteakip, nakledilen engelli ve yaşlı vatandaşlar kuruluşlarına yeniden yerleştirilmiştir. Bu kapsamda; ekiplerimiz tarafından profesyonel bakıma ihtiyacı olduğu tespit edilen 312 yaşlı ve 978 engelli olmak üzere 1.290 vatandaşımız farklı illerdeki yatılı bakım kuruluşlarına yerleştirilmiştir.
 - Deprem nedeniyle hastanelerde tedavi gören 1.044 kişi hastanelerde ziyaret edilerek sosyal inceleme yapılmıştır. Sosyal inceleme raporu neticesinde; Bakanlığımıza bağlı huzurevlerine 2 yaşlı vatandaşımız ve engelli bakım kuruluşlarına 3 engelli vatandaşımız yerleştirilmiştir. Evde bakım

yardımdan faydalandırılan kişi sayısı 12 ve SED ile desteklenen çocuk sayısı ise 64'tür.

- Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş ve Mersin illerinde 5 gündüz hizmet merkezinde 420 kapasite ile depremde etkilenen engelli ve yaşlı bireylere yönelik barınma hizmeti sağlanmıştır.
- İşitme Engelli Bireylere Yönelik Hizmetler
 - Bakanlığımız koordinasyonunda; Bakanlığımızda görevli işaret dili tercümanları ile farklı sivil toplum kuruluşları ve bireysel gönüllü işaret dili tercümanlarından oluşan 120 kişilik ekip, depremde etkilenen işitme engelli bireylerle daha hızlı iletişim kurmak, ihtiyaçlarını karşılamak üzere sahada çalışmalara katılmıştır. Bu kapsamda; 330 işitme engelli birey tahliye edilerek farklı şehirlerdeki otel ve KYK'ya bağlı yurtlara yerleştirilmiştir.
 - 500'den fazla işitme engelli vatandaşa 2.403 kutu (14.418 adet) pil, 216 cihaz, 15 implant kablo ve 140 çadır sağlanmış, 60 implant başvurusu kayda alınmıştır.
 - Afetin yaşandığı ilk günden itibaren depremde etkilenen yaklaşık 2.100 işitme engelli bireye taleplerini karşılamak, farklı kurum ve kuruluşlarla iletişimlerini sağlamak üzere tercümanlık hizmeti verilmiştir.
- Evde Bakım Yardımı
 - Evde bakım yardımdan faydalanan: bakım veren aile üyesi ya da yakını kaybeden 193 ağır engelli birey için sosyal inceleme süreci tamamlanmış olup; 14 engelli vatandaşımız yatılı kuruluşlarımızda korunma ve bakım altına alınmıştır. 179 engelli vatandaşımıza ise vefat eden yakını dışında farklı bir yakını bakım vermek istediğinden dolayı evde bakım yardımı ile desteklenmeye devam edilmiştir.
- Çadır Kent ve Konteynir Kentlerin Fiziki Şartlarının İyileştirilmesi Faaliyetleri
 - 65+ Yaş Yaşlı Hakları Derneği ile yürütülen iş birliği faaliyetleri kapsamında; Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay illerimizdeki çadır kentlere, her ilimize 6 tane olmak üzere engelli bireylerin kullanımına uygun toplam 18 adet tuvalet ve banyo kurulumu tamamlanmıştır.
 - 65+ Yaşlı Hakları Derneği ile yürütülen iş birliği faaliyetleri kapsamında; engelli ve yaşlılarımızın hizmetine sunulmak üzere Adıyaman, Hatay ve Kahramanmaraş illerimizdeki çadır ve konteyner kentlere Temmuz ayında 60 adet erişilebilir WC/Duş kurulmuştur.
 - Konteyner kentlerde yaşamını sürdürülen evde bakım yardımdan faydalanan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın yaşam standartlarını yükseltmek amacıyla UNICEF iş birliğinde Adıyaman, Hatay ve Kahramanmaraş illerine toplam 600 adet klozete uyumlu engelli banyo/ tuvalet sandalyesi gönderilmiştir.
- Engelli ve Yaşlı Alanında Uzun Süreli Bakım Hizmeti Sunan Kuruluşlarda Afet ve Acil Durum Planı Geliştirilmesi Projesi
 - Deprem felaketi yaşanmadan önce Bakanlığımıza bağlı yatılı kuruluşlarımızdan hizmet alan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın; afet ya da acil durumlara karşı hazırlıklı olma, bu durumlar sırasında uygun becerileri sergileyip gerekli girişimlerde bulunma, afet ve acil durumlar sonrasında gereksinimlerini karşılayabilme gibi konularda ek ya da özelleştirilmiş hizmet ya da uyarlamaların geliştirilmesi, afet ve acil durum planlarının revize edilmesi amacıyla Engelli ve Yaşlı Alanında Uzun Dönemli Bakım Hizmeti Sunan Kuruluşlarda Afet ve Acil Durum Planı Geliştirilmesi Projesi hazırlanmış olup genel bütçeden pay ayrılmıştır. 2024 yılı itibarıyla ihale sürecinin başlatılması planlanmaktadır.
 - Engelli ve yaşlı bireylerin afet ve acil durumlarda minimum seviyede bu olumsuz durumu atlatmaları/kurtulmaları için engelli ve yaşlılarımız ile birlikte personelin de eğitilmesi, afet ve acil durum planlarının revize edilerek kuruluşlarda olumsuz durumlara hazırlıklı koruyucu ve önleyici

çalışmalar gerçekleştirilecektir.

- Mola Evleri Projesi
 - EYHGM ile Uluslararası Down Sendromu Federasyonu işbirliğinde; depremde etkilenen illerde yaşayan, başta down sendromlular olmak üzere; otizm spektrum bozukluğu, serebral palsy, zihinsel engelli vb. gruplardan oluşan engelli bireylerin gün içinde nitelikli vakit geçirecekleri ve ailelerin günlük bakım sorumluluğunu paylaşacak bir sosyal destek modeli olarak “Mola Evleri Projesi” hayata geçirilmiştir. Depremde etkilenen engelli bireylerin sosyal içermeci bakış açısıyla toplumsal yaşama katılımlarını sağlayarak deprem sonrası günlük rutine dönüşlerini kolaylaştırmak için sosyalleşmeleri, nitelikli eğitsel vakit geçirmeleri ve oyun ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik faaliyetlerin yapıldığı konteyner tipi merkezler hizmete açılmıştır. Bu kapsamda Malatya’da 2, Adıyaman’da 2, Elazığ’da 1 ve Şanlıurfa’da 1 olmak üzere 6 Mola Evi faaliyet göstermektedir.

1.8.2. Engellilerin Korumalı İş Yerlerinde İstihdamının Desteklenmesi

Korumalı İşyerleri

Ülkemizde engelli bireylerin istihdam edilmesinde kota yöntemi ana yöntem olarak uygulanmakta olup bu yönteme ek olarak diğer istihdam modellerini çeşitlendirmek üzere çalışmalar devam etmektedir. Açık iş gücü piyasasında istihdamı zor olan engelli bireylerin istihdamını sağlamak üzere korumalı iş yeri modeli uygulanmakta ve bu kapsamda korumalı işyerleri devlet tarafından desteklenmektedir.

Zihinsel ve ruhsal engelli bireylerin istihdama katılarak toplumla bütünleşmelerinin sağlanması amacıyla korumalı işyerlerinin açılış ve işleyişlerinin kolaylaştırılması için Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik’te değişiklik yapılmıştır.

27.01.2022 tarihinde yayımlanan Yönetmelik değişikliğiyle, zihinsel ve ruhsal engelli bireylerin çalışma hayatında daha fazla yer almalarını desteklemek için hayata geçirilen korumalı işyerlerinin açılış ve işleyişlerinin kolaylaştırılması amaçlanmıştır. Yapılan değişiklikle korumalı işyerlerinde çalıştırılması zorunlu engelli sayısı 8’den 5’e, engelli çalışanların toplam çalışan sayısına oranı da %75’ten %50’ye düşürülmüştür. Ayrıca Yönetmelik’te işleyişe ilişkin yeni bazı hükümlere de yer verilmiştir.

2023 yıl sonu itibarıyla 14 korumalı iş yerinde 129 engelli birey istihdam edilmektedir. 2023 yılı ikinci altı ayında korumalı iş yerlerinde çalışan her engelli birey için aylık 2.811,86 TL ücret teşviki sunulmuştur. 2023 yılı içerisinde korumalı işyerlerine 1.740.961,91 TL teşvik ödemesi yapılmıştır.

Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı (EKPSS)

EYHGM, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 53’üncü maddesi kapsamında engellilerin istihdamına ilişkin iş ve işlemleri kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurum ile gerekli koordinasyonu sağlayarak yürütmektedir. Bu kapsamda, 2012 yılında Dünya’da ilk ve tek olacak şekilde uygulanmaya başlanan Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı (EKPSS); engelli adayların eğitim durumları ve engel gruplarının yarattığı dezavantajlar göz önünde bulundurularak yapılmaktadır.

2020-2023 yıllarında gerçekleştirilen atamalarla birlikte kamuda istihdam edilen engelli memur sayısı 68.108’e ulaşmıştır.

Sınava katılan engelli bireylerin sınav sonuçları ve kamu kurumlarının talepleri doğrultusunda kamuya memur olarak yerleştirilmeleri için 30.11.2023 tarihine kadar tüm kamu kurum ve kuruluşlarının kadro talepleri alınmıştır. Bu kapsamda; kamu kurum ve kuruluşlarının bildirdiği toplam kadro sayısı 2.392’dir.

2020 ve 2022 EKPSS sonuçları uyarınca engelli memur yerleştirmelerinde Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yayımlanacak olan tercih kılavuzuna esas olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının sayı, hizmet sınıfı ve unvan bazlı kadrolarını bildirme işlemleri tamamlanarak ÖSYM'ye iletilmiştir. 2024 Ocak ayında yayımlanacak olan Tercih Kılavuzuna göre tercihler gerçekleştirilecek olup yerleştirmeler yapılacaktır.

1.8.3. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonu

Mevzuat Düzenlemeleri

- Ulusal düzeyde erişilebilirlik izleme ve denetleme önceliklerini ve hedeflerini belirleyen 2023 Yılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Planı 05.01.2023 tarihli ve 2023/1 sayılı Genelge ile yayımlanmıştır. Genelge 81 il valiliğine gönderilmiştir.
- Aralık ayında 2024 Yılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Planı Genelgesi hazırlık çalışmaları tamamlanmıştır.
- Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonları tarafından denetimlerde kullanılan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formlarında güncel imar mevzuatı ile alandan iletilen ve düzenleme ihtiyacı duyulan revizyon hususları üzerinde çalışma yapılarak form revizyon taslağı hazırlanmıştır.
- 04.04.2023 tarihli Makamı Oluru ile Erişilebilirlik Logosunun basılı ve dijital yayınlar ile görsel materyalleri de içerecek şekilde kullanım alanının genişletildiği yeni hali yürürlüğe girmiştir. Erişilebilirlik Logosu Kullanım Kılavuzu söz konusu düzenlemeyi kapsayacak şekilde revize edilerek yayımlanmıştır.
- EYHGM tarafından güncel imar mevzuatı, erişilebilirlik mevzuatı ve Erişilebilirlik Kılavuzu çerçevesinde TS 9111'in revize edilmesi Türk Standartları Enstitüsünden (TSE) talep edilmiştir. Talebe istinaden revizyon çalışmaları başlatılan ve EYHGM tarafından içeriği hazırlanan "TS 9111: Engelliler ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için binalarda erişilebilirlik gerekleri" standardı yeni ismi ve içeriği ile TSE Teknik Kurulunda görüşülerek yürürlüğe girmiştir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Faaliyetleri ve Koordinasyon Çalışmaları

Engelliler Hakkında Kanun'un geçici 3'üncü maddesi ile erişilebilirliğin izlenmesi ve denetlenmesi görevi kamu ve engellilere yönelik STK temsilcilerinden oluşan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme komisyonlarına verilmiştir. Bu kapsamda hazırlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği ile illerde valilikler bünyesinde kurulan komisyonlar denetimlerine devam etmekte, vatandaşlar tarafından komisyonlara başvuru yapılabilmektedir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonlarınca 2023 yılında toplam 4.417 denetim gerçekleştirilmiştir. 2023 yılı boyunca gerçekleştirilen denetimlerde 2.531 bina, 1.160 toplu taşıma aracı, 726 açık alan denetlenmiştir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonlarınca yürütülen denetimlerde, Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme formlarında yer alan sorular çerçevesinde standartlara uygun olduğu tespit edilen bina, açık alan ve toplu taşıma aracı için erişilebilirlik belgesi düzenlenmektedir. 2023 yılında denetimi gerçekleştirilen toplam 357 bina, açık alan ve toplu taşıma aracına erişilebilirlik belgesi düzenlenmiştir.

Komisyonların mevzuata uygun şekilde oluşturulması ve denetleme faaliyetlerini gerektiği gibi yürütmeleri için koordinasyon, eğitim, teknik bilgi desteği çalışmaları sürekli olarak yürütülmektedir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonları tarafından EYHGM'ye iletilen İzleme ve Denetleme raporları incelenerek 81 il için 2022 yılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonları Faaliyet Raporu hazırlanmıştır.

Erişilebilirlik Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Harcamalarının İzlenmesi

Bakanlığımızın talebi üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından erişilebilirlik ile ilgili harcamaların izlenebilmesi için Program Bütçede Engellilerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımı alt programının Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması faaliyeti açılmıştır. Erişilebilirlik bütçeleri bu kapsamda ilk defa 2018 yılı bütçe döneminde kullanılmaya başlanmıştır.

Kurumların görev alanına giren binalarda, açık alanlarda, web sayfalarında ve yayınlarında erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik yapılması gereken çalışmalarda ihtiyaç duyulacak bütçeye 2024 yılında yer vermeleri amacıyla tüm valiliklere iletmek üzere İçişleri Bakanlığına, tüm belediyelere iletmek üzere Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına ve diğer tüm Bakanlıklara, üniversitelere iletmek üzere Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı ile Bakanlığımızın ilgili genel müdürlüklerine yazı gönderilmiştir.

Bilgilendirme ve Bilinçlendirme Çalışmaları

Erişilebilirlik konusunda toplumsal farkındalık ile bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması için üniversiteler, belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan 2.989 kişiye erişilebilirlik eğitimi verilmiştir.

Organizasyonu EYHGM tarafından gerçekleştirilen erişilebilirlik konulu 25 atölye ve eğitim programı; organizasyonu diğer kurum ve kuruluşlar tarafından gerçekleştirilip EYHGM tarafından erişilebilirlik konusunda eğitim verilen 5 program düzenlenmiştir.

Belediyelerin erişilebilirlik standartlarını uygulamalarını sağlamak amacıyla “Erişilebilirlik Atölyeleri: Kaldırımlar, Yaya Geçitleri, Duraklar, Kent Parkları ve Halka Açık Tuvaletler” konularında atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir. 2023 yılında düzenlenen 21 atölyeye, belediyenin kaldırım, yaya geçidi ve durak yapım ve onarım işlerinde çalışan 940 mimar, mühendis ve tekniker ile yöneticiler katılım sağlamıştır.

Web sayfalarının erişilebilir olarak tasarlanması ve mevcutların erişilebilir hale getirilmesi için düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile bakanlıkların bilişim alanında çalışan mühendis, yazılım geliştirici, çözümleyici ve programcılar olmak üzere toplamda 55 kişinin katıldığı iki gün süreli 1 Erişilebilirlik Atölyeleri: “Web Erişilebilirlik Standartları Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

ÇŞİDB merkez teşkilatı için yüz yüze ve il müdürlüklerinde görevli yönetici ve teknik personel için 26 Nisan 2023 tarihinde çevrim içi olarak Erişilebilirlik Eğitimi düzenlenmiştir. Eğitime Bakanlığın farklı birimlerinden ve il müdürlüklerinden 886 kişi katılım sağlamıştır.

Bakım Kuruluşlarına Yönelik Düşme ve Kazaların Nedenleri ve Önlenmesi Eğitimi 2-8-9 Mayıs 2023 tarihlerinde 666 kişinin katılımı ile çevrim içi olarak düzenlenmiştir. Eğitimde Yaşlılarda Düşme ve Kazaların Fizyolojik Nedenleri, Yaşlı Bakım Kuruluşlarında Düşme ve Kazaların Önlenmesi ve Yaşlılar İçin Kazaları Önlemeye Yönelik Düzenlemeler konuları hakkında engelli ve yaşlılara hizmet vermekte olan resmi ve özel bakım kuruluşlarında görev yapan 666 personele yönelik 3 sunum gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Belediyeler Birliği iş birliği ile belediyelerin ilgili birimlerine yönelik Erişilebilirlik Eğitimi 10 Mayıs 2023 tarihinde çevrim içi olarak 169 yönetici ve teknik personelin katılımıyla düzenlenmiştir.

Gaziantep ilindeki kamu kurumları, büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyelerinde görev yapan yönetici, idari

ve teknik personelden oluşan üç farklı gruba 8 ve 9 Kasım 2023 tarihlerinde Erişilebilirlik çalışmaları düzenlenmiştir.

29-30 Kasım 2023 tarihlerinde Bakanlığımızın düzenleyici kurumlar arasında yer aldığı, Bartın Üniversitesi ev sahipliğinde II. Erişilebilir Kütüphaneler Çalıştayı; 20-22 Eylül 2023 tarihlerinde Bakanlığımızın düzenleyici kurumlar arasında yer aldığı BİLTEVT 2023: Uluslararası Engelsiz Bilişim 2023 Kongresi düzenlenmiştir.

Erişilebilirlik Temalı Kamu Spotu

2021-2030 Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi ve 2021-2023 Karayolu Trafik Güvenliği Eylem Planı çerçevesinde Bakanlığımızın sorumlu olduğu performans göstergeleri kapsamında toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla “Toplu Taşımada Erişilebilirlik Önemlidir” temalı 1 adet TV spotu ve 3 adet radyo spotu hazırlanmıştır. Söz konusu TV ve Radyo spotlarında toplu taşıma mobil uygulamalarının önemi, toplu taşıma tesislerindeki asansörlere ve toplu taşıma araçlarına binışte engelli, yaşlı ve diğer hareket kısıtlılığı olanlara öncelik tanınması konuları ele alınmıştır. TV spotuna Türk İşaret Dili eklenmiş ve seslendirmesi yapılmış bu sayede spot erişilebilir formata getirilmiştir.

1.9. Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi

Tablo 21: Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
KADININ GÜÇLENMESİ	KADINA YÖNELİK AYRIMCILIK VE ŞİDDETLE MÜCADELE EDİLMESİ	1.9.1 Şiddete Uğrayan Kadınlara Yönelik Hizmetler	05.01.2013 tarihli ve 28519 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında, şiddete uğrayan kadınların korunması, psikososyal ve ekonomik sorunların çözümünde destek olunması, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte barınma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik hizmet sunumunun sağlanması ve Bakanlık, Yerel Yönetimler, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ile STK'lara bağlı kadın konukevlerinin hizmet sunum kapasitesinin artırılmasına yönelik projelerin yürütülmesi faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.
KADININ GÜÇLENMESİ	KADINA YÖNELİK AYRIMCILIK VE ŞİDDETLE MÜCADELE EDİLMESİ	1.9.2 Şiddetin Önlenmesi ve İzlenmesine Yönelik Hizmetler	6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik güçlendirici ve destekleyici danışmanlık, rehberlik, yönlendirme, izleme ve değerlendirme çalışmalarının yapılması, söz konusu çalışmalara yönelik projelerin, eğitim, farkındalık ve araştırma faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

1.9.1. Şiddete Uğrayan Kadınlara Yönelik Hizmetler

Kadına Yönelik Hizmet Kuruluşları

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında hizmet veren ŞÖNİM, şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını tek kapı sistemi ile yedi gün yirmi dört saat esasına göre yürüten, insan onuruna yaraşır etkili ve hızlı hizmet sunumu sağlayan, kadının ekonomik, psikolojik, hukuki ve sosyal olarak güçlendirilmesi odaklı merkezlerdir. 2022 yılında nüfusun yoğun olduğu illerde birden fazla ŞÖNİM açılmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Nüfusun yoğun olduğu yedi ilde (Adana, Antalya, Bursa, İstanbul, İzmir, Konya, Şanlıurfa) ŞÖNİM açılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

2023 yılı içerisinde 273.222 kadın, 28.352 erkek ve 11.901 çocuk olmak üzere toplam 313.475 kişi ŞÖNİM'lerden hizmet almıştır.

Mağdura erişimin kolaylaşması ve il/ilçe bazında kadına yönelik şiddetle etkin mücadelenin güçlenmesi amacıyla 410 SHM'de, Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası belirlenmiş ve ilgili personele uzaktan eğitim yöntemiyle kapasite geliştirme çalışması gerçekleştirilmiştir.

Risk Analiz ve Yöntem Çalışmaları

Kadına yönelik şiddet vakalarında riskin doğru tespiti ve etkili bir biçimde yönetilmesi önemlidir. Bu kapsamda kolluk kuvvetleri tarafından doldurulan Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Olayları Kayıt ve Risk Değerlendirme Formu bünyesindeki risk değerlendirme bileşeni ile belirlenen risk düzeyine uygun sosyal hizmet müdahalesi planlamasını gerçekleştirmek üzere yol haritaları hazırlanmıştır. Risk analiz ve yönetim çalışmaları vasıtasıyla, vaka yönetimi yaklaşımıyla doğru tespit-etkin müdahale-nitelikli hizmet zincirinin güçlendirilmesine yönelik önemli bir adım atılması hedeflenmiştir.

Kadın Konukevleri

Kadın konukevleri; fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü istismara veya şiddete uğrayan kadınların, şiddetten korunması, psikososyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri yatılı sosyal hizmet kuruluşlarıdır.

Kadın konukevlerinin amacı, kuruma kabul edilen kadınların şiddetsiz bir ortamda, yaşadıkları travma ile başa çıkabilmelerini, yeniden sağlıklı ilişkiler sürdürebilmelerine destek olmak üzere mesleki çalışmalar yapılarak kadın konukevlerinden ayrıldıktan sonra yaşamlarını kendi talepleri doğrultusunda sürdürebilmelerini sağlamaktır. Mesleki çalışmalar ve değerlendirmelerle birlikte kadın ve beraberindeki çocuklara doğrudan ya da ilgili kuruluşlara yönlendirmek suretiyle barınma, psikososyal destek, hukuki destek, tıbbi destek, harçlık desteği, mesleki destek, eğitim desteği, çocukları için ücretsiz kreş/çocuk kulübüne yönlendirme, rehberlik ve yönlendirme vb. alanlarda hizmet sunulmaktadır.

2023 yılında Türkiye genelinde Bakanlığımıza bağlı 81 ilde 112 kadın konukevi 2.805 kapasite ile, yerel yönetimlere bağlı 13 ilde 33 kadın konukevi 735 kapasite ile, STK'lara bağlı 1 kadın konukevi 20 kapasite ile, diğer kamu kurumlarına (Göç İdaresi Başkanlığı) bağlı 3 kadın konukevi 90 kapasite ile olmak üzere toplam

149 kadın konukevi 3.650 kapasite ile hizmet vermiştir.

2023 yılında Çanakkale ve Antalya 1. Kadın Konukevi yeni hizmet binasına taşınmıştır.

Adıyaman, Bingöl, Burdur, Çanakkale, Hatay, İzmir, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kocaeli, Malatya, Samsun ile Şırnak illerinde kadın konukevi hizmet binası için 2024-2026 yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programına teklifte bulunulmuştur.

Farklı ihtiyaç gruplarına bir arada hizmet sunan kadın konukevlerinin daha etkin ve verimli hizmet sunumuna yönelik kadın konukevlerinin ihtisaslaşması çalışmaları sonucunda 15 ilde 17 kadın konukevi ihtisas kuruluşu dönüştürülmüştür. İhtisas kadın konukevlerinin niteliğini artırmaya yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

Bakanlığımız tarafından kadın hizmet birimlerince sunulan hizmetlerin standartları ölçülebilir ve izlenebilir bir şekilde yapılandırılarak hizmet niteliğinin artırılması amacı ile 81 ilde uygulanacak olan Kadın Konukevi ve ŞÖNİM Hizmet Standartları Rehberi, beraberinde iç ve dış değerlendirmeyi kapsayan Kadın Konukevi ve ŞÖNİM Öz Değerlendirme Rehberi hazırlanmıştır.

2023 yılında Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Manisa ve Şanlıurfa illerine dış değerlendirme ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. KSGM tarafından dış değerlendirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Büyükşehirler öncelikli olmak üzere nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerin kadın konukevi açmasına yönelik çalışmalara hız kazandırılması ve Bakanlığımız ile koordinasyonun sağlanması hususlarında (İstanbul, Konya, Van, Şanlıurfa, Samsun, Eskişehir, Gaziantep, Denizli, Balıkesir, Ankara, Aydın, Kocaeli, Tokat, Yalova, Manisa, Muğla, Ordu, Tekirdağ, İzmir, Malatya illeri başta olmak üzere) Bakanlığımız tarafından İçişleri Bakanlığına Ocak 2021, Mart 2022, Kasım 2022 ve Mart 2023 tarihinde resmi yazılar yazılmıştır.

2023 yılı içerisinde, depremde etkilenen Hatay iline, kadın konukevi hizmetinin sürdürülmesi amacıyla 3 adet konteyner temin edilmiş, ihtiyaç duyan kadın konukevlerine tefrişat desteği sağlanmış, deprem bölgesindeki kadın konukevleri de dahil olmak üzere 112 kadın konukevi için uluslararası kuruluşlar tarafından sağlanan oyuncak kitlerinin konukevlerine temini sağlanmış ve çocuklara yönelik kitapların da dağıtımına başlanmıştır.

Çok Amaçlı Toplum Merkezleri

Bakanlığımız, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda 13.10.2021 tarihinde ÇATOM'ların Bakanlığımıza devri konusunda Bakanlıklar arasında üçlü protokol imzalanmıştır. Protokol ile 9 ilde (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) bulunan 36 ÇATOM Bakanlığımız bünyesinde hizmet vermeye başlamıştır.

25.05.2023 tarihli Makam Oluru ile ÇATOM'ların çalışma usul ve esasları yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, ÇATOM'ların künye, personel bilgileri ile ÇATOM'larda gerçekleştirilen faaliyet bilgilerine ilişkin sürekli ve düzenli veri akışını sağlamak üzere, ÇATOM'ların ABS'ye entegrasyonu çalışması başlatılmıştır. Entegrasyon çalışması tamamlanıncaya kadar ise, ÇATOM'lardan talep edilen bilgi formları aracılığıyla altışar aylık periyotlarla faaliyet raporları hazırlanmaktadır.

1.9.2. Şiddetin Önlenmesi ve İzlenmesine Yönelik Hizmetler

Bakanlığımız; kadına yönelik şiddetin kabul edilemez olduğuna dair inançla çalışmalarını kararlılıkla sürdürmektedir. Çalışmalar çok geniş bir yelpazede, tüm taraflarla güçlü iş birliğinde devam etmektedir.

Mevzuat Çalışmaları

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 6284 sayılı Kanun’a ilişkin Uygulama Yönetmeliği ile diğer ilgili yönetmeliklerin daha etkin uygulanabilmesi için; Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, MEB ve diğer ilgili kurumlar ile söz konusu Kanun kapsamında gizlilik, güvenlik, kimlik değişikliği, sağlık imkânlarından etkin yararlanma ve benzeri konularda çalışmalar Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmüştür.

6284 sayılı Kanun’un etkin uygulanması için kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda Bakanlığımız kurumsal sorumluluklarının altını çizen 2021/5 sayılı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Genelgesi 16 Haziran 2021 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

2021/5 sayılı Genelgede;

- Şiddet mağdurlarına etkin hizmet sunumu ve korumanın sağlanmasında kurumsal kapasitenin geliştirilmesini,
- 6284 sayılı Kanun kapsamında Bakanlığımız görev ve sorumluluklarının etkin biçimde yerine getirilmesini,
- Şiddetle mücadelede kurumlar arası koordinasyon ve iş birliğinin etkinleştirilmesini,
- Şiddetin önlenmesinde toplumsal farkındalığın artırılmasını

hedefleyen tedbirler yer almaktadır.

Elektronik kelepçe uygulamasının hukuki altyapısını oluşturan 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Dair Yönetmelik 31588 sayılı ve 4 Eylül 2021 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Uygulayıcılar ve ilgili birimlerden alınan görüşler ile ihtiyaçlar doğrultusunda Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik gözden geçirilip revizyon taslağı hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak hakkında ilgili kurumlardan görüş talep edilmiştir. Yönetmelik taslağı hakkında gelen görüşler değerlendirilerek Yönetmelik değişikliğine ilişkin çalışmalara devam edilecektir.

27 Mayıs 2022 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7406 sayılı Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kadına karşı şiddetle daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın sağlanabilmesi amacıyla, kadına karşı işlenen kasten öldürme, kasten yaralama, tehdit, işkence, eziyet suçlarında cezalar artırılmıştır. Değişiklik ile ısrarlı takip fiilleri müstakil suç olarak düzenlenerek katalog suçların kapsamı genişletilmiş ve şiddet mağduru kadınlar için ücretsiz avukat görevlendirilmesi sağlanmıştır.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesinin devlet politikası haline getirilmesini vurgulayan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele” konulu 2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 25.11.2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Eylem Planları

Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2018-2023): Kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılımlarının güçlendirilmesi; hak, fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmalarının sağlanması; kadın-erkek fırsat eşitliğinin tüm ana plan ve politikalara yansıtılması amacıyla 2018-2023 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” ile kamu kurum ve kuruluşlarına,

yerel yönetimlere, üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre çeşitli görev ve sorumluluklar verilmiş olup yıllık periyotlarla izlemesi gerçekleştirilmiştir.

Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028):

2018-2023 yıllarını kapsayan Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planının tamamlanmış olması nedeniyle yeni Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri alınarak kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlanmıştır.

Yeni Eylem Planının temel politika eksenleri; Eğitim, Sağlık, Ekonomi, Liderlik ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım, Çevre ve İklim Değişikliği olarak planlanmıştır. Hazırlık çalışmaları kapsamında 13 Haziran ve 7 Kasım 2023 tarihlerinde ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile hazırlık ve istişare toplantıları gerçekleştirilmiş olup 2024 yılında eylem planının yürürlüğe konulması hedeflenmektedir.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025): Kadına yönelik şiddetle mücadele yol haritasını belirleyen ve temel politika önceliklerini ortaya koyan Kadına Yönelik Şiddet Ulusal Eylem Planları 2007 yılından beri düzenli olarak hazırlanmakta ve kararlılıkla uygulanmaktadır.

Bu kapsamda 2021-2025 dönemini kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planında Şiddete Sıfır Tolerans İlkesi ve Kadına Yönelik Her Türlü Şiddeti Önleme amacıyla yeni dönemin şiddetle mücadele yol haritası için,

- Adalet Erişim ve Mevzuat
- Politika ve Koordinasyon
- Koruyucu Önleyici Hizmetler
- Toplumsal Farkındalık
- Veri ve İstatistik

olmak üzere 5 ana hedef altında 227 faaliyet belirlenmiştir.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2023 Yılı Faaliyet Planı: Bakanlığımız koordinesinde İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, MEB ve Diyanet İşleri Başkanlığının katkı ve katılımları ile hazırlanmış olup 2023 yılında kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler belirlenmiştir. Plan; 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Gününde kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2023 Yılı Faaliyet Planının uygulanmasının izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik, ilgili taraf temsilcilerinin katılımıyla 2 Mayıs, 28 Eylül ve 21 Aralık 2023 tarihlerinde 2023 yılı Faaliyet Planı İzleme Toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2024 Yılı Faaliyet Planı: 2024 Yılı Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Faaliyet Planı 25 Kasım 2023 Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Gününde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planları: KSGM koordinasyonunda, 2017 yılı sonu itibarıyla; erken yaşta ve zorla evliliklerin yüksek oranda görüldüğü illerimizde (Ağrı, Aksaray, Antalya, Bitlis, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Iğdır, İzmir, Kahramanmaraş, Kars, Kilis, Mardin, Muş, Nevşehir, Niğde, Şanlıurfa, Van, Yozgat) Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planları yürürlüğe konulmuştur.

Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planı olmayan illerden koruyucu önleyici faaliyetler kapsamında 2023 yılında Adana, Adıyaman, Elazığ, Malatya

ve Osmaniye illeri tarafından hazırlanan il eylem planlarıyla Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planı sayısı 28'e yükselmiştir.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları: Kadına yönelik şiddetle mücadele önceliklerinin belirlenmesi, ihtiyaçların tespit edilmesi ve bu kapsamda bütüncül politikaların oluşturulması ve uygulanması önem arz etmektedir. Ulusal düzeyde yapılan plan ve programların yerelde uygulanmasının sağlanması, izleme ve takibinin yapılması amacıyla ise 2016 yılından bu yana yerelde de il eylem planları hazırlanmaktadır. Ulusal eylem planı ve il eylem planları, kadına yönelik şiddetle mücadelede merkez ve taşradaki tüm taraflara bir yol haritası sunmaktadır.

IV. Ulusal Eylem Planı doğrultusunda 2022-2025 yıllarını kapsayan İl Eylem Planları 81 ilde hazırlanarak yürürlüğe girmiştir. İl eylem planlarının uygulamasına yönelik izleme çalışmaları yıllık iş takvimi/faaliyet planları ile yürütülmektedir.

Ulusal ve Yerel Düzeyde İzleme Çalışmaları

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların düzenli olarak izlenmesi son derece önemlidir.

Ulusal Düzeyde İzleme Çalışması: Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla kadına yönelik şiddetle mücadeleye yönelik yürütülen çalışmalar ve yaşanan sorunlar kapsamında bilgi ve deneyim paylaşımında bulunmak amacıyla 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesiyle kurulan Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi KSGM koordinasyonunda 2006 yılından itibaren düzenli olarak toplanmıştır.

Komitenin adı 2023/16 sayılı Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu olarak yeniden teşekkül ettirilmiştir.

Yerel Düzeyde İzleme Çalışması: Koordinasyon görevinin yerel düzeyde etkin biçimde gerçekleştirilmesi amacıyla; 81 ilimizde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu oluşturulmuştur. Vali başkanlığında, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla 3 ayda bir toplanan Komisyon toplantı raporlarını KSGM'ye iletmektedir.

Protokoller

Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İş Birliği Protokolü: Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve görünürlüklerinin artırılması hedefine yönelik olarak Tarım ve Orman Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı ve Bakanlığımız iş birliğinde Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İş Birliği Protokolü 30 Ekim 2018 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu Protokol, 6 Eylül 2023 tarihinde 5 yıl süre ile yenilenmiştir.

Protokolün yerelde uygulanabilirliğini sağlamak ve uygulayıcılara rehberlik etmek amacıyla Bakanlıkların İl Müdürlükleri için Uygulama Esasları oluşturulmuş ve 81 il ile paylaşılmıştır. Bu kapsamda, il müdürlüklerimiz koordinasyonunda 2023 yılı içinde gerçekleştirilen 26 çalıştay, eğitim ve bilgilendirme toplantıları ile 821 kişiye ulaşılmıştır.

Kadının Güçlenmesi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Protokolü: 22 Ocak 2019 tarihinde, Bakanlığımız ile MSB arasında Kadının Güçlenmesi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi, İş Birliği ve Eş Güdümün Artırılmasına Dair Protokol imzalanmıştır. Protokol kapsamındaki

çalışmalar planlanan programlar dâhilinde devam etmektedir.

6284 Sayılı Kanun Kapsamındaki Tedbir Kararlarına Dair Veri Entegrasyonuna İlişkin İş Birliği Protokolü:

6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararlarının Bakanlığımız elektronik bilgi yönetim sistemi olan ABS'ye iletilmesi amacıyla Bakanlığımız ve Adalet Bakanlığı arasında Veri Erişim, Paylaşım ve Kullanım Esaslarına Dair Protokol 2012 yılında imzalanmıştır. Veri paylaşımına yönelik teknik çalışmalar tamamlanmış olup veri akışı aktif olarak devam etmektedir.

Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Olayları Kayıt ve Risk Değerlendirme Formuna Dair Veri Entegrasyonuna İlişkin İş Birliği Protokolü:

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında sunulan hizmetlerde kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, iş birliği ve eş güdümün artırılması amacıyla Bakanlığımız ve EGM arasında 2017 yılında, Bakanlığımız ve Jandarma Genel Komutanlığı arasında 2019 yılında veri paylaşım protokolleri imzalanmıştır. Veri paylaşımına yönelik teknik çalışmalar tamamlanmış olup veri akışı aktif olarak devam etmektedir.

6284 Sayılı Kanun Kapsamındaki Gizlilik Kararlarına Dair Veri Entegrasyonuna İlişkin İş Birliği Protokolü:

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planında yer alan “6284 sayılı Kanun kapsamında verilen gizlilik kararlarının ilgili kurum ve kuruluşlara elektronik ortamda iletilmesi sağlanacaktır.” alt hedefi çerçevesinde, 6284 sayılı Kanun kapsamında şiddet mağduru ve/veya yakınları hakkında verilen gizlilik kararlarının, Bakanlığımız elektronik bilgi yönetim sistemi olan ABS üzerinden, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) merkezi veri tabanına elektronik olarak işlenmesini sağlamak üzere gerekli usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı Arasında Veri Entegrasyonuna İlişkin İş Birliği Protokolü Ekim 2022’de imzalanmıştır. Veri paylaşımına yönelik teknik çalışmalar sürdürülmektedir.

1.10. Kadının Toplumsal Statüsünün Geliştirilmesi ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması

Tablo 22: Kadının Toplumsal Statüsünün Geliştirilmesi ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
KADININ GÜÇLENMESİ	KADININ TOPLUMSAL STATÜSÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ VE FIRSAT EŞİTLİĞİNİN SAĞLANMASI	1.10.1 Kadınlara Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 70'inci maddesi kapsamında, başta eğitim, istihdam, sağlık, karar alma mekanizmalarına katılım ve medya olmak üzere kadınların hayatın tüm alanlarında hak, fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmalarının sağlanması ve kadına yönelik şiddetle mücadele edilmesi amacıyla plan, program, proje, eğitim ve araştırma faaliyetleri ile farkındalık çalışmalarının yürütülmesi, uluslararası çalışmaların takibi ve koordinasyonu ile ilgili tüm süreçlerin izleme ve değerlendirmesi faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

1.10.1. Kadınlara Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu

Projeler ve Araştırmalar

Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi: Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, görünürlüklerinin artırılması ve yaygınlaştırılmaları hedefi ile Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi Tarım ve Orman Bakanlığı/Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı iş birliğinde yürütülmektedir. Proje uygulama dönemi 15 Eylül 2021 tarihi itibarıyla başlamıştır. 14 Aralık 2021 tarihinde ise Kadın Kooperatifleri Çalışma Grupları İstişare Toplantısı ve Proje Açılış Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

30 ay sürmesi planlanan ve hiç kooperatif bulunmayan iller ile en az bir kooperatif bulunan iller olmak üzere toplam 30 ilin (İstanbul, Kırklareli, Çanakkale, İzmir, Muğla, Afyonkarahisar, Bursa, Kocaeli, Ankara, Konya, Antalya, Adana, Hatay, Aksaray, Sivas, Karabük, Sinop, Çorum, Artvin, Erzurum, Kars, Malatya, Van, Gaziantep, Diyarbakır, Mardin, Bitlis, Batman, Isparta ve Eskişehir) belirlendiği Proje kapsamında; kooperatif kurma, kooperatiflere ortak olma potansiyeli bulunan kadınlar ile hâlihazırda bu çalışmaların içinde yer alan kadın ve erkeklere yönelik bilgilendirme, farkındalık artırma, iş birliği geliştirmeye ilişkin çalışmalar yürütülecek olup kadın kooperatifleri bu yöndeki çalışmalarla teşvik edilecektir.

Proje; Hedef Gruba Yönelik Hizmetler ve Eğitimler, Kurumsal Kapasite Geliştirme, Farkındalık Artırma, Bilimsel ve Teknik Çalışmalar, Koordinasyon ve İş birliği olmak üzere 5 Bileşen ve 20 ana faaliyetten oluşmaktadır.

2023 yılında Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi kapsamında;

- Adana, Gaziantep, Çorum, Kırklareli, Eskişehir, Isparta, Sivas, Kocaeli ve Bursa, Afyonkarahisar, Konya, Çanakkale, Sinop, Batman, İstanbul, Van, Bitlis, Karabük, Antalya, Muğla, Ankara ve Hatay illerinde kooperatif ortağı kadınlara, kooperatif ortağı erkeklere ve kooperatif ortağı olmak isteyen kadınlara yönelik eğitimler ile toplam 3.240 kişiye ulaşılmıştır.
- İstanbul, Kırklareli, Çanakkale, İzmir, Muğla, Afyonkarahisar, Bursa, Kocaeli, Ankara, Konya, Antalya,

Adana, Sinop, Erzurum, Kars, Malatya, Van, Gaziantep, Diyarbakır ve Eskişehir illerimizde n kooperatiflerine ürün geliştirme, gıda güvenliği gibi konularda danışmanlık hizmeti verilerek 944 kişiye ulaşılmıştır.

- Proje illerimizdeki koordinasyon ve iş birliğini artırmak amacıyla bugüne kadar; Bursa, Malatya, Muğla, Antalya, Diyarbakır, Konya, Eskişehir, Karabük, Sinop, Kocaeli, Çanakkale, Batman, Afyonkarahisar, Erzurum, Mardin, Kars, Sivas, Aksaray, Kırklareli, Artvin, Van, Bitlis, Hatay ve Gaziantep illerinde Yerel Paydaş Toplantıları düzenlenmiş ve bu toplantılarla 860 kişiye ulaşılmıştır.
- Ankara, Erzurum, Antalya, Bursa, İzmir, Gaziantep, Kocaeli, Adana ve Diyarbakır illerinde kadın kooperatiflerinin iş birliği ağı kurması amacıyla yerel yönetimler, özel sektör, e-ticaret temsilcileri ve kadın kooperatifleri temsilcilerinin bir araya geldiği Pazarlama Ağı Geliştirme Toplantısı etkinliği gerçekleştirilmiştir. Söz konusu etkinlikler ile 586 kişiye ulaşılmıştır.
- Diyarbakır, Antalya, Bursa, Erzurum, Karabük ve Adana illerinde çevre illerinde çevre illeri de kapsayacak şekilde ilgili kamu kurumları, üniversiteler ve STK'lara kapasite geliştirmeye yönelik Kadın ve Kooperatifleşme Eğitim Programı düzenlenmiştir. Programlardan 309 kişi faydalanmıştır.
- Ankara, Konya, Eskişehir, Kocaeli, Erzurum, Mardin, Bursa, Antalya, İzmir, Adana illerinde kadın kooperatifi ortakları ile proje paydaşlarının da yer aldığı Deneyim Paylaşımı Toplantısı ve Ziyaretleri etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinliklere 154 kişi katılım sağlamıştır.
- Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde görev alan toplam 25 personele yönelik eğitici eğitimleri Ankara'da gerçekleştirilmiştir.
- Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü personeli ve Bakanlığın ilgili diğer birimlerinde görevli personele yönelik Ankara'da gerçekleştirilen Kooperatifleşme ve Kadınların Güçlendirilmesi konularında üç eğitim programına toplam 106 kişi katılım sağlamıştır.
- Başarılı kadın kooperatiflerinin deneyimlerini paylaşmak ve ilgili kurumlarla bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla kadın kooperatifleri, faydalanıcı ve eş faydalanıcı kurumların il müdürlükleri ile merkez teşkilatından personelin katılımıyla yurt dışında İspanya, Portekiz ve Fransa çalışma ziyaretleri düzenlenmiştir.

Türkiye’de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçelemenin Uygulanması Projesi: Bakanlığımızın ana yararlanıcı, SBB’nin eş yararlanıcı olduğu Proje’nin uygulayıcı ortağı UN Women olup Projenin paydaşları arasında TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu da yer almaktadır.

Proje ile Türkiye’de kadın-erkek eşitliğine duyarlı planlama ve bütçelemenin sistematik ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesi yoluyla kadınları ve kadın-erkek eşitliğini daha da güçlendirmek amaçlanmıştır.

2023 yılında Türkiye’de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Projesi kapsamında;

- 25 Ocak 2023 tarihinde Projenin Danışma Kurulu ve Yönlendirme Komitesi toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 2022 yılında merkezi düzeyde hazırlanan kadın-erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme analiz raporları ile ilgili olarak 08 Mayıs 2023 tarihinde Avrupa Birliği Başkanlığı, 11 Mayıs 2023 tarihinde İŞKUR ve 26 Mayıs 2023 tarihinde ÇHGM ile bir araya gelinmiş, raporlar tanıtılmış ve anılan kurumların programlarında ve faaliyetlerinde kadın-erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme açısından atılabilecek adımlar hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur.
- 5-9 Haziran 2023 tarihlerinde ise pilot belediyelerden seçilen program ve faaliyetlerin kadın-erkek eşitliği perspektifinden analiz edilmesi çalışmaları için Edirne, Gaziantep, Kocaeli ve Eskişehir’de

tanışma ve savunuculuk ziyaretleri gerçekleştirilmiş olup 14-15 Haziran 2023 tarihlerinde / la Pilot Belediyelerde Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Bütçeleme Analizi Başlangıç Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.

- Proje kapsamında oluşturulan çevrim içi eğitim platformu kamuoyunun kullanımına sunulmuştur.
- Başlangıç çalıştayının ardından pilot belediyelerde analiz ekipleriyle, seçilen programların kadın-erkek eşitliğine duyarlı analizi kapsamında toplanan ikincil verilerin detayları ve ön bulgulara odaklanan 7 çevrim içi toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 19 Temmuz 2023 tarihinde Projenin 5. Yönlendirme Komitesi Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 14 Temmuz-22 Eylül 2023 tarihleri arasında düzenlenen Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Stratejik Planlama Seminerleri ile 16 farklı Bakanlık ve kamu kurumundan stratejik planlama ekiplerinde yer alan 474 kamu görevlisine ulaşılmıştır.
- Türkiye’de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Strateji Belgesi ve Eylem Planı hazırlanmıştır.
- 2023 yılında gerçekleştirilen TBMM genel seçimleri akabinde yeniden oluşturulan Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyesi milletvekillerine yönelik 12 Kasım 2023 tarihinde Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Semineri gerçekleştirilmiştir.
- 13-25 Ekim 2023 tarihleri arasında Eskişehir, Gaziantep, Kocaeli ve Edirne’de gerçekleştirilen toplantılarda pilot belediyeler tarafından yürütülen ve seçilen hizmetin kadın-erkek eşitliğine duyarlı hale getirilmesi için yerel paydaşların katılımı sağlanarak istişare yapılmış ve analiz raporuna ilişkin öneriler geliştirilmiştir.
- Ayrıca toplantılar ile yereldeki temsilcilerle Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Bütçeleme (KEEDB) ve KEEDB analizinin benimsemesi de sağlanmıştır. Kasım ve Aralık ayında ise Pilot Belediyelerde Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Bütçeleme Analizinin Sonuç Paylaşım Toplantısı ile Yol Haritası Geliştirme Çalıştayı düzenlenmiştir. Söz konusu etkinliklerde analizde tespit edilen bulgular paylaşılmış, öneriler gözden geçirilmiş ve ilerleyen dönemde atılabilecek adımlar istişare edilmiştir. Yol Haritası Geliştirme Çalıştayında belediyenin kurumsal ihtiyaçları, gerekli mekanizmalar, ana aktörler ve kadın-erkek eşitliğine duyarlı bütçeleme uygulamasına yönelik sorumluluklar hakkında istişareler sağlanmıştır.
- 21 Aralık 2023 tarihinde pilot belediyelerde gerçekleştirilen analiz sonuçlarını merkezi düzeyde kamu kurum ve kuruluşlarından temsilciler ile paylaşmak üzere Ulusal Deneyim Paylaşım Toplantısı düzenlenmiştir.

Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi: Bakanlığımız ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş birliğinde, BM Kalkınma Programı (UNDP) ve Sabancı Vakfı tarafından Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi yürütülmektedir. Proje, 3 Aralık 2021 tarihinde başlamış olup 3 yıl sürecektir. Projenin amacı, NEET (ne eğitimde ne istihdamda olan) grubundaki genç kadınların sorunlarını ve ihtiyaçlarını daha görünür hale getirmek, yerel ve ulusal gündemdeki yerlerini pekiştirmek ve bu sorunların belirlenmesi ve ihtiyaçların karşılanması için mekanizmalar oluşturmaktır.

Projenin hedef grubu; seçilen pilot illerdeki 18-24 yaş grubu öncelikli olmak üzere, 18-29 yaş arası NEET kadınlar olacaktır. Projenin pilot illeri; Adana, Ankara, Bursa, Diyarbakır, Erzurum İstanbul, İzmir, Konya, Mardin, Trabzon ve Van olmak üzere 11 il olup 2022 yılında faaliyetler Diyarbakır, İzmir ve Adana’da gerçekleştirilmiştir.

2023 yılında Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi kapsamında;

- 2023 yılı ilk çeyreğinde; Proje pilot illeri Adana, Diyarbakır ve İzmir'de NEET 18-29 yaş arası genç kadınlara yönelik kapasite geliştirme ve farkındalık eğitimleri ile mesleki beceri eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle kadınlar, gençler ve ne eğitimde ne istihdamda olan kesimler odakta olmak üzere Türkiye'nin tüm bölgelerinden kamu, yerel, sivil, gönüllü vb. kurumsal kanallar üzerinden depremin yarattığı yıkıma dair sosyal hizmet alanında çalışan tüm ekiplerin katılımına yönelik Travma Bilgilendirme Webinarı gerçekleştirilmiştir.
- 2023 yılı ikinci çeyreğinde; Proje pilot illeri Adana, Diyarbakır ve İzmir'de ne eğitimde ne istihdamda yer alan 18-29 yaş arasındaki genç kadınlara yönelik kapasite geliştirme ve farkındalık eğitimleri ile mesleki beceri eğitimleri gerçekleştirilmeye devam etmiştir. Mentorluk Programı kapsamında mentor ve menti başvuruları alınmış olup mentor ve menti eşleştirmeleri yapılmış ve çevrim içi olarak mentor desteği başlamıştır.
- 2023 yılı üçüncü çeyreğinde; Proje pilot illeri Adana, Diyarbakır ve İzmir'de ne eğitimde ne istihdamda yer alan 18-29 yaş arasındaki genç kadınlara yönelik kapasite geliştirme ve farkındalık eğitimleri ile mesleki beceri eğitimleri gerçekleştirilmeye devam etmiştir. Mentorluk Programı kapsamında çevrim içi olarak mentor desteğine devam edilmiştir. Ayrıca, yaşanan deprem felaketinden doğrudan etkilenen 18-29 yaş arası NEET kadınlarla birlikte Genel Travma Bilgilendirmesi Grup Çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalara katılan ve daha ağır travma yaşayanlara yönelik Travma Deneyim Paylaşım Grup Çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Hibe Programına projenin pilot illerinin yanı sıra Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen ve afet bölgesi ilan edilen 11 ilden de başvurular alınmıştır. Hibe Programına; dernekler, vakıflar, kooperatifler, sanayi ve ticaret odaları, diğer meslek örgütleri ve belediyelerden tarafından yapılan başvurular kabul edilmiştir. Hibe Programına 185 proje başvurusu yapılmış olup yapılan değerlendirmeler sonucunda 7 proje hibe desteğine hak kazanmıştır.
- 2023 yılı dördüncü çeyreğinde; Proje pilot illeri Adana, Diyarbakır ve İzmir'de ne eğitimde ne istihdamda yer alan 18-29 yaş arasındaki genç kadınlara yönelik kapasite geliştirme ve farkındalık eğitimleri ile mesleki beceri eğitimleri gerçekleştirilmeye devam etmiştir. Mentorluk Programı kapsamında çevrim içi olarak mentor desteğine devam edilmiştir. Hibe programı kapsamında desteklenen projeler faaliyetlerine başlamıştır.

Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi: Bakanlığımız ve Limak Vakfı iş birliğinde Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi yürütülmektedir. Proje ile mühendis olmak isteyen kız öğrencileri her alanda desteklenerek, mesleğin örnekleri haline gelebilmeleri amaçlanmıştır. Proje 2016 yılında başlamış olup ilk fazı 2021 tarihi itibarıyla sona ermiştir. İki yıl sürecek olan (2022-2024) Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi Faz II kapsamında çalışmalar ise devam etmektedir.

Proje, üniversitede eğitim gören kız öğrencileri için üniversite programı; lise öğrencileri için lise programı olmak üzere farklı programlardan oluşmaktadır.

2023 yılında Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi kapsamında;

- Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi üniversite programı kapsamında 2023-2024 yılı için 311 kız mühendislik öğrencisi, burs imkânı ile birlikte; staj ve istihdam imkânı, İngilizce dil eğitimi, Dönüştürücü Teknolojilerde Liderlik ve İnovasyon Eğitim Programı sertifika programı eğitimleri ile mentorluk-koçluk desteğinden faydalanmaktadır.
- Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen ve desteğe ihtiyaç duyan 71 kız öğrenci Nisan 2023'ten itibaren proje desteklerinden faydalanmaya başlamıştır. Bununla birlikte, projeye dâhil olan kız öğrencilere ihtiyaç duymaları halinde psikososyal destek verilmiştir.

- Haziran 2023’de Türkiye’nin Mühendis Kızları öğrencilerine 21. yüzyıl yetkinliklerini kazanma amacıyla, Teknoloji Odağında Sürdürülebilir Liderlik sertifika programı çerçevesinde aldıkları eğitimleri pratiğe dökebilecekleri bir Ideathon gerçekleştirilmiştir.
- Kasım 2023’de 2023-2024 dönemi için üniversite programından faydalanmak üzere 93 yeni kız öğrencinin seçimi gerçekleştirilmiştir.
- 214 kız öğrenciye istihdam imkanı sağlanmıştır.
- Projenin Lise Programı kapsamında, sosyal medya üzerinden rol model videoları yayınlanmış ve diğer etkinlikler çevrim içi platformlarda gerçekleştirilmiştir.

Kadın Konukevlerinden Hizmet Alan Şiddet Mağduru Kadınların Beraberindeki Çocuklarının Psikososyal Gelişimlerinin Desteklenmesi ve Yaşadıkları Travmalara Etkin Müdahale Edilebilmesi Amacıyla Personele Yönelik Psikososyal Destek Rehberinin Hazırlanması: Kadın Konukevlerinden Hizmet Alan Şiddet Mağduru Kadınların Beraberindeki Çocuklarının Desteklenmesi amacıyla hazırlanan Rehber ile kadın konukevlerinde hizmet alan şiddet mağduru veya şiddete tanıklık etmiş çocukların gelişimlerinin desteklenmesi amaçlanmıştır.

2023 yılı içerisinde söz konusu rehberin, meslek elemanlarının faydalanması amacıyla il müdürlükleri, Bakanlığımız ile belediyelere bağlı kadın konukevleri ve ŞÖNİM’lere dağıtımı yapılmıştır.

Kahramanmaraş Merkezli Depremlerden Etkilenen Bölgede Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi Projesi: IPA-II kapsamında Depremden Etkilenen Bölgede Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi Projesi KSGM koordinasyonu ve UN Women iş birliğiyle Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığına iletilmiş olup değerlendirilme aşamasındadır. Proje ile deprem bölgesi ve bu bölgeden yoğun göç alan illerde 4 kadın konukevi (Hatay, Adıyaman, Kocaeli ve İstanbul) inşaatı ve tefrişi, ihtiyaç duyulan 15 kuruluştaki bina güçlendirme, bakım-onarım ve tadilat gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik bütçe tahsis edilmesi öngörülerek depremden etkilenen bölgelerde önleyici/koruyucu hizmetlerin kalitesinin artırılması amaçlanmıştır. Projede aynı zamanda kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve koruyucu hizmet kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

2023 yılında bu kapsamda Kocaeli ve İstanbul illerine saha ziyareti gerçekleştirilerek inşaatı planlanan kadın konukevi arsalarının yerinde incelemesi gerçekleştirilmiştir.

Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psiko-Sosyal Destek Hizmetlerinin Modellenmesi Projesi: Kadına yönelik şiddetle etkin mücadele için şiddet vakasının bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasını teminen; proje kapsamında şiddet faillerine yönelik sosyal hizmet modeli oluşturulması amaçlanmaktadır. SBB tarafından onaylanan projenin hazırlık çalışmaları 2022-2023 döneminde gerçekleştirilmiş olup 2024 döneminde uygulama faaliyetlerinin yürütülmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda şiddet uygulayanlara sunulacak destek hizmetlerine ilişkin uluslararası literatür taraması yapılması, alanda hizmet sunanlara yönelik bir nitel araştırma yürütülmesi ile ihtiyaç analizi gerçekleştirilmesi ardından iş süreçleri ve kurumsal sorumlulukların belirlendiği modüller, rehabilitasyona yönelik destek ve müdahale programları, kılavuz ve rehber gibi basılı materyallerin oluşturulması planlanmaktadır.

Önleme, Müdahale ve Politika Boyutlarıyla Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ve Covid-19 Salgınlarının Etkileri Araştırması: Kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin önleme, müdahale ve politika süreçlerinin genel kamuoyu, mücadelede yer alan uzmanlar, şiddet mağdurları ve şiddet uygulayanlar gözünden değerlendirilmesi ve Covid-19 salgının bu süreçlere etkilerinin gözlemlenmesi ile il ve bölge düzeyinde risk

haritalarının oluşturulması amacıyla Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi iş birliğinde gerçekleştirilen Araştırma Projesinin nihai ürünleri değerlendirilmiş ve 30 Ocak 2023 itibarıyla Proje tamamlanmıştır.

“Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması (2024)” Projesi: Bakanlığımız ana hizmet birimlerinden KSGM tarafından ulusal ölçekli nüfus temelli periyodik saha araştırmaları serisi olan Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırmaları yürütülmektedir.

2008 ve 2014 yıllarında gerçekleştirilen araştırmaların üçüncüsünün ön hazırlıkları 2023 yılında tamamlanmış olup 2024 yılında uygulanması planlanmıştır.

Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları

- KSGM koordinesinde 81 il müdürlüğü, ŞÖNİM ve SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları tarafından kadına yönelik şiddetle mücadele ile ilgili farklı kesimlere yönelik farkındalık faaliyetleri (eğitim, seminer, konferans) kapsamında 2023 yılında 43.002 kamu personeli, 78.190 vatandaş, 3.443 muhtar, 17.257 üniversite öğrencisi, 24.430 er-erbaş ve Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) personeli, 32.928 jandarma ve kolluk personeli olmak üzere toplam 199.250 kişiye ulaşılmıştır.
- Koruyucu önleyici faaliyetler kapsamında erken yaşta ve zorla evliliklerle mücadeleye ilişkin farkındalık çalışmaları ile başta afetlerden etkilenen vatandaşlar olmak üzere 170.000 kişiye ulaşılmıştır.
- 1-31 Ekim Meme Kanseri Bilinçlendirme ve Farkındalık Ayı kapsamında Bakanlığımıza bağlı Kadın Konukevleri ile ŞÖNİM’lerden hizmet alan kadınların meme kanseri ve erken teşhisin önemine ilişkin bilinç ve farkındalık düzeylerini artırmak amacıyla sağlık personeli tarafından konuya ilişkin eğitimler düzenlenmiştir. 2023 yılında kadın konukevlerinden hizmet alan 1.377 kadına eğitim verilmiş olup, 287 kadın meme taramasından geçirilmiştir.
- Tütün Kontrolü Strateji Belgesi ve Eylem Planı faaliyetleri kapsamında KSGM tarafından 2023 yılında, ÇATOM personeli ve kadın kursiyerlerimize yönelik olarak Kilis’te 100, Şanlıurfa’da 178, Batman’da 720, Siirt’te 131, Adıyaman’da 154, Diyarbakır’da 66, ve Şırnak’ta 167 kadın olmak üzere toplam 1.516 kadına farkındalık eğitimi verilmiştir.
- Kadın konukevlerinde çocukla görevli 144 mesleki personele yönelik olarak 21-22-28-29 Mart 2023 tarihlerinde 4 farklı grup ile çevrim içi ortamda Kadın Konukevlerinde Çocuklara Yönelik Psikososyal Destek Çalışmaları Rehberine ilişkin tanıtım ve eğitim toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlığımız ile UNHCR iş birliğinde 10-12 Nisan 2023 tarihleri arasında Kadın Konukevi ve ŞÖNİM’lerde görevli toplam 98 meslek elemanına Çözüm Odaklı Terapi Eğitimi düzenlenmiştir.
- 2 Mayıs 2023 tarihinde RTÜK’te görevli uzman ve uzman yardımcılara yönelik Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği, Kadının Güçlenmesi ve Medyada Kadın Temsili eğitimi verilmiştir.
- 29 Mayıs ve 1 Haziran 2023 tarihlerinde JSKA tarafından düzenlenen Uluslararası Jandarmalar ve Askeri Statülü Kolluk Kuvvetleri Birliği Sertifika Programına eğitici olarak destek verilmiş, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal ve Uluslararası Hukuki Düzenlemeler” konulu oturumlarda sunum gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlığımız ile UNHCR iş birliğinde 5-9 Haziran 2023 tarihleri arasında UNHCR İş Birliğiyle Görevlendirilen Personele Mülteci Korumaya Dair Eğitim gerçekleştirilmiştir. Söz konusu eğitime, Kadın Konukevi ve ŞÖNİM’lerde proje kapsamında görevlendirilen toplam 28 ilden 56 proje personeli katılım sağlamıştır.
- 21-23 Ağustos 2023 tarihlerinde KSGM ve UNICEF iş birliğinde Şiddet Mağdurlarının Adalet Erişiminin Kolaylaştırılması Eğitimi: Çocukların Adalet Eşit Erişimi Eğitimleri düzenlenmiştir.

- 11 deprem ilinde görev yapan depremzede personelimizin depremin etkilerinden korunmaları yönünde desteklenmeleri ve sağaltımlarının sağlanması amacıyla EMDR terapi desteği almaları için UN Women ile planlanan projeye 31.08.2023 tarihi itibarıyla başlanmıştır. Proje kapsamında depremzede personellerin ihtiyaçları doğrultusunda, sahada yüz yüze (20 personel), çevrim içi grup çalışması (20 personel) ve çevrim içi bireysel çalışmalar (40 personel) yapılarak EMDR terapi destekleri tamamlanmıştır.
- Bakanlığımız ile UNHCR iş birliğinde 25-29 Eylül 2023 tarihleri arasında EMDR 1. Düzey Temel Eğitimi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu eğitime Kadın Konukevi, ŞÖNİM ve SHM Kadın İrtibat Noktalarından toplam 96 meslek elemanı katılım sağlamıştır.
- Bakanlığımız ile UNHCR iş birliğinde 28 Eylül 2023 tarihinde çevrim içi olarak Desteklenen Merkezlerin Müdürlerine Yönelik Çalıştay gerçekleştirilmiştir. Söz konusu eğitime, Kadın Konukevi ve ŞÖNİM Müdürleri olmak üzere toplam 50 kişi katılım sağlamıştır.
- 18-22 Eylül 25-29 Eylül 2023 tarihlerinde Bakanlığımız ile MSB arasında imzalanan Kadının Güçlenmesi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi, İş Birliği ve Eşgüdümün Artırılmasına Dair Protokol kapsamında TSK'nın farklı iller ve kuvvet komutanlıklarındaki RAM birimlerinde görevli 150 sivil ve askeri personele yönelik Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele Eğitici Eğitimi programı gerçekleştirilmiştir.
- JSGA'nın 27 Eylül-4 Ekim 2023 tarihleri arasında düzenlediği Çocuk Suçlarının ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Kursu programı kapsamında Kadın-Erkek Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi eğitimi verilmiş, bu kapsamda 60 jandarma personeline ulaşılmıştır.
- MSB ile Bakanlığımız arasında imzalanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi, İşbirliği ve Eşgüdümün Artırılmasına Dair Protokol kapsamında 18-29 Eylül 2023 tarihleri arasında Çocuk Suçlarının ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Kurs Programı kapsamında 145 MSB personeline Kadının Güçlenmesi ve Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Eğitimi verilmiştir.
- 16 ve 17 Ekim 2023 tarihlerinde KSGM ve UN Women iş birliğinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Haklar ve Kadınların Adalete Erişimi Eğitimi düzenlenmiştir.
- Türk Kadınlarının Seçme ve Seçilme Hakkını Elde Etmelerinin 89'uncu Yıl Dönümü kapsamında 5 Aralık 2023 tarihinde Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ Başkanlığında, milletvekilleri, bürokratlar, kadın rektörler, yerel yönetim, kadın muhtarlar ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve Bakanlığımız üst yöneticileri ve çalışanlarından oluşan yaklaşık 800 kişilik bir heyetle Anıtkabir ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Uzaktan Eğitim Çalışmaları

- Kadın konukevlerinden hizmet alan kadınların Finansal Okuryazarlık ve Bilişim Teknolojileri Alanında Güçlenmesi Eğitimleri planlanmış ve Finansal Okuryazarlık, Ebeveyn ve Bilgi Güvenliği başlıkları altında eğitici eğitimleri düzenlenmiştir. Söz konusu eğitimlerin eğitici eğitimlerine, 81 ilin kadın konukevinde görev yapan kuruluş müdürleri ve meslek elemanlarından oluşan 235 kişi katılım sağlamıştır.
- 2023 yılında kuruluşlarımızdan hizmet alan 1.621 kadın söz konusu eğitimlere katılım sağlamıştır.
- Kadın konukevlerinden hizmet alan ve şiddete tanıklık etmiş çocukların içinde bulundukları travmatik yaşantıların etkilerinin azaltılması ve sağlıklı anne-çocuk ilişkisinin geliştirilmesine yönelik ihtiyaç doğrultusunda; KSGM ve MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile iş birliği çalışmalarına başlanmış olup Kadın Konukevlerinden Hizmet Alan Kadınların Ebeveynlik Becerisini Geliştirme Kurs Programı oluşturulmuştur. 2023 yılında 535 kadın programa katılım sağlamıştır.

- Kadın konukevlerinden hizmet alan kadınların ekonomik hayata katılımları konusunda ger gi ve becerileri kazanmaları, toplumsal ve ekonomik alanda güçlenmeleri, daha nitelikli işlerde yer almaları ve kendilerine yeterli hale gelmelerini desteklemek amacıyla İŞKUR ile iş birliği halinde 81 ilde Bakanlığımıza bağlı kadın konukevinde hizmet alan kadınlara yönelik “özgeçmiş hazırlama, mülakatlara hazırlık, beden dili ve iletişim” gibi konuları kapsayan iş kulübü eğitimlerinin her ay düzenli olarak verilmesi sağlanmıştır. Bu kapsamda 2023 yılında 774 kadın iş kulübü eğitimlerine katılım sağlamıştır.
- KSGM ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü iş birliğinde 2023 yılında kadın konukevlerinden hizmet alan 796 kadın Sıfır Atık Yönetimi Eğitimlerine katılım sağlamıştır.
- Şiddet ve bağımlılıkla mücadele çalışmaları kapsamında; Yeşilay Cemiyeti iş birliği ile 2023 yılında kadın konukevlerinden hizmet alan 456 kadın Bağımlılık Farkındalık Eğitimlerine katılım sağlamıştır.
- Kadın Konukevlerinden hizmet alan kadınlara yönelik AEP eğitimcileri tarafından AEP uygulanmaktadır. Programda yer alan “Aile Eğitimi ve İletişimi”, “Hukuk”, “İktisat”, “Medya” ve “Sağlık” alanlarındaki eğitimler, düzenli periyotlarla kadınların ve beraberindeki çocuklarının özel durumları ve ihtiyaçları da gözetilerek kadın konukevlerinde gerçekleştirilmektedir. 2023 yılında 1.077 kadın AEP Eğitimlerine katılım sağlamıştır.
- Diyanet İşleri Başkanlığı ile Bakanlığımız arasında düzenlenen protokol kapsamında; kadın konukevlerinden hizmet alanlara yönelik Dini Rehberlik Etkinlikleri düzenlenmektedir. Bu kapsamda 2021 yılında konukevlerinden hizmet alan 8.967 kişi, 2022 yılında 7.391 kişi, 2023 yılında 8.266 kişi olmak üzere toplam 24.624 kişi etkinliklere katılmıştır.
- Kadın konukevinden hizmet alan kadın ve beraberindeki çocukların teknoloji kullanımı ile birlikte internet ortamında karşılaşılabilecekleri riskler hakkında farkındalık oluşturmak ve risklerle baş etme becerilerini geliştirmek amacıyla düzenli periyotlarda BTK tarafından zoom üzerinden "Dijital Şiddet ve Siber Zorbalık" konularında hizmet alan kadınlara "Ebeveyn ve Aile Modülü", hizmet alan çocuklara da "Öğrenci Modülü" eğitimleri verilmektedir. Eğitimlere 2023 yılı Nisan ayında başlanmış olup yıl sonuna kadar toplam 13 eğitim yapılması planlanmıştır. Eğitimde; Dijital Dünyaya Bakış, Dijital İhtiyaçlar, Güvenli/Güvensiz İnternet Uzantıları, Sosyal Medya Ayak İzi, Risk Faktörleri/Riskli Uygulamalar, Siber Zorbalığa Maruz Kalan Çocuklarda Bazı Belirtiler, Dijital Şiddete Maruz Kalındığında Başvurulabilecek Mekanizmalar vb. konularda bilgilendirme yapılmaktadır. 2023 yılında 1.799 kadın ve 724 çocuk Dijital Şiddet ve Siber Zorbalık Eğitimlerine katılım sağlamıştır. 2024 yılında da düzenli periyotlarda eğitimlerin devam etmesi planlanmaktadır.
- 22 Mart 2023 tarihinde UNICEF iş birliği ile 11 deprem ilinin meslek ve destek personeline yönelik olarak psikolojik ilk yardım eğitimi yapılmıştır.
- 4-5 Nisan 2023 tarihleri arasında il müdürlükleri Kadın Hizmetleri Şubesi/Birimi, ŞÖNİM ve SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası meslek elemanlarına yönelik Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi iş birliği ile Aile İçi Şiddetle Mücadele Uygulayıcı Eğitimi gerçekleştirilmiştir. Eğitime 1.200 kişi katılım sağlamıştır.
- 31 Ağustos 2023-1 Eylül 2023 tarihleri arasında Ay Enstitü ve UN Women iş birliği ile Deprem bölgesinde görev yapan ŞÖNİM ve Kadın Konukevi personeline yönelik olarak psikoeğitim gerçekleştirilmiştir.
- 4 Ekim 2023 tarihinde kadın konukevi personellerine yönelik olarak düzenlenen Tütün, Alkol, Madde ve Davranışsal Bağımlılıklar Eğitimi çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir. Eğitimde; bağımlılık, bağımlılık yapıcı maddeler, bağımlılık tedavisi, bağımlılıkla mücadelede psikososyal destek sağlayan

Yeşilay Danışmanlık Merkezleri, Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönerge ile yer alan ve düzenlenmesi planlanan bağımlılık ile ilgili mevzuat hükümleri konularına yer verilmiştir. Eğitime 116 Kadın Konukevi personeli katılım sağlamıştır.

- 20 Aralık 2023 tarihinde çevrim içi olarak yapılan “Gizlilik Kararları ve ABS Entegrasyon Eğitimi”ne ŞÖNİM’lerde görev yapan idari, mesleki ve destek personeli olmak üzere toplam 200 personel katılım sağlamıştır. Bu konuyla ilgili olarak 28 Aralık 2023 tarihinde yapılan çevrim içi toplantıya BTGM ve ŞÖNİM personeli olmak üzere 150 personel katılım sağlanmıştır.

Çalıştay, Seminer ve Toplantılar

- 2023 yılında Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programları ve Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planında yer alan “kadınların finansal okuryazarlık konusunda bilgi ve farkındalıkları artırılacaktır” hedefi kapsamında; kadınların para yönetimi, gelir, harcama, birikim, varlık, borç, tasarruf, yatırım, yatırım araçları, bireysel emeklilik sistemi gibi konularda farkındalıklarının artırılması ayrıca kadınların ekonomik güçlenmesine yönelik destekler, teşvikler ve başvuru mekanizmalarına ilişkin bilgi verilmesi amacıyla il müdürlüklerimiz koordinasyonunda 12 ilde gerçekleştirilen Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri ile 5.263 kişiye ulaşılmıştır.
- Ocak-Mart 2023 döneminde; Amasya, Siirt, Bolu illerinde gerçekleştirilen seminerler ile 772 kişiye ulaşılmıştır.
- Nisan-Haziran 2023 döneminde; Nevşehir, Bingöl, Yalova illerinde gerçekleştirilen seminerler ile 1.020 kişiye ulaşılmıştır.
- Temmuz-Eylül 2023 döneminde; Kars, Kırıkkale, Hakkâri illerinde gerçekleştirilen seminerler ile 971 kişiye ulaşılmıştır.
- Ekim-Aralık döneminde; Burdur, Karaman, Karabük illerinde gerçekleştirilen seminerler ile 2.500 kişiye ulaşılmıştır.
- 20 Ocak 2023 tarihinde KKTC’de Kadın Kooperatifleri Buluşması Programı etkinliği gerçekleştirilmiştir.
- 12. Kalkınma Planı hazırlıkları kapsamında gerçekleştirilen Kadının Kalkınmadaki Rolü Özel İhtisas Komisyonu ikinci toplantılarına katkı ve katılım sağlanmıştır.
- 23 Ocak 2023 tarihinde Kadına yönelik Şiddetle Mücadele 2023 Yılı Faaliyet Planı Paydaş değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 10 Nisan 2023 tarihinde UN Women iş birliğinde İl Eylem Planı olmayan 5 ilde (Adana, Adıyaman, Elazığ, Malatya ve Osmaniye) yapılacak çalışmalar kapsamında toplantı gerçekleştirilmiştir.
- Türkiye Cumhuriyeti’nin 100. yılında Türk kadınının sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel ve sportif faaliyetlerde başarılarının ortaya koyulması, bu alanda etkili bir arşiv oluşturulması, fotoğraf sanatının desteklenmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından 100. Yılda Türk Kadını Fotoğraf Yarışması düzenlenmiştir. Yarışmaya 420 fotoğrafçı, 3 bin 59 kare fotoğrafla katılım sağlamıştır. Sergiye 38 fotoğraf değer görülmüştür. Serginin açılışı Esenboğa Havalimanında TAV Galeri Sergi alanında 10 Nisan 2023 tarihinde yapılmış olup açılış programına milletvekilleri, kamu kurum-kuruluşlarının temsilcileri, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan yaklaşık 200 kişi katılım sağlamıştır.
- 17 Nisan 2023 tarihinde UNFPA iş birliğinde deprem kapsamında sağlanacak tefrişat ve personel desteği ile ŞÖNİM ve kadın konukevi personeline verilecek eğitim konu başlıkları kapsamında toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 2 Mayıs 2023 tarihinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2023 Yılı Faaliyet Planı 1. İzleme Toplantısı çevrim içi şekilde düzenlenmiştir.

- 16 Mayıs 2023 tarihinde OECD Kalkınma Merkezi Sosyal Kuruluşlar ve Cinsiyet Eşitliği Endeksi (OECD Gender Equality Index) adı altında Zoom üzerinden 5'inci düzenlenilen çevrim içi toplantıya katılım sağlanmıştır.
- 23 Mayıs 2023 KKTC'de kadına yönelik şiddetle mücadele hizmetlerinin değerlendirilmesi ve Türkiye'deki sisteme ilişkin bilgi paylaşımının yapıldığı KKTC Eylem Planı-Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İstişare Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 31 Mayıs 2023 tarihinde Asyada İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı (CICA) – 'Towards Disaster Resilience Through Inclusive, Gender-Responsive and all of Society Approach' ve 'Disaster Prevention, Mitigation and Adaption Approaches, Strategies and Practices' konulu Online Etkinliğe katılım sağlanmıştır.
- Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028) hazırlık çalışmaları kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlardan 150 kişinin katılımı ile 13 Haziran 2023 tarihinde istişare toplantısı düzenlenmiştir.
- 4-5-6 Eylül 2023 tarihlerinde Ankara Kızılcahamam'da 28 ilimizdeki (Adana, Adıyaman, Afyonkarahisar, Ağrı, Aksaray, Antalya, Ardahan, Bitlis, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Hatay, Iğdır, İzmir, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kars, Kilis, Malatya, Mardin, Muş, Nevşehir, Niğde, Osmaniye, Siirt, Urfa, Van ve Yozgat) il müdürlüklerinde Kadın Hizmetleri Birimi, ŞÖNİM ve SHM'lerde görev yapan meslek elemanlarından oluşan 100 personelin katılımıyla Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planlarının Desteklenmesi Çalıştayı düzenlenmiştir.
- 13-15 Eylül 2023 tarihlerinde İçişleri Bakanlığı ve UN Women iş birliğinde gerçekleştirilen kadına yönelik şiddetle mücadele alanında politika ve yasal çerçeveleri, hizmet sunumunu ve etkili koordinasyonu güçlendirmek amacıyla 2023 yılı içerisinde deprem bölgesinde EGM ve Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde bulunan Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Birim personeli veya bu alanda görev yapmış personelin katılımıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Alanında Deneyim Paylaşımı ve Kapasite Güçlendirme Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 26 Eylül 2023 tarihinde Sayın Bakanımızın katılımı ile Türkiye Yüzyılı'nda Kadın Buluşmaları kapsamında siyasete yön veren Kadın Milletvekilleri ile İstişare Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 16 ve 17 Ekim 2023 tarihlerinde KSGM ve UN Women iş birliğinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Haklar ve Kadınların Adalet Erişimi Eğitimi düzenlenmiştir.
- 19 Ekim Muhtarlar Günü vesilesiyle kadın muhtarlardan oluşan bir heyet Sayın Bakanımızca kabul edilmiştir.
- Bakanlığımız ile UN Women iş birliğiyle 23-24-25 Ekim 2023 tarihlerinde, ihtisas kadın konukevlerinin bulunduğu 15 ildeki kadın hizmetlerinden sorumlu il müdür yardımcıları, kadın konukevi ve ŞÖNİM müdürleri ile meslek elemanlarının katılımıyla ilk defa İhtisaslaşmış Kadın Konukevleri Çalıştayı düzenlenmiştir.
- 7 Kasım 2023 tarihinde KSGM tarafından 200 davetlinin katılımı ile Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028) Hazırlık Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 7 Aralık 2023 tarihinde İçişleri Bakanlığı merkez teşkilatı ve bağlı birimlerinde görevli personele yönelik Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Farkındalık Eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- 21 Aralık 2023 tarihinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2023 Yılı Faaliyet Planı 3. İzleme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

1.11. Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetler

Tablo 23: Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetler Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

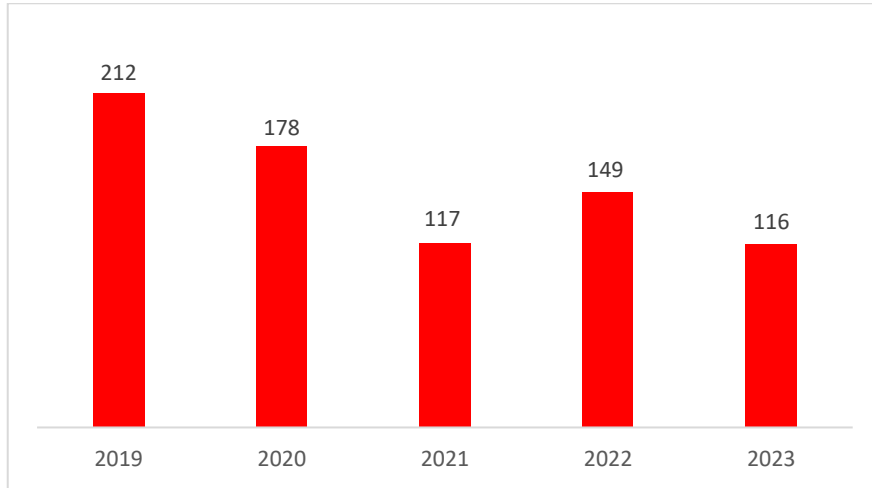
Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER	ŞEHİT YAKINI VE GAZİLERE YÖNELİK HİZMETLER	1.11.1 Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında şehit yakını ve gazilerimizin; haklarının iyileştirilmesi, istihdamının sağlanması, ücretsiz seyahat kartı verilmesi, psikososyal destek sağlanması, sosyal hizmet faaliyetlerinin düzenlenmesi, hukuki yardım ödemelerinin yapılması, Devlet Övünç Madalyası verilmesi iş ve işlemlerini yürütme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

1.11.1. Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetlerin Planlanması ve Koordinasyonu Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetler

Şehadet Haberinin Alınması ve Sonrasında Yapılan İşlemler

Bakanlığımız il müdürlükleri ve SHM'ler tarafından, şehadet haberinin alınmasını müteakip Şehit Bilgi Formu hazırlanarak ilk müdahale ve işlemlere ilişkin 12 saat içerisinde ŞYGGM'ye bilgi verilmektedir. Şehadet haberinin alınmasının ardından; il müdürlüklerimiz ve SHM'ler aracılığıyla, yas sürecinde şehit yakınlarımıza her türlü psikososyal destek sağlanarak şehit yakınlarına Devletin her an yanlarında olduğu hissettirilmekte ve sorunlarının çözümüne yönelik katkılarda bulunmaktadır. Şehadet haberinin alınmasına müteakip şehit yakınlarına hakları konusunda il müdürlükleri ve SHM yetkililerince ön bilgilendirme yapılmaktadır. Şehadet dosya sayılarına ilişkin bilgiler Grafik 6'da verilmiştir.

Grafik 6: Şehadet Dosya Sayısı

Bakanlığımıza Ulaşan (Bizzat veya Telefonla) Şehit Yakını, Gazi, Gazi Yakınlarına Sunulan Hizmetler

ŞYGGM hizmet alanına giren konularla ilgili ziyaretlerde bulunan ya da telefonla ulaşan şehit yakınları ve gazilerimizle özel olarak görüşülmekte, talepleri değerlendirilmekte, mevzuat doğrultusunda çözüm önerileri sunulurken gerekli yazışmalar yapılmaktadır. İhtiyaç duyulması halinde şehit/gazi ailesinin sosyal inceleme raporları hazırlanarak hizmet sunum modellerinden yararlandırılmaları sağlanmaktadır.

Şehit Gazi Bilgi Sistemi (Veri Tabanı)

Şehit yakınları ve gazilerimizin taleplerinin karşılanması ve sorunların çözümlerinin tespitine yönelik uygulanacak sosyal hizmet politikalarının belirlenmesi amacıyla Bakanlığımıza istihdam ve ücretsiz seyahat kartı başvurusunda bulunan şehit yakınları, gazilerimiz ve onların hak sahibi olan yakınlarının kişisel bilgilerinin yer aldığı bir veri tabanı bulunmaktadır.

Bu veri tabanı aracılığıyla, hizmetlerin yürütülebilmesi ve kurumlar arasında sağlıklı ve hızlı bilgi akışının sağlanmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir. Bu kapsamda MSB ve İçişleri Bakanlığı ile protokol imzalanmıştır. EGM tarafından resmi yazı ile Emniyet Hizmetleri Sınıfı mensubu şehit ve gaziler tarafımıza bildirilmektedir.

Şehit Gazi Bilgi Sisteminin istihdam ve ücretsiz seyahat kartı modüllerinin ABS'ye entegrasyonu tamamlanmış olup diğer modüllerin entegrasyon çalışmalarına başlanmıştır.

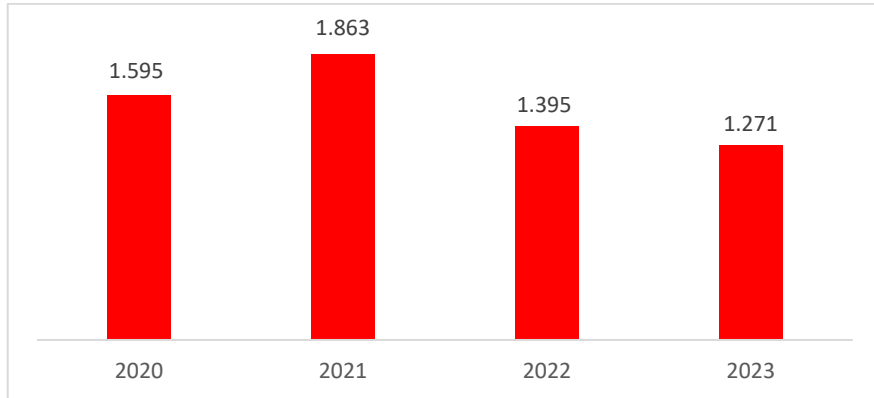
İstihdam Hizmeti

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun Ek 1'inci maddesi kapsamındaki şehit yakını, gazi, gazi yakını, sivil terör mağdurları ve yakınları, harp ve vazife malulleri ve yakınları, 15 Temmuz darbe girişiminde hayatını kaybedenlerin yakınları ile yaralananlar ve yakınlarının istihdamıyla ilgili iş ve işlemler ŞYGGM tarafından yürütülmektedir.

Bu kapsamda 2023 yılında 3713 sayılı Kanun'un Ek 1'inci maddesi kapsamında başvuruda bulunan ve Bakanlığımızca hak sahiplikleri belirlenen şehit yakını, gazi, gazi yakını ve sivil terör mağdurlarından toplam 1.271 hak sahibinin kamu kurum ve kuruluşlarına atama teklifi gerçekleştirilmiştir.

Böylece istihdam süreçlerinin Bakanlığımızca yürütülmeye başlandığı 2014 yılından 2023 yılı sonuna kadar şehit yakını, gazi ve gazi yakını 49.310 hak sahibinin kamu kurum ve kuruluşlarına atama teklifi gerçekleştirilmiştir.

Grafik 7: Atama Sayısı

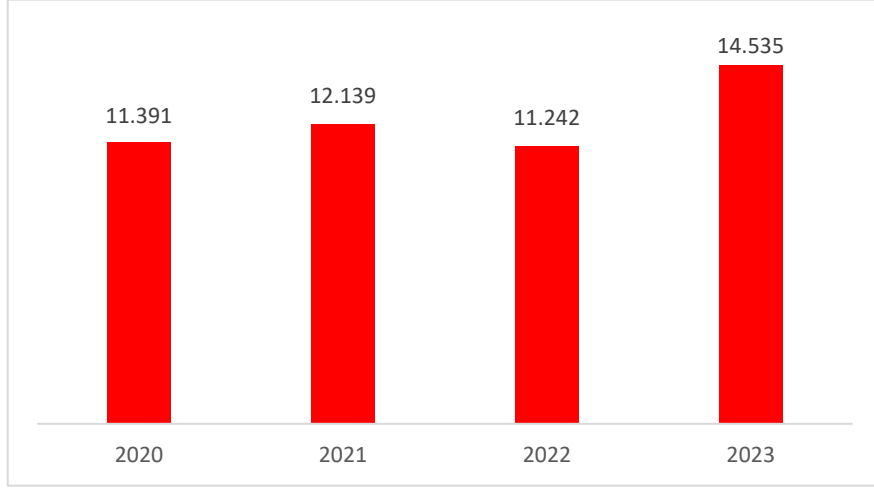

Ücretsiz Seyahat Kartı Hizmeti

Şehit yakını, gazi ve gazi yakını, vazife malulü ve yakını, 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun kapsamındaki hizmetleri sebebiyle vatani hizmet tertibinden aylık alanlar ve yakınları ile 5774 sayılı Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanuna göre aylık bağlananların kendilerine ve 15 Temmuz darbe girişiminde hayatını kaybedenlerin yakınlarına, gaziler ve yakınlarına Ücretsiz Seyahat Kartlarının basım ve dağıtım işlemleri ŞYGGM tarafından gerçekleştirilmektedir.

2023 yılında toplam 14.535 hak sahibinin ücretsiz seyahat kartları basılarak Posta ve Telgraf Teşkilatı Şirketi (PTT) aracılığıyla adreslerine gönderilmiştir. 2023 yılı itibarıyla basım ve dağıtımı yapılan ücretsiz seyahat kartının toplam sayısı 229.296'dır.

Grafik 8: Seyahat Kartı Basım Sayısı

YKS/LGS Projesi

2021/2022 eğitim öğretim döneminde başladığımız YKS/LGS rehberlik projesi kapsamında; 2022/2023 eğitim öğretim döneminde lise ve üniversite sınavlarına hazırlanan şehit ve gazi çocuklarından oluşan 3.309 kişiye 196 personelimiz ile rehberlik hizmeti sağlanmıştır.

108. Yılında Sarıkamış Şehitlerini Anma Programı

Sarıkamış Harekatı'nın 108. yıl dönümü etkinlikleri kapsamında; Sarıkamış'ta şehit olan ecdadımızı anmak üzere Sayın Bakanımızın katılımlarıyla 5-6-7 Ocak 2023 tarihinde Sarıkamış'ta anma etkinlikleri düzenlenmiştir.

Kahramanmaraş Merkezli Depremler

Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarımızın durumlarına yönelik bir araştırma tesis edilerek; başka illere göç eden ya da hastanelerde tedavi altına alınan şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarının bulundukları illerde ve hastanelerde ziyaret edilmesi, psikososyal destek verilmesi ve ihtiyaçlarının giderilmesi yönünde çalışmalar yapılmıştır. Depremin yaşandığı illerde bulunan şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarımız telefonla aranarak durumları ve yaşam şartları ayrıntılı olarak tespit edilmiştir. Yapılan saha araştırmasında 903 şehit yakını ve 1.141 gazi ve gazi yakını olmak üzere toplam 2.044 şehit yakını, gazi ve gazi yakının depremden etkilendikleri tespit edilmiştir. 137'si şehit yakını, 146'sı gazi ve gazi yakını olmak üzere toplamda 283 şehit yakını, gazi ve gazi yakınının ise sağlık ve barınma ihtiyaçları için il değişikliği yapmak zorunda kaldıkları tespit edilmiştir. 81 il müdürlüğümüz ile yapılan koordinasyon ile şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarımız, göç ettikleri illerde ve tedavi gördükleri hastanelerde ekiplerimiz tarafından ziyaret edilerek psikososyal destek verilmiş, ihtiyaçları giderilmiştir.

18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü: Anadolu Gönül Yolu-Çanakkale Ruhuyla Türkiye Yüzyılı Etkinliği

18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 108. yıl dönümü dolayısıyla Anadolu Gönül Yolu Çanakkale Ruhuyla Türkiye Yüzyılı programı kapsamında aziz şehitlerimiz ve kahraman gazilerimizin yedi

bölgeden gelen, YKS rehberlik eğitimi almış çocuklarıyla beraber Çanakkale’de anma ve kutlama programı düzenlenmiştir.

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Nedeniyle Düzenlenen Anma Programları

15 Temmuz hain darbe girişiminin yıl dönümü münasebetiyle 15 Temmuz Türkiye Aşkına Resim ve Şiir Yarışması’ ile Bakanlığımız kuruluşlarında hizmet alan genç, yaşlı ve kadınlarımızın eserleri Milli Kütüphane Sergi Salonu’nda sergilenmiştir.

15 Temmuz hain darbe girişiminin yıl dönümü münasebetiyle 15 Temmuz 2023’te Demokrasi ve Milli Birlik Günü kapsamında; 81 ilimizde 15 Temmuz şehitlerimiz için Kur’an Tilaveti ve Mevlid-i Şerif okutulmuş, 15 Temmuz şehit yakınları ve gazilerimiz ziyaret edilmiştir.

19 Eylül Gaziler Günü Etkinlikleri

19 Eylül 2023 Gaziler Günü etkinlikleri kapsamında, Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesinde tedavisi devam eden gazilerimiz arasında Basketbol Farkındalık Maçı ve Gaziler Korosu etkinliği Orman Genel Müdürlüğü M. Sait Zarifoğlu Spor Salonu’nda gerçekleştirilmiştir.

KKTC İş Birliği Çerçeve Belgesi Eylem Planı

31.10.2023 tarihinde, KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile ŞYGGM arasında “KKTC’deki Şehit Yakınları ve Gazilerin Türkiye’deki Şehit Yakınları, Gazi ve Gazi Yakınlarına Sağlanan Bazı Sosyal ve Ekonomik Haklardan İstifade Etmesine Yönelik Teknik Çalışma Yürütülmesi Eylemi” konulu çevrim içi bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Vatan ve Kahramanlık Buluşmaları

Cumhuriyetimizin 100. yılı ve Türkiye Yüzyılı kapsamında Vatan ve Kahramanlık Buluşmaları Projemiz ile şehit yakını ve gaziler, ilk ve orta dereceli eğitim kurumlarındaki öğrenciler ile bir araya gelmişlerdir. Kasım ve Aralık ayları itibarıyla uyguladığımız projenin birinci etabında; 74 ilde 521 şehit yakını ve gazimiz, 27.006 öğrenciyle bir araya gelmiştir. Şehit yakını ve gazilerimiz, öğrencilerimize hayat ve kahramanlık hikayelerini aktarmışlardır. 2024 yılında projenin ikinci etabına geçilecek olup şehit yakını ve gazilerimiz; çocuklarımızla Cumhuriyetimizin 100. yılı boyunca bir araya gelmeye devam edeceklerdir.

Sivil Toplum Görüşmeleri

2023 yılı içinde; Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Derneği, Kahramankazan 15 Temmuz Gaziler ve Şehit Aileleri Derneği, 15 Temmuz Derneği, Tüm Şehit Çocukları Yardımlaşma Derneği, Türkiye Muharip Gaziler Derneği, Görme Engelli Gaziler Derneği, ÖNDER İmam Hatipliler Derneği, Şühedalar Ordusu Derneği, YADER (Yetiştirme Yurtlarından Ayrılanları Koruma Yardımlaşma ve Sosyal Dayanışma Derneği), Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı, TÜGŞAV (Türkiye Gaziler ve Şehit Aileleri Vakfı) ve Anadolu Güvenlik Korucuları ve Şehit Aileleri Konfederasyonu gibi birçok STK ile bir araya gelinerek toplantılar yapıp istişarelerde bulunulmuştur.

Madalya Tevcih İşlemleri

1974’te Kıbrıs Barış Harekâtı’na katılıp şehit olan 498 kahramanımızın yakınları ile 36.723 gazimiz için KKTC tarafından hazırlanan ve 45 yıldır hasretle bekledikleri Milli Mücadele Madalyaları beş yıldır tevcih edilmektedir. Şu ana kadar 30.938 madalya tevcihi gerçekleştirilmiştir.

Milli, Dini Bayramlar ve Özel Gün Etkinlikleri

Ramazan Ayı münasebetiyle “Biz Büyük Bir Aileyiz, Şehit Yakınlarımızla Birlikteyiz” teması ile 81 ilimizde Bakanımız, Bakan Yardımcılarımız, birim amirlerimiz ve 81 il müdürümüz aziz şehitlerimizin aileleri ile hanelerinde iftarda bir araya gelmişlerdir.

Anneler Günü programları kapsamında Bakanlığımız ve 81 il müdürlüğümüzün katılımıyla şehitlerimizin kıymetli anneleri ziyaret edilmiştir.

Babalar Günü kapsamında; 18 Haziran tarihinde “Biz Büyük Bir Aileyiz, Şehit Yakınları ve Gazilerimizle Birlikteyiz” temasıyla, Genel Müdürlüğümüz koordinesinde 81 ilde il müdürlerimizin katılımıyla şehit yakınları ve gazi ailelerimizle bir araya gelinmiştir.

Geleceğin Hürkuşları temasıyla lise öğrenimine devam eden 50 şehit ve gazi çocuğuyla birlikte Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş. (TUSAŞ) Kahramankazan tesislerine gezi düzenlenmiştir.

Aziz şehitlerimizin ve kahraman gazilerimizin çocuklarının, bilime ve teknolojiye meraklı bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunmak amacıyla Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TUBİTAK) ile yaptığımız iş birliği ile ŞYGGM koordinesinde TUBİTAK Bilim Merkezlerinin bulunduğu Antalya, Bursa, Kayseri, Elazığ, İstanbul, Konya, Kocaeli illerimizde ikamet eden 10-14 yaş aralığındaki çocuklarımız, Kahramanlarımızın Emanetleri Bilimle El Ele etkinliğinde buluşmuşlardır.

25 şehidimizin, yaşları 7 ile 11 arasında değişen evlatlarına ŞYGGM koordinasyonunda, yarıyıl tatilinde geleneksel sporlarımızdan olan okçuluk eğitimi verilmiştir.

Cumhuriyetin 100. yılı etkinlikleri kapsamında, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı vesilesiyle 100'üncü Yılın Genç 100'ü ile Sinemada Cumhuriyet etkinliği; şehit ve gazi çocuklarımızın, sinemanın eğitici ve yetiştirici gücü ile bir araya getirilmesi amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü Sinema Salonu'nda 27 Ekim 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Etkinlikte Son Akşam Yemeği sinema filmi izlenmiştir.

Kurumsal Kapasite Gelişim Etkinlikleri

Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programı kapsamında 81 il müdürlüğümüzün Şehit Gazi Hizmetleri Birimlerinde görevli personel ve sorumlu il müdür yardımcılarına Afyonkarahisar'da mevzuat ve yas eğitimleri verilmiştir.

Şehit Yakınları ve Gazilere Sağlanan Hukuki Destek

Türk Ceza Kanunu'nun Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar, Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar, Milli Savunmaya Karşı Suçlar bölümlerinde yer alan suçlara ilişkin bu eylemlerin devamı niteliğindeki eylemlerin ortaya çıkarılması, etkilerinin azaltılması veya bertaraf edilmesinin sağlanmasında yardımcı, faydalı oldukları sırada hayatlarını kaybedenlerin yakınları veya yaralananlar tarafından açılan ceza davaları veya bu suçlara ilişkin yürütülen ceza soruşturmaları veya kovuşturmalarında mağdur, müşteki ve katılan sıfatıyla temsiline ilişkin 2023 yılında, şehit yakınları ve gazilerin müdahil oldukları toplam 154 dava dosyası için hukuki yardım sağlanmıştır.

Ayni ve Nakdi Yardımlar

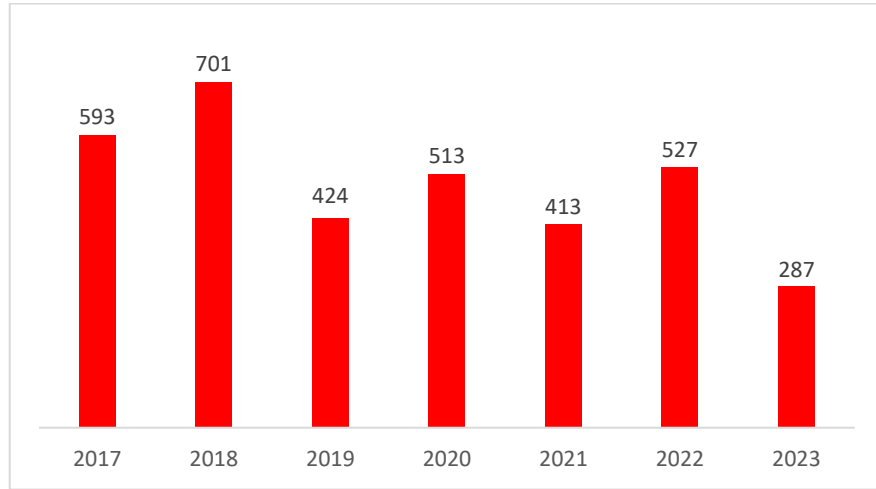
Şehit yakınlarının her türlü mağduriyet ve mahrumiyetten korunması amacıyla şehit yakınlarına yapılacak ayni ve nakdi yardımlar ile ilgili işlemler, Bakanlığımız ile iş birliği sağlandıktan sonra yapılmaktadır. Bu kapsamda 10 konutun tahsisi için gerekli komisyon çalışmaları yürütülmüştür.

13.12.2018 tarih ve 153014 sayılı Cumhurbaşkanlığı Makamı Onay ekinde yer alan Şehit Yakınları v...e Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin İlke Kararı gereğince, bir defaya mahsus olmak üzere acil giderlerinin karşılanması amacıyla iç veya dış güvenlik harekâtı kapsamında yaralanan ve hastanelerde tedavi süreci devam eden 248 güvenlik personeline ait liste oluşturulmuş olup SYGM'ye iletilerek ilgili SYDV'ler tarafından nakdi yardım ve psikososyal destek sağlanmıştır.

Şehitlerimizin İsimlerinin Verilmesi ve Yakınlarına Yapılacak Yardımlar

Mevcut mevzuat kapsamında şehit yakınlarına yapılacak sosyal yardımlar ile mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak, okul, havalimanı, park, askeri birlik, karakol ve benzeri yerlere şehitlerimizin isimlerini verme işlemlerinin kayıt altına alınarak bir bütünlük içinde yürütülmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar tarafından şehit yakınlarına yapılacak aynı ve nakdi yardımlar ile şehit isimlerinin verilmesi işlemleri, Bakanlığımız ile koordinasyon ve iş birliği sağlandıktan sonra yapılmaktadır. Bu çerçevede 2023 yılında 287 isimlendirme yapılmış olup bugüne kadar 3.458 kamu kurum ve kuruluş binaları ile okul, cadde, sokak, park vb. yerlere şehitlerimizin isimleri verilmiştir.

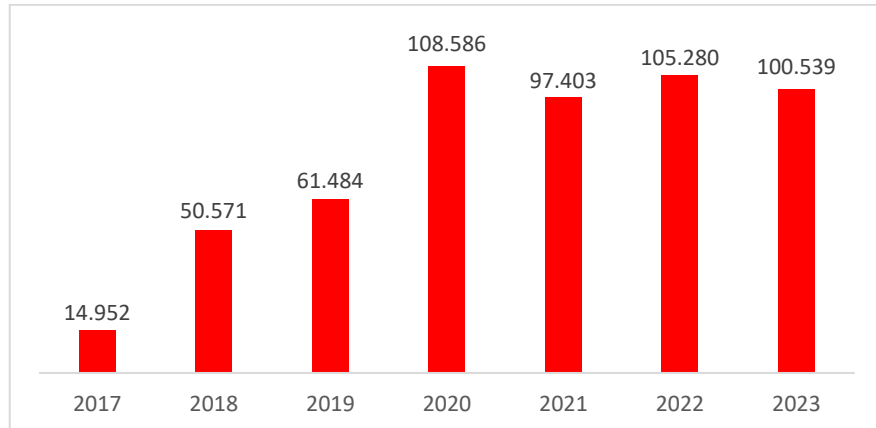
Grafik 9: İsimlendirme İşlemleri

Şehit Yakınları Gazi ve Gazi Yakınlarının Ziyareti

İl müdürlüklerimiz ve SHM'lerde görevli meslek elemanları tarafından şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarımız ziyaret edilmiş, ihtiyaçlarının yerinde tespiti ve psikososyal destek sağlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmüştür. İl müdürlüklerince yapılan ziyaret Grafik 10'da gösterilmiştir.

Grafik 10: İl Müdürlükleri Tarafından Gerçekleştirilen Ziyaret Sayıları

1.12. Sosyal Yardımlaşma

Tablo 24: Sosyal Yardımlaşma Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	SOSYAL YARDIMLAŞMA	1.12.1 Sosyal Yardım Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu	3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ile 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında yoksullukla mücadeleyle ilişkin olarak araştırma, inceleme ve proje faaliyetleri yürütülmektedir. Bu faaliyetlere ait iş ve işlemlerin planlanması ve koordinasyonun sağlanmasına yönelik harcamalar ise genel bütçeden yapılmaktadır.
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	SOSYAL YARDIMLAŞMA	1.12.2 Elektrik Tüketim Desteği	3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ile 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında düzenli sosyal yardım almaya ilişkin verilmiş hak sahipliği kararı devam eden haneler faydalanmaktadır. Yardım programı kapsamında; 1-2 kişilik hanelere aylık 75 kWh, 3 kişilik hanelere aylık 100 kWh, 4 kişilik hanelere aylık 125 kWh, 5 ve daha fazla kişilik hanelere aylık 150 kWh karşılığı TL olarak ödeme yapılmaktadır. Ödemeler SYDT Fonundan karşılanmaktadır.
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	SOSYAL YARDIMLAŞMA	1.12.3 Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yapılan Yardımlar	3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında hanede sosyal güvencesi olan birey bulunmayan, ihtiyaç sahibi olan ve son resmi nikâhlı eşini kaybetmiş kadınlara yönelik 2 aylık periyotlarla ödenen yardım programıdır. Ödemeler SYDT Fonundan karşılanmaktadır.
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	SOSYAL YARDIMLAŞMA	1.12.4 Asker Ailesi Yardımı	3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında vatani görevini yerine getirmekte olan askerlerimizin, sosyal güvencesi olmayan ve ihtiyaç sahibi ailelerinin askerlik görevi süresince desteklenmesi için 2 aylık periyotlarla ödenen yardım programıdır. Ödemeler SYDT Fonundan karşılanmaktadır.
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	SOSYAL YARDIMLAŞMA	1.12.5 Öksüz, Yetim ve Asker Çocuğu Yardımı	Öksüz ve Yetim Yardımı 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Kanunu kapsamında ihtiyaç sahibi olan annesi, babası veya her ikisi de vefat etmiş çocuklar için yapılan nakdi yardımdır. 2 aylık periyotlarla ödenmektedir. Ödemeler SYDT Fonundan karşılanmaktadır. Asker Çocuğu Yardımı, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Kanunu kapsamında ihtiyaç sahibi olan ve babası askerde olan çocuklar için yapılan nakdi yardımdır. 2 aylık periyotlarla ödenmektedir. Ödemeler SYDT Fonundan karşılanmaktadır.

YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	SOSYAL YARDIMLAŞMA	1.12.6 Şartlı Nakit Transferleri	Şartlı Eğitim ve Şartlı Sağlık Yardımı şeklinde iki bileşenden oluşmaktadır. Şartlı Eğitim Yardımı; sosyal güvencesi olmayan ve 3294 sayılı Kanun kapsamında ihtiyaç sahibi olan ailelere, çocukların örgün eğitime devam etmeleri ve okulun açık olduğu aylarda bir ay içerisinde 4 günden fazla devamsızlık yapmamaları şartıyla 2 ayda bir yapılan yardımlardır. Şartlı Sağlık Yardımı; sosyal güvencesi olmayan, 3294 sayılı Kanun kapsamında ihtiyaç sahibi durumunda bulunan ailelere çocuklarını sağlık kontrolüne götürmeleri, anne adaylarının ise hamilelik süresince sağlık kontrolüne gitmeleri ve doğumlarını hastanede yapmaları şartıyla yapılan yardımlardır. Ödemeler SYDT Fonundan karşılanmaktadır.
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	SOSYAL YARDIMLAŞMA	1.12.7 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun Amaçlarını Gerçekleştirmeye Yönelik Diğer Destekler	3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında SYDT Fonundan karşılanan aşevleri, sosyal hizmet projeleri, barınma yardımları, yakacak yardımları, eğitim materyali yardımları vb. diğer sosyal yardım ödemelerini kapsamaktadır.

1.12.1. Sosyal Yardım Hizmetlerinin Planlanması ve Koordinasyonu

2023 yılında tüm kamu kurumları tarafından yapılan sosyal yardım harcaması 305,9 milyar TL olmuştur ve sosyal yardımların Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) içindeki oranı %1,20 olarak gerçekleşmiştir. Sosyal yardımlara ilişkin detaylı sayısal verilere Tablo 25'te yer verilmiştir.

Tablo 25: Rakamlarla Türkiye’de Sosyal Yardım Tablosu (2023)

Tür	2023
Toplam Sosyal Yardım Harcaması Tutarı (TL) *	305,9 Milyar
Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü’nce Yapılan Sosyal Yardım Harcaması (SYDTF + Genel Bütçe)	192,6 Milyar
Sosyal Yardımların GSYH İçindeki Payı**	1,20%
Sosyal Yardımlardan Faydalanan Toplam Hane Sayısı	4.989.456
2022 Yaşlı ve Engelli Aylığı Fayda Sahibi Sayısı	1.520.902
2022 Yaşlı ve Engelli Aylığı Toplam Aktarılan Kaynak (TL)	35.970.361.409
GSS Primi Devlet Tarafından Ödenen Kişi Sayısı ***	9.021.162
GSS Prim Desteği (SGK’ya Ödenen) (TL)	61.107.144.700
SYDV Sayısı	1.003
SYDV Personel Sayısı	8.866
SYDV Sosyal Yardım ve İnceleme Görevlisi Sayısı	4.269
Nakdi Yardımların Tüm Yardımlar İçindeki Yüzdesi	98%
Düzenli Yardımlara Aktarılan Kaynağın Tüm Yardımlara Oranı	92%

(*) Ülkemiz genelinde tüm kamu kurumları tarafından yapılan sosyal yardım harcamalarını ifade etmektedir. Öte yandan tüm kamu kurumlarının sosyal yardım harcamaları hesaplanırken Belediyeler tarafından yapılan sosyal yardım harcamaları projeksiyon yöntemi ile elde edilmekte olup tahmini rakamları ifade etmektedir.

(**) 2023 yılı GSYH verileri kesinleşmediği için 2024-2026 OVAP’tan 2023 yılı GSYH tahmin verileri kullanılmıştır. Bu nedenle sosyal yardımların GSYH’ye oranı TÜİK tarafından resmi GSYH’nin açıklanması ile revize edilecektir.

(***) GSS Primi Devlet tarafından ödenen kişi sayısı yıl içerisinde ulaşılan en yüksek sayıyı ifade etmektedir.

Bakanlığımızca yürütülmekte olan çeşitli sosyal yardım programları ana gruplar bazında Tablo 26’da gösterilmiştir.

Tablo 26: Ana Gruplar Bazında Sosyal Yardım Programları Tablosu

AİLE YARDIMLARI • Doğum Yardımı • Çoklu Doğum Yardımı • Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Düzenli Nakit Yardım Programı • Öksüz ve Yetim Yardımı • Asker Ailelerine Yönelik Düzenli Nakit Yardım Programı • Asker Çocuğu Yardımı • Terör Zararı Yardımları • Afet-Acil Durum Yardımları • İşe Yönlendirme Yardımı-İşe Başlama Yardımı • Şehit Yakınları ve Gazilere Yönelik Yardımlar • Vefat Yardımı • Türkiye Aile Destek Programı	BARINMA-GIDA YARDIMLARI • Gıda Yardımları • Öğle Yemeği Yardımı • Aşevleri • Barınma Yardımları • Sosyal Konut Projesi • Yakacak Yardımları • Elektrik Tüketim Desteği • Sosyal Uyum Yardımı (SUY) • Tamamlayıcı Sosyal Uyum Yardımı (T-SUY) • Doğal Gaz Tüketim Desteği • Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Konut Destek Programı • Roman Vatandaşlara Yönelik Konut Destek Programı	ENGELLİ-YAŞLI YARDIMLARI • Yaşlı Aylığı • Evde Bakım Aylığı (Evde Bakım Yardımına ilişkin iş ve işlemler Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğüne devredilmiştir) • Engelli Aylığı • Engelli Yakını Aylığı • Engelli İhtiyaç Yardımları • VEFA Programı
SAĞLIK YARDIMLARI • Genel Sağlık Sigortası (GSS) Prim Ödemeleri • Şartlı Sağlık Yardımları (Sağlık ve Gebelik) • Katılım Payı Ödemeleri • Kronik Hastalık Yardımı • Silikozis Hastalarına Yapılan Ödemeler • Kronik Hastalara Kesintisiz Güç Kaynağı Desteği ve Birikmiş Elektrik Borcu Desteği • Sağlık Yardımı • Tip-1 Diyabet Tanısı Almış Kişilere Yönelik Glikoz Ölçüm Cihazı Yardımı	EĞİTİM YARDIMLARI • Ücretsiz Ders Kitabı • Şartlı Eğitim Yardımları • Yabancılar Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı (Y-ŞEY) • Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması • Eğitim Materyali Yardımları • Öğrenci Barınma-Taşıma-Yemek Yardımı • Yurt Yapımı • Kur'an Kursu Destek Programı • Eğitim Yardımları Kapsamında Ulaşım Giderlerinin Karşılmasına Yönelik Yardım Programı	PROJE DESTEKLERİ • Aile Destek Merkezi (ADEM) Projeleri • Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) Projeleri • Evsizlere Konaklama Projesi • Sosyal Hizmet Projeleri • Kuruluş Bakımından Ayrılan Gençlerin Sosyal Yönden Desteklenmesi Projesi

2023 Yılında Ülke Geneline Yapılan Yardımların Düzenli ve Süreli Yardımlar Ayrımında Görünümü:

2023 yılında ülke genelinde toplam 4.989.456 hane sosyal yardımlardan faydalanmıştır.

1.12.2. Elektrik Tüketim Desteği

Düzenli sosyal yardımlardan faydalanan hanelerin temel ihtiyaçlarından biri olan elektrik tüketimlerinin desteklenmesi amacıyla 150 kWh'ye kadar Elektrik Tüketim Desteği Yardım Programı 2019 yılında hayata geçirilmiştir. Yardım programı kapsamında 2023 yılında 4.378.839 hane için 8,67 Milyar TL tutarında kaynak tahsis edilmiştir.

Öte yandan 2022 yılı itibarıyla kronik hastalığı nedeniyle cihaza bağımlı hasta vatandaşların bulunduğu ve SYDV'lerce ihtiyaç sahibi olduğu tespit edilen hanelere hasta başına aylık 150 kWh karşılığı tutarınca destek sağlanmaktadır.

1.12.3. Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yapılan Yardımlar

Düzenli nakdi sosyal yardım programı çerçevesinde; ihtiyaç sahibi eşi vefat etmiş kadınlara, şartları devam ettiği süre içerisinde aylık 1.000 TL olmak üzere 2 aylık periyotlarla 2.000 TL düzenli yardım verilmektedir. Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yapılan Yardım kapsamında 2023 yılında 82.891 kişiye 838,3 Milyon TL tutarında ödeme yapılmıştır.

1.12.4. Asker Ailelerine Yardım

Vatani görevini yerine getirmekte olan askerlerimizin, sosyal güvencesi olmayan ve ihtiyaç sahibi ailelerinin askerlik görevi süresince desteklenmesi için aylık 800 TL olmak üzere 2 aylık periyotlarla 1.600 TL düzenli yardım verilmektedir. 2013 yılı itibarıyla yardım programı başlatılmıştır. Yardım programının hak sahibi; asker evliyse eşi, evli değilse annesi veya babasıdır.

Asker Ailelerine Yapılan Yardımlar kapsamında 2023 yılında 51.205 haneye 165,1 Milyon TL tutarında ödeme yapılmıştır.

1.12.5. Öksüz, Yetim ve Asker Çocuğu Yardımı

Öksüz ve Yetim Yardımı

3294 sayılı Kanun kapsamında ihtiyaç sahibi olan; annesi, babası veya her ikisi de vefat etmiş çocuklar için yapılan nakdi yardımdır. Aylık ödeme tutarı 600 TL'dir. Ödemeler her ay için hesaplanıp 2 ayda bir yapılmaktadır. Öksüz ve Yetim Yardımı kapsamında 2023 yılında 43.732 kişiye 233,06 Milyon TL tutarında ödeme yapılmıştır.

Asker Çocuğu Yardımı

3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında ihtiyaç sahibi olan ve babası askerde olan 18 yaşından küçük çocuklara yapılan nakdi yardımdır. Aylık ödeme tutarı 350 TL'dir. Ödemeler her ay için hesaplanıp 2 ayda bir yapılmaktadır. Bu kapsamda 2023 yılında 2.320 kişiye 3 Milyon TL tutarında ödeme yapılmıştır.

1.12.6. Şartlı Nakit Transferleri

Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY)

Sosyal güvencesi olmayan ve 3294 sayılı Kanun kapsamında ihtiyaç sahibi olan ailelere, çocukların örgün eğitime devam etmeleri ve okulun açık olduğu aylarda bir ay içerisinde 4 günden fazla devamsızlık yapmamaları şartıyla yapılan yardımlardır. Ödemeler her ay için hesaplanıp 2 ayda bir yapılmaktadır. Yardım programına ilişkin tutarlar şu şekildedir:

- İlköğretim erkek öğrenci için aylık 90 TL, kız öğrenci için aylık 100 TL
- Ortaöğretim erkek öğrenci için aylık 130 TL, kız öğrenci için aylık 150 TL

Şartlı Eğitim Yardımı kapsamında 2023 yılında 1.966.429 fayda sahibine 1,49 Milyar TL tutarında ödeme yapılmıştır.

Şartlı Sağlık Yardımları (ŞSY) (Sağlık ve Gebelik)

Sosyal güvencesi olmayan, 3294 sayılı Kanun kapsamında ihtiyaç sahibi durumunda bulunan ailelere; çocuklarını sağlık kontrolüne götürmeleri, anne adaylarının ise hamilelik süresince sağlık kontrolüne gitmeleri

ve doğumlarını hastanede yapmaları şartıyla yapılan yardımlardır. Yardım tutarları:

- Şartlı sağlık çocuk için aylık 100 TL,
- Gebelik döneminde aylık 200 TL,
- Doğumun hastanede yapılması halinde bir seferlik 500 TL,
- Şartlı lohusalık için doğumu takip eden ilk 2 ay süresince aylık 300 TL'dir.

2023 yılında Gebelik Yardımı kapsamında 71.382 kişiye 86,30 Milyon TL olmak üzere Şartlı Sağlık Yardımları kapsamında toplam 1.066.956 kişiye 951,78 Milyon TL tutarında ödeme yapılmıştır

1.12.7. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun Amaçlarını Gerçekleştirmeye Yönelik Diğer Destekler

Türkiye Aile Destek Programı

Aşırı yoksulluk sınırının altında kalan vatandaşlarımızın sosyal yardım sistemine dâhil edilerek aşırı yoksulluktan kurtulmaları ve düzenli sosyal yardım programlarımız özelinde belirlenen tematik şartları taşımadığı için bu yardımlardan faydalanamayan belirli bir gelir seviyesinin altındaki vatandaşlarımızın da desteklenmeleri amacıyla yalnızca gelir kriteri dikkate alınmak suretiyle 3294 sayılı Kanun kapsamındaki ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza nakdi destek sağlanması amacıyla Türkiye Aile Destek Programı hayata geçirilmiştir. 1 yıl süreyle hayata geçirilen Aile Destek Programının 2023 yılı Ağustos ayı itibarıyla 1 yıl daha uzatılmasına karar verilmiştir.

3294 sayılı Kanun kapsamında ihtiyaç sahibi olup hane içinde kişi başına düşen aylık geliri net asgari ücretin 1/3'ünden az olan haneler (hanesinde memur, noter ve muhtar olarak çalışan ya da yurtdışında çalışan, yurtdışı borçlunan yahut özel sandıklar kapsamında olanlar hariç) faydalanabilmektedir.

Program kapsamında hane içinde kişi başına düşen aylık gelire göre destek tutarı ve çocuklu hanelere sunulan destek tutarları aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Tablo 27: Hane İçinde Kişi Başına Düşen Aylık Gelire Göre Destek Tutarları Tablosu

Kişi Başına Düşen Aylık Gelir Aralığı	Aylık Destek Tutarı
450 TL ve altı	1.250 TL
450 TL üzeri – 911,15 TL ve altı	1.100 TL
911,15 TL üzeri – 1.372,30 TL ve altı	950 TL
1.372,30 TL üzeri – 3.800,78 TL'den az	850 TL

Tablo 28: Çocuklu Hanelere Sunulan Destek Tutarları Tablosu

Çocuk Desteği Bileşeni	Aylık Destek Tutarı
1-2 çocuklu hanelere	350 TL
3 çocuklu hanelere	450 TL
4 çocuklu hanelere	550 TL
5 ve üzeri sayıda çocuk bulunan hanelere	650 TL

Bu kapsamda Türkiye Aile Destek Programı ödemeleri ile 2023 yılında yaklaşık 4 milyon tekil haneye aktarılan toplam destek tutarı 47,24 Milyar TL'dir.

Doğum Yardımı

Doğum Yardımı Programı 633 sayılı KHK'nın Ek-4'üncü maddesi doğrultusunda 15 Mayıs 2015 tarihi itibarıyla

uygulanmaya başlamıştır. Bu hükme göre Türk vatandaşlarına ve mavi kartlılara canlı doğan birin . . . u için 300 TL, ikinci çocuğu için 400 TL, üçüncü ve sonraki çocukları içinse 600 TL tutarında bir defaya mahsus doğum yardımı ödemesi yapılmaktadır. Bu kapsamda il müdürlükleri, SHM'ler, her ne statüde olursa olsun (hizmet alımı yoluyla istihdam edilenler dâhil) kamu kurum ve kuruluşlarınca istihdam edilen personel için çalıştığı kurum ile büyükelçilikler ve konsolosluklar aracılığıyla alınan başvurular neticesinde, Bakanlığımız bütçesinden 2023 yılında 614.732 çocuk için 584.255 hak sahibine 266,7 Milyon TL tutarında ödeme yapılmıştır.

Çoklu Doğum Yardım Programı

Yardım programı 3294 sayılı Kanun kapsamında yer alan ihtiyaç sahibi hanelerin çoklu doğum sonucu olan ve hayattaki 0-24 aylık her bir çocuğuna (iki ve üzeri), Sağlık Bakanlığının Çocukluk Dönemi Aşı Takviminde yer alan aşılari süresi içinde yaptırılması kaydıyla, aylık 400 TL olmak üzere nakdi yardım şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda 2023 yılında 25.825 çocuk için çoklu doğum ile çoklu doğum ve şartlı sağlık yardımları kapsamında toplam 62,4 Milyon TL kaynak aktarılmıştır.

Terör Zararı Yardımı

Terör olaylarından etkilenen hanelerin acil ve temel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için hane başı ortalama 1.500 TL tutarında yardım yapılmaktadır. 2023 yılında herhangi bir kaynak aktarımı gerçekleştirilmemiştir.

Şehit Yakınları ve Gazilere Yönelik Yardımlar

3294 sayılı Kanun kapsamında SYDTF'den şehit yakınları ve gazilerimize yönelik olarak SYDV'ler aracılığıyla muhtelif yardımlar yapılmaktadır. Bu bağlamda 2023 yılında;

- Şehitlik statüsü beklenmeksizin ilgili kamu kurumları tarafından vefat bilgisi iletilen kişilerin cenaze, defin vb. acil giderleri kapsamında, vefat eden kişilerin varsa eş ve çocuklarından herhangi birine, yoksa anne veya babasından birine bir defaya mahsus olmak üzere acil giderlerin karşılanması amacıyla 5,1 Milyon TL,
- Gazilik statüsü beklenmeksizin ilgili kamu kurumlarından SYGM'ye yaralanma bilgisi iletilen kişilerin acil giderlerinin karşılanması amacıyla 15,6 Milyon TL tutarında kaynak SYDV'lere aktarılmıştır.
- Asker, polis ve koruculardan görevlerini ifa ederlerken veya görevlerini yapmalarından dolayı terör eylemleri dolayısıyla yaralanan, engelli hâle gelenlerin, ikamet edilen yerden başka bir yerde tedavi görmeleri nedeniyle kendilerinin ve refakatçilerinin ulaşım, konaklamaya yönelik olan ve kurumlarınca, belediyelerce, STK'lar tarafından veya yerel imkânlarla karşılanmayan giderleri, SYDV'lerin mali imkânlarıyla karşılanabilmektedir. Bu kapsamda 2023 yılında SYDTF'den 300 bin TL tutarında kaynak aktarılmıştır.
- Şehit yakınları ve gazilerimizin muhtelif ihtiyaçlarına yönelik olarak SYDTF'den 2023 yılında 130 Bin TL tutarında kaynak aktarılmıştır.

Afet (Acil Durum) Yardımları

Afet ve acil durum hallerinde afetten etkilenen hanelerin acil ve temel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla birçok afet ve acil durum halinde SYDV'lere kaynak aktarılmış olup kamuoyunda geniş yer alan olaylar ve aktarılan tutarlara aşağıda yer verilmiştir:

- Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen vatandaşlarımızın acil ve temel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla il SYDV'lerine 847 milyon TL, afet illerinden diğer illere göç eden vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının karşılanması için ise 71 il SYDV'lerine 1 milyar TL olmak üzere toplam 1,85 milyar TL tutarında kaynak aktarılmıştır. Toplam aktarılan 1,85 milyar TL tutarın 1,12 milyar TL'si acil durum ödeneğine ilave olarak aktarılan ek periyodik pay tahsisidir.
- 20 Kasım 2023 tarihinde Batman ilinde meydana gelen sel felaketi nedeniyle afetten etkilenen ve hâlihazırda düzenli sosyal yardım faydalanıcısı olan 566 haneye ev eşyası kapsamında yardım yapılabilmesi amacıyla Batman SYDV'ye 16,5 milyon TL tutarında kaynak aktarılmıştır.

2023 yılında tüm Afet ve Acil Durum Yardımları kapsamında 755,2 Milyon TL kaynak aktarımı gerçekleştirilmiştir.

Gıda Yardımları

SYDV'ler tarafından ihtiyaç sahibi hanelerin en temel ihtiyacı olan gıda ihtiyaçlarına yönelik olarak Gıda Yardımı yapılmaktadır. 2023 yılında başta Ramazan ayı ve Kurban Bayramı öncesinde olmak üzere SYDV'lere Gıda Yardımı yapmaları amacıyla 901,65 Milyon TL ek kaynak aktarılmıştır.

Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (BSYBS) kayıtları incelendiğinde SYDV'lerin mali imkânlarının yanı sıra SYDTF'den yapılan Gıda Yardımı amaçlı ilave aktarımlar ve salgın nedeniyle yapılan aktarımlar da dikkate alındığında, 2023 yılında 957.164 hanede yaşayan 3.509.427 fayda sahibine toplam 1,21 Milyar TL tutarında yardım ulaştırıldığı görülmektedir.

Aşevi Yardımı

Aşevleri, yaşlı, engelli, kimsesiz, hasta olan ve evinde yemek yapabilecek durumda olmayan kişilere günlük sıcak yemek verilmesi amacıyla hizmet vermektedir. 2023 yılında Aşevi Yardımı kapsamında 57.737 kişiye aşevi hizmeti sunulabilmesi amacıyla 132 SYDV'ye, SYDTF'den 479,96 Milyon TL tutarında kaynak aktarılmıştır.

Barınma Yardımları

Oturulamayacak derecede eski, bakımsız ve sağlıksız evlerde yaşayan ihtiyaç sahibi vatandaşlara evlerinin bakım onarımı, yapımı ve ev eşyası alımı için aynı veya nakdi olarak yapılan yardımlardır. BSYBS'den alınan istatistiklere göre 2023 yılında tüm barınma yardımları kapsamında 20.846 hane için 271,8 Milyon TL yardım yapılmıştır.

Sosyal Konut Projesi

SYGM ile TOKİ iş birliğinde yürütülen Sosyal Konut Projesinde 3294 sayılı Kanun kapsamında bulunan sosyal güvenceden yoksun ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik, geri ödemeli olarak sosyal konut yapımı hedeflenmiştir. Projenin başladığı 2009 yılından bu yana 33.337 konut hak sahiplerine teslim edilmiştir. 2023 yılında; yapımı tamamlanan sosyal konutların muhtelif işlemleri için 7,59 Milyon TL kaynak SYDV'lere aktarılmıştır.

Yakacak Yardımları

2022 yılı kömür döneminde 2.066.649 haneye 1.842.588 ton kömür dağıtımı tamamlanmıştır. Kömürün illere kadar ulaştırılması Türkiye Kömür İşletmeleri tarafından sağlanmakta olup kömürün ihtiyaç sahibi ailelere dağıtımı ise SYDV'ler tarafından gerçekleştirilmektedir. 2023 kömür döneminde 1.895.622 haneye 1.614.077 ton kömürün dağıtılması onaylanmış olup hâlihazırda SYDV'ler tarafından dağıtım süreci devam etmektedir.

Kömürün ihtiyaç sahibi hanelere dağıtım sürecinde oluşan nakliye, hamaliye vb. giderler için 2023 yılında a kaynak talep eden SYDV'lere, SYDTF'den 69,46 Milyon TL tutarında kaynak aktarılmıştır.

Vefat Yardımı

Vefat Yardımına ilişkin İlke Kararı çerçevesinde, 3294 sayılı Kanun kapsamında bulunan ve 15.04.2022 tarihi sonrasında yakını/yakınları vefat eden Türk vatandaşlarına yönelik Vefat Yardımı uygulaması başlatılmıştır.

Vefat Yardımı kapsamında belirlenen öncelik sırasına göre hak sahibi olan kişilere vefat tarihinden itibaren en geç 1 ay içerisinde tek seferlik ve 2023 yılı Ocak-Haziran döneminde geçerli olmak üzere 1.237,81 TL ve Temmuz-Aralık döneminde geçerli olmak üzere 1.623,94 TL tutarında ödeme yapılmıştır.

2023 yılında Vefat Yardımı kapsamında SYDTF'den 4,21 Milyon TL tutarında kaynak aktarılmış olup SYDV'ler tarafından 16.385 fayda sahibine 23,38 Milyon TL tutarında yardım yapılmıştır.

Doğal Gaz Tüketim Desteği Programı

Doğal Gaz Tüketim Desteği Programı, 18 Şubat 2022 tarihi itibarıyla başlatılmıştır. Türk vatandaşlarından, doğal gaz arzı sağlanan il/ilçede ikamet eden, e-Devlet Kapısı üzerinden başvuruda bulunan ve 3294 sayılı Kanun kapsamında oldukları SYDV'lerce belirlenen hanelere doğal gaz tüketim desteği sunulmaktadır.

İhtiyaç sahibi hanelerin ısınma kapsamında desteklenmesi amacıyla bölgesel farklılıklar göz önüne alınarak belirlenen tutarlar aylık olarak hesaplanarak tahsisat yapılmaktadır. Tutarlar, Ekim-Mayıs aylarını içeren 8 aylık dönemde hak sahipliği şartları sağlandığı müddetçe yıllık 1.500 TL ile 3.500 TL (aylık 188-438 TL) arasında olup ilden ile değişkenlik göstermektedir.

Kendilerine tahsisat yapılan vatandaşlar mesken türü aboneliklerine ilişkin ikamet adreslerine ait faturalarını PTT ödeme noktalarında ibraz etmek suretiyle söz konusu destekten yararlanabilmektedirler. Bu kapsamda 2023 yılında 162.666 haneye 117,5 Milyon TL kaynak aktarılmıştır.

Yabancı Yardımları

3294 sayılı Kanun'un amacı doğrultusunda her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan yabancı uyruklu kişiler ile Ahıska Türkleri ve Uygur Türkleri gibi devlet tarafından özel statü verilerek toplu olarak ülkemizde iskân ettirilenlerin acil ve temel ihtiyaçları kapsamında SYDV'lerce yardımlar yürütülmektedir. SYDTF'den 2023 yılında Yabancı Yardımları için 1,23 Milyon TL tutarında ilave kaynak aktarılmıştır.

Yabancılar Yönelik Sosyal Uyum Yardımları Programı

Yabancılar Yönelik Sosyal Uyum Yardımları (Y-SUY) Programı, 17.07.2023 tarihinde Bakanlığımız ile Avrupa Komşuluk Politikası ve Genişleme Müzakereleri Genel Müdürlüğü (DG NEAR) arasında doğrudan hibe yöntemiyle imzalanarak, Türk Kızılay iş birliği ile uygulanmaya başlamıştır. Söz konusu programla, yürütülmekte olan Sosyal Uyum Yardımı (SUY) ve T-SUY Projelerinin yeni dönem fazları (SUY IV, T-SUY II) tek bir çatıda birleştirilmiştir.

SUY ve T-SUY Projelerinin bir önceki fazdaki ödeme koşulları (geçici barınma merkezleri dışında ikamet eden ve muhtaçlık, hanede sosyal güvence olmaması ve demografik kriterlerden en az birine uyması şartlarını sağlayan 9 ile başlayan kimlik numarasına sahip Geçici Koruma Statüsü sahipleri, Uluslararası Koruma Statüsü sahipleri, Uluslararası Koruma Başvuru sahipleri ve İnsani İkamet izni olan yabancılar) ve tutarları (SUY 300

TL, T-SUY 450 TL) aynı şekilde devam etmektedir. Ayrıca T-SUY kapsamındaki ağır engellilere kişi başına 10 TL ağır engelli ek ödemesi ve SUY kapsamında 3 ayda bir yapılan ek ödeme uygulamalarına da Y-SUY Programı kapsamında devam edilmektedir. Bu program kapsamında ilk ödemelere 2023 yılı Ağustos ayında başlamıştır.

AB tarafından finanse edilen bu yardım programlarına ilişkin program bütçeleri dikkate alınmaksızın 2023 yılına ait kümülatif istatistikler aşağıda yer almaktadır.

- 2023 yılında SUY kapsamında, 321.337 hak sahibine 6,35 Milyar TL tutarında ödeme yapılmıştır.
- 2023 yılında T-SUY kapsamında, 109.106 hak sahibine 2,22 Milyar TL tutarında ödeme yapılmıştır.

Yabancılar Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı Programı

Y-ŞEY, AB tarafından finanse edilen ve Bakanlığımız ile Türk Kızılay arasında oluşturulan ortaklıkla uygulanan bir yardım programıdır. Geçici barınma merkezleri dışında ikamet eden, ihtiyaç sahibi, hanede sosyal güvence olmayan ve okulun açık olduğu dönemlerde 1 ayda 4 günden fazla devamsızlık yapmayan, MEB'de ve geçici eğitim merkezlerinde okuyan Suriyeliler ve diğer yabancı çocuklar faydalanabilmektedir. 2023 yılı Aralık ayı itibarıyla ana sınıfı ile 8. sınıflar arası öğrenciler için kız öğrencilere aylık 100 TL, erkek öğrencilere 90 TL; 9. ile 12. sınıflar arası öğrenciler için kız öğrencilere aylık 150 TL, erkek öğrencilere 130 TL ödeme sağlanmaktadır. Bu kapsamda 2023 yılında, 666.803 fayda sahibi için 654,74 Milyon TL tutarında ödeme yapılmıştır.

Kronik Hastalık Yardımı

Psikososyal ve Mali Kayıp Yaşayan Tüberküloz ve Subakut Sklerozan Panensefalit (SSPE) Hastalarına Yönelik Düzenli Nakdi Yardım Programı kapsamında ödeme yapılmaktadır. Bu yardım programı kapsamında şartları sağlayan Tüberküloz veya SSPE hastalarına (10.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar düzenli nakdi yardım yapılmaktadır. Halk Sağlığı Yönetim Sisteminden BSYBS'ye hastalık bilgisi gelen Tüberküloz ve SSPE hastalarına yönelik olarak 2023 yılı ilk yarısı için aylık 4.336,84 TL; ikinci yarısı için aylık 5.097,96 TL ödeme yapılmıştır. Buna göre 2023 yılında 4.079 fayda sahibine toplam 110,63 Milyon TL ödeme gerçekleştirilmiştir.

Kronik Hastalara Kesintisiz Güç Kaynağı ve Birikmiş Elektrik Borcu Desteği

2017/7 sayılı Fon Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Ağır Kronik Hastalığı Nedeniyle Cihaza Bağımlı Olan Hastaların Bulunduğu Hanelerin Elektrik Fatura Bedeli ve Kesintisiz Güç Kaynağı İhtiyaçlarının Karşılmasına İlişkin İlke Kararı ile Kronik Hastalara Elektrik Desteği Programı; kronik hastalığı nedeniyle cihaza bağımlı olan hastaların bulunduğu hanelerin elektrik fatura bedeli, birikmiş elektrik borcu ve kesintisiz güç kaynağına yönelik ihtiyaçlarının karşılanması için Elektrik Tüketim Desteği, Kesintisiz Güç Kaynağı Desteği ve Elektrik Borcu Desteği olmak üzere üç alt bileşen ile tasarlanmış olup 10 Kasım 2018 tarihi itibarıyla başlatılmıştır.

Bununla birlikte aylık veya düzenli sosyal yardım hak sahipliği devam eden Türk vatandaşlarına yönelik Elektrik Tüketim Desteği Programı yürütülmekte olup 2022 yılı itibarıyla kronik hastalara yönelik yürütülen Elektrik Tüketim Desteği bileşeni de Elektrik Tüketim Desteği Programı kapsamında uygulanmaya başlamıştır. Öte yandan Kesintisiz Güç Kaynağı Desteği ve Elektrik Borcu Desteği, SYDV'lerin mali imkânları ile yürütülmeye devam etmektedir.

Bu kapsamda 2023 yılında 2 hanedeki kronik hastalara yönelik 4.500 TL destek sağlanmıştır.

Eğitim Materyali Yardımı

Her eğitim öğretim yılı başında ve yıl boyunca 3294 sayılı Kanun kapsamında bulunan ihtiyaç sahibi ailelerin ilk ve ortaöğretimde okuyan çocuklarının SYDV'ler tarafından kırtasiye, önlük, çanta vb. temel okul ihtiyaçları karşılanmaktadır. SYDV'ler tarafından 2023 yılında Eğitim Materyali Yardımı kapsamında 333.451 öğrenci için 247,85 Milyon TL tutarında yardım yapılmıştır.

Öte yandan 2023 yılında öncelikle eğitim materyali yardımları kapsamında kullanılmak üzere SYDV'lere 750 Milyon TL tutarında kaynak aktarılmıştır.

Öğrenci Taşıma Barınma ve İaşe Yardımı

Taşımalı sistem dışında kalan ilk ve ortaöğretim çağındaki öğrencilerin ulaşım, barınma vb. ihtiyaçlarına yönelik olarak SYDV'lerce yardımlar yapılmaktadır. Bu kapsamda SYDV'ler tarafından periyodik payları ile yapılan yardımlar da dâhil edildiğinde 2023 yılında 2.197 hanede yaşayan 2.800 öğrenci için 3,77 Milyon TL tutarında yardım yapılmıştır.

Öğle Yemeği Yardımı

1997 yılında başlatılan 8 yıllık temel eğitimdeki taşımalı eğitim uygulaması kapsamında, okulların bulunduğu merkezlere taşınan öğrencilere öğle yemeği verilmesini içeren bu program, 2003-2004 öğretim yılından itibaren kaynağı SYDTF'den karşılanmak üzere il ve ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından yürütülmektedir. Bu kapsamda 2023 yılında SYDTF'den 4,20 Milyar TL kaynak aktarılmıştır.

Ücretsiz Ders Kitabı Yardımı

2003-2004 eğitim öğretim yılından itibaren kaynağı SYDTF'den aktarılacak suretiyle MEB tarafından öğrencilerin kitapları ücretsiz verilmektedir. Bu kapsamda ayrılan kaynak MEB'e doğrudan aktarılmaktadır. Ücretsiz Ders Kitabı Yardımı kapsamında 2023 yılında 5,06 Milyar TL tutarında ödeme yapılmıştır.

Anaokulu/Anasınıfı Yardım Programı

Cumhurbaşkanlığı Makamının Olurları ile Anaokulu/Ana Sınıfı Yardım Programı'nın başlatılması uygun görülmüş, akabinde MEB ile Bakanlığımız arasında 18.05.2022 tarihinde düzenlenen Okul Öncesi Eğitim Alan Çocukların Desteklenmesi İşbirliği Protokolü kapsamında 2023 yılında MEB'e 489.495 çocuk için 347,54 milyon TL nakdi destek ödemesi yapılmıştır. Ancak, Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 12.05.2023 tarih ve 32188 sayılı Resmi Gazetede "Okul öncesi eğitim hizmeti resmî okul öncesi eğitim kurumlarında ücretsizdir." şeklinde güncellenerek yürürlüğe girmesi nedeniyle 25.08.2023 tarihinde 18.05.2022 tarihli iş birliği Protokolünün tek taraflı fesih yazısı SYGM tarafından iletilerek program sonlandırılmıştır.

Yurt Yapım Projeleri

SYDTF kaynakları ile 1986 yılından bu yana SYDV'lerin talepleri doğrultusunda öğrenci yurtları inşa edilmektedir.

2023 yılında SYDTF kaynakları ile yapımı, iş ve işlemleri devam eden ortaöğretim öğrenci yurtları kaynak aktarımı gerçekleşmemiştir.

Proje Destekleri

SYGM tarafından 3294 sayılı Kanun kapsamındaki vatandaşların sosyal hayata entegrasyonuna yönelik proje

destekleri verilmektedir.

2023 yılında; 919 sosyal hizmet içerikli proje için toplam 2,24 Milyar TL kaynak SYDV'lere aktarılmıştır. Bu kapsamda desteklenen proje konuları aşağıda verilmiştir.

VEFA (Yaşlı Evde Bakım) Programı: Yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın ev temizliği, kişisel bakımları, temel ve zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik sosyal hizmet projesidir. İhtiyaç sahibi durumda olup kişisel bakımlarıyla temel ve zaruri ihtiyaçlarını karşılayamayan yaşlı, engelli vatandaşlarımız ile ağır kronik hastalığı nedeniyle kendi öz bakımını yerine getiremeyen vatandaşlarımız kendi evlerinde proje kapsamındaki hizmetlerden faydalandırılmaktadır.

2023 yılında VEFA Programı kapsamında 127.720 yaşlı ve/veya engelli vatandaşımız projeden faydalanmış, 7.062 personel istihdam edilmiş ve 1,68 Milyar TL kaynak aktarılmıştır.

Aile Destek Merkezi Projesi ve Sosyal Dayanışma Merkezi Projesi: ADEM; 3294 sayılı Kanun kapsamındaki kadınlarımızın devlet-millet kaynaşmasının sağlanması, aile bütünlüğünü tehdit eden unsurlardan korunması, milli ve manevi değerler ile toplumun değer yargılarını muhafaza etmek üzere psikososyal, sosyokültürel, mesleki ve kişisel yönden gelişimlerinin ve toplumsal entegrasyonlarının sağlanması amacı ile faaliyet gösteren merkezlerdir.

SODAM, Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı yerlerde 3294 sayılı Kanun kapsamındaki vatandaşlarımızın toplumsal entegrasyonlarını sağlamak üzere, psikososyal, sosyokültürel, mesleki, sanatsal ve kişisel gelişimlerini sağlamaya yönelik olarak faaliyet gösteren merkezlerdir.

2023 yılı içinde ADEM Projesi için 357,45 Milyon TL ve SODAM Projesi için 64,76 Milyon TL kaynak aktarılmıştır.

Kurum Bakımından Ayrılan Gençlerin Sosyal Yönden Desteklenmesi Projesi: Reşit olarak veya akademik yaşamlarını tamamlayarak kuruluş bakımından ayrılan 2828 sayılı Kanun uyarınca istihdam hakkı bulunan gençlerin uzun vadeli sigorta kollarına tabi bir işte ilk kez istihdam edilmelerinden bir ay sonrasına kadar konaklama ve yemek ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik sosyal hizmet projesidir.

Evsizlere Konaklama Projesi: Soğuk hava ve ağır kış şartlarında evsiz kişilerin konaklatılmasına yönelik sosyal hizmet projesidir. Proje kapsamında, bu kişilerin öncelikli olarak il sınırları içerisinde bulunan kamu kurumu misafirhanelerine yerleştirilmesi, kamu kurumu misafirhanelerine yerleştirilememeleri halinde pansiyon, otel vb. yerlerde konaklamalarının sağlanması veya uygun bir mekanda bu kişilerin kışı geçirebilmeleri için kaynak tahsis edilmektedir.

Öte yandan ülkemizin farklı bölgelerinde soğuk hava ve ağır kış şartlarının yaşandığı dönemler farklılık göstermekte olup Evsiz Konaklama Projesinin hangi bölgede hangi aylarda uygulanacağına dair ısı harita bazlı bilimsel çalışma yapılmış ve bu çalışmanın neticesinde ülkemizin yedi bölgesinde projenin uygulanabilirlik süreleri SYDV'lere duyurulmuştur.

2023 yılı içinde Evsizlere Konaklama Projesi kapsamında 22 SYDV'ye toplam 53,08 Milyon TL kaynak aktarılmıştır.

Diğer Sosyal Hizmet Projeleri: 3294 sayılı Kanun'un amacına uygun olarak dezavantajlı grupların ihtiyaç duyduğu eksikliklerin giderilmesine yönelik çeşitli projeler desteklenmektedir. Projelerin amacı ve hedef kitlesi değerlendirilerek olumlu görülmesi durumunda projelere kaynak tahsis edilmektedir.

Vakıf Modernizasyonu Projeleri: SYDV'lerin fiziki koşullarının iyileştirilmesine yönelik projeler verilmektedir.

Hükümlü ve Tutuklu Yardımları

SYDV'lerce, cezaevi veya tutukevlerinde, hükümlü ve tutuklu olarak bulunan Türk vatandaşları ve kendileri ile birlikte kalan çocuklarına yönelik olarak ilgili diğer mevzuat hükümlerince karşılanmayan eğitim giderlerinin ve temel ihtiyaçlarının karşılanması maksadıyla SYDV imkânları kullanılarak yardımlar yapılabilmektedir. BSYBS kayıtları incelendiğinde, SYDV'lerin mali imkânları ile 2023 yılında 229 hükümlü ve tutuklu olarak bulunan Türk vatandaşlarına ve kendileri ile birlikte kalan çocuklarına 60 Bin TL tutarında yardım yapıldığı görülmektedir.

Yükseköğrenim Öğrencilerine Yönelik Yardımlar

SYDV'lerce, yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören 3294 sayılı Kanun kapsamındaki Türk öğrencilere temel ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla SYDV imkânları ve vakfa şartlı yapılan bağış kaynağı kullanılarak, düzenlilik arz etmeyen yardımlar yapılabilmektedir.

SYDV'ler tarafından yükseköğrenim öğrencilerine yapılan söz konusu yardımlar, 2020 yılına kadar BSYBS'de ilgili diğer yardım programları altında yapılırken, hayata geçirilen teknik düzenlemeler sonucunda 2021 yılı itibarıyla Yükseköğrenim Öğrencilerine Yönelik Yardımlar başlığı altında kaydedilmeye başlanmış, böylece söz konusu yardımların görünürlüğünün ve takip edilebilirliğinin artması sağlanmıştır. BSYBS kayıtları incelendiğinde, SYDV'lerin mali imkânları ile 2023 yılında 16.216 yükseköğrenim öğrencisine 27,79 Milyon TL tutarında yardım yapıldığı görülmektedir.

Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Konut Destek Programı

Eşi vefat etmiş, 18 yaş altı en az üç çocuğa sahip kadınlara yönelik ülke genelinde 2.023 adet konut yapımı/satın alımını hedefleyen, yerel yönetimler ve hayırseverlerin iş birliğiyle Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Konut Destek Programı başlatılmış ve program kapsamında hane başına 500.000 TL kaynak ayrılmıştır. Program kapsamında 2023 yılında toplam 46,20 Milyon TL kaynak, SYDV'lere aktarılmıştır.

Roman Vatandaşlara Yönelik Konut Destek Programı

3294 sayılı Kanun kapsamındaki ihtiyaç sahibi olan ve Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki hanelere yönelik ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde ülke genelinde 1.071 konut yapımını hedefleyen Roman Vatandaşlara Yönelik Konut Yapımı Destek Programı başlatılmış ve program kapsamında hane başına ayrılan kaynak tutarı 400.000 TL'ye, toplam ayrılan kaynak tutarı ise 428.400.000 TL'ye çıkarılmıştır.

Program kapsamında inşa edilecek konutlara ilişkin rezerv yapı alanlarının belirlenmesi, uygun arsa seçimi, projelendirme çalışmaları, konutların inşa edilmesine yönelik iş ve işlemler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yürütülecektir. Program kapsamında kaydedilecek gelişmeler konusunda Bakanlığımız bilgilendirilecektir.

Ulusal Hane Ziyareti Programı

Sosyal yardım programlarının arz odaklı dönüşümüne katkı sunmak ve tüm vatandaşlarımız ile yüzü yüze görüşme imkânı sağlanabilmesi için Ulusal Hane Ziyareti Programı Türkiye genelinde sosyal yardımlardan faydalanan vatandaşlarımızın ihtiyacının tespiti ve giderilmesini teminen uygulanmaya başlanmıştır. Bu

kapsamda, illerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısının yönetiminde, SYDV'leri temsile V müdürü ve SHM'leri temsilen Bakanlığımız il müdürlüğünden oluşan bir komisyon kurularak programın sevk ve idaresi sağlanmıştır.

Bu kapsamda Ulusal Hane Ziyareti Programı 8 Ağustos 2022 tarihinde başlamış olup 31 Ekim 2023 tarihinde sona ermiştir.

4-6 Yaş Kur'an Kursu Desteği Programı

Cumhurbaşkanlığı Makamının Olurları ile 4-6 Yaş Kur'an Kursu Desteği Programı başlatılmış olup Bakanlığımız ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında hazırlanan 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Eğitim Alan Çocukların Desteklenmesi Hususundaki İşbirliği Protokolü 17.01.2023 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda 2023 yılında 83.048 çocuk adına 50,78 Milyon TL nakdi destek ödemesi Bakanlığımız tarafından Diyanet İşleri Başkanlığına aktarılmıştır.

Glikoz Ölçüm Cihazı Yardım Programı

3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında ihtiyaç sahipliği SYDV Mütevelli Heyeti tarafından onaylanan hanelerdeki Tip 1 diyabet tanısı almış 0-22 yaş arası çocuklar için cilt altı sürekli glikoz ölçüm cihazı veya ikamesi olabilecek cihaz ile sensörlerinin en fazla iki yıllık temini yapılarak, bu hanelere bahsi geçen cihaz kullanımına ilişkin gerekli desteğin sağlanması amacıyla 10 Mart 2023 tarihinden itibaren yardım programı başlatılmıştır. Program kapsamında Bakanlığımızca faydalanıcıların kullanımına tahsis edilen glikoz ölçüm cihazları 14 günlük kullanım süresine sahip olup her faydalanıcıya 28 gün için 2'şer adet sensör verilmektedir.

Yardım programının başladığı günden bu yana toplamda 7.075 kişi için glikoz ölçüm cihazı teslim edilmiştir.

Ulaşım Giderlerinin Karşılmasına Yönelik Destek Programı

Ulaşım Giderlerinin Karşılmasına Yönelik Destek Programı kapsamında 3294 sayılı Kanun kapsamında yer aldığı SYDV'ler tarafından tespit edilen ve Türkiye sınırları içerisinde ailelerinin ikamet ettiği ilden farklı bir ilde örgün eğitime devam eden Türk vatandaşı öğrencilerin, ailelerinin yanına gidiş veya okullarına dönüşlerinde yıllık 2 gidiş-2 dönüş olmak üzere toplam dört bilet hâlinde, belirlenen tek yön bilet vasıta üst limit tutarını aşmamak kaydıyla ulaşım giderlerinin belirlenen kriterler çerçevesinde karşılanması 01.09.2022 tarih ve 104088 sayılı Cumhurbaşkanlığı Makamı Onayı ile uygun görülmüştür.

Destek Programı kapsamında ödemeler, yolculuk yapılan tarihin bulunduğu yıla göre yapılacaktır. Tek yön bilet vasıta üst limit tutarı 2023 yılı için ise 750 TL olarak belirlenmiştir. 2023 yılında SYDV'ler tarafından 70.417 hanede yaşayan 79.080 öğrenci için 60,74 Milyon TL tutarında yardım yapılmıştır.

Engelli İhtiyaç Yardımları

3294 sayılı Kanun kapsamındaki yoksul ve engelli vatandaşların topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yürütülen bir sosyal yardım programıdır.

Fon kaynakları içinden Engelli İhtiyaç Yardımı için ayrıca kaynak gönderilmemektedir. SYDV'lerin periyodik paylarından yıl içerisinde yaptıkları engelli ihtiyaç yardımları dikkate alındığında 2023 yılında 1.116 kişi için 8,78 Milyon TL kaynak kullanılmıştır.

Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması

Bu program ile özel eğitime gereksinim duyan engelli öğrencilerimizin okullarına ücretsiz olarak ulaşımını sağlamaktadır. Bu yardım programı; engelli öğrencilerin okullarına daha kolay erişimlerinin sağlanmasını, okula gitme oranlarının artırılmasını, eğitim ve öğretimin teşvik edilmesini, engelli öğrencilerimizde okul sevgisinin oluşmasını, çocukların ulaşımında yaşadıkları sorunların giderilmesini, sonuç itibarıyla engelli bireylerin eğitilerek sosyal hayatın her safhasında kendilerine yer bulabilmelerini hedeflemektedir. Uygulama Bakanlığımız ve MEB iş birliği ile yürütülmektedir. Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması kapsamında 2023 yılında, 127.741 öğrenci için 2,4 Milyar TL tutarında kaynak aktarılmıştır.

Birim Tutar Artışları

Cumhurbaşkanlığı Makam Onayları ile yardım programlarının birim tutarlarında artışlar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda;

- 2023 yılı kömür döneminden geçerli olmak üzere kömür nakliye, hamaliye vb. giderler için kaynak talebinde bulunan SYDV'lere aktarılabilecek ton başı üst limit tutarı 100 TL'den 200 TL'ye,
- 2023 yılından itibaren geçerli olmak üzere aşevi hizmetinde bulunmak için kaynak talebinde bulunan SYDV'lere aktarılabilecek kişi başı günlük üst limit tutarı 20 TL'den 40 TL'ye yükseltilmiştir.

Yine Cumhurbaşkanlığı Makam Onayları ile aşağıda yer alan Barınma Yardım Programlarının birim tutarlarında artışlar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda;

- Betonarme ev yapımı yardımı için 200.000 TL olan birim tutar önce 300.000 TL'ye, ardından 500.000 TL'ye,
- Prefabrik ev yapım yardımı için 150.000 TL olan birim tutar önce 200.000 TL'ye, ardından 300.000 TL'ye,
- Ev onarım yardımları kapsamında üçlü bir sınıflandırılma yapılmış ve basit düzey ev onarımı birim tutarı 35.000 TL'ye, orta düzey ev onarımı birim tutarı 70.000 TL'ye, kapsamlı ev onarımı birim tutarı 100.000 TL'ye,
- Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Konut Destek Programı kapsamında hane başına 300.000 TL olan kaynak tutarı 500.000 TL'ye
- Roman Vatandaşlara Yönelik Konut Yapımı Destek Programı kapsamında hane başına 200.000 TL olan kaynak tutarı 400.000 TL'ye

yükseltilmiştir.

Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi

BSYBS; ihtiyaç sahibi kişilerin başvurularının alınması, hane dosyalarının oluşturulması, kişisel verilerinin ve sosyoekonomik bilgileri ile servet unsurlarının merkezi veri tabanlarından sorgulanması, hanenin sosyoekonomik durumuna ilişkin mahallinde yapılan sosyal incelemeye ilişkin raporların tutulması, muhtaçlık kararının verilmesi, yardım ödemelerine ilişkin banka talimatlarının verilmesi ve gerçekleştirilen tüm yardımlara yönelik otomatik muhasebeleştirme işlemlerinin tamamının elektronik ortamda yürütüldüğü bir süreç yönetim ve bilgi (bilgi) sistemidir.

2023 yılı itibarıyla BSYBS ile entegrasyon sağlanan kurum sayısı 29'dur.

Bununla birlikte 2018 yılında İçişleri Bakanlığı ile imzalanan veri paylaşımına ilişkin protokolle e-Belediye

Sistemi ile BSYBS entegrasyonu sağlanarak Ocak 2019’da yerel yönetimlerle karşılıklı veri paylaşımı gerçekleştirilmiştir. 2023 yılında karşılıklı veri paylaşımı yapılan belediye sayısı 116’dır.

Öte yandan 2022 yılından itibaren hayata geçirilmiş olan İş Zekâsı Programı sayesinde sosyal yardım programlarımızın uygulanması ve izlenmesi daha etkin olarak yapılmakta ve bu program sayesinde yeni yardım politikaları en efektif biçimde planlanmaktadır.

Katılım Sağlanan Ulusal ve Uluslararası Etkinlikler

İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İş Birliği Daimi Komitesi (İSEDAK) Bünyesinde Yürütülen Çalışmalar: İİT’nin 4 daimi komitesinden biri olan İİT Ekonomik ve Ticari İş Birliği Daimi Komitesi bünyesinde bulunan 6 çalışma grubundan Yoksulluğun Azaltılması Çalışma Grubunda ülkemizi Bakanlığımız heyet başkanlığında ve ele alınan temayla ilgili kurum/kuruluşlardan üyelerinin katılımıyla bir Türk Heyeti temsil etmektedir. Toplantıların moderatörlüğünü ve sözcülüğünü Bakanlığımız gerçekleştirmektedir.

- Çalışma Grubu Toplantıları (Yılda 2 kez)
- İSEDAK İzleme Komitesi Toplantısı (Yılda 1 kez)
- Yüksek Düzeyli Uzmanlar Komitesi Toplantısı (Yılda 1 kez)
- Bakanlar Toplantısı (Yılda 1 kez)
- Milli Koordinasyon Komitesi Toplantıları (Yılda 2 kez)

Şartlı Eğitim Yardımı Programının Lise Devam Oranları Üzerine Etkisinin Artırılması Projesi-II: AB IPA-II kapsamında geliştirilen Türkiye’de Lise Devam Oranının Artırılması için Şartlı Nakit Transferinin (Şartlı Eğitim Yardımı) Etkisinin Güçlendirilmesi II (ŞNT II) Projesi, SYGM tarafından operasyon faydalanıcısı olarak proje partneri MEB, sözleşme makamı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve yüklenici firma WYG ile yakın iş birliği içerisinde 2019 yılından bu yana yürütülmektedir.

Lise devam oranlarının artırılması için ilgili kurum ve hizmetlerin kapasitesinin güçlendirilmesini amaçlayan ŞNT II Projesi, “doğrudan hibe” ve “hizmet bileşeni” bileşenlerinden oluşmaktadır. Her iki bileşenin bütçesinin %85’i AB finansmanı ile %15’lik kısmı ise eş finansman kapsamında SYDTF kaynakları ile karşılanmaktadır.

Projenin teknik şartnamesine göre on iki pilot ili (Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Gaziantep, Diyarbakır, Edirne, Mardin, Van, Şanlıurfa, Hatay, Malatya) bulunmaktadır.

Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle Hatay ve Malatya pilot iller arasından çıkarılmış ve 11.11.2023 tarihinde onaylanan 5 No’lu Zeyilname ile Ağrı, Bursa, Kayseri, Kocaeli, Konya ve Muş proje kapsamına dâhil edilmiştir. Ayrıca söz konusu Zeyilname ile başlangıç sözleşmesine göre 13 Eylül 2023’te tamamlanması gereken proje 13 Mart 2024 tarihine kadar uzatılmıştır.

Proje Faaliyetleri:

1.Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi:

- Toplam 40 oturum ile 1.000 SYDV personeline yönelik planlanan eğitim programı kapsamında 2023 yılı içerisinde 12 oturum gerçekleştirilmiş olup 296 katılımcıya eğitim verilmiştir.
- Okul terkinin önlenmesi amacıyla MEB’e bağlı liselerde uygulanmak üzere koruyucu ve önleyici müdahale programları geliştirilmiş olup 7 ilde pilot uygulamaları tamamlanmıştır.

2.Farkındalığın Artırılması:

- Kamuoyunun ve ilgili paydaşların bilgilendirilmesine ve farkındalık artırmaya yönelik 12 ilde 568 katılımcı ile toplantılar gerçekleştirilmiştir.
- Farklı formatta hazırlanan 5.000 posterin ilgili kurumlara dağıtımı tamamlanmıştır.
- Kamu spotu kapsamında senaryo hazırlık süreci devam etmektedir.

3.Bilimsel ve Teknik Çalışmalar:

- ŞEY Programının ve proje kapsamında gerçekleştirilen tek seferlik hibe desteğinin etkisinin değerlendirilmesi amacıyla etki analizi çalışması gerçekleştirilmiştir. Nitel analiz kapsamında 12 ilde 48 odak grup görüşmesi ve 120 derinlemesine görüşme gerçekleştirilmiştir. Nicel analiz kapsamında ise 12 ilde 3.871 hane ile anket çalışması yapılmıştır. Tüm bu çalışmalar sonucunda hazırlanan Etki Analizi Raporu 4.10.2023 tarihinde onaylanmıştır. Ayrıca, bahse konu rapor kapsamında 20 Ekim 2023'te ilgili paydaşların katılımıyla bir doğrulama toplantısı yapılmıştır.
- ŞEY Programına ilişkin gelecekteki talebi belirlemeye yönelik projeksiyon çalışması, izleme-değerlendirme sistemi oluşturulması ve sosyal yardım ve sosyal hizmet entegrasyonunun güçlendirilmesi için model geliştirilmesi kapsamındaki faaliyetlere ilişkin ilk toplantılar gerçekleştirilmiş ve konsept notlar hazırlanarak masa başı çalışmalara başlanmıştır. Projeksiyon çalışması kapsamında Kasım-Aralık 2023 döneminde 12 ilde ilgili kurum temsilcileriyle çalıştaylar gerçekleştirilmiştir.

4.Koordinasyon ve İş birliğinin Güçlendirilmesi:

- Erken okul terki, okula devamsızlık, erken yaşta evlilik, çocuk işçiliği, istismar, korunma ihtiyacı olan çocukların tespiti vb. konularda sosyal yardım ve sosyal hizmet entegrasyonunun güçlendirilmesi amacıyla 2023 yılında 16 ilde ilgili kurum ve kuruluşlardan 460 katılımcı ile koordinasyon ve iş birliği toplantıları gerçekleştirilmiştir.
- Ankara'da 02.11.2023 tarihinde ilgili kurum temsilcilerinin katılımı ile Yüksek Düzeyli Toplantı gerçekleştirilmiş ve yapılan toplantıların sonuçları tartışılmıştır.

Etki Analizi Çalışması:

Etki Analizi çalışması; ŞEY Programı dâhilinde, ailelere sağlanan doğrudan hibe desteğinin ve ŞEY Programının etki değerlendirmesi amacıyla yapılmıştır.

Kontrol (faydalanıcı olmayan) ve deney (faydalanıcı) grupları oluşturulmuş ve bu grupların karşılaştırılmasıyla doğrudan hibe ve ŞEY programının proje hedefleri üzerinde yarattığı etki değerlendirilmiştir.

Araştırmanın nitel bölümü kapsamında 12 pilot ilde uygulayıcı (SYDV ve MEB personeli) ve ŞEY/Doğrudan hibe yararlanıcıları ile 48 odak grup görüşmesi ve 120 derinlemesine görüşme gerçekleştirilmiştir. 3.871 hane halkı üyesine bu kapsamda anket uygulanmıştır.

Doğrudan hibe ve ŞEY uygulamalarının okula devam üzerine etkisi faydalanıcıların farkındalıkları, değişimleri ve kararlılıkları üzerinde nasıl etki yaptığı üzerinden analiz edilmiştir.

Nihai olarak araştırma sonuçları, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve yoksullukla mücadele etmek için bir sosyal politika bileşeni olarak tasarlanan ŞEY Programının özellikle;

- Dezavantajlı ve sosyoekonomik özellikleri açısından kırılgan olan tüm grupları kapsaması,
- Kız çocuklarının okula devamlılığını sağlayarak okullaşma ve okul devamlılığında erkek akranlarının gerisinde kalmamasını sağlama,
- Beşeri sermaye yatırımıyla ihtiyaç sahibi hanelerdeki yoksulluğun çocuklara aktarımını engelleme

bağlamında faydalanıcılar üzerinde etkili olduğunu göstermiştir.

UNICEF 2022-2023 Çalışma Planı: Bakanlığımız ve UNICEF arasında imzalanan Çalışma Planı kapsamında 2023 yılında gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda yer almaktadır.

SYGM Personeline Teknik Kapasite Güçlendirme Eğitimleri: SYGM personeline yönelik şoka duyarlı sosyal koruma sistemleri, sosyal koruma programları temel kavramlar, programların izlenmesi ve değerlendirilmesi, performans ölçümü ve temel Excel kullanımı konularında eğitim programları düzenlenmiştir. Mayıs ve Haziran aylarında muhtelif hususlarda SYGM personeline eğitim verilmiştir. 23 Kasım 2023 tarihinde SYGM personeli katılımlarıyla deneyim paylaşımı toplantısı düzenlenmiştir. 6-7 Aralık 2023 tarihinde SYGM ve SYDV'lerden yaklaşık 98 katılımcı ile kapasite güçlendirme eğitimi düzenlenmiştir.

İş Zekası Eğitimleri: İş zekası sistemi BSYBS'ye entegre edilmiş ve teknik personele yönelik eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Sosyal Yardım Hedefleme Mekanizmasının Değerlendirilmesi Çalışması: Şoka ve çocuklara duyarlı sosyal koruma programları kapsamında sosyal yardım programlarının hedefleme sistemlerinin değerlendirilmesi amacıyla rapor hazırlanmıştır.

Depremden Etkilenmiş Çocuklu Ailelere Yönelik Nakit Transferi Programı: Bakanlığımız, UNICEF ve Türk Kızılay ortaklığı ile uygulanan program ile Haziran ayında 100 binden fazla depremde etkilenen çocuklu aileye yönelik hane başı 900 TL, Aralık ayında ise aynı hedef kitle içerisinde yer alan 51.713 haneye hane başı 1.300 TL olacak şekilde nakit yardım sağlanmıştır. Ayrıca hijyen, sağlık ve çocuk koruma konularında bilgilendirme yapılmıştır.

Depremden Etkilenmiş Çocuklar İçin Yapılan Ayni Yardımlar: Sosyal marketlerde dağıtılmak üzere 10 bine yakın hijyen kiti, 20 bin battaniye ve 500'e yakın kışlık kıyafet seti gönderilmiştir.

Bakanlığımız-BM Dünya Gıda Programı (WFP) İş Birliği

Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası Bakanlığımızca deprem bölgesinde ihtiyaç duyulan yerlerde TAMP kapsamında ivedilikle ayni bağış depoları kurulum çalışmaları başlanmıştır.

Bu doğrultuda WFP ile görüşmeler gerçekleştirilerek 112.560 adet gıda kolisi deprem bölgesine sevk edilmiştir.

Bununla birlikte Sosyal Market kurulumu amacıyla 8 çadır (3 Hatay, 5 Kahramanmaraş) ile ofis ve depo alanlarında kullanılacak 24 adet prefabrik yapı (10 adet Adıyaman, 14 adet Hatay) desteği sağlanmıştır.

Katılım Sağlanan Diğer Etkinlikler

- AB'nin 12-13 Haziran 2023 tarihinde düzenlediği 7 No'lu Bölgesel Kalkınma, İstihdam ve Sosyal Politika alt komite toplantısına katılım sağlanmış ve politika metnine görüş verilmiştir.
- UNFPA ile iş birliğine yönelik 12 Temmuz 2023 tarihinde düzenlenen toplantıya katılım sağlanmıştır.

- GIZ, WorldBank ve UNDP ortaklığında Digital Convergence Initiative Platformu altında 2023 tarihinde çevrim içi olarak düzenlenen Social Protection Management Information System interacting with Integrated Beneficiary Registry toplantısına katılım sağlanmış ve sunum yapılmıştır.
- Dünya Bankası ve GIZ tarafından Digital Convergence Initiative platformu altında düzenlenen 12-14 Eylül 2023 tarihlerinde Washington Headquarter'daki Digital Public Infrastructure isimli toplantıya çevrim içi olarak katılım sağlanmış ve sunum yapılmıştır.
- Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından 25-29 Eylül 2023 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen İzleme Toplantısına katılım sağlanmış ve ülkemizin sosyal koruma harcamaları konusunda görüş verilmiştir.
- Ulusal Ajansın 16 Kasım 2023 tarihinde düzenlediği 2023 Erasmus+ Proje Sonuçlarının Yaygınlaştırılması ve Kullanılması (Dissemination and Exploitation of Results, DEOR) Çevrim İçi Bilgilendirme çevrim içi olarak yapılan toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 22 Kasım 2023 tarihinde düzenlenen İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı Sektörel İzleme Komitesi'nin 14. ve IPA III döneminin 2. Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Dünya Bankası Washington Headquarter ve Ankara Ofislerinin koordinasyonunda sosyal yardımların dijitalleştirilmesi konusunda farklı kurumlardan yaklaşık 40 kişiden oluşan Brezilya Heyeti ile 04 Aralık 2023 tarihinde çevrim içi bir toplantı gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlığımız ev sahipliğinde, Asya Pasifik'te Sosyal Korumanın Güçlendirilmesi Eylem Planı (Action Plan to Strengthen Regional Cooperation on Social Protection in Asia and the Pacific) kapsamında 14 Aralık 2023 tarihinde bir ulusal istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantı sonrasında Bakanlığımız koordinasyonunda ve UNESCAP tarafından bir durum değerlendirme raporu hazırlanmış olup söz konusu raporun Bakanlığımız görüşleri ile uyumlu olarak nihai hale getirilmesi planlanmaktadır.

Türkiye Afet Müdahale Planı Aynı Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu

Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında hayata geçirilen TAMP ile SYGM 28 farklı çalışma grubundan biri olan Aynı Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu, ana çözüm ortağı olarak belirlenmiş olup SYGM aynı bağışların toplanması, depolanması ve dağıtım süreçlerinde görevlendirilmiştir.

Aynı Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubuna ilişkin iş ve işlemler ulusal düzeyde SYGM tarafından yerel düzeyde ise il SYDV'leri tarafından yürütülmektedir.

Bununla birlikte afet, acil ve olağan dışı durumlarda görev yapmak üzere sosyal yardımların biran önce mağdur hanelere ulaştırılabilmesi amacıyla Bakanlığımızın merkez teşkilatı ve taşra teşkilatı ile SYDV personelinin oluşan Afet Acil Sosyal Yardım (ASYA) Ekipleri oluşturulmuştur. Her ilde, ilin durumu ve konumuna göre 15, 10 ya da 5 kişilik gruplar halinde görev yapacak olan ASYA personelinin başında il merkez SYDV Müdürleri yer almakta olup afet, acil durum ve olağan dışı durumlarda öncelikli olarak yakın illerde, ihtiyaç duyulması halinde ise çevre illerde görevlendirilmektedir.

Veri Paylaşımı

13.09.2014 tarih ve 29118 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sosyal Yardım Verilerinin Kaydedilmesine ve Paylaşılmasına İlişkin Yönetmelik kapsamında 2023 yılında 1 adet Veri Paylaşımı Kurulu toplantısı gerçekleştirilmiştir.

E-Devlet Kapısı Üzerinden Sosyal Yardım Başvuru Dönemine Geçilmesi

Bakanlığımızca ihtiyaç sahibi vatandaşların çeşitli gereksinimlerinin karşılanabilmesi adına başta 3294 sayılı Kanun olmak üzere 2022 sayılı Kanun, 5510 sayılı Kanun, 633 sayılı KHK ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir.

Söz konusu yardım programlarına ilişkin başvurular her il ve ilçede kurulu SYDV'ler aracılığı ile yürütülmekle birlikte ülkemizin dijitalleşen Türkiye vizyonuna uygun bir şekilde e-Devlet Kapısı üzerinden de alınmaya başlanmıştır.

Bu kapsamda 15 Ekim 2021 tarihinde uygulamaya geçirilen e-Devlet Kapısı üzerinden sosyal yardım başvuru hizmetine ilişkin olarak 20.567.537 adet sosyal yardım başvurusu alınmıştır.

Bütünleşik Sosyal Koruma Dönemi

Yoksulluk çok boyutlu bir olgu olmasından dolayı birçok kurumun eş zamanlı müdahalesini gerektiren bir sorundur. Bu çerçevede sosyal yardım faydalanıcısı vatandaşların eğitim, sağlık, sosyal hizmet gibi diğer kamu hizmetlerine erişiminin artırılması önem arz etmektedir.

Söz konusu ihtiyaca binaen Bütünleşik Sosyal Koruma dönemi başlatılarak diğer kamu hizmeti ihtiyacı bulunan sosyal yardım yararlanıcıları BSYBS üzerinden ASDEP görevlilerine bildirilmek üzere ABS'ye iletmeye başlanmıştır.

Bu doğrultuda Bütünleşik Sosyal Koruma Dönemi kapsamında 2023 yılında diğer kamu hizmeti ihtiyacı bulunan sosyal yardımlardan faydalanan hanelerdeki 16.901 vaka (sosyal hizmet ve diğer kamu hizmeti ihtiyacı bulunan haneler) ATHGM'ye iletilmiştir.

İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları

SYGM çatısı altında yürütülen sosyal yardım programları çerçevesinde hesap verilebilirliğin artırılarak sosyal yardım sisteminin girdi ve çıktılarının ortaya koyulması izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin temelinde yatmaktadır. SYGM hem sosyal yardım programlarının etkisini ölçmeye hem de sosyal yardım programları özelinde olası geliştirme fırsatlarını tespit etmeye yönelik çalışmalarda bulunmaktadır. Bu çalışmalar ile kanıta dayalı program geliştirme ve var olan programların verimliliğini arttırma konusunda yönetsel kapasite güçlendirilmektedir. Bu çerçevede kurum içindeki ve kurum dışındaki kaynaklardan elde edilen veriler üzerinden gerçekleştirilen izleme ve değerlendirme çalışmaları Bakanlığımızın ve SYGM'nin amaçlarına ulaşması doğrultusunda destek görevi görmektedir.

1.13. Yoksullukla Mücadele

Tablo 29: Yoksullukla Mücadele Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	YOKSULLUKLA MÜCADELE	1.13.1 İhtiyaç Sahibi Engellilerin Mali Açıdan Desteklenmesi	2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında sosyal güvencesi olmayan ve hane içinde kişi başına düşen aylık geliri net asgari ücretin 1/3'ünden az olan %40 ve üzeri engel oranına sahip kişilere yapılan yardımlardır. Ödemeler genel bütçeden karşılanmaktadır.
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	YOKSULLUKLA MÜCADELE	1.13.2 İhtiyaç Sahibi Yaşlıların Mali Açıdan Desteklenmesi	2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında sosyal güvencesi olmayan ve kendisi ile eşinin ortalama aylık geliri net asgari ücretin 1/3'ünden az olan 65 yaş üstü kişilerin yapılan yardımlardır. Ödemeler genel bütçeden karşılanmaktadır.
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	YOKSULLUKLA MÜCADELE	1.13.3 Sosyal Güvenliği Olmayanların Sağlık Primi Giderlerinin Karşılanması	5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında, aile içinde kişi başına düşen gelir seviyesi brüt asgari ücretin üçte birinin altında olan vatandaşlar için genel bütçeden ödenen genel sağlık sigortası primidir.
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	YOKSULLUKLA MÜCADELE	1.13.4 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Kapsamında İşveren Prim Destekleri	01.01.2018 tarihinden itibaren başlatılan uygulama ile sosyal yardım yararlanıcısının özel işverenlerce istihdam edilmesi halinde işverene ait sigorta primi bir yıl süreyle Bakanlığımız tarafından ödenmektedir.
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	YOKSULLUKLA MÜCADELE	1.13.5 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Kapsamında Katılım Payı Destekleri	5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin 5510 sayılı Kanun gereği ödedikleri katılım paylarının SYD Vakfından talep edilmesi durumunda ödenen desteklerdir. Ödemeler SYDT Fonundan karşılanmaktadır. Bir önceki yıla ait Fonan ödenen tutar genel bütçeden Fona aktarılmaktadır.

1.13.1. İhtiyaç Sahibi Engellilerin Mali Açıdan Desteklenmesi

2022 sayılı Kanun Kapsamındaki Engelli Aylıkları ve Engelli Yakını Aylıkları

2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında ihtiyaç sahibi olan vatandaşlardan; engel oranı en az % 40 olan engellilere ve özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan çocukların yakınlarına aylık bağlanmaktadır. Bu kişilerin sosyal

güvenlik kurumlarından bir gelir veya aylık hakkından yararlanmaması ve uzun vadeli sigorta kollu olacak şekilde çalışmıyor olması gerekmektedir.

Engelli aylıklarında hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir dikkate alınmakta olup söz konusu aylıklara ilişkin muhtaçlık sınırı 2023 yılında 3.800,78 TL olarak uygulanmıştır.

2023 yılında, Engelli (%70 ve üzeri) Aylığı kapsamında 281.731 kişi için 7,88 Milyar TL, Engelli (%40-%69) Aylığı kapsamında 346.816 kişi için 6,46 Milyar TL, Engelli Yakını Aylığı (18 Yaş Altı) kapsamında 99.900 kişi için 1,72 Milyar TL ödeme yapılmıştır.

Öte yandan Silikozis Aylığı kapsamında ise 205 kişi için 8,04 Milyon TL kaynak aktarılmıştır.

1.13.2. İhtiyaç Sahibi Yaşlıların Mali Açıdan Desteklenmesi

2022 sayılı Kanun Kapsamındaki Yaşlı Aylıkları

01.07.1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında ihtiyaç sahibi olan vatandaşlardan; 65 yaşını doldurmuş yaşlılara aylık bağlanmaktadır. Bu kişilerin sosyal güvenlik kurumlarından bir gelir veya aylık hakkından yararlanmaması ve uzun vadeli sigorta kollarına tabi olacak şekilde çalışmıyor olması gerekmektedir.

Yaşlı aylığında kişinin kendisi ve eşi dikkate alınmak suretiyle kişi başına düşen ortalama aylık gelir hesaplanmakta olup söz konusu aylığa ilişkin muhtaçlık sınırı 2023 yılında 3.800,78 TL olarak uygulanmıştır. Yaşlı aylıkları kapsamında 2023 yılında 812.694 kişi için 19,88 Milyar TL tutarında ödeme yapılmıştır.

1.13.3. Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Sağlık Primi Giderlerinin Karşılanması

Genel Sağlık Sigortası (GSS) Prim Ödemeleri

10.07.2018 tarihli ve 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 73'üncü maddesinin (h) bendi ile gelir testi uygulamaları görevinin SYGM ve SYDV'lerle iş birliği içinde yerine getirileceği hükmü gereği; 5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi ile (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası yükümlülerinin gelir tespitinin yapılması ve tesciline ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla çıkarılan Yönetmelik ve Genelge kapsamında iş ve işlemler yürütülmektedir.

5510 sayılı Kanun'un "Prim ödeme yükümlüsü" başlıklı 87'nci maddesine istinaden her ay mutaat olarak Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından tahakkuk ettirilen GSS prim tutarları Bakanlığımızca ödenmektedir. Bu kapsamda, gelir tespit sonucu aile içinde kişi başına düşen gelir tutarı brüt asgari ücretin üçte birinin altında olduğu tespit edilenler ile birlikte aynı Kanun'un 60/1-c maddesinde sayılanların da GSS prim ödemeleri Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır.

2023 yılında GSS Primi Devlet Tarafından Ödenen Kişi Sayısı 9.021.162 olup bu kapsamda 61,10 Milyar TL GSS Prim desteği sağlanmıştır.

1.13.4. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Kapsamında İşveren Prim Destekleri

Sosyal yardım-istihdam bağlantısını güçlendirmek ve sosyal yardımlardan yararlanan vatandaşların istihdam piyasasına girişini teşvik etmek amacıyla işverene sağlanacak sigorta prim desteğine ilişkin usul ve esasları düzenleyen Yönetmelik kapsamında düzenli sosyal yardımlardan yararlanan hane içerisinde yer alan ve gelir testi sonucu G0 olan İŞKUR'a kayıtlı vatandaşlarımızın işe yerleşmesi durumunda, özel işveren sigorta primlerinin tamamı bir yıl süreyle Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır. Uygulamayla birlikte sosyal

yardım-istihdam bağlantısının daha da güçlenmesi ve sosyal yardımlardan yararlanma n vatandaşlarımızın iş hayatına kazandırılarak istihdam edilmelerinin sağlanması hedeflenmiş olup bu kapsamda 2023 yılında; bir önceki yıl içerisinde özel işverenlerce istihdam edilen 38.867 sosyal yardım yararlanıcısı için 62,12 Milyon TL Özel İşveren Sigorta Primi Sosyal Güvenlik Kurumuna Haziran 2023 döneminde aktarılmıştır.

1.13.5. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Kapsamında Katılım Payı Destekleri

Katılım payı, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda, sağlık hizmetlerinden yararlanabilmek için, genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olduğu kişiler tarafından ödenecek tutar olarak tanımlanmaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 68'inci maddesinin altıncı fıkrası ile 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 2'nci maddesinin, 5754 sayılı Kanun'un 77'nci maddesiyle değişik ikinci fıkrasında yer alan "... 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 60'uncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin 5510 sayılı Kanun gereği ödedikleri katılım payları bu Kanun kapsamındadır." hükmüne göre, 5510 sayılı Kanun'un 60/c-1 (eski adıyla yeşil kartlılar) ve 60/c-3 (2022 sayılı yasadın yararlanınlar) kapsamındaki genel sağlık sigortalısı sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin hastane, ilaç, reçete, tıbbi cihaz ve malzeme ile optik katılım payı muhteviyatında ödemiş oldukları tutarlar, talepleri halinde SYDV'lerce kendilerine geri ödenmektedir.

2023 yılında katılım payı ödemeleri kapsamında 37,03 Milyon TL kaynak aktarılmıştır.

1.14. Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri

Tablo 30: Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	1.14.1 Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 74. Maddesi ile 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde; Bakanlığımızın taraf olduğu adli ve idari davalarda, iç ve dış tahkim yargılamasında, icra işlemlerinde ve yargıya intikal eden diğer her türlü hukuki uyuşmazlıklarda Bakanlığımızı temsil etmek, dava ve icra işlemlerini vekil sıfatı ile takip etmek, Bakanlığımız hizmetleriyle ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat taslaklarını inceleyip hukuki mütalaasını bildirmek, Bakanlığımız birimleri tarafından hazırlanan mevzuat taslakları ile düzenlenecek her türlü sözleşme ve şartname taslaklarını inceleyip hukuki mütalaasını bildirmek, Bakanlığımız ile üçüncü kişiler arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin işleri ve Bakanlık birimlerince sorulacak diğer işleri inceleyip hukuki mütalaasını bildirmek, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında almak, uyuşmazlıkların sulh

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
			yoluyla çözümü konusunda görüş vermek, idarenin amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmalarını temin etmek amacıyla gerekli hukuki teklifleri hazırlamak, başta arabuluculuk olmak üzere, alternatif çözüm yollarına ilişkin yapılan görüşmelerde, Bakanlığımızı temsil etmek ve bu amaçla kurulacak komisyonların sekretarya hizmetlerini yürütmek, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 20. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan davalara katılmak ve Bakanlığımızı temsil etmek, faaliyetlerini yerine getirmektedir.
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	1.14.2 İç Denetim	5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 64. maddesi uyarınca İç Denetçi; nesnel risk analizlerine dayanılarak Bakanlığın yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmek, kaynakların, etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemelerde yapmak ve önerilerde bulunmak, harcama sonrasında yasal uygunluk denetimini yapmak, Bakanlığın harcamalarının, mali işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek, mali yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak, denetim sonuçları çerçevesinde iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunmak ve bunları takip etmek, denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlanıldığında Bakanlığın en üst amirine bildirmek görevlerini yürütmektedir.
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	1.14.3 Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 79'uncu maddesi kapsamında yazılı, görsel, işitsel ve internet ortamında çıkan haber, yorum ve eleştirileri izleyerek, ilgili makamları bilgilendirmek ve acil müdahale gerektiren haberler hakkında işlem başlatılması için gerekli düzenlemeleri ve takibi yapmak. Basın haberleri, basın bültenleri ve basın duyuruları hazırlanmakta ve yayınlanması amacıyla ilgili medya kuruluşlarına gönderilmektedir. Bakanlığın çalışmalarına dair kamuoyunun bilgilendirilmesi için çeşitli faaliyetler yürütülmektedir.

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	1.14.4 Kurumsal Uluslararası İş Birliği Faaliyetleri	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 77/B maddesi kapsamında, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren konularda, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda, diğer ülkelerle ikili münasebetleri geliştirmek amacıyla ilgili bakanlıklar ve uluslararası kuruluşlarla gerekli iş birliği ve koordinasyonu sağlamaya yönelik faaliyetleri yürütmektedir.
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	1.14.5 Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 77'nci maddesi uyarınca risk esaslı, konu bazlı, rehberlik ve çözüm odaklı teftiş anlayışıyla sosyal hizmet ve yardım kuruluşlarınca sunulan hizmetlerin süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre analiz edilmesi, karşılaştırılması ve ölçülmesi, kanıtlara dayalı olarak değerlendirilmesi, elde edilen sonuçları rapor haline getirerek ilgililere iletilmesi, sosyal hizmet ve yardım kültürünün geliştirilmesinin sağlanması ve bu alanda yapılacak faaliyetlere ve alanda çalışan meslek elemanlarına rehberlik edilmesi ile idarenin etkinlik ve verimliliğinin artırılmasını sağlayan, yolsuzlukları ve usulsüzlükleri önleyen, objektifliğine güvenilen, hukuka bağlı, kamu çıkarlarını gözetken, rehberlik eden, yenilikçi, şeffaf ve mesleki etik değerlere bağlı bir teftiş anlayışı içerisinde faaliyetlerini yürütmektedir.

1.14.1. Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri

Dava Dosyalarına İlişkin Bilgiler

Bakanlığımız hukuki danışmanlık ve muhakemat hizmetleri merkez teşkilatında HHGM ve 81 il müdürlüğü hukuk birimleri aracılığıyla etkin bir şekilde takip edilmektedir.

Bakanlığımız Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünce takip edilen davalar temelde adli ve idari davalar olmak üzere iki türden oluşmaktadır.

Takip edilen adli davaların büyük bir çoğunluğunu Bakanlığımızca müdahil olunan kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan ceza davaları oluşturmakla birlikte içeriğin çıkarılması, erişimin engellenmesi ve yayın yasağı kararlarının alınması, koruma ve bakım altına alınan çocuklar hakkındaki hukuki iş ve işlem ile davalar, koruyucu ve önleyici tedbir kararları, evlat edinme, nafaka, vesayet, iş sözleşmesinden kaynaklanan davalar, fazla ve yersiz ödemeye ilişkin alacak davaları, Bakanlığımızın diğer iş ve işlemlerinden kaynaklanan alacak davaları ile çeşitli adli davalar da takip edilmektedir.

HHGM tarafından takip edilen idari davalar arasında ise istihdam taleplerinin reddi üzerine açılan iptal

davaları, kamulaştırmaz el atma, ihaleden yasaklama, Bakanlığımızca yapılan düzenleyici işlemlerle personel işlemlerine karşı açılan davalar ile ve benzeri davalar yer almaktadır.

Bu kapsamda 2023 yılı itibarıyla toplam 117.561 dava dosyası takip edilmiştir.

Hukuki Görüşlere İlişkin Bilgiler

İdare ile üçüncü kişiler arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin işleri ve Bakanlığımız hizmet birimlerince sorulacak mutabakat zaptları, protokoller, Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvurulara yönelik bilgi talepleri, HHGM görev alanı kapsamındaki faaliyetlere ilişkin olarak Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurulara yönelik bilgi talepleri ve HHGM görev alanı kapsamındaki soru önergelerinin ilgili bölümleri ve işler incelenerek hukuki mütalaa bildirilmektedir. Bu doğrultuda 2023 yılı içerisinde Bakanlığımız merkez birimleri ile il müdürlüklerine toplam 425 adet yazılı hukuki görüş bildirilmiştir.

Mevzuat Çalışmalarına İlişkin Bilgiler

HHGM gerek kurum içerisinde gerekse kurum dışında Bakanlığımızı ilgilendiren mevzuat çalışmalarına etkin olarak katılmaktadır. Bu çerçevede mevzuatın hazırlanması, hazırlanan taslakların hukuka uygun hale getirilmesi, yürürlüğe konulması ve kanun tekliflerinin yasalaşması aşamalarında gerekli katkı ve katılım sağlamaktadır.

Ayrıca 23.02.2022 tarih ve 5210 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından Bakanlığımıza intikal eden mevzuat taslakları hakkında ilgili birimlerin görüşleri de alınarak Bakanlık görüşü oluşturulmakta ve akabinde taslağı gönderen kurum veya kuruluşa iletilmektedir.

Bu doğrultuda 2023 yılında 3 kanun çalışması, 4 Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, 31 yönetmelik çalışması, 2 tebliğ çalışması, 12 yönerge çalışması, 9 genelge çalışması (iç ve dış genelge) olmak üzere toplam 61 mevzuat taslağı incelenmiştir.

Arabuluculuk Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler

Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Komisyonunun sekretarya işlemlerini yürüten HHGM tarafından 2023 yılı içerisinde 312 adet arabuluculuk dosyası takip edilmiştir.

1.14.2. İç Denetim

30.12.2022 tarih ve 35 sayılı ve 14.07.2023 tarih ve 14 sayılı Makam Olurları doğrultusunda 2023 yılında yürütülen denetim, danışmanlık ve izleme faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı bilgilere aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 31: İç Denetim Faaliyet Bilgileri Tablosu

Görevin Adı	Görevin Türü	İlgili Birimler
İl Müdürlükleri Hizmet Performansının Değerlendirilmesi	Denetim	Ana Hizmet Birimleri Strateji Geliştirme Başkanlığı Personel Genel Müdürlüğü
Yatılı Çocuk Kuruluşlarında Afet Acil Durum Yönetimi	Denetim	Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Yatılı Engelli ve Yaşlı Kuruluşlarında Afet ve Acil Durum Yönetimi	Denetim	Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Görevin Adı	Görevin Türü	İlgili Birimler
Özel Yatılı Engelli Kuruluşları Faaliyetlerinin İzleme ve Denetimi	Denetim	Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Özel Yatılı Yaşlı Kuruluşları Faaliyetlerinin İzleme ve Denetimi	Denetim	Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Çocukların Bağımlılık, Dijital Riskler ve Sosyal Medyadaki Zararlı İçeriklerden Korunmasına Yönelik Faaliyetler	Denetim	Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirlerinin Etkinliği Hizmetleri	Denetim	Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü
Şehit Yakınları ve Gazilerin İstihdam Hakkından Yararlandırılmasına Yönelik Faaliyetler	Denetim	Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğü
Yatılı Kuruluşlardaki Kamera Düzenlemeleri	Denetim	Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Şiddet Mağduru Kadınların Çocuklarına Sunulan Hizmetler	Denetim	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
Enerji Verimliliği	Denetim	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
Sosyal Atamalar	Danışmanlık	Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğü
Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Programlarının Değerlendirilmesi	Danışmanlık	Ana Hizmet Birimleri
Bakanlığımıza Özgü Esnek Çalışma Modellerinin Araştırılması	Danışmanlık	Ana Hizmet Birimleri
Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti Süreci	İzleme	Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Evde Bakım Uygulamaları	İzleme	Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Kadın Konukevleri Süreci	İzleme	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
Sosyal Hizmet Merkezi Faaliyetleri Süreci	İzleme	Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Aile Eğitimleri Programı	İzleme	Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Mobil Çocuk Sosyal Hizmetler	İzleme	Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi Uyum Denetimi	İzleme	Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü
Yönetim Bilgi Sistemleri Süreci	İzleme	Strateji Geliştirme Başkanlığı Personel Genel Müdürlüğü

1.14.3. Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi

Bakanlığımız görev alanlarına giren konulara ilişkin ulusal ve yerel basın yayın organlarında yer alan basın

haberlerinin takibi yapılmış, ilgili makamlara bilgi verilmiş, acil müdahale gerektiren haberler merkez ve taşra teşkilatı birimleri tarafından mevzuat çerçevesinde gerekli işlemlerin başlatılması sağlanmıştır. İşlem başlatılan haberler hakkında bilgi akışının sağlıklı bir şekilde yürütülmesi sağlanmıştır.

- Medya takip hizmeti özel hizmet alımı yöntemi ile yapılmış, Bakanlığımıza bağlı bütün birimlerin faydalanması sağlanmıştır. Ayrıca Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği tarafından hazırlanan Bakanlığımızın merkez ve taşra teşkilatına ilişkin haberler özetlenerek tüm il müdürlüklerimize her sabah dijital ortamda gönderilmiştir.
- Basın duyuruları, basın bültenleri, basın toplantıları ve medyaya açık tüm iş/etkinliklerin ifası ve organizasyonu sağlanmıştır.
- Bakanlığımızın faaliyetleri hakkında haberler Bakanlığımız resmi web sitesinde yayımlanmıştır.
- Sayın Bakanımızın ihtiyaç duyduğu bilgi notları hazırlanmış, Sayın Bakanımız adına yazılı ve görsel medyaya gönderilecek tüm telgraf ve mesajlar hazırlanarak gönderilmiş, ayrıca Sayın Bakanımız adına bayram kartlarının gönderilme işi organize edilmiştir.
- Bakanlığımızın ev sahibi olarak gerçekleştirdiği, katkıda bulunduğu veya bir temsilci ile katıldığı organizasyonlarda basın işleri(basın duyurusu, basın bülteni, organizasyon sırasında yapılacak röportaj vb.) yürütülmüştür.
- Bakanlığımızın sosyal medya hesapları yönetilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) kanalı ile Bakanlığımıza iletilen toplam 569.084 başvuru ilgili birimlere yönlendirilmiş ve birimler tarafından gerekli işlemler yapılarak sonuçlandırılmıştır. Bunların 18.367'si 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan bilgi edinme başvurularıdır.
- Çağrı Merkezlerinden Alo 183 Sosyal Destek Hattı aracılığı ile aile, kadın, çocuk, yaşlı, engelli, şehit yakınları ve gazilere yönelik hizmetlere ilişkin gelen çağrılar değerlendirilerek rehberlik ve danışmanlık yapılmış, acil durumlarda emniyet, jandarma birimleri ve/veya acil müdahale ekip sorumluları ile iletişim kurulmak suretiyle kolluk kuvvetleri ve bu ekiplerin müdahale edilmesi sağlanmıştır.
- Alo 183 Sosyal Destek Hattına 2023 yılı içerisinde tüm erişim kanallarından (Sesli arama, görüntülü arama, Whatsapp, e-devlet, SMS vb.) 1.073.885 çağrı ve/veya müracaat alınmıştır. Bunlardan Bakanlığımız hizmet alanıyla ilgili olan toplam 291.283 talep ile ilgili işlem yapılmıştır.
- Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle deprem sonrası müdahale, iyileştirme ve risk azaltma çalışmalarının etkinliğinin artırılması ve sektörel faaliyet ile hizmetlerin sürdürülmesi amacıyla Alo 183 Sosyal Destek Hattı hizmet birimi tarafından;
 - Vatandaşlarımızın ayni ve maddi bağışlarının koordinasyonu sürecinde nakliye araçlarının sevkıyatı ve yönlendirilmesi sağlanarak gerekli bilgi ve yönlendirmeler sağlanmıştır.
 - Deprem bölgesinde olan ve farklı bir ile gitmek isteyen vatandaşlarımıza tahliye alanları bilgisi paylaşılarak güvenli bölgelere yönlendirilmeleri sağlanmıştır.
 - Deprem sonrasında refakatsiz çocukların ilgili kurumlarımıza bildirim, teslimi ve ilgili kurumlarımızda bulunan refakatsiz çocukların ailelerine teslimi hakkında gerekli bilgilendirme ve yönlendirmeler sağlanmıştır.
 - Psikologlardan oluşan 10 kişilik bir ekip ile ihtiyaç duyan vatandaşlarımıza deprem kaynaklı psikososyal destek hizmeti sağlanmıştır.
- Çağrı Merkezlerinden Alo 144 Sosyal Yardım Hattı aracılığı ile SYDV'ler tarafından yürütülen şartlı eğitim/sağlık yardımları, kömür yardımı, gıda yardımı, engelli aylığı, eşi vefat eden kadınlara yapılan

yardımlar, doğum yardımı, barınma yardımı vb. yardımlar ile proje destekleri hakkında yerel yönetimlere, belediyelere, sivil toplum kuruluşlarına ve diğer kuruluşlara yönelik olarak, her türlü talep, öneri ve şikâyetler alınmış, veri tabanı incelenerek arayan kişiye başvurusunun durumu hakkında bilgi verilmiş, ilgili il/ilçe SYDV'lere yönlendirme yapılmıştır.

- Alo 144 Sosyal Yardım Hattına 2023 yılı içerisinde tüm erişim kanallarından (Sesli arama, görüntülü arama, Whatsapp, e-devlet, SMS vb.) 8.514.047 çağrı ve/veya müracaat alınmıştır. Bunlardan Bakanlığımız hizmet alanıyla ilgili olan toplam 7.239.835 talebe yönelik işlem yapılmıştır.
- Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle Alo 144 Sosyal Yardım Hattı olağanüstü hal boyunca Alo 144 Afet Yardım Hattı olarak görevlendirilmiştir. Bu süreçte bölgeden gelen her talep itinayla değerlendirilmiş sahada çalışan ekiplere bilgilendirme ve yönlendirme sağlanmıştır. Deprem sonrasındaki süreçte Alo 144 Hattı hizmet birimi tarafından;
 - Deprem bölgesinden tarafımıza ulaşan aynı ve nakdi yardım talebi olan vatandaşlarımız SYDV'lere, Valilik Koordinasyon Merkezlerine, AFAD ve Kızılay'a yönlendirilmiştir. Aynı zamanda ilgili birim yöneticisi tarafından AFAD'a yardım taleplerinin ulaştırılması için bilgilendirme sağlanmıştır.
 - Tır-kamyon bazında bağış yapılmak üzere gelen çağrılar ve aynı zamanda bireysel bağış yapmak isteyen vatandaşlarımızın talepleri en yakın SYDV'lere yönlendirilmiş, alınan bilgiler Bakanlığımız ilgili birimlerine iletilerek Afet Yardım Sistemine anlık kaydedilmesi sağlanmıştır.
 - Barınma/kira yardımı başlığından gelen çağrılar AFAD ve Türk Kızılay'a yönlendirilmiş, vatandaşın ilgili kurumlara ulaşamaması halinde Alo 144 hattı üzerinden ilgili birimler aranarak barınma taleplerinin karşılanması için AFAD ve Kızılay'a bilgilendirme sağlanmıştır.

1.14.4. Kurumsal Uluslararası İş Birliği Faaliyetleri

Uluslararası Sosyal Hizmet Vaka Çalışmaları

Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı bünyesindeki Yurt Dışı Temsilcilikler ve Uluslararası Sosyal Hizmetler Birimince uluslararası sosyal hizmet vaka çalışmaları, Bakanlığımız faaliyet alanı kapsamında, yurt içinde ve yurt dışında ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak aile birleşimi, ayrılık, sağlık, ebeveynlik hakları, velayet, vesayet, kurumsal yerleştirme, ziyaret hakları, çocuk refahı, çocuk istismarı ve ihmali, uluslararası çocuk kaçırma, refakatsiz çocuklar, iletişimin yeniden kurulması, aile köklerini araştırma, geri dönüş, ikamet hakları, yaşlı refahı, engelli refahı, kadın refahı, iletişim ve farklı vatandaş evlilikleri başlıkları altında ele alınmaktadır.

2023 yılında 48 farklı ülkede 220 uluslararası sosyal hizmet vaka çalışması yürütülmüştür. Uluslararası Sosyal Hizmetler Organizasyonuna (ISS) üyelik işlemleri sonuçlandırılmış ve 08.12.2022 tarihi itibarıyla tam üyelik sağlanmıştır.

Uluslararası Anlaşmalar ve Sözleşmeler

2023 yılı içerisinde, yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar ile ilişkiler çerçevesinde Bakanlığımızca toplam 3 mutabakat zaptı, 2 çalışma planı, 1 iş birliği protokolü ve 1 faaliyet planı imzalanmıştır.

Bu kapsamda, Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda uluslararası kuruluşlarla 1 mutabakat zaptı, 2 çalışma planı imzalanmıştır. Ayrıca uluslararası kuruluşlarla imzalanan 2 çalışma planı kapsamında faaliyetler yürütülmüştür. Bununla birlikte, 2023 yılında bir mutabakat zaptının imzasına ilişkin süreç devam ettirilmiş, ayrıca iki yeni kuruluş ile anlaşma imzalanmasına dair süreç başlatılmıştır.

Öte yandan Bakanlığımız ile yabancı ülkelerde bulunan muadil bakanlıklar arasında 2 mutabakat zaptı, 1 iş

birliği protokolü ve 1 faaliyet planı imzalanmıştır.

Çok Taraflı İlişkiler Kapsamında İmzalanan Anlaşmalar ve Çalışma Planları

UNICEF

Bakanlığımız ile UNICEF arasında imzalanan protokol kapsamında 2023-2024 yılı Çalışma Planı hazırlanarak uygulanmıştır. 2023-2024 yılı Çalışma Planında yer alan faaliyetlerin %80'i gerçekleştirilmiştir. 2023 yılında UNICEF; Bakanlığımıza 153 personel, 30 araç, çeşitli tefrişat destekleri ve 2.337 kişilik eğitimin finansmanı noktasında destek sağlamıştır.

UNHCR

23 Ağustos 2023 tarihinde Sayın Bakanımız ile UNHCR Türkiye Temsilcisi Sn. Philippe LECLERC arasında gerçekleştirilen görüşme sonucunda, 21 Ekim 2021 tarihinde imzalanan iş birliği protokolüne istinaden 2023 yılı çalışma planı resmileştirilmiştir. Söz konusu çalışma planı kapsamında aile, kadın, çocuk, engelli bireyler gibi gruplara yönelik alt başlıklarda faaliyetler yürütülmektedir. 2023 yılında, UNHCR aracılığıyla Bakanlığımıza yaklaşık 570 personel, 72 araç, çeşitli tefrişat destekleri ve yaklaşık 2.200 kişilik eğitimin finansmanı noktasında destek sağlanmıştır.

UNFPA

5 Nisan 2023 tarihinde dönemin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Derya YANIK ile UNFPA Türkiye Temsilcisi Sayın Hassan MOHTASHAMI arasında ikili bir görüşme gerçekleşmiş ve ardından Bakanlığımız ile UNFPA arasında Ortak Faaliyetler Uygulamasına Yönelik Mutabakat Zaptı imzalanmıştır. Bakanlığımız ile UNFPA arasında imzalanan söz konusu Mutabakat Zaptı çerçevesinde Bakanlığımız politika ve hizmet alanlarına yönelik faaliyetler geliştirilerek çalışma planı oluşturulmasına ilişkin süreç devam etmektedir.

İkili İlişkiler Kapsamında İmzalanan Anlaşmalar ve Çalışma Planları

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti ile Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Alanında İş Birliği Yapılmasına Dair Protokol 20 Ocak 2023 tarihinde Lefkoşa'da imzalanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasında 2024-2025 Yılı Faaliyet Planı 18 Ekim 2023 tarihinde Bakü'de imzalanmıştır.
- Ekonomik İşbirliğine Dair Hükümetlerarası Türk-Türkmen Komisyonu Yedinci Dönem Toplantısı Protokolü 6 Aralık 2023 tarihinde Aşkabat'ta imzalanmış olup anılan Protokol kapsamında Bakanlığımıza ilişkin 5 eylem maddesi bulunmaktadır
- Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Sosyal Bütünlük ve Aile İşleri Bakanlığı arasında Sosyal Hizmetler Alanında İş Birliğine dair Mutabakat Zaptı 7 Aralık 2023 tarihinde Atina'da imzalanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Macaristan Kültür ve Yenilik Bakanlığı Arasında Sosyal Hizmetler Alanında İş Birliğine ilişkin Mutabakat Zaptı 18 Aralık 2023 tarihinde Budapeşte'de imzalanmıştır.
- Türkiye - Özbekistan Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon Yedinci Dönem Toplantısı Protokolü 26 Aralık 2023 tarihinde Ankara'da imzalanmış olup anılan Protokol kapsamında Bakanlığımıza ilişkin 3 eylem maddesi bulunmaktadır.

Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler

Avrupa Konseyi

Avrupa Konseyi Cinsiyet Eşitliği Komisyonu (GEC): Her yıl Mayıs ve Kasım aylarında düzenlenen toplantılara katılım sağlanmaktadır. Ayrıca, 27-29 Nisan 2023 tarihleri arasında Strazburg'da gerçekleştirilen Avrupa Konseyi Cinsiyet Eşitliği Komisyonunun Cinsiyet Eşitliği Politikalarında Erkekler ve Erkek Çocukları başlıklı toplantısına katılım sağlanmıştır. Bunun yanı sıra; Romanya/Bükreş'te 13-14 Aralık 2023 tarihlerinde düzenlenen "Octopus Conference 2023"e katılım sağlanmıştır. Komite; kadınlara ve kız çocuklarına yönelik teknoloji destekli şiddetle mücadele konusunda, 2025 sonuna kadar Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilecek bir tavsiye kararı taslağı oluşturacaktır.

15. Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı Ulusal Raporu: Avrupa Konseyi Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı Özel Raporuna 2023 yılı sonunda görüş verilmiştir.

Avrupa Sosyal Uyum Komitesi (CCS): Avrupa Sosyal Uyum Komitesi CCS (eski adıyla PECS) kapsamında ilgili dokümanlara görüş verilmiş ve Bakanlığımızın söz konusu etkinliğe katılımı koordine edilmiştir.

Çocuk Hakları Yönlendirme Komitesi (CDENF): Avrupa Konseyi Çocuk Hakları Yönlendirme Komitesi tarafından 14-16 Kasım 2023 tarihlerinde Strazburg'da düzenlenen 8. Genel Kurul Toplantısına Bakanlığımız Avrupa Birliği Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı tarafından katılım sağlanmış, toplantı kapsamında gündeme getirilen karar tasarıları ve dokümanlara yönelik ülke görüşümüz bildirilmiştir.

Avrupa Birliği

Yılda iki kez düzenlenen Mali İş Birliği Koordinasyon Kurulu Toplantısı, mali iş birliği sürecinin genel işleyişini koordine etmek, izlemek, değerlendirmek; katılıma yönelik olarak üye ülkeler ile yürütülen ikili iş birliğinin genel koordinasyonunu sağlamak; AB'den sağlanan fonların etkin, amacına uygun ve zamanında kullanımının teminine yönelik kararlar almak amaçlarıyla gerçekleştirilmektedir. 9 Ocak 2023 tarihinde düzenlenen 12. Mali İşbirliği Koordinasyon Kurulu Toplantısına Bakanlığımızı temsilen dönemin Bakan Yardımcısı Sayın Fatma ÖNCÜ katılmış olup toplantıya ABDİDB'den daire başkanı ve uzman düzeyinde de katılım sağlanmıştır.

D-8

D-8 Genel Sekreteri İsiaka Abdulkadir İmam, 16 Kasım 2023 tarihinde Ankara'da Sayın Bakanımıza Makamlarında bir ziyaret gerçekleştirmiş olup söz konusu görüşmede, D-8 üye devletlerinde kadınların ekonomik açıdan güçlendirilmesinin entegrasyonu için önerilen yeni girişim ve ülkemizin bu girişime nasıl öncülük edebileceği ele alınmıştır.

G-20 Platformu

Sayın Bakanımız 2-4 Ağustos tarihlerinde Hindistan'ın Ghandinagar şehrinde düzenlenen G20 Kadınların Güçlendirilmesine dair Bakanlar Konferansına katkı ve katılım sağlamıştır. Anılan etkinlik marjında Sayın Bakanımız G20 Dönem Başkanı Hindistan'ın Kadın, Çocuk Gelişimi ve Azınlık İşleri Bakanı Sayın Smriti Zubin Irani, Endonezya Kadınları Güçlendirme ve Çocuk Koruma Bakanı Sn. I Gusti Ayu Bintang Darmawati, Japonya Çocuk Politikaları ve Kadınların Güçlendirilmesinden Sorumlu Bakanı Sn. Ogura Masanobu ve Avrupa Birliği Eşitlikten Sorumlu Avrupa Komisyonu Üyesi Sn. Helena Dalli ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir. Bununla birlikte Liderler Zirvesinde sunulacak olan G20 Liderler Bildirgesinin Bakanlığımız ile ilgili kısımlarına (Kaliteli Eğitime Erişim, Çocukların ve Gençlerin Siber Farkındalığı ile Cinsiyet Eşitliği ve Tüm Kadınların ve Kız Çocuklarının Güçlendirilmesi başlıkları) ilişkin müzakere süreçleri takip edilmiş, görüş ve önerilerimiz

bildirilmiştir. Ek olarak, anılan bildirmede ülkemizin ve bilhassa Bakanlığımızın hassas olduğu ifadelerinin yer alması sebebiyle söz konusu kavrama ilişkin ülkemizin tutumu yorum olarak yansıtılmış, bu konuya ilişkin Hazine ve Maliye Bakanlığı ile istişarelerde bulunulmuştur. Bahsi geçen kavramın bildirmede yer alması halinde Türkiye Cumhuriyeti olarak çekincemizi belirten bir dipnot girilmesinin faydalı olacağı bildirilmiştir.

G20 Sekreteriyasından tarafımıza iletilen Yeni Delhi Liderler Bildirgesi Bakanlığımız görev ve yetki alanı kapsamında incelenmiş olup görüşlerimiz söz konusu bildirgeye işlenerek ilgili makamlara iletilmiştir.

İslam İşbirliği Teşkilatı

Sosyal Kalkınmadan Sorumlu İkinci Bakanlar Konferansı: Dönemin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı Sayın İsmail ERGÜNEŞ, 3-6 Haziran 2023 tarihleri arasında Mısır'ın Kahire şehrinde düzenlenen Sosyal Kalkınmadan Sorumlu İkinci Bakanlar Konferansına katılım sağlamıştır. Ziyarete ilişkin iş ve işlemler ABDİDB tarafından yürütülmüştür.

Üye Ülkelerde Sosyal Koruma Sistemlerinde Entegre ve Dijital Teknolojilerin Kullanımının Teşviki: En iyi Uygulamalar konulu Çalıştay: Dönemin Bakan Yardımcısı Sayın Rıdvan DURAN, İİT alt kuruluşu olan SESRIC'in 12-13 Eylül 2023 tarihlerinde Bakanlığımız ve Malezya Sosyal Güvenlik Kurumu iş birliği ile Ankara'da düzenlediği Üye Ülkelerde Sosyal Koruma Sistemlerinde Entegre ve Dijital Teknolojilerin Kullanımının Teşviki: En iyi Uygulamalar konulu çalışmaya katılım sağlamıştır.

İİT Çocuk Hakları Sözleşmesi Taslağının Ele Alındığı III. Hükümetler arası Uzmanlar Grubu Toplantısı: 29-30 Ekim 2023 tarihlerinde Cidde'de düzenlenen bahse konu Uzmanlar Grubu Toplantısına ait belgelere görüş verilmiş, Bakanlığımızca katılım koordine edilmiştir.

Kırılgan Gruplar için Etkili, Güvenilir ve Erişilebilir/Karşılabilir Sosyal Koruma Hizmetleri Geliştirilmesi Çalıştayı: SESRIC tarafından 2-4 Mayıs 2023 tarihlerinde gerçekleştirilen çevrim içi çalışmaya katılım sağlanmış ve sunum gerçekleştirilmiştir.

Afrika Birliği

13 Ekim 2023 tarihinde İstanbul'da Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ Türkiye-Afrika İş ve Ekonomi Forumuna konuşmacı olarak katılım sağlamıştır.

13 Ekim 2023 tarihinde Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ, Güney Afrika Kalkınma Topluluğu İcra Sekreter Yardımcısı Sayın Angela Makombo N'tumba ile bir araya gelmiştir. Türkiye-Afrika İş ve Ekonomi Forumu kapsamında gerçekleştirilen görüşmede, kadın ve aileye yönelik çalışmaların güçlendirilmesine dair fikir alışverişinde bulunulmuştur.

Birleşmiş Milletler

UN Women: UN Women tarafından düzenlenen Batı Balkanlar ve Türkiye alt bölgesel grup toplantısına çevrim içi olarak katılım sağlanmıştır.

Kadının Statüsü Komisyonu (KSK)'nın 67. Oturumu, 6-17 Mart 2023 tarihleri arasında New York'taki BM Genel Merkezinde "Cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve tüm kadın ve kız çocuklarının güçlendirilmesi için dijital çağda yenilik, teknolojik değişim ve eğitim" öncelikli teması ve "Cinsiyet eşitliğini sağlamada ve kırsal kesimdeki kadın ve kızların güçlendirilmesinde karşılaşılan zorluklar ve fırsatlar" gözden geçirme teması ile gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu oturum 6-8 Mart tarihleri arasında uzaktan takip edilmiş; 9-17 Mart tarihleri arasında ik düzeyde fiziksel olarak takip edilmiş ve sonuç metni müzakerelerine katılım sağlanarak söz konusu oturum uzman düzeyinde takip edilmiştir.

BM Sosyal Kalkınma Komisyonu 61. Oturumu: BM Sosyal Kalkınma Komisyonunun 61. Oturumu 4-15 Şubat 2023 tarihleri arasında ABD'nin New York şehrinde düzenlenmiştir. Anılan etkinliğe Bakanlığımızı temsilen Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Sayın Elmas Esra CECELİ başkanlığında bir heyet katkı ve katılım sağlamıştır. Sayın Genel Müdürümüz Katar Aile ve Sosyal Dayanışma Bakanı Sayın Al-Misnad, Azerbaycan Çalışma ve Nüfusun Sosyal Koruması Bakan Yardımcısı Sayın Anar Karimov ve Autism Speaks isimli kuruluşun Bilim Kurulu Başkanı (Chief Science Officer) Sayın Dr. Andy Shih ile ikili görüşmelerde bulunmuş ve muadil kurum ve kuruluşlara ziyaret gerçekleştirmiştir.

BM Genel Kurulu: BM Genel Kurulunun 78. Oturumu marjında 20 Eylül 2023 tarihinde ABD'nin New York şehrinde Türkiye'de Hanımefendi Sayın Emine ERDOĞAN'ın himayelerinde Hep Birlikte İleriye, Hep Birlikte Daha İyiye! / All Together to the Better! başlıklı yan etkinlik düzenlenmiştir. Sayın Bakanımız ziyaret kapsamında Türk-Amerikan Ulusal Yönlendirme Komitesi (TASC) Tarafından Düzenlenen akşam yemeğine katılmış, Women Rise for All etkinliğinde konuşma yapmış, Sıfır Atık etkinliğinde Sayın Hanımefendi'ye eşlik etmiş, Sayın Cumhurbaşkanımızın Genel Kurul hitaplarında bulunmuş, Dokuma Atlası etkinliğine katılmış, Sayın Cumhurbaşkanımızın Cezayir Cumhurbaşkanı Sn. Abdelmadjid Tebboune ile görüşmesine eşlik etmiş ve TİKAD etkinliğinde konuşma yapmıştır. BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Zirvesi açılış oturumuna ülkemizi temsilen katılmıştır. Oturum kapsamında Sürdürülebilir Kalkınma Yüksek Düzey Politik Forum Deklarasyonu oylaması gerçekleştirilmiştir.

UNICEF: Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ, 18-20 Kasım 2023 tarihlerinde Ankara'da, "Bugünü Birlikte İnşa Etmek" temasıyla gençliğin güçlendirilmesi, iklim değişikliği ve afet sonrası konularında yapılan politika düzeyindeki tartışmalara katkıda bulunmaları ve daha çok katılım sağlamaları amacıyla düzenlenen Uluslararası Çocuk Forumu'na katılım sağlamıştır.

Bununla birlikte, 12 Nisan 2023 tarihinde Bakanlığımız ile UNICEF arasında çalışma planı imzalanmıştır. Bahse konu çalışma planı öncelikli olarak en kırılgan grupta ve risk altında olan çocuklar, ergenler, gençler ve ailelerini içermekte olup 2023-2024 dönemini kapsamaktadır. Söz konusu çalışma planı kapsamında Bakanlığımızın hizmet alanlarına yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

Yine söz konusu Çalışma Planı'nın Bakanlığımız ve UNICEF iş birliğinde değerlendirilmesi kapsamında, 20 Aralık 2023 tarihinde Ankara'da, Sayın Bakan Yardımcımız Leman YENİGÜN'ün katılımlarıyla UNICEF Yıllık Değerlendirme Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

UNFPA: Dönemin Bakanı Sayın Derya YANIK, UNFPA Ülke Temsilcisi Sayın Hasan MOHTASHAMI ile 5 Nisan 2023 tarihinde bir ikili görüşme gerçekleştirmiş, anılan görüşmede kurumlar arası iş birliği anlaşması imzalanmıştır.

6 Temmuz 2023 tarihinde UNFPA Türkiye Temsilcisi Sayın Hassan MOHTASHAMI Sayın Bakanımıza bir nezaket ziyareti gerçekleştirmiştir.

Bakan Yardımcımız Sayın Sevim SAYIM MADAK, 19-20 Ekim 2023 tarihlerinde Cenevre'de düzenlenen ICPD30 (International Conference on Population and Development) Bölgesel Konferansı konulu etkinliğe katılım sağlamış ve etkinlik kapsamında UNFPA Doğu Avrupa ve Orta Asya Bölgesel Ofisi Direktörü Florence BAUER ve Yeni Türkiye Temsilcisi Sayın Mariam A. KHAN ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Bununla birlikte, Bakanlığımız ile UNFPA arasında 5 Nisan 2023 tarihinde imzalanan Mutabakat Çerçevesinde Çalışma Planı oluşturma çalışmaları devam etmekte olup 26 Aralık 2023 Çarşamba günü Bakanlığımız ev sahipliğinde bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

BM Çocuk Hakları Komitesi: Dönemin Bakan Yardımcısı Sayın İsmail ERGÜNEŞ beraberinde bir heyet ile birlikte BM Çocuk Hakları Komitesinin 93. Oturumunda gerçekleştirilen 4. ve 5. periyodik raporumuza ilişkin ülke savunmamız nedeniyle 17-18 Mayıs 2023 tarihlerinde İsviçre'nin Cenevre şehrine bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

UNHCR: Yıl boyunca UNHCR ile Bakanlığımız arasındaki iş birliğine dair koordinasyon ve takip toplantılarına katkı ve katılım sağlanmıştır. 2023 yılı Bakanlığımız ile UNHCR arasındaki çalışma planı kapsamında UNHCR Bakanlığımıza, 570 personel, 72 araç, çeşitli tefrişat destekleri ve yaklaşık 2.200 kişilik eğitimin finansmanı noktasında destek sağlamıştır.

UNHCR kapsamında 3RP (Türkiye'deki Mülteci Müdahalesine Yönelik Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planı) Koruma Sektörü Çalıştayı, 2-3 Ağustos 2023 tarihlerinde koruma sektör ortakları ve ulusal ile uluslararası STK'lar, BM kurumları ve kamu kurumlarından ilgili meslektaşların katılımlarıyla, toplulukların ve hizmet sağlayıcıların depremle ilgili olmayan koruma ihtiyaçlarını değerlendirmek ve deprem bölgesinden güncellemeleri paylaşmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımızdan teknik düzeyde katılım sağlanmıştır.

3RP 2024 Yılı Güncellenmesine İlişkin Ulusal Paydaş İstişare Toplantısı 21 Aralık 2023 tarihinde yüz yüze gerçekleştirilmiş, Bakanlığımızdan teknik düzeyde katılım sağlanmıştır. Söz konusu toplantıda Bölgesel Mülteci & Dayanıklılık Planı ve Türkiye'deki işlevleri, 2023-2025 yıllarına ilişkin stratejik hedefler, 2024 yılı kapsamı tartışılmış ve sektör sunumları gerçekleştirilmiştir.

Küresel Mülteci Forumu: 13-15 Aralık 2023 tarihlerinde İsviçre'nin Cenevre kentinde Küresel Mülteci Forumu gerçekleştirilmiştir. Söz konusu forum kapsamında gerçekleştirilen "Child Rights" başlıklı yüksek düzeyli etkinliğe Bakanlığımız Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü Sayın Ayşegül YILDIRIM KARA konuşmacı olarak katılım sağlamıştır.

Söz konusu forum kapsamında düzenlenen Konuşmacılar Köşesinde ÇHGM'den Aile ve Sosyal Hizmetler Uzmanı Gülbahar BAYRAK Specialized Childcare Organizations for Unaccompanied Minors başlığında ve SYGM FRIT Koordinatör Yardımcısı Saliha KARAKAŞ Emergency Social Safety Net-ESSN başlığında sunumlarını gerçekleştirmişlerdir.

BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 75. Yılı Etkinlikleri Marjında Düzenlenen Etkinlikler: Sayın Bakanımız 11-12 Aralık 2023 tarihlerinde BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 75. yılı etkinlikleri marjında Katar tarafından düzenlenen Ailenin Korunması: Sözden Eyleme yüksek düzeyli yan etkinliğe katılmak üzere İsviçre'nin Cenevre şehrine bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda Sayın Bakanımız ayrıca, İsviçre'de yaşayan vatandaşlarımız ile bir araya gelmiş, Kadın Girişimciler Paneline konuşmacı olarak katılım sağlamış ve Katar Sosyal Kalkınma ve Aile Bakanı Mariam bint Ali bin Nasser Al Misnad ile bir ikili görüşme sağlamıştır. Katar, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 75. yılı etkinlikleri münasebetiyle aileyi korumak üzere, HUMAN RIGHTS75: Family Pledge isimli bir taahhüt sunmuş, Bakanlığımız anılan taahhüde destek vermiş, uluslararası platformlarda bu taahhüdün savunucusu olacağını belirtmiştir.

UNDP: 26.07.2023 tarihinde Bakanlığımız Söğütözü yerleşkesi 23. Kat toplantı salonunda Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, UNDP ve BM Gönüllüleri Programı (UNV) temsilcileri gönüllülük başlığı altında bir araya gelmiş ve bu çerçevede gönüllülük

kapsamında ileriye yönelik somut iş birliği önerilerine ilişkin istişarelerde bulunulmuştur.

UNESCAP: Bakanlığımız ev sahipliğinde; 14 Aralık 2023 Perşembe günü, Türkiye'deki Bakanlıklardan sosyal koruma alanında çalışan katılımcılarla Ulusal İstişare Toplantısı düzenlenmiştir.

Söz konusu toplantı sonrasında, bir durum değerlendirme raporu hazırlanarak Bakanlığımızın görüşleri ile uyumlu olmak şartıyla ESCAP ve Bölge Ofisi tarafından nihai hâle getirilerek anılan raporun yayımlanması amaçlanmıştır.

BM Gönüllüleri Programı: Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ, 7 Kasım 2023 tarihinde UNV Ülke Koordinatörü Sayın Nil MEMİŞOĞLU'nu Makamında kabul etmiştir.

WHO: Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ, 30 Ekim 2023 tarihinde, Afet ve Acil Durumlarda Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Hizmetlerinin Koordinasyonu ve Psikolojik İlk Yardım Eğitimi kapsamında WHO Türkiye Temsilcisi Sayın Batyr BERDYKLYCHEV'i kabul etmiştir.

8 Aralık 2023 tarihinde Adana'da Sağlık Bakanlığı ve WHO iş birliğinde gerçekleştirilen 6 Şubat Depremleri Sağlık Değerlendirme Çalıştayına Bakanlığımızdan teknik düzeyde katılım sağlanmıştır.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD): Bakanlığımız ile OECD arasındaki iş birliğini güçlendirme çalışmaları kapsamında, OECD'nin alt birimleri ve çalışma grupları tarafından düzenlenen çevrim içi toplantılara katılım sağlanmıştır. OECD'nin kalkınma, sosyal eşitlik, yoksulluk, cinsiyet eşitliği, çocuklar ve gençlere ilişkin alt başlıkları kapsamında hazırlanan politika dokümanları çerçevesinde Bakanlığımız görüşünün iletilmesi sağlanmıştır.

Kahramanmaraş Merkezli Depremler: Deprem bölgelerine yapılacak desteğe ilişkin 2023 yılı Şubat ayından itibaren başta BM kuruluşları olmak üzere çeşitli uluslararası kuruluşlar ile yıl boyunca çeşitli tarihlerde koordinasyon toplantıları düzenlenmiştir.

Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Derneği Federasyonu (IFRC): 2023 yılının Temmuz ayında IFRC'nin Antalya'da kalan Ukraynalı çocuklara ilişkin ziyaret talebine dair koordinasyon sağlanmıştır.

IOM: Uluslararası Göç Teşkilatı ile Bakanlığımız arasında iş birliğine ilişkin koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Bununla birlikte, IOM, Bakanlığımıza Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında eğitim ve tefrişat destekleri sağlamış, anılan desteklerin koordinasyonu ABDİDB tarafından sağlanmıştır.

Welthungerhilfe (WHH): Welthungerhilfe ile Bakanlığımız arasında iş birliğine ilişkin koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımızın Yabancı Heyet Kabulleri, Katıldığı Çevrim İçi Uluslararası Toplantılar ve Yurt Dışı Ziyaretleri

Sayın Bakanımız ve Bakan Yardımcılarımızın ikili ilişkilerimiz kapsamında 2023 yılı içinde, muadil Bakanlar ve Büyükelçiler de dâhil olmak üzere, makamında kabul ettiği toplamda 33 üst düzey görüşme gerçekleştirmiştir.

Tablo 32: 2023 Yılında Makama Yapılan Ziyaret Tablosu

Tarih	2023 Yılında Makama Yapılan Ziyaret Listesi
05.04.2023	5 Nisan 2023 tarihinde dönemin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Derya YANIK ile UNFPA Türkiye Temsilcisi Sayın Hassan MOHTASHAMI arasında ikili bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
08.05.2023	Dönemin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı Sayın Rıdvan DURAN, 8 Mayıs 2023 Pazartesi tarihi saat 10.30'da BM Mukim Koordinatörü Alvaro RODRIGUEZ ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.
12.06.2023	Sayın Bakanımız Cezayir Ankara Büyükelçisi Mr. Sofiane MİMOUNI'yi 12 Haziran 2023 tarihinde Makamında kabul etmiştir.
06.07.2023	Sayın Bakanımız Özbekistan'ın Ankara Büyükelçisi Alişer AZAMHOCAYEV'i 6 Temmuz 2023 tarihinde saat 16.00'da Makamında kabul etmiştir.
06.07.2023	6 Temmuz 2023 tarihinde UNFPA Türkiye Temsilcisi Sayın Hassan MOHTASHAMI Sayın Bakanımıza bir nezaket ziyareti gerçekleştirmiştir.
10.07.2023	Sayın Bakanımız KKTC Ankara Büyükelçisi İsmet KORUKOĞLU'nu 10 Temmuz 2023 tarihinde Makamında kabul etmiştir.
25.07.2023	Sayın Bakanımız Birleşik Arap Emirlikleri Devlet Bakanı Hessa Bint Eisa Buhumaid ve beraberindeki heyeti, 25 Temmuz 2023 tarihinde Makamında ağırlamıştır.
26.07.2023	Özbekistan Sosyal Koruma Milli Ajansı Başkanı Mansurbek OLLOYOROV Başkanlığında, Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki Sosyal Koruma Milli Ajansı temsilcilerinden oluşan bir heyet 25-28 Temmuz 2023 tarihleri arasında Bakanlığımız birimlerine bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda, Sayın Bakanımız 26 Temmuz 2023 tarihinde Sayın OLLOYOROV ile ikili görüşme gerçekleştirmiştir.
23.08.2023	23 Ağustos 2023 tarihinde Sayın Bakanımız ile UNHCR Türkiye Temsilcisi Sn. Philippe LECLERC arasında ikili bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
28.08.2023	Sayın Bakanımız, Yeni Zelanda'nın Ankara Büyükelçisi Zoe COULSON-SINCLAIR'i 28 Ağustos 2023 tarihinde saat 11.00'de Makamında kabul etmiştir.
28.08.2023	AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Sayın Nikolaus MEYER-LANDRUT 28 Ağustos 2023 saat 12.00'de Sayın Bakanımıza bir nezaket ziyaretinde bulunmuştur.
29.08.2023	Sayın Bakanımız Cezayir Ankara Büyükelçisi Sayın Amar BELANI'yi 29 Ağustos 2023 tarihinde Makamında kabul etmiştir.
05.09.2023	Sayın Bakanımız Moldova'nın Ankara Büyükelçisi Sayın Dmitri CROITOR'u 5 Eylül 2023 tarihinde saat 14.00'te Makamında kabul etmiştir.
06.09.2023	Sayın Bakanımız 6 Eylül 2023 Çarşamba günü 16.30-17.15 saatleri arasında AB Komisyonu Komşuluk ve Genişleme Komiseri Olivér Varhelyi ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.
07.09.2023	7 Eylül 2023 tarihinde UNICEF Türkiye Temsilcisi Sn. Paolo MARCHI, Sayın Bakanımıza nezaket ziyaretinde bulunmuştur. Söz konusu ziyaret kapsamında Bakanlığımız ile UNICEF'in süregelen iş birliği alanları ve bu alanlarda gerçekleştirilen faaliyetlere yönelik paylaşımda bulunulmuştur. Sosyal hizmet ve sosyal yardımların bir arada ele alındığı görüşmede, farklı dezavantaj durumlarına yönelik geliştirilen çalışmalar irdelenmiş; geleceğe yönelik planlanan program ve projeler hakkında istişare edilmiştir.
08.09.2023	8 Eylül 2023 tarihinde Sayın Bakanımız, ABD menşeli bir STK olan "With You Foundation"ı Makamında kabul etmiştir.
11.09.2023	Sayın Bakanımız Azerbaycan'ın Ankara Büyükelçisi Sayın Reşad MAMMADOV'u 11 Eylül 2023 tarihinde saat 14.00'te Makamında kabul etmiştir.
13.09.2023	Sayın Bakanımız Amerika Birleşik Devletleri'nin Ankara Büyükelçisi Sayın Jeffry FLAKE'i 13 Eylül 2023 tarihinde saat 14.00'te Makamında kabul etmiştir.
18.09.2023	Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sisteminin kurulum, işleyiş ve teknik boyutuyla ilgili olarak 18 Eylül haftası boyunca Ankara'da ve İstanbul'da olmak üzere; Filipinler Sosyal Refah ve Kalkınma Bakan Yardımcısı başkanlığında Filipinler Sosyal Refah ve Kalkınma Bakanlığı ile Dünya Bankası temsilcilerinden oluşan 13 kişilik bir heyet için sunumlar, saha ziyaretleri ve görüşmeler organize edilmiştir.

Tarih	2023 Yılında Makama Yapılan Ziyaret Listesi
10.10.2023	Sayın Bakanımız KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık GARDİYANOĞLU ve beraberindeki heyet ile 10 Ekim 2023 tarihi saat 16.00'da ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir.
17.10.2023	Sayın Bakanımız Kore Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçisi Sayın Won Ik Lee'yi 17 Ekim 2023 tarihi saat 11.00'de Makamında kabul etmiştir.
17.10.2023	Sayın Bakanımız Hollanda'nın Ankara Büyükelçisi Joep WIJNANDS'ı 17 Ekim 2023 tarihi saat 14.00'te Makamında kabul etmiştir.
24.10.2023	Sayın Bakanımız Suudi Arabistan'ın Ankara Büyükelçisi Sayın Fahad Bin Assaad Bin Abdulkareem Abualnasr'ı 24 Ekim 2023 tarihinde saat 14.00'te Makamında kabul etmiştir.
30.10.2023	30 Ekim 2023 tarihinde Sayın Bakanımız, Afet ve Acil Durumlarda Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek Hizmetlerinin Koordinasyonu ve Psikolojik İlk Yardım Eğitimi kapsamında WHO Türkiye Temsilcisi Sayın Batyr BERDYKLYCHEV'i kabul etmiştir.
06.11.2023	Bakan Yardımcımız Sayın Leman YENİGÜN, 06 Kasım 2023 tarihi saat 14.00'te Avrupa Konseyi Göç ve Mültecilerden Sorumlu Genel Sekreteri Özel Temsilcisi Leyla KAYACIK ile bir ikili görüşme gerçekleştirmiştir.
07.11.2023	7 Kasım 2023 tarihinde Sayın Bakanımız, UNV Ülke Koordinatörü Sayın Nil MEMİŞOĞLU'nu Makamında kabul etmiştir.
16.11.2023	16 Kasım 2023 tarihinde Sayın Bakanımız, D-8 Genel Sekreteri Sayın Isiaka Abdulqadir IMAM'ı Makamında kabul etmiştir.
28.11.2023	Sayın Bakanımız Ukrayna'nın Ankara Büyükelçisi Vasyl BODNAR'ı 28 Kasım 2023 tarihinde saat 14.00'te Makamında kabul etmiştir.
28.11.2023	Sayın Bakanımız Polonya'nın Ankara Büyükelçisi Maciej Przemysław LANG'ı 28 Kasım 2023 tarihinde saat 15.00'te Makamında kabul etmiştir.
29.11.2023	Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Başbakanı Pham Minh Chinh ve eşi Le Thi Bich Tran, beraberlerindeki heyetle 28-30 Kasım 2023 tarihlerinde ülkemize resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda, konuk Hanımefendi 29 Kasım 2023 tarihinde 10.15-11.15 saatleri arasında dönemin Bakan Yardımcısı Sayın Rıdvan DURAN'ın ev sahipliğinde Çocuk Evleri Sitesini ziyaret etmiştir.
07.12.2023	Sayın Bakanımız Mısır'ın Ankara Büyükelçisi Amr ELHAMAMY'yi 7 Aralık 2023 tarihinde saat 10.00'da Makamında kabul etmiştir.
07.12.2023	Sayın Bakanımız İtalya'nın Ankara Büyükelçisi Sayın Giorgio MARRAPODİ'yi 7 Aralık 2023 tarihinde saat 11.30'da Makamında kabul etmiştir.
29.12.2023	Bakan Yardımcımız Sayın Leman YENİGÜN ile UNICEF Türkiye Temsilcisi Sayın Paolo MARCHI, 29 Aralık 2023 tarihinde Bakanlığımızda bir ikili görüşme gerçekleştirmişlerdir.

2023 Yılında Sayın Bakanımızın Yurt Dışı Ziyaretleri

2023 yılında Sayın Bakanımız liderliğinde 10 ülkeye resmi ziyaret düzenlenmiştir.

Tablo 33: 2022 Yılında Sayın Bakanımızın Yurt Dışı Ziyaretleri Tablosu

Tarih	2023 Yılında Makamca Gerçekleştirilen Ziyaretler	Ülke
06-15.02.2023	6-15 Şubat tarihleri arasında ABD'nin New York şehrinde düzenlenen BM Ekonomik ve Sosyal Konsey Sosyal Kalkınma Komisyonunun 61. Oturumuna Bakanlığımız Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Sayın Elmas Esra CECELİ başkanlığında bir heyet katılım sağlamıştır.	ABD, New York
17-18.05.2023	Dönemin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı Sayın İsmail ERGÜNEŞ, 17-18 Mayıs 2023 tarihlerinde İsviçre'nin Cenevre şehrinde düzenlenen BM Çocuk Hakları Komitesinin 93. Oturumuna katılım sağlamıştır.	İsviçre, Cenevre

Tarih	2023 Yılında Makamca Gerçekleştirilen Ziyaretler	Ülke
03-06.06.2023	Dönemin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı Sayın İsmail ERGÜNEŞ, 3-6 Haziran 2023 tarihleri arasında Mısır'ın Kahire şehrinde düzenlenen Sosyal Kalkınmadan Sorumlu İkinci Bakanlar Konferansına katılım sağlamıştır. Ziyarete ilişkin iş ve işlemler ABDİDB tarafından yürütülmüştür.	Mısır, Kahire
17-19.06.2023	Sayın Bakanımız 17-19 Haziran 2023 tarihleri arasında Cezayir'e bir ziyaret düzenlemiştir. Bu kapsamda, • Cezayir Ulusal Halk Meclisi Başkanı Ibrahim Boughali, • Cezayir Cumhurbaşkanı Sayın Abdelmadjid Tebboune, • Cezayir Dışişleri Bakanı Sayın Ahmed Attaf, Cezayir Millet Konseyi Başkanı Sayın Salah Goudjil, • Cezayir Başbakanı Sayın Eymen Bin Abdurrahman ile ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir.	Cezayir, Cezayir
5-6.07.2023	Bakan Yardımcımız Sayın Rıdvan DURAN, 5-6 Temmuz 2023 tarihleri arasında Özbekistan'da gerçekleşen Özbekistan Cumhuriyeti'nin Kadınları ve Kız Çocuklarını Destekleme Deneyimi konulu foruma katılım göstermiştir.	Özbekistan, Taşkent
10-11.07.2023	Sayın Bakanımız beraberinde bir heyetle birlikte 10-11 Temmuz 2023 tarihlerinde Srebrenitsa Anma Töreni etkinliklerine katılım sağlamak üzere Bosna-Hersek'in Saraybosna kentine bir ziyaret gerçekleştirmiştir.	Bosna-Hersek, Saraybosna
25-28.07.2023	Bakan Yardımcımız Sayın Zafer TARIKDAROĞLU beraberindeki heyetle birlikte Kore Ateşkes Anlaşması'nın 70. Yıl Dönümü Anma Töreni etkinliklerine katılmak üzere 25-28 Temmuz 2023 tarihlerinde Kore'ye bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Sayın Bakan Yardımcımız anılan ziyarette Kore Cumhuriyeti Vatandaşlar ve Gazi İşleri Bakanı Park Minshik ile 26 Temmuz 2023 tarihinde bir ikili görüşme gerçekleştirmiştir.	Kore, Seul
02-04.08.2023	Sayın Bakanımız 2-4 Ağustos 2023 tarihleri arasında, dönem başkanı Hindistan'ın Gujarat eyaletinin Gandhinagar şehrinde düzenlenmiş olan G20 Kadınların Güçlendirilmesine Dair Bakanlar Konferansı'na katılım sağlamış ve üst düzey görüşmeler gerçekleştirmiştir. Sayın Bakanımız konferans kapsamında İklimle Dayanıklılık Eyleminde Fark Yaratın Kadınlar ve Kız Çocukları temalı oturum altında konuşmasını gerçekleştirmiştir.	Hindistan, Gandhinagar
02-04.08.2023	Sayın Bakanımız 2-4 Ağustos 2023 tarihlerinde Hindistan'ın Gujarat eyaletinin Gandhinagar şehrinde Nesiller Arası Dönüşümün Zirvesi Olarak Kadınların Öncülüğünde Kapsayıcı Kalkınma temalı, G20 Kadınların Güçlendirilmesine Dair Bakanlar Konferansı'na katılım sağlamıştır. Bu kapsamda Sayın Bakanımız: • Japonya Çocuk Politikaları ve Kadınların Güçlendirilmesinden Sorumlu Bakanı Sn. Ogura Masanobu, (3 Ağustos 2023) • AB Komisyonu'nun Eşitlikten Sorumlu Komiseri Helena Dalli, (3 Ağustos 2023) • Hindistan Kadın, Çocuk Gelişimi ve Azınlık İşleri Bakanı Sayın Smriti Zubin Irani, (3 Ağustos 2023) • Endonezya Kadınların Güçlendirilmesi ve Çocuk Koruma Bakanı Sn. I Gusti Ayu Bintang Darmawati (3 Ağustos 2023) ile ikili görüşme gerçekleştirmiştir.	Hindistan, Gandhinagar
14-15.09.2023	Sayın Bakanımız, beraberindeki heyetle birlikte Budapeşte'de düzenlenen "Aile Güvenliğin Anahtarıdır" temalı V. Budapeşte Demografi Zirvesine katılım sağlamak üzere 14-15 Eylül 2023 tarihlerinde Macaristan'a bir ziyaret gerçekleştirecektir. Bu kapsamda: • Macaristan Kültür ve Yenilik Bakanı Sn. Janos Csak,	Macaristan, Budapeşte

Tarih	2023 Yılında Makamca Gerçekleştirilen Ziyaretler	Ülke
	- Bahreyn Konut ve Şehir Planlama Bakanı Sn. Amna bint Ahmed Al Rumaihi, - Sırbistan Aile Refahı ve Demografi Bakanı Sn. Darija Kisic Tepavcevic, - Tunus Aile, Kadın, Çocuk ve Yaşlılar Bakanı Sn. Amel Bel Haj Moussa - Katar Sosyal Kalkınma ve Aile Bakanı Sn. Mariam bint Ali Nasser al Misnad - Macaristan Cumhurbaşkanı Sn. Katalin Novak ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.	
18.09.2023	Dönemin Bakan Yardımcısı Sayın Rıdvan DURAN beraberindeki heyetle birlikte 18 Eylül 2023 tarihinde Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de Azerbaycan Savaş Esirleri, Rehineler ve Kayıp Kişilerle İlgili Devlet Komisyonu tarafından organize edilen 30 Ağustos Uluslararası Zorla Kaybedilenler Günü dolayısıyla düzenlenecek olan kayıp kişiler konusunda uluslararası bir konferansa katılım sağlamıştır. Bakü ziyareti kapsamında, Dönemin Bakan Yardımcısı Sayın Rıdvan DURAN Azerbaycan Aile, Kadın ve Çocuk Problemleri Devlet Komitesi Başkanı Bahar MURADOVA ve Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanı Sahil BABAYEV ile ikili bir görüşme gerçekleştirmiştir.	Azerbaycan, Bakü
20.09.2023	Sayın Bakanımız, 20 Eylül 2023 tarihinde, New York'ta BM Genel Kurulunun 78. Oturumu marjında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın refikaları Sayın Emine ERDOĞAN Hanımefendi himayelerinde, Bakanlığımız ev sahipliğinde düzenlenen Sosyal Refahın Adil Dağılımı konulu yan etkinliğe katılım sağlamış ve ülkemizin sosyal refah anlayışına ilişkin konuşmalarını gerçekleştirmiştir.	ABD, New York
13.10.2023	13 Ekim 2023 tarihinde İstanbul'da Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ Türkiye-Afrika İş ve Ekonomi Forumuna konuşmacı olarak katılım sağlamıştır. 13 Ekim 2023 tarihinde Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ, Güney Afrika Kalkınma Topluluğu İcra Sekreter Yardımcısı Sayın Angela Makombo N'tumba ile bir araya gelmiştir.	İstanbul, Türkiye
18-19.10.2023	Sayın Bakanımız beraberindeki heyetle birlikte Azerbaycan'ın Bakü kentinde düzenlenmesi öngörülen Büyük Önder Haydar Aliyev'in 100. yıl dönümüne ithaf edilen Azerbaycan Kadınları VI. Kongresi Programına katılmak üzere 18-19 Ekim 2023 tarihlerinde Azerbaycan'a bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda: - Azerbaycan Başbakanı Ali ESEDOV - Azerbaycan Milli Meclis Başkanı Sahiba GAFAROVA - Azerbaycan Aile, Kadın ve Çocuk Problemleri Devlet Komitesi Başkanı Bahar MURADOVA - Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanı Sahil BABAYEV ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.	Azerbaycan, Bakü
20-21.11.2023	Bakan Yardımcımız Sayın Leman YENİGÜN Azerbaycan Aile, Kadın ve Çocuk Problemlerinden Sorumlu Devlet Komitesi ev sahipliğinde 20-21 Kasım 2023 tarihleri arasında Bakü'de düzenlenen Kadınların Güçlendirilmesi ve Haklarının Genişletilmesi Uluslararası Konferansına katılım sağlamıştır.	Azerbaycan, Bakü
21.11.2023	Sayın Bakanımız Türkiye - Cezayir Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi toplantısı kapsamında Sayın Cumhurbaşkanımızın heyetiyle birlikte 21 Kasım 2023 tarihinde Cezayir'i ziyaret etmiştir. Bu ziyaret esnasında Cezayir Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Başkanı Cezayir Enerji ve Madencilik Bakanı Mohamed ARKAB ile 21 Kasım 2023 tarihinde ikili görüşme gerçekleştirmiştir.	Cezayir, Cezayir

Tarih	2023 Yılında Makamca Gerçekleştirilen Ziyaretler	Ülke
11.12.2023	Sayın Bakanımız 11 Aralık 2023 tarihinde BM Cenevre Ofisi'nde düzenlenen BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin Kabulünün 75'nci Yıl Dönümü Bağlamında Ailenin Korunması: Sözlerden Eyleme başlıklı oturum kapsamında Katar Sosyal Kalkınma ve Aile Bakanı ile ikili görüşme gerçekleştirmiştir.	İsviçre, Cenevre
13-15.12.2023	13-15 Aralık 2023 tarihlerinde İsviçre'nin Cenevre kentinde Küresel Mülteci Forumu gerçekleştirilmiştir. Söz konusu forum kapsamında gerçekleştirilen Child Rights başlıklı yüksek düzeyli etkinliğe Bakanlığımız Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü Sayın Ayşegül YILDIRIM KARA konuşmacı olarak katılım sağlamıştır.	İsviçre, Cenevre
18.12.2023	Macaristan-Türkiye 6. Yüksek Düzeyli Stratejik İş Birliği Konseyi (YDSK) Toplantısı kapsamında Sayın Bakanımız Sayın Cumhurbaşkanımızın heyetinde yer alarak 18 Aralık 2023 tarihinde Budapeşte'ye bir ziyaret gerçekleştirmiş ve "Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Macaristan Kültür ve Yenilik Bakanlığı Arasında Sosyal Hizmetler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı"nı imzalanmıştır.	Macaristan, Budapeşte

2023 Yılında Bakan Düzeyinde Katılım Sağlanan Çevrim İçi Uluslararası Toplantılar

2023 yılında Sayın Bakanımız ve Bakan Yardımcılarımız toplam 7 çevrim içi uluslararası toplantıya katılım sağlamıştır.

Tablo 34: 2023 Yılında Bakan Düzeyinde Katılım Sağlanan Çevrim İçi Uluslararası Toplantılar Tablosu

Tarih	2023 Yılında Bakan Düzeyinde Katılım Sağlanan Çevrim İçi Uluslararası Toplantılar
03-06.04.2023	BM Genel Kurulu tarafından yaşlılara yönelik mevcut uluslararası insan hakları çerçevesini değerlendirmek ve bu çerçeve kapsamında olası boşlukları tespit ederek bunlara yönelik uygun araç ve önlemlerin göz önünde bulundurulması amacıyla oluşturulan Yaşlanma Açık-Uçlu Çalışma Grubunun, 3-6 Nisan 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen 13'üncü Oturumuna dönemin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Derya YANIK video mesajla katılarak yaşlılık alanında ülke beyanımızı sunmuştur.
14.09.2023	Sayın Bakanımız Birleşik Arap Emirlikleri Devlet Bakanı ve Toplumsal Kalkınma Kurumu Genel Müdürü Sayın Hessa Buhumaid ile 14 Eylül 2023 tarihinde saat 10.00'da çevrim içi görüşme gerçekleştirecektir.
13.10.2023	Bakan Yardımcımız Sayın Leman YENİGÜN, Ukrayna sosyal hizmet modellerinden yararlandırılan ve Ukrayna Büyükelçiliği ile ülkemize getirilen savaş mağduru Ukraynalı çocukların yüksek yararları gereğince, çocuk bakım kuruluşlarımızda koruma ve bakım altına alınmasına yönelik yol haritasının belirlenmesi hususunda 13 Ekim 2023 tarihi saat 14.00'te Ukrayna Sosyal Politika Bakan Yardımcısı Nazar TANASYSHYN ile çevrim içi görüşme gerçekleştirmiştir.
22.10.2023	Sayın Bakanımız 22 Ekim 2023 tarihinde Filistin Kadın İşleri Bakanı Amel HAMAD ile saat 12.00'de ve Filistin Sosyal Kalkınma Bakanı Ahmed MAJDALANI ile saat 12.45'te çevrim içi görüşme gerçekleştirmiştir.
04.12.2023	Sayın Bakanımız Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ, 4 Aralık 2023 tarihinde İİT, Kadının İlerlemesi Teşkilatının Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddetle Mücadelede Üye Devletlerin Rolü adlı video kampanyasına bir video ile katılım sağlamıştır.
11.12.2023	11 Aralık 2023 tarihinde Cezayir Ulusal Dayanışma, Aile ve Kadının Statüsü Bakanlığı ve BM UNFPA ortaklığında Cezayir'de Uluslararası Sosyal Kazanımlar ve Başarılar Konferansı (International Conference of Social Gains and Achievements) hibrit formatta düzenlenmiştir. Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ anılan toplantıya video mesaj yoluyla katılım sağlamıştır.

1.14.5. Teftiş, İnceleme ve Soruşturma**Tablo 35: Teftişi Biten Devam Eden Kuruluş/SYDV Sayıları Tablosu**

Teftiş Edilen Kuruluşlar	Sosyal Hizmet Kuruluşları	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları	Vakıf Dernek İnceleme	Genel Toplam
Genel Teftişi Biten	319	151	0	470
Genel Teftişi Devam Eden	90	31	0	121
Özel Teftişi Biten	1	0	0	1
Özel Teftişi Devam Eden	1	0	0	1
Vakıf Dernek İncelemesi Biten	0	0	9	9
Genel Toplam	411	182	9	602

İstanbul ilinde 1 sosyal hizmet kuruluşunun özel teftişi ile birlikte toplam 17 ilde bulunan 319 sosyal hizmet kuruluşu ile 10 il ve ilçede bulunan toplam 151 SYDV'nin teftişi yapılmıştır.

Tablo 36: 01.01.2023-31.12.2023 Tarihleri Arasında Tamamlanan Görevler Tablosu

İnceleme Raporu (Vakıf ve Dernekler Hariç)	İnceleme (Tevdi) Raporu	İnceleme (Tazmin) Raporu	Disiplin Soruşturması Raporu	Ön İnceleme Raporu	Toplam
39	9	0	60	16	124

1.15. Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler

Tablo 37: Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler Alt Programı Faaliyet Bilgileri Tablosu

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	1.15.1 Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 76'ncı maddesi kapsamında Bakanlık merkez ve taşra birimlerinin yürütmüş olduğu iş ve işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesinde Bakanlık personelinin ve vatandaşların ihtiyaç duyduğu bilişim sistemlerini hizmete sunmak için gerekli teknoloji araştırmalarını yapmak ve bu teknolojileri hizmete dönüştürerek Bakanlığın bilişim olanaklarını en üst seviyelere taşımak, bakanlık hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve ilgili birimlerle işbirliği içinde veri tabanları oluşturmak. Bakanlık web sitesinin daha etkin hizmet sunulması kapsamında çalışmalar yürütmek, haberleşme güvenliğini sağlamak ve bu konularda görev üstlenen personelin bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak düzenli şekilde hizmet içi eğitim almalarını sağlamak.
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	1.15.2 Diğer Destek Hizmetleri	İl müdürlükleri mevzuatla verilen görevleri planlama, programlama, yürütme, denetleme, değerlendirme ve geliştirmekle yükümlü olup korunmaya, bakıma ya da yardıma muhtaç aile, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakınları ve diğer bireylere verilen hizmetleri yürütmektedir.
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	1.15.3 Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması	5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunu ile 20.07.2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda engellilerin erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik illerdeki erişilebilirlik komisyonlarınca tespit edilen aksaklıkların düzeltilmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	1.15.4 Genel Destek Hizmetleri	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 78'inci maddesi kapsamında Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin iş ve işlemler ilgili mevzuat çerçevesinde yürütülmekte olup Bakanlık merkez teşkilatının çalışmalarını hızlı, verimli ve kesintisiz olarak yerine getirebilmesi için temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma, personel taşıma servisi, yemekhane vb. hizmetler sunulmaktadır.

Program	Alt Program	Faaliyet	Açıklama
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	1.15.5 İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 75'inci maddesi ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında Bakanlığın personel politikası ve planlaması ile personel sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak, personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 77/C maddesi kapsamında Eğitim ve Yayın Daire Başkanlığı olarak, Bakanlığımız personelinin eğitimlerini sürekli ve verimli hale getirebilmek ve personelin niteliğini geliştirebilmek amacıyla görsel yayınlar ve uzaktan eğitim hizmetlerini geliştirmek, ihtiyaç duyulan alanlarda uzaktan eğitim hizmetlerini kesintisiz sunmak, sunulan hizmetlerin tüm vatandaşlarımıza duyurulmasının sağlamaya yönelik kamu spotu, tanıtım filmi ve görsel/işitsel diğer yayınlar hazırlamak.
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	1.15.6 Özel Kalem Hizmetleri	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 80'inci maddesi kapsamında Bakanın çalışma programını, resmi ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek, ayrıca Bakan tarafından verilen benzeri görevlere ilişkin faaliyetleri yürütmek.
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	1.15.7 Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 77/A maddesi ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında Bakanlık bütçesini, stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlamak ve idare faaliyetlerinin bunlara uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak, performans programı çerçevesinde faaliyetlerin izlenmesi ve kurum hizmetlerinin iyileştirilmesine yönelik araştırma, geliştirme ve analiz çalışmaları gerçekleştirmek.

1.15.1. Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler

Projeler

Aile Bilgi Sistemi: Bakanlığımızın vatandaşlarımıza sunduğu sosyal hizmetlerin dağıtımında bilgi teknolojileri kullanımını şekillendirerek engelli hizmetleri, yaşlı hizmetleri, çocuk hizmetleri, kadına yönelik şiddet/vaka yönetimi, aile ve toplum hizmetleri, şehit yakınları ve gazilere yönelik hizmet süreçlerinin iş ve işlemlerinin yönetildiği, sosyal hizmet yönetim ve izleme sistemidir. Sistem, Bakanlığımızın beş ana Genel Müdürlüğünün sosyal hizmet işlemleri ile birlikte merkez ve taşra teşkilatını da kapsayan birçok kamu kurumu ile entegrasyonu olan büyük çaplı bir entegre izleme ve yönetim bilgi sistemidir. Sistem içerisinde Evlat Edinme, Engelli Kimlik Kartı, Engelli Veri Tabanı, Aile İçi Şiddet ve Kadına Karşı Şiddet Olaylarına ve 6284 sayılı Kanun Kapsamına Alınan Tedbir Kararlarına İlişkin Takip Modülleri, Kuruluşta Bakım, Rehberlik Danışmanlık, ASDEP vb. gibi birçok kritik ve önemli iş süreci yer almaktadır.

2013 yılından itibaren kullanılmakta olan YBS içerisinde olan Evde Bakım Yardımı Modülü, yeniden yazılarak 25.07.2022 tarihinden itibaren bakanlığımız sosyal hizmet uygulamaları yönetim platformu olan ABS içerisine dahil edilmiştir. Ocak 2023 itibarı ile il müdürlükleri tarafından yapılan ödemeler merkezileştirilmiş olup ödemelerin ABS üzerinden tek bir kanaldan gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.

YBS içerisinde olan Koruyucu Aile Modülü; yeniden yazılarak 02.01.2023 tarihi itibarıyla bakanlığımız sosyal hizmet uygulamaları yönetim platformu olan ABS içerisine dâhil edilmiştir.

Evde Bakım hizmeti almak isteyen vatandaşlarımız için 16.01.2023 tarihinden itibaren Engelli Evde Bakım Ön Başvurularının e-Devlet üzerinden alınabilmesi sağlanmıştır.

e-Devlet şifresi olmayan Engelli Kimlik Kartı sahibi vatandaşlarımızın e-Devlet şifrelerinin PTT şubelerine gitmeden adreslerine teslim edilebilmesi için 12.05.2023 tarihinde e-Devlet üzerinden Adrese Teslim Şifre Başvurusu hizmeti başlamıştır.

Engelli Kimlik Kartı sahibi olan vatandaşlarımızın sahip oldukları kart bilgilerini sorgulamak üzere e-Devlet üzerinden 03.08.2023 tarihinde Engelli Kimlik Kartı Bilgileri Sorgulama hizmeti başlamıştır.

Kadın Konukevleri ve ŞÖNİM'lere ait hizmet standartları ve öz değerlendirmelerin kayıt ve takibinin yapılabilmesi amacı ile ABS bünyesinde KALDES modülünün geliştirme çalışmaları tamamlanmış, 07.12.2023 tarihinde modülün test süreçleri başlatılmıştır.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Dair Kanun'un ilgili maddesi gereğince mahkemelerce verilen teknik yöntemlerle takip kararlarına (Elektronik Kelepçe) ilişkin süreçlerin kayıt altına alınması ve takibi amacı ile ABS altyapısı içerisinde Teknik Yöntemlerle Takip Modülü geliştirilmiş, 25.08.2023 tarihinde modülün test süreçleri başlatılmıştır.

Bakanlığımız ve NVİGM ile yapılan protokol doğrultusunda 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Dair Kanun kapsamında UYAP 6284 web servisi üzerinden ŞÖNİM'lere aktarılan gizlilik kararlarının, NVİGM'ye web servis aracılığı ile aktarılmasına yönelik geliştirme çalışmaları tamamlanmış olup 07.06.2023 tarihi itibarıyla web servis kullanıma alınmıştır. NVİGM tarafından 20.10.2023 tarihinde yazılan resmi yazıya binaen ilgili kurumlar 31.12.2023 tarihine kadar web servis entegrasyonunu sağlayacak olup resmi yazışma kaynaklı gecikmelerin önüne geçilmesi, gizlilik kararlarına ilişkin etkin ve hızlı bir şekilde çalışma yürütülmesi hedeflenmektedir.

Bakanlığımız tarafından oluşturulan Ulusal Eylem Planları kapsamında; Ulusal Eylem Planları (UEP) Web

Portali geliştirilmiş olup planların 4 Mayıs 2023 tarihinde tanıtımı ve bilgilendirilmesi yapılmış, ilgili kurumlara ilişkin yetkilendirme, faaliyet ve göstergelerine ilişkin verilerin kayıt ve raporlanmasına yönelik tüm süreçlerin kayıt altına alınmasının amaçlandığı Ulusal Eylem Planı Modülü kullanıma açılmıştır.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatları tarafından yapılması planlanan veya yapılmış olan protokollerin kayıt, takip ve süreçlerinin izlenmesi amacı ile ABS bünyesinde Protokol Takip Modülü geliştirilmiş olup 22.05.2023 tarihi itibarıyla modülün test süreçleri başlatılmıştır.

Ebeveyn Kaybı Yaşayan Çocuklara yönelik sunulması planlanan hizmetlerin kayıt, takip ve raporlanması amacı ile Ebeveyn Kaybı Yaşayan Çocuklar Modülü geliştirme çalışmaları tamamlanarak 27.10.2023 tarihinde test süreçleri başlatılmıştır.

Afet durumlarında sahada çalışacak saha ekiplerin oluşturulması, görevlendirilmesi ve süreçlerin takibinin yapılmasının amacı ile ABS bünyesinde Afet Modülü geliştirilmiş olup 05.09.2023 tarihi itibarıyla modülün test süreçleri başlatılmıştır.

Afet sonrası vatandaşlara sunulan psikososyal destek süreçlerinin kayıt, takip ve raporlanması amacı ile ABS bünyesinde PSD Online Modülü geliştirilmiş, 05.09.2023 tarihi itibarıyla modülün test süreçleri başlatılmıştır.

İdari davalara ilişkin süreçlerin kayıt, takip ve raporlanması amacı ile ABS bünyesinde İdari Dava Takip Modülü geliştirilmiş olup 27.11.2023 tarihi itibarıyla modül kullanıma açılmıştır.

Yurt dışı ülkelerde verilen Engelli Kimlik Kartlarının ülkemizde de kullanılabilmesi amacıyla uygunluk belgesinin üretildiği ABS bünyesinde Yurt Dışı Engelli Kimlik Kartı Modülü geliştirilmiş olup 12.07.2023 tarihi itibarıyla modül kullanıma açılmıştır.

ÇATOM'larda verilen eğitim ve hizmetlerin kayıt ve takibinin yapılabilmesi amacı ile ABS bünyesinde ÇATOM Modülü geliştirilmiş, 04.12.2023 tarihi itibarıyla modülün test süreçleri başlatılmıştır.

TÜİK, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve TCDD ile sağlanan entegrasyonlar kapsamında Engelli Kimlik Kartı ve Ücretsiz Seyahat Kartı bilgileri ilgili kurumlarla paylaşılmıştır.

Evlenecek gençlerin ekonomik, psikolojik ve sosyal açıdan desteklenmesini amaçlayan Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesi kapsamında başvuruların alınması ve süreçlerin yönetilmesine yönelik olarak yürütülen geliştirme çalışmaları tamamlanmış olup test süreçleri başlatılmıştır.

Kahramanmaraş merkezli depremler dolayısı ile deprem bölgesindeki illerdeki son durum bilgilerinin kayıt altına alınması ve izlenmesi amacı ile Afet Yönetim Portalı hazırlanmış, 06.02.2023 tarihinde portal ilgili birimlerin kullanımına açılmıştır.

Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen kuruluşlarımızda bakım altına alınan ve Sağlık Bakanlığı hastanelerinde tedavi altına alınan refakatsiz çocuklar ile kayıp ihbarında bulunan çocukların bilgilerinin tek bir sistemde kayıt altına alınması ve takibinin yapılması amacıyla ABS AFET Hizmet Alan Modülü geliştirilmiş olup 11.02.2023 tarihinde modül kullanıma açılmıştır.

SBB'den alınan talimat doğrultusunda Kahramanmaraş merkezli depremlere ilişkin il müdürlüklerinin yapmış olduğu harcamaların kayıt altına alınması ve raporlanmasına yönelik olarak Nakit Talep Modülü içerisinde Deprem Yardım Modülü geliştirilmiş ve Mayıs 2023 itibarıyla kullanıma açılmıştır.

Kahramanmaraş merkezli depremler için görev almak isteyen gönüllülerin bilgilerinin toplanması amacıyla Afet Gönüllülük Formu hazırlanmış olup form 10.02.2023 tarihi itibarıyla kullanıma açılmıştır.

2023 yılı içerisinde ABS kapsamında iyileştirme, geliştirme ve yaygınlaştırma çalışmaları sürdürülmüştür.

BELGENET: Elektronik ortamdaki kurumsal belgelerin; yasal mevzuat ve standartlara uygun olarak, güvenli ve etkin bir şekilde yönetilmesini sağlayan web tabanlı bir Elektronik Belge Yönetim Sistemi yazılımıdır.

BELGENET; E-İmza Sertifikası ile sisteme giriş imkânı, gelişmiş Log Sistemi, Yetki ve Erişim Kontrol Modül Ekranı, Menü ve İşlem Bazlı Yetkilendirme, Lokal Kullanıcı Doğrulama Yönetimi gibi özellikleri barındırmaktadır. TS 13298, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu, Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkındaki Yönetmelik, Elektronik Belge Standartlarına ilişkin Başbakanlık Genelgesi, Standart Dosya Planı Hakkındaki Başbakanlık Genelgesi, TUBİTAK Elektronik İmza Uygunluk Kriterleri uygunluk ve entegrasyonuna sahiptir. BELGENET'in uygulama arayüzü mobil kullanıcılar için duyarlı tasarıma sahip olup telefon, tablet ve bilgisayarlarda kullanılabilir. Ayrıca BELGENET'te, IOS ve Android için geliştirilmiş native mobil uygulama kullanılabilir. Bu özelliklerine bağlı olarak BELGENET; Cumhurbaşkanlığı, Bakanlıklar, Belediyeler, Üniversiteler dâhil olmak üzere kamu kurumlarında en çok kullanılan elektronik belge yönetim sistemidir.

2023 yılında BELGENET Sisteminde aşağıdaki çalışmalar gerçekleştirilmiştir:

- BELGENET'teki aktif kullanıcı sayısı 33.005 olup yardım masası ve sistem yöneticileri ile beraber son kullanıcı desteği verilmiştir.
- Evrakların diğer kurumlara şifrelenerek gönderilmesini sağlayan Kurumsal Şifreleme Sertifikası TUBİTAK'tan temin edilerek BELGENET'e entegrasyonu sağlanmıştır.
- BELGENET'in tüm fonksiyonları ile çalışabilmesi için gerekli olan Elektronik Mühür Sertifikası ve Zaman Damgası gibi süresi veya miktarı biten ürünler tekrar temin edilerek ilgili BELGENET sunucularına yüklenmiştir.
- Merkez ve taşra birimlerindeki görme engelli personellere BELGENET eğitimi ile ArşivNet proje sorumlularına ArşivNet Eğitici Eğitimi verilmiştir.
- BELGENET ve ArşivNet ile ilgili Acil Durum Eylem Planı hazırlanmıştır.
- BELGENET öncesinde kullanılan evrak sistemleri tamamen kapatılıp ArşivNet'in aktif kullanımı artırılmıştır.

BELGENET'e ilişkin 2023 yılı verileri Tablo 38'de gösterilmektedir.

Tablo 38: BELGENET Sayısal Verileri Tablosu

Yıl	Tanımlı Kullanıcı Sayısı	Gelen Evrak	Giden Evrak
2023	33.005	7.117.571	3.213.082

Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi: Ülkemiz genelinde SYDV'lerin tarafından yürütülen tüm yardım faaliyetlerinin gerçekleştirildiği ve SYDV'lerin yardım faaliyetleri ile bağlantılı çeşitli iş ve işlemlerinin yürütüldüğü BSYBS kapsamında;

- Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yoğun olarak yaşanan nüfus hareketlerinden kaynaklı hane transferleri ve yardımlarını devam kontrollerine yönelik gerekli güncellemeler yapılarak, vatandaşların yardımlardan en üst seviyede faydalanması sağlanmıştır.
- Vatandaşlara yönelik Doğal Gaz Desteği düzenli yardıma dönüştürülerek dönemsel olarak başvuru gereksinimi kaldırılmıştır.

- Glikoz Ölçüm Cihazı Yardımı başvurularının SYDV'ler tarafından değerlendirilebilmesi amacı, ...li geliştirmeler yapılarak kullanıma açılmıştır.
- Ödeme listelerinin ve dosyalarının daha hızlı oluşturulması, diğer kurumlardan yapılan merkezi incelemelerin daha hızlı bir şekilde yapılabilmesi için altyapısal iyileştirme çalışmalarına devam edilmiştir.
- Hane ziyaretlerinin mobil cihazlarla yapılabilmesine yönelik altyapı çalışmaları yürütülmüştür.

Afet Yardım Takip Sistemi: Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında aynı yardımların sevkıyatı, depolanması ve dağıtımının koordinasyonu amacıyla Afet Yardım Takip Sistemi geliştirilerek kullanıma açılmıştır.

Personel Yönetim Sistemi (PYS): Bakanlığımız birimlerinde çalışan tüm personelin; sicil ve özlük işleri, kadro, atama, terfi hareketleri, izin ve rapor durumları, ceza ve mükâfat işlemleri, yolluk giderleri hareketlerinin sistem üzerinde tutulması ve gerektiğinde güncellenmesi, sorgulanması, silinmesi ve raporlanması işlemlerinin sağlanması amacıyla kullanılmakta olan sistemdir.

Bakanlığımızda göreve başlayan personel için yeni kullanıcı tanımlama işlemleri resmi yazı ile talep edilmekte iken PYS'de yapılan geliştirme ile Bakanlık kadrolu personeli için ilk defa kullanıcı hesabı oluşturma işlemlerinin, yetkili kullanıcılar tarafından sistem üzerinden yapılması sağlanmıştır.

Sisteme ilişkin gelen talepler doğrultusunda yazılım geliştirme ve teknik destek çalışmaları devam etmektedir.

Web Servisler Altyapı Çalışmaları: Bakanlık uygulamalarının kullandığı web servislerdeki değişikliklere paralel olarak çeşitli güncellemeler ile yeni kullanıma açılan web servislere, uygulamaların erişimi için gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Şehit Gazi Bilgi Sistemi: Şehit ve gazi yakınlarına yönelik isimlendirme, ziyaret ve etkinlik takip modülleri yer almaktadır. İstihdam ve ücretsiz seyahat kartı iş süreçlerine yönelik modül ABS bünyesinde yeniden yazılmıştır.

Aile Destek Mobil Uygulaması: Bakanlığımız tarafından sunulan hizmetlerin ve yapılan yardımların rehberi niteliğinde olan Aile Destek mobil uygulamasının tasarımı ve yazılımı tamamlanmış olup kullanıcıların erişimine açılmıştır.

Uygulama puanı IOS 4.5/Andorid 5.0 olan uygulamanın ülkelere göre erişim sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 39: Ülkelere Göre İndirme Sayısı Tablosu

Ülke	İndirme Sayısı
Türkiye	193.264
ABD	1.004
Almanya	776
Fransa	573
Hollanda	496
Azerbaycan	403
İngiltere	353
Diğer	1.958
Toplam	198.827

Çözüm Merkez Portalı: Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı bilgi işlem personelinin network alt yapısıyla karşılaşılan problemlerin kısa sürede çözümü için hazırlanmış olan portal Haziran 2023 itibarıyla kullanıma açılmıştır. Sistemde kurulum dokümanları, sertifikalar, sık karşılaşılan problemlerin çözüm önerileri, yapılandırma ayarları, erişim talep, bağlantı arıza ve port açma formları ile çözülmemeyen problemler için ticket uygulaması yer almaktadır.

Kurumsal Web Siteleri

aile.gov.tr başta olmak üzere Bakanlığımıza ait kurumsal web siteleri, tamamen iç kaynaklarla ve açık kaynak kodlu CMS (İçerik Yönetim Sistemi) olan Umbraco ile hazırlanmıştır.

Yıl boyunca çeşitli etkinlikler, yarışmalar ve Bakanlığımızın diğer ihtiyaçlarını karşılamak üzere web siteleri yapılmıştır. aile.gov.tr web sitesinin tasarımının ve altyapısının tamamen yenilenmesi için sürdürülen çalışmalar devam etmektedir.

Hâlihazırda Bakanlığımıza ait tüm kurumsal web sitelerinin hazırlanması, yönetilmesi ve sistemin idamesi için ilgili birimlere teknik destek verilmesi süreçleri devam etmektedir.

Form ve Anketler

Bakanlığımız bünyesinde yapılacak olan her türlü araştırma ve geliştirme faaliyetleri için ihtiyaç duyulan ölçek, form ve anketlerin hazırlanabileceği altyapı hazırlanmıştır.

Yıl içinde Bakanlığımıza ait birimlerden gelen taleplere göre birçok anket uygulaması gerçekleştirilmiş ve sonuçlar ilgili birimlerle paylaşılmıştır.

Yazılım Altyapısı Çalışmaları

Yazılımların teknik altyapısı ve konfigürasyonlarında sistem ve ağ altyapısına yönelik gerekli teknik çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda sistemlerde SQL veri tabanı değişikliği, Domain değişikliği ve yazılımlardaki IP'lerin DNS olarak değiştirilmesi çalışmaları, diğer birimlerle koordineli olarak gerçekleştirilmiştir.

Kurumsal yazılım bilişim altyapısı, açık kaynak kodlu projelerle geliştirilmiştir. Yazılım yaşam döngüsü CI/CDI süreçleri tamamlanmış olup yazılım geliştirme süreçleri kurumsallaştırılmıştır.

Bilgi Güvenliği Çalışmaları

Uluslararası Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi çalışmaları kapsamında hazırlanmış olan politika, prosedür, talimat ve formlar yeniden düzenlenmiştir. Bu çerçevede risk analizi, düzeltici faaliyet takibi, doküman güncelleme gibi adımlar izlenmiş olup bu adımların periyodik olarak gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun gereğince iz (log) kayıtlarının merkezi olarak bir yerde toplanması, zaman damgası ile damgalanmış halde saklanıp tutulması, detaylı analiz edilmesi, raporlanması, anomali tespiti için alarm oluşturulması ve siber olay vakalarının yönetimi işlemleri yapılmış olup log yönetim sisteminin daha etkin kullanılabilmesi ve sistemsel olarak daha az sorunla karşılaşılabilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmüştür.

Kurum altyapı hizmetlerinin ve uygulamalarında siber güvenlik klasmanında sınamaya yönelik penetrasyon testleri yapılmakta olup bulunan zafiyetlerin kapatılma çalışmaları doğrulama testleri ile onaylanarak sürdürülmektedir.

Bakanlığımıza ait altyapı ve web sitelerinin güvenliğini sağlamak amacıyla kurumsal intranet portalı hizmete

sunulmuştur. Bu bağlamda kurumsal e-posta sistemi ve kurum personellerine verilen tüm internet erişimleri iki faktörlü doğrulama kontrolü ile hizmete sunulmuştur. İki faktörlü erişim işlemi olarak kurum personellerinin cep telefonlarına SMS yolu ile doğrulama yapılmıştır. Bu sayede kullanıcılar en az yetki prensibine göre sadece yetkili olduğu alanlardaki uygulamalara erişim sağlayabilir hale gelmiştir.

Bakanlığımız web sitelerinin güvenliğini sağlamak için kullanılan Web Uygulama Güvenlik Duvarı sistemi çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımıza ait altyapı ve web sitelerinin güvenliğini sağlamak amacıyla SSL sertifikaları uygulamalara yaygınlaştırılmıştır. Süresi dolan sertifikaların güncellenmesi temin edilmiştir.

Bakanlığımız yönetimindeki aktif cihazların zararlı yazılımlardan, kurum içinden veya dışından gelebilecek saldırılardan ve güncel tehditlerden korunması amacıyla uç nokta koruma ve antivirüs programlarının kullanımının yaygınlaştırılma işlemlerine devam edilmiş olup güncelleme durumları ve tehdit durumları gibi süreçler merkezi olarak yönetilmeye devam edilmiştir. Zararlı ve istenmeyen e-postaların engellenmesi amacıyla e-mail gateway (ağ geçidi) üzerinde gerekli politika ve kural güncellemeleri yapılmış olup kara liste ve beyaz listeler aracılığı ile politikaların içerikleri genişletilmiştir. İhbar olarak kullanıcılar tarafından birimize bildirilen e-postalar için de gerekli engelleme ve önlem alma işlemleri yapılmıştır.

Personelin erişim yetkileri gözden geçirilmiş ve gereken en az yetki prensibi benimsenerek gerekli kısıtlamalar kurum çapında yapılmıştır. Bakanlığımızda bilgi güvenliğini aktif bir şekilde sağlamaya yönelik alınabilecek önlemler, yeni teknolojiye uygun ürünlerin Bakanlığımızın ihtiyaçları doğrultusunda incelenerek gerekli bilgi güvenliği çalışmalarının yapılması için araştırmalar yapılmaya devam edilmektedir.

Bakanlık personeli bilgi güvenliği farkındalığını artırmak amacı ile oltalama (Phishing) simülasyonu yapılmış olup başarısız olan personele farkındalık eğitimleri yapılmıştır.

Bakanlığımız bünyesindeki Siber Olaylara Müdahale Ekibi çalışmalarını Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) ve BTK ile koordinasyon içinde gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda siber olay vakası öncesi gereken önlemleri alma, olay esnasında delil toplama ve olayı tanımlama işlemleri, olay sonrasında ise sistemleri hasardan arındırıp olayla ilgili ders çıkarma ve olayı raporlama çalışmaları yapılmıştır.

Ayrıca Güvenlik konusunda otorite kurumların hazırladığı rehber, toplantı, tatbikat, eğitim vb. çalışmalara katılımlar sağlanmaktadır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında veri envanteri çıkartılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından yayınlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi kapsamında uyum çalışmaları yapılmış olup bilgi varlıkları envanteri güncellenmiştir. Varlıkların kritiklik seviyeleri belirlenmiştir. Mevcut durum boşluk analizi çalışması kurum bünyesinde geliştirilen yazılım üzerinden yapılmış olup bu kapsamda iç denetim birimi tarafından denetlenmiştir.

Altyapı ve Destek Denetim Faaliyetleri

Kurumsal işleyişin hızlı ve sağlıklı bir şekilde çalışabilmesi, kullanıcıların güvenli bir şekilde sisteme giriş yapabilmeleri, Bakanlığımıza ve birimlerine (il Müdürlükleri-SYDV'ler) ait bilgi ve belgelerin değişmeden, bozulmadan güvenli bir şekilde korunabilmesi, yönetilebilmesi, veri kaybının yaşanmaması, Bakanlığımızca sunulan tüm hizmetlerin (E-Posta, EBYS, Bütünleşik, SOYBİS, Sosyal yardımlar, Erişilebilirlik, Şehit-Gazi, vb.) kesintiye uğramadan çalışması ve elektronik ortamda etkin bir şekilde sunulabilmesi için gerekli altyapının temini ve mevcut yapının bakımı sağlanmıştır.

Altyapı Çalışmaları: Karanfil veri merkezi, Söğütözü veri merkezi, Kızılay ek bina veri merkezi binaları için; Hassas Klima Bakım Hizmeti Alımı, Dizel Jeneratör Bakım Hizmeti ve Malzeme Alımı, Vrf, Salon Tipi ve Split

Klima Bakım Hizmeti Alımı, Elektrik Tesisatı Bakım Hizmeti Alımı, Yangın Algılama Sistemleri Bakım ve Malzeme Alımı, Kesintisiz Güç Kaynağı Bakım Hizmeti ve Malzeme Alımı, Kızılây Sistem Odası Havalandırma Menfezi Revizyonu, Kızılây Sistem Odası Hassas Klima Kompresör Değişimi, Kızılây Sistem Odası UPS Sistemi Akü Değişimi ve Sistem Revizyonu, Karanfil Sistem Odası Soğuk Hava Koridoru Yapımı, Karanfil Sistem Odası UPS Sistemi Fan ve Kondansatör Değişimi, Söğütözü Sistem Odası UPS Sistemi D.C. Kondansatör Değişimi İşi, Söğütözü Sistem Odası Dizel Jeneratör Akü ve Soğutucu Kapağı Değişimi satın alma ve bakım faaliyetleri yapılmıştır.

Altyapı iyileştirme çalışmaları kapsamında merkez teşkilatı binaları yerel alan ağlarının iyileştirilmesi amacıyla kablolu ve kablesiz ağ cihazları alımı gerçekleştirilmiştir.

Veri merkezinde altyapı işleri en yüksek hassasiyet ile yapılmakta olup iş sürekliliğini sağlamak amacı ile veri merkezi içerisinde bulunan her bileşenin yedekli yapı ile çalışması sağlanmaktadır.

Ağ Yönetimi: e-Devlet çalışmalarına yönelik veri merkezleri ile uç noktaların veri bağlantısını sağlamak için kapalı devre, internet ortamından ve diğer hatlardan bağımsız, güvenli, yedekli çalışabilen, izlenebilir, trafik önceliklendirmesinin yapılabileceği, güvenli hatların tesisi ve kesintisiz hizmet verecek şekilde işletilmesi için 945 uç nokta ile MPLS hizmeti verilemeye devam edilmektedir.

MPLS VPN bulutuna dahil edilen kuruluşların internet erişimlerinin merkezde toplanması ile güvenlik ve yönetilebilirlik artırılmıştır. MPLS VPN Bulutuna dahil edilen kuruluşların bağlantıları fiber teknolojisi üzerinden sağlanmış ve bu sayede bakır hatlarda oluşabilecek arızaların önüne geçilmiştir. Bu hizmeti alan kuruluşların elektronik belge yönetimi gibi Bakanlık merkez uygulamalarını kullanabilmesi için uygun altyapı sağlanmıştır. 2023 yılı Mayıs ayında biten MPLS sözleşmesi için hizmetin devamlılığı adına yeni alım yapılmıştır.

Bakanlığımız ile diğer kamu kurumları arasında gerçekleşen veri iletimi KAMUNET güvenli ağı ile sağlanmaya devam edilmiştir.

Karanfil veri merkezinde bulunan sunucu ve taşra kullanıcılarının güvenliğini sağlayan yeni nesil güvenlik duvarının performans ve güncel teknoloji gereksinimlerini karşılayacak şekilde yenileme çalışması tamamlanmıştır.

Taşra sahada bulunan tabletlerin Bakanlık veri merkezinde bulunan uygulamaya güvenli erişimi için kullanılan mobil data kapalı devre APN hatlarının, IPSEC VPN üzerinden sağlanması ve yönetimi yapılmaktadır.

Adresi gizli olan ve sık adres değişikliği gerçekleşen kuruluşların Bakanlık uygulamalarına güvenli ve kesintisiz bir biçimde ulaşabilmeleri için ULAK MAYA SDWAN projesi, 110 adet uç nokta ile hizmete devam etmektedir.

Bakanlık merkez ve taşra teşkilatının internet hizmetlerine daha verimli erişimi için Bant Genişliği Yönetim Sistemi (QOS) Cihazı iyileştirmeleri yapılmaktadır.

İnternette gelen dağıtık devre dışı bırakma saldırılarına karşı (DDOS) ilave güvenlik katmanı olarak DDOS + cihazı kullanımı devam etmektedir.

Bakanlığımızda;

- Söğütözü ve Karanfil veri merkezlerinde bulunan Yeni Nesil Güvenlik Duvarı (Next Generation Firewall) cihazlarının yönetimi (Firewall, VPN, Application Control, URL Filtering, IPS, IDS, Antibot, Antivirüs, SSL Inspection) ve son kullanıcı desteği,

- Söğütözü ve Kızılay ek hizmet binalarında bulunan omurga anahtarlar, kenar anahtarlar ve erişim noktalarının bakımı, yönetimi ve son kullanıcı desteği,
- Hizmet binalarımızda hizmet veren VoIP santrali ve Call Center sistemlerinin yönetimi ve son kullanıcı desteği,
- Karanfil veri merkezinde bulunan QOS Bant Genişliği Yönetimi Sisteminin Yönetimi,
- Karanfil veri merkezinde bulunan MPLS Yönlendiriciler (Routerlar) ve taşra teşkilatında bulunan Yönlendiricilerin yönetimi,
- Söğütözü ve Kızılay ek hizmet binalarının personellerin fiziksel kablolu ve kablosuz ağ altyapısının yönetimi,
- Bakanlığımız merkez binaları ve taşra birimlerinin internet, noktadan noktaya ve MPLS hizmetlerinin takibi ve servis sağlayıcı ile ilgili süreçlerin yönetilmesi ve aylık hakedişlerin düzenlenmesi,
- Kadın Konukevlerine hizmet vermekte olan ULAK SD-WAN tabanlı iletişim altyapı sisteminin yönetilmesi ve son kullanıcı desteği,
- Taşra teşkilatında bulunan IPSEC tabanlı iletişim altyapı sisteminin yönetimi ve son kullanıcı desteği,
- SYDV'lere hizmet veren (1003 adet) VPN altyapısının yönetimi ve son kullanıcı desteği,
- Trafik İzleme Araçlarının (Network Monitoring Tools) Yönetimi,
- İnternette gelen dağıtık devre dışı bırakma saldırılarına karşı DDOS + cihaz yönetimi,
- Servis sağlayıcıdan hizmet olarak alınan DDOS Atak Koruma Sisteminin takibi,
- Bakanlığımız ile diğer kamu kuruluşları arasında bulunan Noktadan Noktaya (P2P) devrelerin yönetimi,
- İhtiyaç duyulan projelerin tasarlanarak teknik şartnamelerin hazırlanması,

alanlarındaki iş süreçlerimiz devam etmektedir.

Sistem Yönetimi: Bilgi güvenliği sıkılaştırma politikaları kapsamında aktif izin, e-posta altyapısında iyileştirme çalışmaları yapılarak güvenlik önlemleri artırılmıştır.

Bakanlığımızın ihtiyacı olan depolama ünitesi, SAN ve Blade sunucusu satın alınmış olup cihazların kurulum ve konfigürasyonları yapılarak hizmete alınmıştır.

Sistemlerin izlenmesi ve yama yönetiminin yapılması için gerekli izleme sistemleri kurularak devreye alınmıştır.

Veri Tabanı Yönetimi: Açık kaynak sistemlere geçiş kapsamında PostgreSQL veri tabanı kurulmuş ve yeni sistemlerin açık kaynak üzerinde devreye alınma çalışmaları başlamıştır. Ayrıca mevcut sistemlerin de açık kaynak sistemleri geçişi ile ilgili çalışmalar başlamıştır.

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi koordinasyonunda yürütülen Ulusal Veri Sözlüğü çalışmalarına devam edilmiştir.

Veri tabanı sunucuları üzerinde güvenlik tedbirleri artırılmıştır.

1.15.2. Diğer Destek Hizmetleri

Bakanlığımıza bağlı taşra teşkilatında 81 il müdürlüğü bulunmakta ve bunların yıl içerisinde cari ve yatırım ödenek ihtiyacı ile araç, bina vb. yetki talepleri Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığınca değerlendirilerek karşılanmaktadır.

1.15.3. Engellilerin Erişebilirliğinin Sağlanması

Erişilebilirliğin hem temel bir hak hem diğer hakları kullanabilmek için en önemli araç olmasından hareketle 2023 yılında da yapılı çevrede ve hizmetlerde erişilebilirliğin sağlanması çalışmalarına devam edilmiştir. Bu doğrultuda Bakanlığımız Yatırım Programında yer alan yeni kuruluş ve hizmet binalarımız erişilebilirlik standartlarına uygun olarak tasarlanmakta ve inşa edilmekte olup mevcut kuruluş ve hizmet binalarımızda erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik Onarım ve Etüd Proje Ödenek talepleri değerlendirilmektedir.

1.15.4. Genel Destek Hizmetleri

Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı ilkesi temelinde; Bakanlık merkez teşkilatının çalışmalarını hızlı, verimli ve kesintisiz olarak yerine getirebilmesi için temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma, personel taşıma servisi, yemekhane vb. hizmetleri sunulmuştur.

1.15.5. İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler

Eğitim Faaliyetleri

- Merkez ve taşra teşkilatı ile istişarelerde bulunularak Bakanlık personelinin eğitim ihtiyacı belirlenmiş ve bu doğrultuda; 2023 Eğitim Takvimi hazırlanarak Bakan onayı ile uygulamaya konulmuştur.
- Bakanlığımız Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı tarafından veya koordinesiyle 2023 yılında 127 uzaktan eğitimle 21.694 personele eğitim verilmiştir. 2023 yılı içerisinde Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda yüz yüze olarak toplamda 104 etkinlik gerçekleştirilmiş olup 8.432 personel bu faaliyetlere katılım sağlamıştır.
- Her ilde il sağlık müdürlüklerinden eğitici talep edilerek Bakanlığımız personeline sertifikalı ilk yardım eğitimi verilmiştir.
- Yapılan eğitimlerde eğitimlerin ölçme ve değerlendirmesi yapılarak ilgili birimler ile paylaşılmıştır.
- 2023 yılında 9.276 personele Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığınca yetiştirilen eğiticiler tarafından yerinde eğitimle Oryantasyon Eğitimleri gerçekleştirilmiştir.
- MEB'in 1416 sayılı Kanun kapsamında Bakanlığımız adına yurt dışına gönderdiği 31 personelden 29'u ülkeye dönmüş ve farklı ilde göreve başlamıştır. İki personel de eğitimleri tamamlamalarına müteakip Bakanlığımızda göreve başlayacaktır. Yurt dışında yetiştirilmek amacıyla 2023 yılında İngiltere'ye bir personel gönderilmiştir.
- Aday memur eğitimleri kapsamında 2023 yılında merkez teşkilatta göreve başlayan 138 aday memurun temel ve hazırlayıcı eğitim süreçleri tamamlanmıştır.
- Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi (CBİKO) üzerinden 2021-2023 yılları arasında erişime açılıp bugüne kadar tamamlanan eğitimler ve eğitimi tamamlayan personel sayısı aşağıdaki gibidir;
 - CBİKO'ya kayıtlı personel sayısı 55.641'dir.
 - İçerikleri Bakanlığımızca oluşturulan eğitimlere diğer kurum ve Bakanlığımızdan toplamda 1.121.583 personel katılım sağlamıştır.
 - İçeriği diğer kurumlarca hazırlanan eğitimlere ise toplamda 446.907 personel katılım sağlamıştır.
- 2023 yılı içerisinde 9 uzman yardımcısının tezleri EYDB tarafından incelenmiş, tez savunmasında ilgili uzman yardımcılarının savunmaları alınmıştır. Tezleri başarılı bulunan 5 uzman yardımcısının yeterli sınavları gerçekleştirilmiş ve sonuçlar PGM'ye iletilmiştir. Süreci devam eden tez savunmasına girecek 4 uzman yardımcısı bulunmaktadır.
- Cumhurbaşkanlığı Ulusal Staj Programı kapsamında 2023 yaz döneminde Bakanlığımız ve bağlı

kuruluşlarımızda 7.333 öğrencimize staj imkânı sağlanmıştır. 2023 yılı içerisinde üniversite ve bir ders kapsamında mesleki uygulama yapan öğrenci sayımız 9.030'dur. İşletmede mesleki eğitim kapsamında 9 öğrenci mesleki uygulama stajı, lise stajları kapsamında ise 99 öğrenci staj yapmıştır.

- Bakanlığımıza bağlı birimlerde araştırma, anket, veri toplama çalışması yapmak isteyenlerin talepleri değerlendirilmekte, imkânlar çerçevesinde ve Bakanlık çalışmalarını aksatmamak kaydı ile taleplere cevap verilmektedir. Bu kapsamda 2023 yılında Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığına yapılan araştırma talebi başvurusundan 175'i uygun görülmüştür.

Yayın Faaliyetleri

- Bakanlığımız uluslararası hakemli dergisi Sosyal Politika Çalışmaları, yılda dört sayı olacak şekilde yayımlanmakta olup 2023 yılında derginin 58,59,60 ve 61. sayıları yayımlanmıştır.
- Çocuk hizmetlerinden sorumlu Bakanlık olarak çocuklara yönelik eğitici yayın yapmak amacıyla hazırlanan ve üçer aylık dönemlerde çıkarılan Aile Çocuk adlı çocuk dergisinin 2023 yılındaki 4 sayısı (6-7-8-9) yayımlanmıştır.
- Çocukların dijital ortamda doğru içeriklere ulaşabilmeleri için Aile Çocuk dergisinin elektronik dergi versiyonları ailecocuk.aile.gov.tr web portalında yayımlanmıştır.
- Aile Çocuk dergisinin tamamı engelli erişimine açık hale getirilerek sesli betimleme ve işaret dili çevirileri web sitesine yüklenmiştir. Ayrıca ülkemizde bir çocuk dergisinin çok dilli olma özelliğiyle Aile Çocuk Dergisinin 6,7 ve 8. sayıları İngilizce Arapça ve Almanca 'ya çevrilmiştir.

İstihdam Faaliyetleri

Bakanlığımız insan kaynakları ihtiyacı ile bunun karşılanmasına yönelik olarak ilgili birimlerden gelen talep doğrultusunda, personel istihdamına yönelik planlama faaliyetleri yürütülmüştür.

Çalışma hayatı ve kamu yönetimi alanında yaşanan yeni gelişmelerin takip edilmesi, sosyal diyalog mekanizmalarının etkinleştirilmesi, istihdam politikalarında yeni stratejiler ile sosyal yardım ve sosyal hizmetler alanına ilişkin sorunların çözümünde devlet, sivil toplum örgütleri ve birey arasında iletişimin artırılması, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın çalışma hayatına ilişkin sorunlarının çözümü gibi konularda Bakanlığımız personelinin yetkinliğinin artırılması önem arz etmektedir. Hem hizmet sunumundaki anlayışın değiştirilmesi hem de Bakanlığımızın görev alanına giren konularda personelin yetkinliğinin ve yeterliliğinin artırılması, personele öz değerlendirme imkânı da verecek şekilde kurulacak bireysel performans sistemi ile çalışanların iyileştirmeye açık alanlarının tespit edilmesi, yetkinliklerinin artırılması ve bunun sürekli eğitimlerle desteklenmesi hedeflenmektedir.

1.15.6. Özel Kalem Hizmetleri

Sayın Bakanımızın resmî ve özel yazışmaları yürütülmüş, çalışma programı düzenlenmiş, her türlü protokol, tören, ziyaret, davet, karşılama, uğurlama ve ağırlamalara ilişkin hizmetler yerine getirilmiştir.

1.15.7. Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler

Bütçenin Hazırlanması ve Uygulanması

2024-2026 Dönemi Bütçe Hazırlıkları: 2024-2026 Dönemi Bütçe ve Yatırım Programı Hazırlama Rehberleri'nde belirtilen ilke ve esaslar çerçevesinde, Orta Vadeli Mali Plan'a ekli ödeneklere göre Bakanlığımız bütçe teklifi hazırlanarak SBB'ye teslim edilmiştir.

2023 Yılı Bütçesinin Uygulanması: Bakanlığımız 2023 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin, 1 sıra numaralı

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği doğrultusunda aylar itibarıyla dağılımını dü-
zere, birimlerin teklifleri alınarak Ayrıntılı Harcama Programı (AHP) hazırlanmış ve üst yöneticinin onayına
sunularak Cumhurbaşkanlığı SBB'ye gönderilmiştir. SBB tarafından onaylanan AHP, harcama birimlerine
duyurulmuştur.

Bakanlığımız merkez ve taşra harcama birimlerinin mali işlemlerinde görevli personele, Ekim ayında Bütçe
İşlemleri ve Ödeneklerin Kullanımı konularında eğitim verilmiştir.

Bütçe hazırlama sürecinde görevli Bakanlığımız merkez personeline, 2024-2026 dönemi cari ve yatırım
bütçesinin hazırlanmasına ilişkin Temmuz ayında çalıştay yapılmıştır.

Bakanlığımız il müdürlükleri ile kuruluşlarına, yönetici ve uzman personelin katılımı ile ziyaretler
gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, yetkililerle mali ve diğer süreçlere ilişkin istişareler yapılarak ilgililerin
anılan konulara yönelik görüş ve önerileri alınmıştır.

5018 sayılı Kanun'un 21'inci maddesi ile 7258 sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na göre 320 adet
ödenek aktarma işlemi gerçekleştirilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri gereğince;

- 52 adet AHP revizesi yapılmıştır.
- 2.025 adet ödenek gönderme belgesi icmali e-bütçe sisteminde onaylanmıştır.
- 354 adet tenkis belgesi icmali e-bütçe sisteminden onaylanmıştır.
- Bütçe işlemlerine ilişkin 28 adet görüş verilmiştir.
- 1 adet bina kiralama oluru alınmıştır.
- Toplam 84.658.356 TL tutarında şartlı bağışın bütçeye ödenek kaydı yapılmıştır.
- 2023 yılı sonunda ödenek üstü harcama yapılan tertipler birimler itibarıyla tespit edilerek gerekli
ödenegi temin etmek amacıyla analizler yapılmış, fazla olduğu tespit edilen ödeneklerden kurum içi
aktarma yapılmak suretiyle ihtiyaçların bir kısmı karşılanmış ve bakiye kalanlar da yedek ödenekten
talep edilmiştir.

İl müdürlüklerinin yıl içerisindeki tüm ödenek ihtiyaçları karşılanmış ve ilgili genel müdürlüklerin kendi
kuruluşlarına ait yetki taleplerinin koordinesi de sağlanmıştır.

2022 Yılı Kesin Hesabı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 42'nci maddesi hükmüne dayanılarak hazırlanan
Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile diğer
mevzuat hükümleri çerçevesinde, 2022 yılına ait Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kesin Hesap Cetveli ve
belgeleri hazırlanarak Hazine ve Maliye Bakanlığı, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sayıştay Başkanlığına
gönderilmiştir.

İdare Faaliyet Raporu

5018 sayılı Kanun'un 41'inci maddesi ve Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında
Yönetmelik'in 10'uncu maddesi gereğince, Bakanlığımız 2022 yılı İdare Faaliyet Raporu hazırlanmış ve
Bakanlığımız internet sayfasında yayımlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı 2023 Yılı Programının İzleme ve Değerlendirilmesi

2023 Yılı Programı 25.10.2022 tarihli ve 31994 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2023 Yılı Programının Uygulanması kapsamında kuruluşlar, sorumlu oldukları tedbirlerin uygulanma durumları ile ilgili bilgileri Mart, Haziran, Eylül ve Aralık sonu olmak üzere üçer aylık dönemlerde, dönem sonlarını izleyen 10 gün içerisinde Cumhurbaşkanlığı SBB'nin internet sayfasında yer alan Cumhurbaşkanlığı Yıllık Program İzleme ve Değerlendirme Sistemi (CPPİDS) üzerine kaydetmektedir.

2023 Yılı Programında Bakanlığımızın sorumlu olduğu tedbirlere ilişkin gerçekleştirmelerin sisteme kaydedilmesi, programın izlenmesi ve üst yönetime raporlanması işlemleri gerçekleştirilmiştir. 2023 Yılı Programında Bakanlığımız sorumluluğunda 33 tedbire yönelik 44 faaliyet bulunmaktadır. 2023 yılı sonu itibarıyla 44 faaliyet %89 oranında gerçekleştirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı 2024 Yılı Program Hazırlıkları

2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 25 Ekim 2023 tarih ve 32350 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımız sorumluluğunda 57 tedbire yönelik 87 faaliyet bulunmaktadır.

ASHB 2022-2026 Stratejik Planı

ASHB 2022-2026 Stratejik Planı'nda yer alan hedef ve performans göstergelerine ilişkin 6 aylık dönemler itibarıyla izleme ve değerlendirme çalışmaları yürütülmüştür.

ASHB 2024-2028 Stratejik Planı

ASHB 2022-2026 Stratejik Planı, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ile Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 16'ncı maddesinin ikinci fıkrasının "a" ve "b" bentlerinde yer verilen hükümler kapsamında yenilenerek, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2024-2028 Stratejik Planı hazırlanmıştır.

Performans Programının Hazırlanması, İzleme ve Değerlendirilmesi

5018 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi kapsamında hazırlanan 2023 Yılı Performans Programı, SBB ile Sayıştay Başkanlığına gönderilmiş ve ayrıca Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanmıştır.

Bakanlığımız sorumluluğunda yer alan performans göstergeleri ve alt program hedeflerinin üçer aylık dönemler itibarıyla izleme ve değerlendirmesi gerçekleştirilmiş olup üst yönetime raporlanmıştır. Yıl sonu izleme ve değerlendirme sonuçlarına ilişkin kapsamlı bilgiler Bakanlığımız Faaliyet Raporunun Performans Bilgileri bölümünde kamuoyuna duyurulmaktadır.

2024-2026 dönemi bütçe çalışmaları ile beraber 2024 Yılı Performans Programı tüm harcama birimleri ve SBB ile koordineli olarak hazırlanarak tamamlanmış olup, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu ve Genel Kurul'da görüşülmek üzere kitap olarak bastırılarak teslim edilmiştir. Bununla birlikte Bakanlığımız 2024 Yılı Performans Programı'na nihai hali verilerek Ocak ayı içinde Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanmıştır.

2023 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 30'uncu maddesinde, genel yönetim kapsamındaki idarelerin, ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini Temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklayacakları hükme bağlanmıştır.

Bu doğrultuda; Bakanlığımızın yılın ilk altı aylık dönemine ilişkin bütçe uygulama sonuçlarının, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile yapılması planlanan faaliyetlerinin yer aldığı 2023 Yılı Kurumsal Mali Durum

ve Beklentiler Raporu hazırlanarak SBB'ye gönderilmiş, aynı zamanda Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanmıştır.

Eylem Planları

Diğer Bakanlıklar tarafından hazırlanmış olan eylem planlarında Bakanlığımızın sorumlu olarak belirlendiği eylemlere ilişkin koordinasyon yürütülmektedir.

Bu kapsamda 2023 yılında takibi gerçekleştirilen eylem planları ve strateji belgelerine aşağıda yer verilmiştir.

- Karayolu Trafik Güvenliği Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2030)
- Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı
- Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)
- Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi IV (2024-2028)
- Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı (2011-2023)
- Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2020-2023)
- Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi ve 2020-2023 Eylem Planı
- İklim Değişikliğinin Sağlık Üzerine Olumsuz Etkilerinin Azaltılması Ulusal Programı ve Eylem Planı
- Uluslararası Sermaye Piyasalarında Yeşil Tahvil İhracı
- Türkiye Ulusal Yapay Zeka Stratejisi (2021-2025)
- Ulusal Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2021-2023)
- 2018-2023 Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı
- Sürdürülebilir, Akıllı Hareketlilik Stratejisi ve Eylem Planı

TBMM Yazılı Soru Önergeleri

TBMM Başkanlığından cevaplandırılmak üzere Bakanlığımıza gönderilen yazılı soru önergeleriyle ilgili işlemlerden SGB sorumludur.

2023 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla, Sayın Bakanımız tarafından cevaplanması amacıyla TBMM'den 296 adet, diğer Bakanlıklardan 7 adet olmak üzere toplam 303 yazılı soru önergesi gelmiştir. TBMM'den gelen önergelerin 209 tanesi cevaplandırılmış, 94 adedinin cevap hazırlanma çalışmaları yürütülmektedir.

Tablo 40: Yazılı Soru Önergeleri Tablosu

Soru Önergesi Durumu	Türkiye Büyük Millet Meclisi	Diğer Bakanlıklar	Önerge Sayısı
Cevaplanan	208	1	209
İmza Aşamasında	11	-	11
İşlemleri Devam Eden	77	6	83
TOPLAM	296	7	303

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) Kapsamında Yürütülen Çalışmalar

KVKK kapsamında temel kavramlara ve yürütülecek çalışmalara ilişkin olarak Bakanlığımız hizmet birimlerine yönelik 2021 yılı Şubat ayından itibaren çevrim içi eğitimler düzenlenmiş ve ardından Kişisel Veri İşleme Envanterlerinin hazırlanması çalışmalarına başlanmıştır.

Çalışmalara yön vermek amacıyla SGB, HHGM, BTGM ve PGM temsilcilerinden oluşan Koordinasyon Grubu oluşturulmuştur.

Kişisel Veri İşleme Envanterlerinin hazırlık sürecinde Koordinasyon Grubu tarafından Bakanlık birimlerine

rehberlik edilmiş, her birimle bir çevrim içi ve bir yüz yüze olmak üzere 2 toplantı gerçekleştirilmiştir. Veri İşleme Envanterlerinin birimlerce doğru bir şekilde doldurulmasına katkı sağlanmıştır.

2021 yılı Aralık ayı itibarıyla birimlerce hazırlanan Kişisel Veri İşleme Envanterleri baz alınarak Bakanlığımızın Veri Sorumluları Siciline (VERBİS) kayıt yükümlülüğü yerine getirilmiş, birimlerin envanterlerinde yaptıkları güncellemeler doğrultusunda VERBİS kaydı güncellenmektedir.

2023 yılı içinde Bakanlığımız kişisel veri işleme envanterinin tutulması ve Bakanlığımızca alınana açık rızaların takibi amacıyla yürütülen çalışmalar bir yazılım üzerine aktarılmış olup, bundan sonraki süreçte elektronik olarak takip edilecektir.

Aydınlatma metinleri ve açık rıza metinlerinin oluşturulması ile verilerin işlenmesine, başkalarıyla paylaşılmasına, saklanmasına ve imha edilmesine ilişkin politikaların, hukuki prosedürlerin, gerekli formların ve rehberlerin oluşturulmasına dair çalışmalar sürdürülmektedir.

ASHB Etik Komisyonu Çalışmaları

Komisyon çalışmaları kapsamında;

- Bakanlığımıza özgü etik davranış ilkelerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan ve 31 Ağustos 2022 tarihli Komisyon toplantısında yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak düzenlenen ilkeler, merkez ve taşra teşkilatına duyurulmuş, Komisyonun internet sitesinde yayınlanmış ve Kamu Görevlileri Etik Kurulu ile bilgi amaçlı paylaşılarak ilkelerin toplu ve tek tek yer aldığı afiş çalışması yapılmış merkez ve taşra hizmet birimlerine asılmıştır.
- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkelerinin tanıtılması amacıyla afiş çalışması yapılmış merkez ve taşra hizmet birimlerine asılmıştır.
- EYDB ve ATHGM koordinasyonunda Antalya'da gerçekleştirilen ASDEP Hizmet İçi Eğitim Programında 07.02.2023 tarihinde 271 meslek elemanına üç grup halinde Kamu Yönetiminde Etik ve Etik Davranış İlkeleri eğitimi verilmiştir.
- EYDB ve HHGM koordinasyonunda Ankara-Kızılcahamam'da gerçekleştirilen Bakanlık Avukatlarına Yönelik Hizmet İçi Oryantasyon Eğitim Programında 09.03.2023 tarihinde 70 avukata Kamu Yönetiminde Etik ve Etik Davranış İlkeleri eğitimi verilmiştir.
- EYDB koordinasyonunda Antalya'da gerçekleştirilen Personel Yönetim Sistemi Eğitim Programında 16.03.2023 tarihinde il müdürlüklerinde PYS'den sorumlu il müdür yardımcısı ve memurlardan oluşan 130 personele Kamu Yönetiminde Etik ve Etik Davranış İlkeleri eğitimi verilmiştir.
- EYDB ve ÇHGM koordinasyonunda Afyonkarahisar'da gerçekleştirilen Kreş Birimlerinde Görevli Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programında 17.10.2023 tarihinde 135 meslek elemanına Kamu Yönetiminde Etik ve Etik Davranış İlkeleri eğitimi verilmiştir.

Yatırımların Koordinasyonu Çalışmaları

- Bakanlığımız ile kuruluşlarının 2024-2026 Dönemi Yatırım Programı Teklifleri koordine edilerek SBB'ye iletilmiş ve Kamu Yatırımları Bilgi Sistemi (KA-YA) sistemine girişleri yapılmıştır.
- 2024 yılı yatırım teklifleri ile ilgili olarak SBB ile video konferans yöntemiyle sektör toplantıları yapılarak katılım sağlanmış, Bakanlığımızın 2024 Yılı Yatırım Ödeneklerinin SBB ile vizeleri yaptırılmıştır.
- SBB tarafından vize edilen 2024 yılı yatırım ödenekleri doğrultusunda somutlaşan projeler ve ödeneklerin KA-YA sistemi üzerinde güncelleme/revize işlemleri yapılmıştır.

Diğer Bakanlık ve kurumlardan gelen 83 STK talebine ilişkin Bakanlığımız görüşü oluşturulmuştur.

Bakanlığımız taşra teşkilatıyla iş birliği kapsamında sivil toplum kuruluşları ve/veya kamu kurumlarından Bakanlığımıza iletilen 59 proje önerisine ilişkin Bakanlığımız görüşü oluşturulmuştur.

Bakanlığımız ile sosyal taraflar arasındaki koordinasyonun ve iş birliğinin güçlendirilmesine yönelik olarak SGB koordinatörlüğünde yürütülen Sosyal Taraflarla İş Birliği Kurulu çalışmaları kapsamında Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ başkanlığında, 29 Ağustos 2023 tarihinde İstanbul'da özel sektör, akademi ve sivil toplum kuruluşlarının katılımlarıyla Deprem Sonrası İyileştirme Faaliyetleri üst başlığında çocuk ve aile gündemleriyle Sosyal Taraflarla İş Birliği Kurulu Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızın proje sözleşmesi, çalışma planları, protokoller kapsamında yürütmekte olduğu projelerin koordinasyonun sağlanması amacıyla, Bakanlığımızın merkez ve taşra teşkilatının yürüttüğü veya paydaşı olduğu projelere ilişkin raporlama ve arşivleme çalışması yürütülmüştür.

Bakanlığımız ile UNICEF arasında imzalanan 2023-2024 Çalışma Planı kapsamında dört ana faaliyetin koordinatörlük görevi yürütülmüştür.

- Faaliyet 1: Ailenin korunması ve güçlendirilmesi amacıyla, aile desteği ve ebeveynlik desteğinin, güçlendirilmesine ilişkin bir politika belgesinin geliştirilmesi çalışmaları devam etmiştir.
- Faaliyet 5: Sosyal hizmet iş gücünün güçlendirilmesi ve ASHB personelinin kapasitesinin artırılması kapsamında çalışmalar devam etmiştir.
- Faaliyet 6: Vaka yönetimi ve toplumla çalışmanın güçlendirilmesi faaliyeti kapsamında 5 adet eğitim materyali EYDB ile koordinasyon halinde hazırlanmıştır.
- Faaliyet 14: Bakanlığın görev alanı kapsamında faaliyet yürüten sosyal taraflarla koordinasyonun güçlendirilmesi amacıyla strateji geliştirilmesinin desteklenmesi kapsamında koordinatörlük yürütülmüştür.

Sivil Toplum Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2022-2023) kapsamında;

- Bakanlığımızın ilgili birimleri temsilcilerinden oluşan İzleme ve Değerlendirme Kurulu ile 5 hedef ve 28 faaliyetin izlenmesine yönelik olarak 2022 ve 2023 yılları İzleme ve Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır.
- Kamu-STK istişare mekanizmasının güçlendirilmesi alt hedefine yönelik Bakanlığımız faaliyet alanları çerçevesinde hizmetlerini yürüten kamu kurumlarının katılımıyla, Kamu-STK iş birliği alanında yürütülen hizmetlerle ilgili tecrübe paylaşımında bulunması hedefiyle UNHCR iş birliğinde 20 Temmuz 2023 tarihinde Ankara'da Kamu-Sivil Toplum İş Birliğinin Geliştirilmesi Çalıştayı düzenlenmiştir.
- "Sosyal hizmetler ve sosyal yardımlar alanında sivil toplum kuruluşlarının kapasitesinin geliştirilmesi" hedefi kapsamında Bakanlığımız faaliyet alanlarında çalışan sivil toplum kuruluşları ile deprem sonrası dönemde ortaya çıkan iş birliği uygulamalarının ve vaka süreçlerinin değerlendirilmesi amacıyla UNHCR ve UNICEF iş birliğinde 30 Kasım-1 Aralık tarihlerinde Kahramanmaraş'ta Deprem Bölgesi STK Eğitim ve Vaka Çalıştayı düzenlenmiştir.

2022-2023 dönemi Sivil Toplum Vizyon Belgesi ve Eylem Planı uygulama döneminin yılsonu itibarıyla tamamlanması nedeniyle yeni dönem vizyon belgesi hazırlık çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda iş takvimi hazırlanmış, Bakanlığımız birimleri ile hedef ve faaliyetler belirleme amacıyla istişare toplantıları gerçekleştirilmiş, merkez ve taşra teşkilatı ile derinlemesine görüşme ve odak grup görüşmeleri yapılmıştır.

Bakanlığımız ile UNHCR arasında imzalanan protokol kapsamında sosyal hizmet ve insani faaliyetlerinde bulunan STK'lar ve gönüllüler ile Bakanlık iş birliğinin artırılması amacıyla Bakanlığımızca geliştirilecek Sosyal Kuluçka Merkezi projesine ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.

STK'larla iş birliği kapsamında SGB koordinasyonunda hazırlanan Bakanlığımız ile Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) ve NEF Vakfı arasındaki imzalanan iş birliği protokolleri 2023 yılında imzalanmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Hizmetlerine Katılım Sağlayan ve Katkıda Bulunanların Onurlandırılmasına İlişkin Yönetmelik kapsamında Onur Ödüllerine ilişkin parasal limitler yeniden belirlenmiştir.

5 Aralık Dünya Gönüllülük Günü kapsamında UNV iş birliğinde gönüllülük konusunda farkındalığı ve toplumda gönüllülük bilincini artırmak amacıyla video hazırlanmıştır.

Mali İstatistikler

17.09.2020 tarihli ve 31247 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar, 01.01.2020 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu usul ve esasların 11'inci maddesi doğrultusunda 17.12.2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar yürürlükten kaldırılmıştır. Bu kapsamda defter, mali tablo, belge ve bilgiler aylık ve dönem sonu bazında hazırlanarak Sayıştay Başkanlığına bildirilmiştir.

23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali Raporlama" başlıklı 309'uncu maddesinin ikinci fıkrasında; "Mali raporlama, bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için kamu idarelerinin varlıkları, yabancı kaynakları, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akışları hakkında bilgi verir. Mali raporlama kapsamında üretilen mali tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için son üç dönemin verilerini de içermeleri ve herkes tarafından anlaşılmasını sağlayacak şekilde, açıklamaları ile birlikte hazırlanmaları esastır." hükmü ile Mali Raporlama Süreleri başlıklı 327'nci maddesinin birinci fıkrasında; "Temel mali tablolar yıllık dönemler itibarıyla takip eden yılın Nisan ayı sonuna kadar, diğer mali tablolar ise aylık dönemler itibarıyla takip eden ayın sonuna kadar hazırlanarak idarelerin resmi internet sitesinde yayınlanır." hükümleri yer almakta olup, kamu idarecilerince hazırlanıp kamuoyunun bilgisine sunulması gereken temel mali tablolar ise aynı Yönetmeliğin 313'üncü maddesinde sayılmıştır. Söz konusu yönetmelik gereğince mali tablolar Bakanlığımız internet sayfasında yayımlanmıştır.

Nakit Taleplerinin Tespiti

4749 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesine istinaden Bakanlık birimlerine ait ödemelerin sorunsuzca yapılabilmesi için her ay birimlerden gelen nakit talepleri konsolide edilerek Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmiştir.

Ön Mali Kontrol

Bakanlığımız Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi'nin 10'uncu maddesi gereği Bakanlık merkez harcama birimlerinde harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı; mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için her yıl Kamu İhale Tebliği ile belirlenen 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen tutara eşit ve bu tutarı aşan, taşra harcama birimlerinde ise harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için beş milyon Türk

Lirasına, yapım işleri için on beş milyon Türk Lirasına eşit ve bu tutarı aşan taahhüt evrakı ile tasarıları sözleşme imzalanmadan önce;

Yönerge'nin 20'nci maddesi gereğince merkez harcama birimlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idareler için belirtilen ve her yıl Kamu İhale Tebliği ile güncellenen parasal limitin (KDV hariç) yarısına eşit ve üzerinde olan harcamalara ait ödeme emri belgeleri ile 03.03.10.03 ekonomik ayrıntı kodundan ödemesi yapılan ve parasal limite bağlı olmaksızın Yurt Dışı Gündeliklerine Dair Karar'ın 5'inci maddesi kapsamında yurt dışına geçici görev ile gönderilenlerin ödeme belgeleri harcama yetkilisi tarafından imzalanmadan önce; ön mali kontrole tabi tutulmaya devam edilmiştir.

Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları

Bakanlığımız Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi'nin 10 uncu maddesinin (a) bendi gereği Bakanlık merkez harcama birimlerinde harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için her yıl Kamu İhale Tebliği ile belirlenen 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen tutara eşit ve bu tutarı aşan, taşra harcama birimlerinde ise Yönergenin (c) bendinde belirtilen tutarlara eşit ve bu tutarı aşan taahhüt evrakı ile sözleşme tasarıları sözleşme imzalanmadan önce;

Ön Mali Kontrol Yönergesi'nin 10 uncu maddesi hükmüne istinaden 2023 yılında merkez ve taşra harcama birimlerimizde yapılan mal ve hizmet alımı ile yapım işine ait toplam 164 adet taahhüt evrakı ve sözleşme tasarısı, sözleşme imzalanmadan önce SGB tarafından kontrol edilerek ilgili birimlere gönderilmiştir.

Seyahat Kartı Listeleri

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 21'inci maddesi gereğince, 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 48'inci maddesine dayanılarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan 04.01.2023 tarih ve 1812916 sayılı yazıda belirtilen düzenlemelere uygunluk ve bütçe ödeneğinin yeterliliği yönünden kontrol edilen 3 adet personele ait seyahat kartı formu vize edilerek söz konusu personelin seyahat kartından faydalanmaları sağlanmıştır.

Yan Ödeme Cetvelleri

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 24'üncü maddesi gereğince, 2022 yılında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile döner sermaye işletmelerinde görev yapan personele ödenecek zam ve tazminatlara ilişkin cetveller, 17.04.2006 tarihli ve 2006/10344 sayılı Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar ile yürürlüğe konulan Yan Ödeme Kararnamesi hükümlerinin 2023 yılında da uygulanmaya devam edilmesine dair 29.12.2022 tarihli ve 32058 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6617 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı doğrultusunda SGB tarafından kontrol edilmiş ve söz konusu cetveller, üst yönetici tarafından onaylanması için Başkanlığımızın 02.05.2023 tarih ve 7165707 sayılı yazı ile PGM'ye gönderilmiştir.

Ödeme Emri Belgeleri ve Muhasebe İşlem Fişleri

- Bakanlık Makamının 02.08.2022 tarih ve 657 sayılı Onayı ile Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi'nin 20'nci maddesinde yapılan değişiklik sonrasında Bakanlığımız merkez birimlerine ait "03- Mal ve hizmet alımları (03.6 Temsil ve Tanıtma Giderleri ile 03.9 Tedavi ve Cenaze Giderleri hariç)" ve "06- Sermaye Giderleri (2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu kapsamında yapılan harcamalar hariç)"

ekonomik kodlarında yer alan ödeneklerdeki öngörülen harcamalardan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idareler için belirtilen ve her yıl Kamu İhale Tebliği ile güncellenen parasal limitin (KDV hariç) yarısına eşit ve üzerinde olan harcamalar,

- 03.03.10.03 ekonomik ayrıntı kodundaki Yurt Dışı Gündeliklerine Dair Karar'ın 5'inci maddesine göre ödenecek olan konaklama bedellerine ait gerçekleştirme belgelerinin ödeme emri belgeleri üzerinden ön mali kontrol işlemleri yapılmıştır.

2023 yılında 222 adet ödeme emri belgesi ve eki belgelerin ön mali kontrolü yapılmıştır. Ön mali kontrol yapılması amacıyla Bakanlığımız SGB'ye gelen ödeme emri belgeleri ve eklerinden iadesi yapılan ya da iptal edilen belge bulunmamaktadır.

4734 Sayılı Kanunun 62 (ı) Maddesi Gereği %10'luk Limit Takibi

2023 yılında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (ı) bendinde yer alan; "Bu Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz." hükmü kapsamında, Bakanlığımız hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesi amacıyla 2023 yılı bütçesine konulan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ait ödeneklerin, 4734 sayılı Kanunun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında kullanılması amacıyla 2023 yılında Kamu İhale Kurumundan izin alınması amacıyla bir adet yazı yazılmış, Kurumdan gelen izin doğrultusunda harcama yapılmıştır.

Mali Konularda Danışmanlık

2023 yılında Bakanlığımız merkez teşkilatı ile il müdürlüklerince mali konulara ilişkin yapılan iş ve işlemlerle ilgili olarak tereddüde düşülen hususlarda Bakanlığımız görüşü bildirilmiştir. Bu kapsamda 2023 yılında merkez harcama birimleri ve il müdürlüklerinden gelen 1.200 adet görüş talebine cevap verilmiştir.

Kamu Zararına İlişkin Alacakların Takip ve Tahsiline İlişkin İşlemler

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 71'inci maddesi ve Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde önceki yıllardan devreden ve beraberinde 2023 yılı içerisinde açılmış olan alacak takip dosyalarının toplam sayısı 132 olup söz konusu dosyalardan 110 adedi tahsil edilmiş, 4 adet dosyanın işlem süreci devam etmekte, 18 adet dosyanın da dava ve icra takibi HHGM tarafından yapılmaktadır.

Taşınır ve Taşınmazlara İlişkin İcmal Cetvellerinin Hazırlanması

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesi ve Taşınır Mal Yönetmeliği çerçevesinde 2023 yılına ait ASHB Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ve İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli düzenlenecektir.

İzleme Değerlendirme Çalışmaları

Bakanlığımız merkez birimleri ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarımızca yürütülen faaliyetler kapsamında il bazlı ve ülke geneli dönemsel bilgi/veri raporlamaları gerçekleştirilmiştir.

Kahramanmaraş Merkezli Depremlerin Sosyal Yapı Üzerine Etkileri Araştırma Raporu

Kahramanmaraş merkezli depremler öncesi ve sonrasında söz konusu depremlerin etkili olduğu bölgede Bakanlığımız faaliyetlerine yer verilerek deprem bölgesindeki sosyal yapı ile birlikte kısa, orta, uzun vadedeki

planlamaların bulunduğu rapor hazırlanmıştır.

Bütçe Sunum Kitapçığı Hazırlanması

Bakanlığımız 2024 yılı Bütçe Teklifi ile 2022 yılı Kesin Hesap Kanun Teklifinin TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu ile Genel Kurul'da görüşülmesi sırasında dağıtılmak üzere; Kasım ve Aralık aylarında Bakanlığımız faaliyetleri ile ilgili Bütçe Sunum Kitapçıkları hazırlanmıştır.

2. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi

i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler

Tablo 41: Alt Program, Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirme Tabloları

Yıl:	2023											
Programın Adı:	AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ											
Alt Programın Adı:	AİLENİN GÜÇLENDİRİLMESİ											
Alt Program Hedefi:	Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psiko-sosyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır.											
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu
1	Afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetlerine ilişkin eğitim verilen personel sayısı	Sayı	2022	2.167	1.000	10.000	2.957	668	795	14.420	1.442,00	Aşıldı
2	Aile Eğitim Programı katılımcı kadın sayısı	Sayı	2022	398.248	150.000	57.931	136.626	206.138	355.997	355.997	237,33	Aşıldı
3	Aile Eğitim Programı katılımcı sayısı	Sayı	2022	945.024	255.000	100.716	230.256	340.779	614.250	614.250	240,88	Aşıldı
4	Çeyiz yardımından yararlanan kişi sayısı	Sayı	2022	275	225	42	101	172	210	210	93,33	Kısmen Ulaşıldı
5	Doğum yardımından yararlanan kişi sayısı	Sayı	2022	816.192	883.000	166.994	311.857	478.886	614.732	614.732	69,61	Ulaşılamadı
6	Evlilik Öncesi Eğitim Programı katılımcı sayısı	Sayı	2022	223.627	155.000	18.264	72.523	107.951	181.111	181.111	116,84	Aşıldı
7	Evlilik Öncesi Eğitim Programı katılımcı kadın sayısı	Sayı	2022	94.200	50.000	9.425	23.170	39.055	77.081	77.081	154,16	Aşıldı
8	Kötü alışkanlık ve bağımlılıkların azaltılmasına yönelik eğitim verilen kişi sayısı	Sayı	2022	249.303	105.000	26.632	69.124	92.189	160.181	160.181	152,55	Aşıldı

Değerlendirme	Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve AEP kapsamında il müdürlükleri ve SHM'ler aracılığıyla halk eğitimleri yüz yüze verilmektedir. Ayrıca bazı illerde eğitimler yerel radyo ve TV kanalları aracılığıyla da yürütülmektedir. Yıl sonunda halk eğitimlerinde AEP kapsamında 355.997'si kadın olmak üzere 614.250 kişiye, EÖEP kapsamında ise 77.081'i kadın olmak üzere 181.111 kişiye ulaşılmıştır. 2023 yılı sonunda AEP ve TBM Eğitimleri kapsamında toplamda 160.181 kişiye madde bağımlılığı ile mücadelede farkındalık eğitimi verilmiştir. Hizmetin bilinirliğinin artması ve hizmet sunan personelin kapasitesinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Ayrıca AEP ve EÖEP programlarının yaygınlaştırılması amacıyla paydaşlarla iş birliği çalışmaları merkezi ve yerel düzeyde devam etmiştir. Bakanlığımız ve MSB arasında EÖEP kapsamında yapılan iş birliği protokolü ile MSB tarafından yapılan eğitimler ulaşılan kişi sayısının hedeflenen düzey üzerinde olmasına katkı sağlamıştır. Ayrıca il bazlı performans değerlendirmelerinin sistematik yapılması illerin eğitim konusunda hassasiyetini artırmıştır. Afet ve acil durumlarda psikososyal destek müdahale ekiplerinde görev alacak personele yönelik eğitimler gerçekleştirilerek yıl sonunda 14.420 kişiye ulaşılmıştır. Bu rakamın hedeflenen gösterge değerinden yüksek olmasının nedeni Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen 10 ilde faaliyet gösterecek olan PSD müdahale ekiplerinde görev alan personellere verilen psikososyal destek hizmetlerine ilişkin eğitimlerdir.
----------------------	---

Yıl:	2023											
Programın Adı:	AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ											
Alt Programın Adı:	AİLENİN KORUNMASI											
Alt Program Hedefi:	Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir.											
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu
1	Aile danışmanlık hizmetinden yararlanan kadın sayısı	Sayı	2022	12.469	5.500	2.462	5.188	7.779	10.231	10.231	186,00	Aşıldı
2	Aile danışmanlık hizmetinden yararlanan kişi sayısı	Sayı	2022	17.245	8.000	3.465	7.440	10.826	13.947	13.947	174,33	Aşıldı
3	Aile Sosyal Destek Programı ile ulaşılan hane sayısı	Sayı	2022	1.727.572	1.000.000	584.772	878.349	1.218.975	1.565.840	1.565.840	156,58	Aşıldı
4	Aile Sosyal Destek Programı kapsamında ilgili hizmetlere yapılan yönlendirme sayısı	Sayı	2022	97.864	16.500	16.308	19.216	14.597	12.304	62.425	378,33	Aşıldı
5	Aileye yönelik danışmanlık hizmetlerinden memnuniyet oranı	Oran	2022	78,3100	70	75,04	76,09	77,21	77,68	77,68	110,97	Aşıldı
6	Sosyal Hizmet Merkezi sayısı	Sayı	2022	397	410	397	403	405	410	410	100,00	Ulaşıldı
7	Vatandaşlarımızın bulundukları ülkede faydalanabileceği sosyal hizmet ve sosyal yardım uygulamaları konusunda Yurt Dışı Teşkilatı tarafından gerçekleştirilen bilgilendirme ve eğitim faaliyeti sayısı	Sayı	2022	32	80	18	15	13	27	73	91,25	Kısmen Ulaşıldı
8	Vatandaşlarımızın bulundukları ülkedeki sosyal hizmet ve sosyal yardım uygulamaları konusunda Yurt Dışı Teşkilatınca gerçekleştirilen bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerine katılan kişi sayısı	Sayı	2022	8.227	6.000	2.173	2.041	1.070	2.085	7.369	122,81	Aşıldı
9	Yurt dışı teşkilatı tarafından koruyucu aile eğitimi verilen kişi sayısı	Sayı	2022	566	800	517	148	198	304	1.167	145,87	Aşıldı

Değerlendirme	Aile danışmanlığı hizmeti kapsamında, e-Devlet üzerinden başvuru yapan vatandaşlarımız ile il müdürlükleri ve SHM'ler üzerinden fiziki başvuru talebi olan vatandaşlarımızın, meslek elemanlarımız aracılığıyla bu hizmetten faydalanmaları sağlanmaktadır. 2023 yılı sonunda aile danışmanlığı hizmeti kapsamında 10.231'i kadın başvurusu olmak üzere toplam 13.947 başvuruya hizmet sunulmuştur. 2023 Şubat ayında yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle psikolojik desteğe ihtiyaç duyan kişi sayısı artmıştır. Hizmetin bilinirliğinin artması ve hizmet sunan personelin kapasitesinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür. 2023 yılında danışmanlık hizmetlerinden faydalananlara yönelik memnuniyet değerlendirmesi SMS ile iletilen linkle Google Form'dan katılım sağlayanlar üzerinden hesaplanmıştır. Hesaplanan memnuniyet oranı %77,68 olarak gerçekleşmiştir. Aile danışmanlığı hizmeti yürüten meslek personeli sayısındaki artış ve aile danışmanlığı hizmeti yürüten personelin mesleki gelişimlerinin eğitimlerle desteklenmesi sebebiyle Bakanlığımız hizmetlerine yönelik talep artmıştır. ATHGM tarafından hazırlanan il bazlı performans değerlendirmelerinin sistematik yapılması düzenli veri girişine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. ASDEP kapsamında 12 aylık dönemde toplam 1.565.840 haneye ulaşılmış ve 62.425 yönlendirme yapılmıştır. Özellikle yılın ilk döneminde ulusal hane ziyaretleri kapsamındaki yoğun ziyaretler nedeniyle hedeflenen gösterge değerleri aşılmıştır. Tunceli-Pülümür SHM, Diyarbakır- Çınar SHM, Adana-Saimbeyli SHM, Giresun Espiye SHM, İzmir-Narlıdere SHM, Şanlıurfa-Hilvan SHM, Van-Başkale SHM, Afyonkarahisar-Şuhut SHM, İzmir Tire SHM, İzmir Aliğa SHM, Konya Yunak SHM, Ankara Nallıhan SHM ve Siirt Eruh SHM'nin açılışıyla 410 SHM sayısına ulaşılmıştır. Berlin Aile ve Sosyal Hizmetler Müşavirliği ve Düsseldorf, Hamburg, Köln ve Stuttgart Aile ve Sosyal Hizmetler Ataşeliklerince yapılan çalışmalar çerçevesinde 2023 yılında 73 bilgilendirme ve eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş, gerçekleştirilen bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerine 7.369 kişi katılım göstermiş, 1.167 kişiye koruyucu aile eğitimi verilmiştir. Söz konusu faaliyetler ve koruyucu aile eğitimlerine olan ilgi ve talep beklenen üzerinde gerçekleşmiştir.
---------------	--

Yıl:		2023										
Programın Adı:		AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA										
Alt Programın Adı:		YAŞLI BAKIMI										
Alt Program Hedefi:		Yaşlılara yönelik kurumsal bakım hizmetlerinin kalitesi artırılabacaktır.										
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu
1	Huzurevleri ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezlerinden hizmet alan yaşlı kadın sayısı	Sayı	2022	-	6.468	6.273	6.214	6.490	6.466	6.466	99,96	Ulaşıldı
2	Huzurevleri ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezlerinden hizmet alan yaşlı sayısı	Sayı	2022	14.049	17.000	14.338	14.187	14.645	14.537	14.537	85,51	Kısmen Ulaşıldı
3	Kuruluşta kalan yaşlıların sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılım oranı	Oran	2022	30	30	30	30	30	30	30	100,00	Ulaşıldı
Değerlendirme	6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen illerimizdeki kuruluşlardan hizmet alan yaşlılarımız ile Deprem Performans Analiz Raporu sonucu yıkım kararı ya da güçlendirme kararı verilen kuruluşlardan hizmet alan yaşlılarımız diğer illerdeki yatılı bakım kuruluşlarına yerleştirilmiş olup yeni yaşlı kabulü yapılamamıştır. Kuruluşların bakım hizmetleri kalite standartları değerlendirmeleri sonrasında 22 Kasım 2023 tarihinde 500 kuruluş kalite temsilcisine bakım hizmetleri kalite standartları eğitimi online olarak verilmiştir.											

Yıl:		2023										
Programın Adı:		AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA										
Alt Programın Adı:		YAŞLILARIN TOPLUMSAL YAŞAMA AKTİF KATILIMI										
Alt Program Hedefi:		Yaşlı bakımı öncelikle ailelerinin yanında yapılacak ve yaşlılara yönelik ekonomik ve sosyal destek hizmetleri geliştirilecektir.										
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu
1	Ücretsiz seyahat hizmeti kapsamında gelir desteği verilen araç sayısı	Sayı	2022	17.759	21.780	17.305	16.972	17.188	17.526	17.526	80,46	Kısmen Ulaşıldı
Değerlendirme	Her ayın 15'i ile 20'si arası Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca bildirilen listeler doğrultusunda gelir desteği sağlanacak araç sayıları belirlenmekte olup söz konusu destek ödenekleri Bakanlığımız il müdürlüklerine gönderilmektedir. 2023 yılının ilk aylarında çıkması beklenen Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılacak Gelir Desteği Ödemesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 23.12.2023 tarihinde yürürlüğe girmesi nedeniyle yıl sonu gerçekleşme değeri hedeflenen değerden düşük çıkmıştır. 2024 yılının başından itibaren söz konusu gösterge değerinde artış beklenmektedir.											

Yıl:		2023										
Programın Adı:		ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI										
Alt Programın Adı:		ÇOCUKLARIN GELİŞİMİ										
Alt Program Hedefi:		Çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici sosyal hizmet faaliyetleri yürütülerek çocukların her türlü riskten korunması ve sağlıklı gelişimi için gerekli mekanizmalar oluşturulacaktır.										
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu
1	Çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici faaliyetlere katılan çocuk ve aile sayısı	Sayı	2022	600.507	500.000	620.401	640.270	655.265	675.862	675.862	135,17	Aşıldı
2	İl Çocuk Hakları Komitelerince yürütülen faaliyetlere katılan çocuk sayısı	Sayı	2022	332.075	275.000	350.039	370.954	380.811	397.137	397.137	144,41	Aşıldı
Değerlendirme	Ekranla Değil Akranla Büyüsün Çocuklar Kampanyası, Sokakta Çalışan Çocuklara Yönelik Olarak Mobil Ekipler, Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Birimleri, Mahremiyet Eğitimleri, Dijital risklerden Korunma, Okul Destek Projesi ve Çocuklar Güvende Programı kapsamında yıl içerisinde yapılan etkinliklerle birlikte koruyucu ve önleyici sosyal hizmet faaliyetleri yürütülmektedir.											

Yıl:		2023										
Programın Adı:		ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI										
Alt Programın Adı:		ÇOCUKLARIN KORUNMASI										
Alt Program Hedefi:		Bakıma ihtiyacı olan çocukların ailelerinin yanında yetiştirilmesi için yürütülen faaliyetler yaygınlaştırılacak, koruma altına alınan çocuklara yönelik ihtisaslaşmış bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılacaktır.										
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu
1	Çocuk evi sayısı	Sayı	2022	1.187	1.195	1.185	1.184	1.185	1.185	1.185	99,16	Kısmen Ulaşıldı
2	Çocuk evlerinde bakılan çocuk sayısı	Sayı	2022	5.851	6.000	5.709	5.579	5.582	5.553	5.553	92,55	Kısmen Ulaşıldı
3	Çocuk kuruluş sayısı	Sayı	2022	178	179	180	181	180	180	180	100,55	Aşıldı
4	Çocuk kuruluşlarında bakılan çocuk sayısı	Sayı	2022	8.290	7.750	8.564	8.627	8.742	8.882	8.882	114,60	Aşıldı
5	Koruyucu aile yanına yerleştirilen çocuk sayısı	Sayı	2022	9.011	9.000	9.055	9.213	9.453	9.806	9.806	108,95	Aşıldı
6	Sosyal ve Ekonomik Destek ile ailesi yanında desteklenen çocuk sayısı	Sayı	2022	157.248	155.000	173.696	168.247	164.033	164.995	164.995	106,44	Aşıldı
Değerlendirme	Bakıma ihtiyacı olan çocukların aileleri yanında desteklenmesine yönelik faaliyetler yaygınlaştırılmış olup bu kapsamda 9.806 çocuğun koruyucu aile yanında bakımı sağlanmaktadır. Aile odaklı hizmetler ile koruyucu ve önleyici hizmetlerin öncelenmesi ile birlikte çocuk evlerinde kalan çocuk sayısında olumlu yönde değişim olmuştur. Mevcut çocuk evi sayısı ile çocuk evlerinde kalan çocuk sayısı birbirine uyumludur. Bununla birlikte kuruluşlarda kalan çocuk sayısı aile odaklı hizmetlerin öncelenmesi nedeniyle yıl içerisinde farklılık göstermektedir. Koruma ve bakım altına alınmadan SED ile ailesi yanında desteklenen çocuk sayısı Aralık ayı itibarıyla 160.647 olup SED ile desteklenen toplam çocuk sayısı 164.995'dir. Kuruluş bakımında olan çocuk sayısı ise 14.435'dir. Bakanlığımıza bağlı özel kreş ve gündüz bakımevlerinde hizmet veren 32.723 personel ile il müdürlüklerinde görevli 14.120 personele Mahremiyet Eğitimi verilmiştir.											

Yıl:	2023											
Programın Adı:	ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM											
Alt Programın Adı:	ENGELLİ BAKIMI											
Alt Program Hedefi:	Engellilerin ailelerinin yanında bakımının sağlanmasına yönelik faaliyetlere öncelik verilecek, engellilere yönelik bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılacaktır.											
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu
1	Evde bakım yardımından yararlanan engelli kadın sayısı	Sayı	2022	-	258.720	260.317	259.041	258.299	254.556	253.993	98,17	Ulaşıldı
2	Evde bakım yardımından yararlanan engelli sayısı	Sayı	2022	560.693	560.000	568.083	567.408	566.688	560.647	560.060	100,01	Aşıldı
3	Kuruluşlarda bakım hizmetleri kalite standartları kapsamında eğitim verilen kişi sayısı	Sayı	2022	507	350	-	-	-	500	500	142,85	Aşıldı
4	Kuruluşta kalan engellilerin sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılım oranı	Oran	2022	54	46	42	44	45	46	46	100,00	Ulaşıldı
5	Resmi bakım ve rehabilitasyon merkezleri sayısı	Sayı	2022	107	106	107	107	107	106	106	100,00	Ulaşıldı
Değerlendirme	Resmi bakım merkezlerinde yatılı bakım hizmeti alan engelli bireylerin %46'sı sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılmıştır. Yıl sonu hedefi gerçekleştirilmiştir. 2023 yılı son çeyreğinde Nevşehir Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi hizmet binasının boşaltılması gerekliliği nedeniyle kapanma onayı verilmiştir. Bu neden ile 2023 yılı sonu itibariyle engelli bireylere yatılı bakım hizmeti sunan merkez sayısı 106 olmuştur. Yıl sonu hedefi gerçekleştirilmiştir.											

Yıl:	2023											
Programın Adı:	ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM											
Alt Programın Adı:	ENGELLİLERİN EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA KATILIMI											
Alt Program Hedefi:	Engellilerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması için sosyal ve fiziki çevre şartlarının iyileştirilmesine yönelik önlemler artırılabacaktır.											
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı (%)	Gerçekleşme Durumu
1	Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS) kapsamında gerçekleştirilecek farkındalık toplantı sayısı	Sayı	2022	3	4	0	2	2	3	7	175	Aşıldı
2	Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonlarınca düzenlenen erişilebilirlik belgesi sayısı	Sayı	2022	680	500	48	53	141	115	357	72,80	Kısmen Ulaşıldı
3	Kendi işini kurma hibe desteği verilen proje sayısı	Sayı	2022	268	440	17	0	78	0	95	21,59	Ulaşılamadı
4	Korumalı işyeri sayısı	Sayı	2022	15	17	15	14	14	14	14	82,35	Kısmen Ulaşıldı
5	Korumalı işyerinde çalışan engelli sayısı	Sayı	2022	132	150	132	120	120	129	129	86,00	Kısmen Ulaşıldı
Değerlendirme	2023 yılı Şubat ayında Resmi Gazete'de yayımlanan Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı ile birlikte kamu kurum ve kuruluşlarının engelli hakları ve EHİS konusunda farkındalığın geliştirilmesine dair faaliyetlere yönelik taleplerinin arttığı gözlemlenmiştir. Ülkemizde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonu üyelerinin de aralarında bulunduğu birçok teknik personel, depremde etkilenen illerdeki hasar tespit çalışmalarında görevlendirildikleri için birçok komisyon görevini icra edememiştir. Kendi işini kurma hibe desteği verilen projelere başvuru koşullarında ve proje değerlendirme kriterlerinde yapılan değişiklikler engellilerin hibe başvurularının ve kabul edilen proje sayısının azalmasına sebep olmuştur.											

Yıl:	2023											
Programın Adı:	KADININ GÜÇLENMESİ											
Alt Programın Adı:	KADINA YÖNELİK AYRIMCILIK VE ŞİDDETLE MÜCADELE EDİLMESİ											
Alt Program Hedefi:	Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.											
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Kadın Konukevi sayısı	Sayı	2022	151	159	151	151	150	149	149	93,71	Kısmen Ulaşıldı
2	Kadına yönelik ayrımcılık ve şiddetle mücadele kapsamında farkındalık etkinliklerine katılan kişi sayısı	Sayı	2022	175.965	100.000	19.593	44.330	38.287	97.040	199.250	199,25	Aşıldı
Değerlendirme	Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında çalışmalar Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025) ve Planın etkin uygulanmasını sağlamak üzere hazırlanmış yıllık faaliyet planları ile hayata geçirilmektedir. Toplumsal Farkındalık Hedefi kapsamında farklı hedef gruplara yönelik eğitimler dâhil farkındalık çalışmalarının yapılması planlanmıştır. Bu kapsamda KSGM koordinesinde 81 Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, ŞÖNİM ve SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları tarafından kadına yönelik şiddetle mücadele ile ilgili farklı hedef kitlelere yönelik farkındalık faaliyetleri (eğitim, seminer, konferans) kapsamında: 01.01.2023-31.12.2023 tarihleri arasında 43.002 kamu personeline, 78.190 vatandaşa, 3.443 muhtara, 17.257 üniversite öğrencisine, 24.430 er-erbaşa ve TSK personeline, 32.928 jandarma ve kolluk personeli olmak üzere toplam 199.250 kişiye ulaşılmıştır. Bu bağlamda, 4. çeyrekte 97.040 kişiye ulaşılmıştır. Nüfusu 100.000 üzerinde olan yerel yönetimlerin kadın konukevi açmaları, beklenen değerlere erişmediği için yıl sonu gerçekleşme tahmininden sapma yaşanmıştır.											

Yıl:	2023											
Programın Adı:	KADININ GÜÇLENMESİ											
Alt Programın Adı:	KADININ TOPLUMSAL STATÜSÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ VE FIRSAT EŞİTLİĞİNİN SAĞLANMASI											
Alt Program Hedefi:	Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almaları, istihdamının artırılması, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi ve medyada temsilinin güçlendirilmesi sağlanacaktır.											
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	İşbaşı eğitim programlarından yararlanan kadın sayısı	Sayı	2022	78.996	191.442	8.314	15.344	21.518	26.761	26.761	13,97	Ulaşılamadı
2	Kadın konukevlerinde işe yerleştirilen kadın sayısı	Sayı	2022	585	500	153	114	142	147	556	111,20	Aşıldı
3	Kadın konukevlerinde meslek edindirme kurslarına yönlendirilen kadın sayısı	Sayı	2022	2.337	1.700	620	544	465	1.004	2.633	154,88	Aşıldı
4	Kadın konukevlerinde okuma yazma kurslarına yönlendirilen kadın sayısı	Sayı	2022	642	950	90	76	67	123	356	37,47	Ulaşılamadı
5	Kadının güçlendirilmesine yönelik uygulanan proje ve program sayısı	Sayı	2022	41	17	7	8	8	7	30	176,47	Aşıldı
6	Kadının güçlenmesine yönelik farkındalık etkinliklerine katılan kişi sayısı	Sayı	2022	101.003	69.930	61.319	3.124	3.197	7.339	74.979	107,20	Aşıldı
7	Mesleki eğitim programlarından yararlanan kadın sayısı	Sayı	2022	5.768	71.472	277	544	593	607	607	0,85	Ulaşılamadı

Değerlendirme	100. Yılda Türk Kadını Fotoğraf Yarışması: Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında Türk kadınının sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel ve sportif faaliyetlerde başarılarının ortaya koyulması, bu alanda etkili bir arşiv oluş fotoğraf sanatının desteklenmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından "100. Yılda Türk Kadını Fotoğraf Yarışması" düzenlenmiştir. 3 binin üzerinde fotoğrafın katıldığı yarışmada; sağlıktan eğitime, sanattan spora birçok farklı alanda modern ve çağdaş Türkiye'nin mimarı kadınların olduğu fotoğrafların yanı sıra kültürel mirasımızın izlerini taşıyan kadınların olduğu fotoğraflar da yer almıştır. Bakanlığımızın Türkiye Foto Muhabirleri Derneği ile birlikte düzenlemiş olduğu yarışmaya 420 fotoğrafçı, 3 bin 59 kare fotoğrafla katılmış ve ödüller verilmiştir.
	Kadının Güçlenmesi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi, İşbirliği ve Eşgüdümün Artırılmasına Dair Protokol: Bakanlığımız ile MSB arasında Kadının Güçlenmesi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi, İşbirliği ve Eşgüdümün Artırılmasına Dair Protokol kapsamında 2022 yılının ikinci yarısında 2.263 personele II. Kademe Eğitici eğitimi verilmiştir. 57.047 erbaş ve ere kadının güçlenmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda eğitimler verilmiştir.
	24 Şubat 2023 tarihinde, 67. KSK Oturumuna Hazırlık Amacıyla Arnavutluk Hükümeti ve BM Kadın Birimi tarafından düzenlenen Batı Balkanlar ve Türkiye için Alt-Bölgesel Çevrimiçi İstişare Toplantısı'na çevrimiçi olarak ve Genel Müdür düzeyinde video mesaj ile katılım sağlanmıştır.
	KSK'nin 67. Oturumu: 06-17 Mart 2023 tarihleri arasında New York'taki BM Genel Merkezinde "Cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve tüm kadın ve kız çocuklarının güçlendirilmesi için dijital çağda yenilik, teknolojik değişim ve eğitim" öncelikli teması ile gerçekleştirilmiştir. Gözden geçirme teması ise "Cinsiyet eşitliğini sağlamada ve kırsal kesimdeki kadın ve kızların güçlendirilmesinde karşılaşılan zorluklar ve fırsatlar"dır. Söz konusu oturum 6-8 Mart tarihleri arasında uzaktan takip edilmiş; 9-17 Mart tarihleri arasında ise teknik düzeyde fiziksel olarak takip edilmiş ve sonuç metni müzakerelerine katılım sağlanmıştır. Söz konusu oturum uzman düzeyinde takip edilmiştir.
	7 Mart 2023 tarihinde Akdeniz için Birlik Sosyal ve Sivil İşler Bölümünün, çevrimiçi olarak gerçekleştirdiği Cinsiyet Eşitliği için Inovasyon ve Teknolojik Değişim konulu Dünya Kadınlar Günü webinar etkinliğine katılım sağlanmıştır. 29 Mart 2023 tarihinde OECD tarafından hazırlanan Sosyal Kuruluşlar ve Cinsiyet Eşitliği Endeksi (SIGI/Social Institutions and Gender Index) veri tabanının 5. sürümünün lansman toplantısına çevrimiçi olarak katılım sağlanmıştır.
	25.05.2023 tarih ve 14540607-76 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile ÇATOM Çalışma Usul ve Esasları yürürlüğe girmiştir. Kadınların güçlenmesi amacına yönelik hizmet veren ÇATOM'ların kurumsal kapasitelerini güçlendirmek amacıyla 16.06.2023 tarihinde, ÇATOM bulunan illerde görev yapan ve ÇATOM Sorumlusu olarak belirlenen Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdür Yardımcılarının katılımıyla çevrim içi bir İstişare Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya 20 kişi katılım sağlamıştır.
	2023 yılsonu itibarıyla uygulaması tamamlanacak olan ve 2018-2023 dönemini kapsayan ilk Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planının genel değerlendirmesini yapmak ve 2024-2028 yıllarını kapsayacak yeni Strateji Belgesi ve Eylem Planının hazırlıklarını başlatmak amacıyla 13.06.2023 tarihinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından yaklaşık 150 temsilcinin katılımıyla istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.
	5-6 Nisan 2023 tarihlerinde Kerala, Thiruvananthapuram'da Hindistan'ın G-20 Başkanlığı teması olan "Tek Dünya, Tek Aile, Tek Gelecek" başlığında, kadınların güçlenmesi ve kadınların öncülüğünde kalkınmanın olduğu ortak geleceğimize yönelik kapsayıcı, iddialı, kararlı ve eylem odaklı bir yaklaşıma duyulan ihtiyacın vurgulandığı Zirve'ye katkı ve katılım sağlanmıştır.
	Avrupa Konseyi Cinsiyet Eşitliği Komisyonu'nun 27-28 Nisan 2023 tarihlerinde Strazburg'da Yıllık Tematik Konferansı Bakanlar Konseyi'nin ilgili konferansına katılım sağlanmıştır. Söz konusu konferansın teması "Cinsiyet eşitliği politikalarında ve kadına yönelik şiddetle mücadele politikalarında değişimin öncüleri olarak erkekler ve erkek çocukları" olmuştur.
	2-4 Mayıs 2023 tarihlerinde İİT alt organı olan İslam Ülkeleri için İstatistiki, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi iş birliği ile Bakanlığımız uzmanlarının katkıları ile düzenlenen "Kırılgan Gruplar için Etkili, Güvenilir ve Erişilebilir/Karşılanabilir Sosyal Koruma Hizmetleri Geliştirilmesi" temalı çevrim içi çalışmaya katılım sağlanmış, "Kadın Konukevlerinde Bakanlığımızın Verdiği Hizmetler" konulu sunum gerçekleştirilmiştir.
	5-6 Temmuz 2023 tarihlerinde Özbekistan'ın Başkenti Taşkent'te "Yeni Özbekistan'da Kalkınma, Yenilikçilik ve Eğitim" temalı Uluslararası Ortaklık Girişimleri Haftası kapsamında düzenlenen "Özbekistan'ın Kadınları ve Kız Çocuklarını Destekleme Deneyimi" konulu uluslararası konferansa katılım sağlanmıştır.
	2-4 Ağustos 2023 tarihlerinde Hindistan'ın Gujarat eyaletinin Gandhinagar şehrinde gerçekleştirilen "G20 Kadınların Güçlendirilmesine Dair Bakanlar Konferansı"'na Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ başkanlığında bir heyet ile katılım sağlanmıştır.

Değerlendirme	MSB ile Bakanlığımız arasında imzalanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi, İşbirliği ve Esgüdümün Artırılmasına Dair Protokol kapsamında 18-29 Eylül 2023 tarihleri arasında Suçlarının ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Kurs Programı kapsamında 145 MSB personeline Kadının Güçlenmesi ve Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği eğitimi verilmiştir. JSKA'nın 27 Eylül 2023 tarihinde düzenlediği Çocuk Suçlarının ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Kursu programı kapsamında Kadın-Erkek Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi eğitimi verilmiş 30 jandarma personeline ulaşılmıştır.
	14-16 Kasım 2023 tarihlerinde Strazburg'da gerçekleştirilen GEC 24. Toplantısına katkı ve katılım sağlanmıştır.
	29 Kasım 2023 tarihinde gerçekleştirilen çevrim içi Yargı, Temel Haklar ve Sivil Toplum Alanları 2023 Yılı II. Sektör İzleme Komitesi Toplantısına katkı ve katılım sağlanmıştır.
	13-14 Aralık tarihlerinde Avrupa Konseyi "kadınlara ve kız çocuklarına yönelik teknoloji destekli şiddetle mücadele konusunda uzmanlar komitesi" (GEC/PC-eVIO) üyeliği kapsamında; Romanya/Bükreş'te düzenlenen "Octopus Conference 2023"e katılım sağlanmıştır.
	20 Aralık 2023 tarihinde Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından düzenlenen "Empowerment of rural women, gender responsive land policies and the implementation of SDG indicator 5.a.2 in Central Asia and beyond (Kırsaldaki kadınların güçlendirilmesi, cinsiyete duyarlı arazi politikaları ve Orta Asya ve ötesinde SKA göstergesi 5.a.2'nin uygulanması)" başlıklı Çevrimiçi Kapasite Geliştirme Çalıştayı'nda sunum yapılmıştır.
	İkili ilişkiler ve ilgili uluslararası kuruluşlar bağlamında KSGM çalışma alanında gerçekleştirilen faaliyetlere katkı sunulmaya devam edilmiştir.
	Tütün Kontrolü Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında 2023 yılında ÇATOM personeli ve kadın kursiyerlerden oluşan toplam 1.516 kişiye farkındalık eğitimi verilmiştir.
	Bakanlığımız il müdürlüklerince gerçekleştirilen Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri ile yaklaşık 2.500 kişiye ulaşılmıştır.
	Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarla 2.126 kişiye ulaşılmıştır.
	Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi kapsamında gerçekleştirilen eğitim ve mentorluk ile 671 kişiye (510 menti ve 161 eğitim) ulaşılmıştır.
	Türkiye'de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Uygulanması Projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarla 531 kişiye ulaşılmıştır.
	Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesinin Faz II kapsamında çalışmalar devam etmekte olup, 2023-2024 yılı için 311 kız mühendislik öğrencisi burs desteğinden faydalanmaktadır.
	5 Aralık 2023 tarihinde Türk kadınlarının seçme ve seçilme hakkını elde etmelerinin 89'uncu yıl dönümü vesilesiyle Bakanımız Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ Başkanlığında, kadın milletvekillerimiz, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversite temsilcileri ve kadın muhtarlarımızın da olduğu yaklaşık 1.000 kişinin katılımıyla Anıtkabir'de tören düzenlenmiştir.
	7 Kasım 2023 tarihinde KSGM tarafından kamu sektöründen 200 davetlinin katılımı ile Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028) Hazırlık Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Yıl:	2023											
Programın Adı:	ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER											
Alt Programın Adı:	ŞEHİT YAKINI VE GAZİLERE YÖNELİK HİZMETLER											
Alt Program Hedefi:	Şehit yakınları ve gazilerin hayatın her alanında desteklenmesi, haklarının korunması ile fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmaları sağlanacaktır.											
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Hanelerinde veya tedavi merkezlerinde ziyaret edilerek psikososyal destek sağlanan şehit yakını ve gazi sayısı	Sayı	2022	105.092	65.000	17.609	33.214	32.543	17.168	100.539	154,67	Aşıldı
2	Müracaat eden hak sahibi şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarının istihdam edilme oranı	Oran	2022	100	100	100	100	100	100	100	100,00	Ulaşıldı
Değerlendirme	İstihdam hak sahipliği tespit edilenlerin tamamının atama teklifleri gerçekleştirilmiştir.											

Yıl:	2023											
Programın Adı:	YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA											
Alt Programın Adı:	SOSYAL YARDIMLAŞMA											
Alt Program Hedefi:	Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır.											
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Asker ailelerine yönelik yardım programından yararlanan kişi sayısı	Sayı	2022	61.769	100.511	23.633	32.769	41.884	50.770	51.205	50,94	Ulaşılamadı
2	Bütünleşik sosyal yardım bilgi sistemine entegre olan kurum sayısı	Sayı	2022	29	29	29	29	29	29	29	100,00	Ulaşıldı
3	Elektrik tüketim desteğinden yararlanan hane sayısı	Sayı	2022	2.719.745	1.944.524	2.924.707	3.212.267	3.391.305	3.521.069	4.378.839	225,018	Aşıldı
4	Eşi vefat etmiş kadınlara yapılan yardımdan faydalanan kişi sayısı	Sayı	2022	87.627	98.248	72.265	76.812	79.847	82.197	82.891	84,36	Kısmen Ulaşıldı
5	Genel sağlık sigortası primi devlet tarafından karşılanan kişi sayısı	Sayı	2022	9.488.441	7.879.277	8.881.611	8.943.525	8.946.329	9.021.162	9.021.162	114,49	Aşıldı
6	Hane başı ortalama aylık sosyal yardım tutarı	TL	2022	1.001	456	-	-	-	2.192	2.192	480,70	Aşıldı
7	Öksüz ve yetim yardım programı kapsamında yardım yapılan çocuk sayısı	Sayı	2022	47.362	50.477	34.395	38.904	41.013	43.732	43.732	86,63	Kısmen Ulaşıldı
8	Şartlı eğitim yardımından faydalanan kız çocuklarının okula devam oranı	Oran	2022	91	95	-	-	-	92	92	96,84	Kısmen Ulaşıldı
9	Şartlı nakit transferinden faydalanan çocuk sayısı	Sayı	2022	3.888.417	3.890.397	3.122.760	3.337.675	3.526.643	3.657.954	3.657.954	94,02	Kısmen Ulaşıldı
10	Şartlı nakit transferinden faydalanan kız çocuğu sayısı	Sayı	-	-	1.598.000	1.573.542	1.680.909	1.781.459	1.849.844	1.849.844	115,75	Aşıldı
Değerlendirme	Düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma-gıda yardımları, engelli-yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve dezavantajlı vatandaşlarımızın toplumsal entegrasyonlarını sağlamaya yönelik proje destekleri yürütülmüştür. Bununla birlikte 12 aylık bir yardım programı olarak başlatılan Türkiye Aile Destek Programı'nın 1 yıl süreyle daha uzatılması uygun bulunmuş olup programdan faydalanan ve şartları sağlayan vatandaşlarımız desteklenmeye devam edilmiştir. Ayrıca Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle Aynı Bağış ve Depo Yönetimi görevi kapsamında deprem bölgesinde depremzede vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çalışmalar devam etmiştir. Gerek depremzede vatandaşlarımıza bağışlar ulaştırılarak gerekse bölgedeki SYDV'lere kaynak aktarımları gerçekleştirilerek afetzede vatandaşlarımız desteklenmektedir.											

Değerlendirme	Askerliğe ilişkin düzenlemelerle bedelli askerliğin düzenli hale gelmesinin ve askerlik süresinin kısaltılmasının yardım programına yapılan başvurularda düşüşe yol açtığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle “Askeri yönelik yardım programından yararlanan kişi sayısı” göstergesinde gerçekleşen değer hedeflenen gösterge değerinin altında kalmıştır.
	2022 sayılı Kanun kapsamında ödenen yaşlılık aylığı tutarlarının yüksek olmasından dolayı, Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Yardımlardan faydalanan kişilerin yaşlı aylığını tercih etmeye başlaması nedeniyle yıl sonu göstergesi hedefin altında kalmıştır.
	Hane içinde kişi başına düşen aylık gelir seviyesi brüt asgari ücretin 1/3'ünün altında olan ve sosyal güvencesi olmayan vatandaşlarımızın GSS primi karşılanmış olup yıl sonu gösterge değeri, hedeflenenin üzerinde gerçekleşmiştir.
	Düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma-gıda yardımları, engelli-yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ile ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız desteklenmiştir. Hane başı ortalama aylık sosyal yardım tutarı, Türkiye Aile Destek Programının 1 yıl süre ile uzatılması nedeniyle hedeflenenin üzerinde gerçekleşmiştir.
	3294 sayılı Kanun kapsamında ihtiyaç sahibi olan annesi, babası veya her ikisi de vefat etmiş çocukların bulunduğu tüm hanelere maddi destek sağlanmış olup öksüz ve yetim yardım programı kapsamında yapılan yardımlar hedeflenen değere yaklaşık seyretmiştir.
	Sosyal güvencesi olmayan, ihtiyaç sahibi olan ailelere çocuklarını okula göndermeleri ve sağlık kontrollerini düzenli yaptırmaları şartıyla nakdi yardım yapılmıştır. Yıl sonu gerçekleştirmeleri hedeflenen değerlere yaklaşık seyretmiştir. Şartlı Eğitim Yardımları kız çocuklarının okula devam oranları üzerinde etkili olmuştur.

Yıl:			2023									
Programın Adı:			YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA									
Alt Programın Adı:			YOKSULLUKLA MÜCADELE									
Alt Program Hedefi:			Sosyal yardımlar ile yoksulluk ve yoksulluğun etkileri azaltılacaktır.									
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Önceki Dönem Gerçekleşme		Hedeflenen Gösterge Değeri	Gerçekleşme						
			Yılı	Değeri		1. Üç Aylık	2. Üç Aylık	3. Üç Aylık	4. Üç Aylık	Yıl Sonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Aylık bağlanan bakıma ihtiyacı olan engelli sayısı	Sayı	2022	279.816	284.000	254.585	264.458	272.636	281.731	281.731	99,20	Ulaşıldı
2	Aylık bağlanan engelli sayısı	Sayı	2022	348.289	352.500	314.762	327.415	336.985	346.816	346.816	98,38	Ulaşıldı
3	Aylık bağlanan engelli yakını sayısı	Sayı	2022	100.812	97.000	86.994	92.394	95.964	99.900	99.900	102,98	Aşıldı
4	Aylık bağlanan yaşlı sayısı	Sayı	2022	828.360	844.000	770.704	789.400	802.001	812.694	812.694	96,29	Ulaşıldı
5	İşe başlama yardımından yararlanan kişi sayısı	Sayı	2022	387	900	36	59	168	237	237	26,33	Ulaşılamadı
6	İşe yönlendirme yardımından yararlanan kişi sayısı	Sayı	2022	707	1.300	13	33	77	130	130	10,00	Ulaşılamadı
7	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından istihdama kazandırılmak üzere İŞKUR'a yönlendirilen sosyal yardım yararlanıcısı sayısı	Sayı	2022	140.131	150.000	31.869	54.875	66.150	74.369	74.369	49,57	Ulaşılamadı
Değerlendirme	Düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma-gıda yardımları, engelli-yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve dezavantajlı vatandaşlarımızın toplumsal entegrasyonlarını sağlamaya yönelik proje destekleri yürütülmüştür. Bununla birlikte 12 aylık bir yardım programı olarak başlatılan Türkiye Aile Destek Programı 1 yıl süreyle daha uzatılması uygun bulunmuş olup programdan faydalanan ve şartları sağlayan vatandaşlarımız desteklenmeye devam edilmiştir. Ayrıca Kahramanmaraş merkezli depremler sebebiyle Ayni Bağış ve Depo Yönetimi görevi kapsamında deprem bölgesinde depremzede vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çalışmalar devam etmiştir. Gerek depremzede vatandaşlarımıza bağışlar ulaştırılarak gerekse bölgedeki SYDV'lere kaynak aktarımları gerçekleştirilerek afetzede vatandaşlarımız desteklenmektedir.											
	Sosyal güvencesi olmayan ve hane içinde kişi başına düşen aylık geliri net asgari ücretin 1/3'ünden az olan %70 ve üzeri engelli raporu olan vatandaşlarımız ile %40 ile %70 arası engelli raporu olan vatandaşlarımız desteklenmiş olup ayrıca %40 ve üzeri engelli raporu olan 18 yaş altındaki vatandaşlar için engelli yakınlarına destek sağlanmıştır. Sosyal güvencesi olmayan ve kendisi ile eşinin aylık ortalama geliri net asgari ücretin 1/3'ünden az olan 65 yaş üstü vatandaşlara da sosyal yardım desteği sağlanmıştır. Yıl sonu hedefleri büyük oranda gerçekleşmiştir.											
	İşe başlama ve işe yönlendirme yardımları performans göstergesinin hedeflenen göstergenin altında kalması, istihdam olanaklarının daralmasından ve 06.02.2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremin etkilerinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.											
	Sosyal yardım yararlanıcılarının istihdama kazandırılmak üzere SYD Vakıfları tarafından İŞKUR'a yönlendirme çalışmaları yürütülmüş olup gösterge değerinin, 06.02.2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli deprem nedeniyle Vakıfların mesailerini afet ile ilgili çalışmalara yoğunlaştırmasından dolayı düşük seyrettiği değerlendirilmektedir.											

ii. Performans Denetim Sonuçları

Tablo 42: Performans Denetim Sonuçları Tablosu

Program	Alt Program	Alt Program Hedefi	Performans Göstergesi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Durumu
AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ	AİLENİN GÜÇLENDİRİLMESİ	Evlilik öncesi eğitim programı ve aile eğitim programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır.	Afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetlerine ilişkin eğitim verilen personel sayısı	1.000	14.420	Aşıldı
			Aile eğitim programı katılımcı kadın sayısı	150.000	355.997	Aşıldı
			Aile eğitim programı katılımcı sayısı	255.000	614.250	Aşıldı
			Çeyiz yardımından yararlanan kişi sayısı	225	210	Kısmen Ulaşıldı
			Doğum yardımından yararlanan kişi sayısı	883.000	614.732	Ulaşılamadı
			Evlilik öncesi eğitim programı katılımcı sayısı	155.000	181.111	Aşıldı
			Evlilik öncesi eğitim programı katılımcı kadın sayısı	50.000	77.081	Aşıldı
			Kötü alışkanlık ve bağımlılıkların azaltılmasına yönelik eğitim verilen kişi sayısı	105.000	160.181	Aşıldı
AİLENİN KORUNMASI VE GÜÇLENDİRİLMESİ	AİLENİN KORUNMASI	Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir.	Aile danışmanlık hizmetinden yararlanan kadın sayısı	5.500	10.231	Aşıldı
			Aile danışmanlık hizmetinden yararlanan kişi sayısı	8.000	13.947	Aşıldı
			Aile Sosyal Destek Programı ile ulaşılan hane sayısı	1.000.000	1.565.840	Aşıldı
			Aile Sosyal Destek Programı kapsamında ilgili hizmetlere yapılan yönlendirme sayısı	16.500	62.425	Aşıldı

Program	Alt Program	Alt Program Hedefi	Performans Göstergesi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Durumu
			Aileye yönelik danışmanlık hizmetlerinden memnuniyet oranı	70	77,6800	Aşıldı
			Sosyal Hizmet Merkezi sayısı	410	410	Ulaşıldı
			Vatandaşlarımızın bulundukları ülkede faydalanabileceği sosyal hizmet ve sosyal yardım uygulamaları konusunda Yurt Dışı Teşkilatı tarafından gerçekleştirilen bilgilendirme ve eğitim faaliyeti sayısı	80	73	Kısmen Ulaşıldı
			Vatandaşlarımızın bulundukları ülkedeki sosyal hizmet ve sosyal yardım uygulamaları konusunda Yurt Dışı Teşkilatınca gerçekleştirilen bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerine katılan kişi sayısı	6.000	7.369	Aşıldı
			Yurt dışı teşkilatı tarafından koruyucu aile eğitimi verilen kişi sayısı	800	1.167	Aşıldı
AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA	YAŞLI BAKIMI	Yaşlılara yönelik kurumsal bakım hizmetlerinin kalitesi artırılacaktır.	Huzurevleri ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezlerinden hizmet alan yaşlı kadın sayısı	6.468	6.466	Ulaşıldı
			Huzurevleri ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezlerinden hizmet alan yaşlı sayısı	17.000	14.537	Kısmen Ulaşıldı
			Kuruluştaki kalan yaşlıların sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılım oranı	30	30	Ulaşıldı
AKTİF VE SAĞLIKLI YAŞLANMA	YAŞLILARIN TOPLUMSAL YAŞAMA AKTİF KATILIMI	Yaşlı bakımı öncelikle ailelerinin yanında yapılacak ve yaşlılara yönelik ekonomik ve sosyal destek hizmetleri geliştirilecektir.	Ücretsiz seyahat hizmeti kapsamında gelir desteği verilen araç sayısı	21.780	17.526	Kısmen Ulaşıldı

Program	Alt Program	Alt Program Hedefi	Performans Göstergesi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Durumu
ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI	ÇOCUKLARIN GELİŞİMİ	Çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici sosyal hizmet faaliyetleri yürütülerek çocukların her türlü riskten korunması ve sağlıklı gelişimi için gerekli mekanizmalar oluşturulacaktır.	Çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici faaliyetlere katılan çocuk ve aile sayısı	500.000	675.862	Aşıldı
			İl Çocuk Hakları Komitelerince yürütülen faaliyetlere katılan çocuk sayısı	275.000	397.137	Aşıldı
ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE GELİŞİMİNİN SAĞLANMASI	ÇOCUKLARIN KORUNMASI	Bakıma ihtiyacı olan çocukların ailelerinin yanında yetiştirilmesi için yürütülen faaliyetler yaygınlaştırılacak, koruma altına alınan çocuklara yönelik ihtisaslaşmış bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılacaktır.	Çocuk evi sayısı	1.195	1.185	Kısmen Ulaşıldı
			Çocuk evlerinde bakılan çocuk sayısı	6.000	5.553	Kısmen Ulaşıldı
			Çocuk kuruluş sayısı	179	180	Aşıldı
			Çocuk kuruluşlarında bakılan çocuk sayısı	7.750	8.882	Aşıldı
			Koruyucu aile yanına yerleştirilen çocuk sayısı	9.000	9.806	Aşıldı
			Sosyal ve Ekonomik Destek ile ailesi yanında desteklenen çocuk sayısı	155.000	164.995	Aşıldı
ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM	ENGELLİ BAKIMI	Engellilerin ailelerinin yanında bakımının sağlanmasına yönelik faaliyetlere öncelik verilecek, engellilere yönelik bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılacaktır.	Evde bakım yardımından yararlanan engelli kadın sayısı	258.720	253.993	Ulaşıldı
			Evde bakım yardımından yararlanan engelli sayısı	560.000	560.060	Aşıldı
			Kuruluşlarda bakım hizmetleri kalite standartları kapsamında eğitim verilen kişi sayısı	350	500	Aşıldı
			Kuruluşta kalan engellilerin sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılım oranı	46	46	Ulaşıldı
			Resmi bakım ve rehabilitasyon merkezleri sayısı	106	106	Ulaşıldı

Program	Alt Program	Alt Program Hedefi	Performans Göstergesi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Durumu
ENGELLİLERİN TOPLUMSAL HAYATA KATILIMI VE ÖZEL EĞİTİM	ENGELLİLERİN EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA KATILIMI	Engellilerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması için sosyal ve fiziki çevre şartlarının iyileştirilmesine yönelik önlemler artırılabacaktır.	Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS) kapsamında gerçekleştirilecek farkındalık toplantı sayısı	4	7	Aşıldı
			Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonlarınca düzenlenen erişilebilirlik belgesi sayısı	500	357	Kısmen Ulaşıldı
			Kendi işini kurma hibe desteği verilen proje sayısı	440	95	Ulaşılamadı
			Korumalı işyeri sayısı	17	14	Kısmen Ulaşıldı
			Korumalı işyerinde çalışan engelli sayısı	150	129	Kısmen Ulaşıldı
KADININ GÜÇLENMESİ	KADINA YÖNELİK AYRIMCILIK VE ŞİDDETLE MÜCADELE EDİLMESİ	Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacaktır, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Kadın konukevi sayısı	159	149	Kısmen Ulaşıldı
			Kadına yönelik ayrımcılık ve şiddetle mücadele kapsamında farkındalık etkinliklerine katılan kişi sayısı	100.000	199.250	Aşıldı
KADININ GÜÇLENMESİ	KADININ TOPLUMSAL STATÜSÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ VE FIRSAT EŞİTLİĞİNİN SAĞLANMASI	Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almaları, istihdamının artırılması, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi ve medyada temsiliinin güçlendirilmesi sağlanacaktır.	İşbaşı eğitim programlarından yararlanan kadın sayısı	191.442	26.761	Ulaşılamadı
			Kadın konukevlerinde işe yerleştirilen kadın sayısı	500	556	Aşıldı
			Kadın konukevlerinde meslek edindirme kurslarına yönlendirilen kadın sayısı	1.700	2.633	Aşıldı

Program	Alt Program	Alt Program Hedefi	Performans Göstergesi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Durumu
			Kadın konukevlerinde okuma yazma kurslarına yönlendirilen kadın sayısı	950	356	Ulaşılamadı
			Kadının güçlendirilmesine yönelik uygulanan proje ve program sayısı	17	30	Aşıldı
			Kadının güçlenmesine yönelik farkındalık etkinliklerine katılan kişi sayısı	69.930	74.979	Aşıldı
			Mesleki eğitim programlarından yararlanan kadın sayısı	71.472	607	Ulaşılamadı
ŞEHİT YAKINI VE GAZİLER	ŞEHİT YAKINI VE GAZİLERE YÖNELİK HİZMETLER	Şehit yakınları ve gazilerin hayatın her alanında desteklenmesi, haklarının korunması ile fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmaları sağlanacaktır.	Hanelerinde veya tedavi merkezlerinde ziyaret edilerek psikososyal destek sağlanan şehit yakını ve gazi sayısı	65.000	100.539	Aşıldı
			Müracaat eden hak sahibi şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarının istihdam edilme oranı	100	100	Ulaşıldı
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	SOSYAL YARDIMLAŞMA	Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır.	Asker ailelerine yönelik yardım programından yararlanan kişi sayısı	100.511	51.205	Ulaşılamadı
			Bütünleşik sosyal yardım bilgi sistemine entegre olan kurum sayısı	29	29	Ulaşıldı
			Elektrik tüketim desteğinden yararlanan hane sayısı	1.944.524	4.378.839	Aşıldı
			Eşi vefat etmiş kadınlara yapılan yardımdan faydalanan kişi sayısı	98.248	82.891	Kısmen Ulaşıldı
			Genel sağlık sigortası primi devlet tarafından karşılanan kişi sayısı	7.879.277	9.021.162	Aşıldı

Program	Alt Program	Alt Program Hedefi	Performans Göstergesi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yıl Sonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Durumu
			Hane başı ortalama aylık sosyal yardım tutarı	456	2.192	Aşıldı
			Öksüz ve yetim yardım programı kapsamında yardım yapılan çocuk sayısı	50.477	43.732	Kısmen Ulaşıldı
			Şartlı eğitim yardımından faydalanan kız çocuklarının okula devam oranı	95	92	Kısmen Ulaşıldı
			Şartlı nakit transferinden faydalanan çocuk sayısı	3.890.397	3.657.954	Kısmen Ulaşıldı
			Şartlı nakit transferinden faydalanan kız çocuğu sayısı	1.598.000	1.849.844	Aşıldı
YOKSULLUKLA MÜCADELE VE SOSYAL YARDIMLAŞMA	YOKSULLUKLA MÜCADELE	Sosyal yardımlar ile yoksulluk ve yoksulluğun etkileri azaltılacaktır.	Aylık bağlanan bakıma ihtiyacı olan engelli sayısı	284.000	281.731	Ulaşıldı
			Aylık bağlanan engelli sayısı	352.500	346.816	Ulaşıldı
			Aylık bağlanan engelli yakını sayısı	97.000	99.900	Aşıldı
			Aylık bağlanan yaşlı sayısı	844.000	812.694	Ulaşıldı
			İşe başlama yardımından yararlanan kişi sayısı	900	237	Ulaşılamadı
			İşe yönlendirme yardımından yararlanan kişi sayısı	1.300	130	Ulaşılamadı
			Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından istihdama kazandırılmak üzere İŞKUR'a yönlendirilen sosyal yardım yararlanıcısı sayısı	150.000	74.369	Ulaşılamadı

İç Denetim

2023 yılında programlanan 12 denetim görevinden biri, daha yüksek öncelik düzeyine sahip üç konuda danışmanlık görevi yürütülmesi nedeniyle tamamlanamamıştır.

Aşağıdaki tabloda yer verildiği üzere, denetim ve izleme görevlerinin gerçekleşme oranı %92, danışmanlık görevlerinin gerçekleşme oranı %100 ve nihai gerçekleşme oranı %96'dır.

Tablo 43: İç Denetim Faaliyeti Performans Tablosu

Görev Türü		Programlanan	Program Dışı	Tamamlanan	Tamamlanamayan	Gerçekleşme Oranı
2023	Denetim	12	-	11	1	%92
	Danışmanlık	2	1	3	-	%100
	İzleme	7	1	8	-	%100
	Toplam	21	2	22	1	%96

Dış Denetim

Sayıştay Denetim Raporları

Sayıştay Başkanlığı tarafından Bakanlığımız görüş ve cevapları doğrultusunda değerlendirilen ve Eylül-2023 tarihi itibarıyla Bakanlığımıza gönderilen, 2022 yılı Denetim Raporu Sayıştay Başkanlığının web sayfasının "Raporlar" bölümünde yayımlanarak kamuoyuna duyurulmuştur.

3. Stratejik Planın Değerlendirilmesi

Tablo 44: Stratejik Planın Değerlendirme Tabloları

A1	Bireyin, Ailenin ve Toplumsal Yapının Korunması ve Güçlendirilmesi
H1.1	Aileye Yönelik Eğitim ve Danışmanlık Hizmetlerini Etkinleştirmek ve Yaygınlaştırmak
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi, Ailenin Korunması - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi, Kadının Toplumsal Statüsünün Geliştirilmesi ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması - Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma, Yoksullukla Mücadele
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır. - Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. - Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almaları, istihdamının artırılması, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi ve medyada temsiline güçlendirilmesi sağlanacaktır. - Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Sosyal yardımlar ile yoksulluk ve yoksulluğun etkileri azaltılacaktır.
H1.1 Performansı	%100
H1.1 Performans Göstergeleri ¹	- PG1.1.1: Aile Eğitim Programı katılımcı sayısı - PG1.1.2: Evlilik Öncesi Eğitim Programı katılımcı sayısı - PG1.1.3: Aile danışmanlık hizmeti sunulan başvuru sayısı
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	AEP sunan eğiticilerin niteliklerinin artırılarak kapasitelerinin geliştirilmesi, uygulama pratiklerinin artırılması amacıyla UNICEF ile yapılan iş birliğinde, 10-14 Temmuz ve 2-6 Ekim 2023 tarihlerinde 100 AEP eğiticisine yönelik olarak Yeni Yaklaşımlarla AEP eğitimi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca AEP kapsamında yürütülen eğitim faaliyetlerine ilişkin ilke, usul ve esasları belirlemek üzere taslak AEP uygulama yönergesi hazırlanmıştır. Gerçekleştirilen eğitimlerin neticesinde yapılan ölçme-değerlendirme çalışmalarının sonucuna göre katılımcıların memnuniyet oranı %96,2 olarak ölçülmüştür. Aile danışmanlığı alanında personelin eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasının ve bir kısmının illerde aile danışmanlığı alanında daha fazla yoğunlaşmalarının, hizmetin sunumunu olumlu yönde etkilediği değerlendirilmektedir. Hedefe ilişkin gösterge gerçekleştirmeleri planlanan düzeyin üzerinde olup, 2023 yılına ilişkin hedefe ulaşılmıştır.
Sorumlu Birim	ATHGM

¹ Performans göstergelerine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

A1	Bireyin, Ailenin ve Toplumsal Yapının Korunması ve Güçlendirilmesi
H1.2	Kadınların Toplumsal Hayatın Tüm Alanlarında Hak, Fırsat ve İmkânlardan Eşit Biçimde Yararlanmalarını ve Güçlenmelerini Sağlamak
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	• Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi, Ailenin Korunması • Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi, Kadının Toplumsal Statüsünün Geliştirilmesi ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması • Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma, Yoksullukla Mücadele
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	• Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır. • Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir. • Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. • Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almaları, istihdamının artırılması, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi ve medyada temsiline güçlendirilmesi sağlanacaktır. • Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. • Sosyal yardımlar ile yoksulluk ve yoksulluğun etkileri azaltılacaktır.
H1.2 Performansı	%92,63
H1.2 Performans Göstergeleri ²	• PG1.2.1: Kadının güçlenmesine yönelik farkındalık etkinliklerine katılan kişi sayısı • PG1.2.2: Kadının güçlenmesine yönelik uygulanan proje/program sayısı
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi, Türkiye’de Kadın Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Uygulanması Projesi, Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi, Türkiye’nin Mühendis Kızları Projesi, Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri kapsamında, 2023 yılında çalışmalar yürütülmüş olup çeşitli eğitim, program ve etkinlikler ile toplam 13.598 kişiye ulaşılmıştır. Kahramanmaraş merkezli depremler sebebiyle farkındalık etkinlikleri sekteye uğramış, hedeflenen değerlere ulaşamamıştır. Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal ve yasal riskler bulunmamaktadır. Bununla birlikte, gerçekleştirilen program, eğitim ve etkinliklerde kitle iletişim araçları, dijital medya ve çevrim içi platformların daha çok kullanılmasının etkinliği arttırabileceği düşünülmektedir.
Sorumlu Birim	KSGM

² Performans göstergelerine ilişkin değerlendirmeler “i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler” bölümünde yer almaktadır.

A1	Bireyin, Ailenin ve Toplumsal Yapının Korunması ve Güçlendirilmesi					
H1.3	Aile Yapısını Olumsuz Etkileyen Kötü Alışkanlıklar ve Bağımlılıkların Aile Üzerindeki Olumsuz Etkilerinin Azaltılmasına Katkı Sağlamak					
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi, Ailenin Korunması - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi, Kadının Toplumsal Statüsünün Geliştirilmesi ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması - Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma, Yoksullukla Mücadele					
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır. - Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. - Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almaları, istihdamının artırılması, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi ve medyada temsiline güçlendirilmesi sağlanacaktır. - Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Sosyal yardımlar ile yoksulluk ve yoksulluğun etkileri azaltılacaktır.					
H1.3 Performansı	%100					
H1.3 Performans Göstergeleri ³	PG1.3.1: Kötü alışkanlıkların ve bağımlılıkların azaltılmasına yönelik madde bağımlılığı ile mücadelede eğitim verilen kişi sayısı					
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)	
PG1.3.2: Davranışsal bağımlılıkla mücadele alanında bilinçli medya ve teknoloji kullanımı konusunda eğitim verilen kişi sayısı	30	21.888	90.888	317.378	428,25	
PG1.3.3: Çocukların dijital risklerden korunmasına yönelik eğitim ve farkındalık çalışmasına katılan kişi sayısı	30	15.664	25.500	38.584	233,02	
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	2023 yılında kötü alışkanlıkların ve bağımlılıkların azaltılmasına yönelik madde bağımlılığı ile mücadele ve davranışsal bağımlılıkla mücadele alanında bilinçli medya ve teknoloji kullanımı alanlarında verilen eğitimlerde hedef kişi sayısına ulaşılmıştır. Çocukların dijital araçları kullanımı, buraların kullanımında var olan riskler ve özgün bir risk olarak ekran bağımlılığı çocuğu ve aileyi etkileyen önemli bir sorundur. Dijital alan gelişmekte, bir yandan da bu konudaki farkındalığın artmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Dijital araç kullanımının çocuklar tarafından uygun yaşta, uygun içerikle ve uygun sınırlarda kullanımının sağlanması, bu konuda ebeveynlerin ve çocukla çalışan profesyonellerin bilgi düzeylerinin artırılması ihtiyacı önemli şekilde devam etmektedir. 81 il müdürlüğünce bu alanda çeşitli etkinlik, eğitim ve farkındalık faaliyetleri yürütülmüş ve çocuk, aileler ve meslek elemanlarına yönelik farkındalığı artırma konusunda hedeflere ulaşılmıştır.					
Sorumlu Birim	ATHGM					

³ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

A1	Bireyin, Ailenin ve Toplumsal Yapının Korunması ve Güçlendirilmesi				
H1.4	Afet ve acil durumlarda bireylere ve ailelere yönelik psikososyal destek hizmetlerini eş güdümlü ve etkili bir şekilde sunmak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi, Ailenin Korunması - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi, Kadının Toplumsal Statüsünün Geliştirilmesi ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması - Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma, Yoksullukla Mücadele				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır. - Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. - Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almaları, istihdamının artırılması, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi ve medyada temsiline güçlendirilmesi sağlanacaktır. - Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Sosyal yardımlar ile yoksulluk ve yoksulluğun etkileri azaltılacaktır.				
H1.4 Performansı	%100				
H1.4 Performans Göstergeleri ⁴	PG1.4.1: Afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetlerine ilişkin eğitim verilen personel sayısı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.4.2: Olası afet ve acil durum hallerinde PSD sunulan olay oranı	50	100	100	100	100
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Kahramanmaraş merkezli depremler ile yıl içerisinde yaşanan sel, heyelan gibi afetler, afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetine ihtiyacın artmasına sebep olmuş bu doğrultuda daha fazla sayıda personelin eğitim alması gerekliliği oluşmuştur. Afet ve acil durumlarda görev alacak personel, psikososyal destek hizmetlerine ilişkin kurumsal/mesleki görev ve sorumluluklarına ilişkin bilgilendirilmiş, koordineli ve etkin hizmet sunum kapasitesinin geliştirilmesine katkı sağlanmıştır. İlgili afet ve acil durum olaylarında gerekli PSD hizmeti sunulmuştur.				
Sorumlu Birim	ATHGM				

⁴ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

A1	Bireyin, Ailenin ve Toplumsal Yapının Korunması ve Güçlendirilmesi				
H1.5	Kapsayıcı sosyal yardım ve dayanışma hizmetleri ile toplumsal kırılanlıkların azaltılmasına katkı sağlamak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi, Ailenin Korunması - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi, Kadının Toplumsal Statüsünün Geliştirilmesi ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması - Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma, Yoksullukla Mücadele				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır. - Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. - Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almaları, istihdamının artırılması, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi ve medyada temsiline güçlendirilmesi sağlanacaktır. - Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Sosyal yardımlar ile yoksulluk ve yoksulluğun etkileri azaltılacaktır.				
H1.5 Performansı	%72,32				
H1.5 Performans Göstergeleri ⁵	- PG1.5.1: Hane başına aylık sosyal yardım tutarı - PG1.5.2: Elektrik tüketim desteğinden yararlanan kişi sayısı - PG1.5.3: Yaşlı aylığından faydalanan kişi sayısı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.5.4: Sosyal yardım faydalancısı vatandaşlardan diğer kamu hizmetlerine yönlendirilmek üzere ASDEP görevlilerine bildirilen kişi sayısı	20	11.970	19.970	16.901	61,64
PG1.5.5: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu sosyal hizmet projelerinden yararlanan yaşlı sayısındaki artış oranı	20	10	30	48	190
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Vatandaşlarımız etkin sosyal yardımlarla ve projelerle desteklenerek gerek stratejik plandaki gerekse Kalkınma Planındaki hedeflere katkıda bulunulmuştur. Sosyal yardımlardan faydalanan vatandaşların diğer kamu hizmetlerine yönlendirilmesine devam edilmektedir. Program vatandaşlarımızın sosyal yardımlarla desteklenmesine katkı sağlamıştır. Performans düzeyleri yılsonu hedeflerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Yaşlı aylığından faydalanan kişi sayısının 15 binden fazla artacağı öngörülmüş ve bu kapsamda hedefin üzerinde başvuru alınmıştır. Fakat mevcut faydalancıların ve mevcut başvuruların bir kısmının kapsam dışında kalması sebebi ile hedefe ulaşamamıştır.				
Sorumlu Birim	SYGM				

⁵ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

A1	Bireyin, Ailenin ve Toplumsal Yapının Korunması ve Güçlendirilmesi				
H1.6	Milli ve manevi değerlerimizin korunması ile dinamik ve genç nüfus yapısının korunarak sağlıklı nesillerin sürdürülmesine katkı sağlamak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi, Ailenin Korunması - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi, Kadının Toplumsal Statüsünün Geliştirilmesi ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması - Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma, Yoksullukla Mücadele				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır. - Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. - Kadınların karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almaları, istihdamının artırılması, eğitim ve beceri düzeylerinin yükseltilmesi ve medyada temsiline güçlendirilmesi sağlanacaktır. - Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Sosyal yardımlar ile yoksulluk ve yoksulluğun etkileri azaltılacaktır.				
H1.6 Performansı	%100				
H1.6 Performans Göstergeleri ⁶	- PG1.6.1: Aile Eğitim Programı katılımcı sayısı - PG1.6.2: Evlilik Öncesi Eğitim Programı katılımcı sayısı - PG1.6.3: Aile danışmanlık hizmetinden yararlanan kişi sayısı - PG1.6.4: Çeyiz yardımından yararlanan kişi sayısı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.6.5: Özel kreş gündüz bakım evi ve çocuk kulüplerinden ücretsiz faydalanan çocuk sayısı	20	2.599	2.700	2.759	105,96
PG1.6.6: İş ve aile yaşamının uyumuna ilişkin dağıtım yapıları materyal sayısı	10	15.000	25.000	25.500	105
PG1.6.7: Vefa Projeleri kapsamında istihdam edilen kişi sayısı	20	2.200	2.660	7.062	1.056,96
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	AEP sunan eğitimcilerin niteliklerinin artırılarak kapasitelerinin geliştirilmesi, uygulama pratiklerinin artırılması amacıyla UNICEF ile yapılan iş birliğinde, 10-14 Temmuz ve 2-6 Ekim 2023 tarihlerinde 100 AEP eğitimcisine yönelik olarak Yeni Yaklaşımlarla AEP eğitimi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca AEP kapsamında yürütülen eğitim faaliyetlerine ilişkin ilke, usul ve esasları belirlemek üzere taslak AEP uygulama yönergesi hazırlanmıştır. Gerçekleştirilen eğitimlerin neticesinde yapılan ölçme-değerlendirme çalışmalarının sonucuna göre katılımcıların memnuniyet oranı %96,2 olarak ölçülmüştür. Aile danışmanlığı alanında personelin eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasının ve bir kısmının illerde aile danışmanlığı alanında daha fazla yoğunlaşmalarının, hizmetin sunumunu olumlu yönde				

⁶ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

	etkilediği değerlendirilmektedir. 2023 yılı için 5.500 adet “Çalışan Anne ve Babaların Doğuma Bağlı İzin Hakları” başlıklı broşür Bakanlığımız faaliyet ve etkinliklerinde dağıtılmıştır. Çalışan anne ve babaların doğuma bağlı izin hakları konusunda temel bilgileri içerecek şekilde hazırlanan ve Bakanlığımız etkinliklerinde dağıtılması planlanan broşürler vasıtasıyla çalışanların, işverenlerin ve ilgili diğer tarafların konuya ilişkin bilgi ve farkındalıklarının artırılmasına katkı sağlanmış olup, broşürler vasıtasıyla bilgi sahibi olan kişilerin işyerlerinde ve farklı ortamlarda bilgilerini paylaşmaları sonucunda çarpan etkisiyle dolaylı olarak çok daha fazla çalışana ulaşılacağı öngörülmektedir. Hedefe ilişkin göstergelerin tamamı için planlanan gerçekleşme düzeyine erişilmiştir.
Sorumlu Birim	ATHGM

A2	Koruyucu ve Önleyici Hizmetlerin Geliştirilmesi, Fırsat Eşitliğinin Sağlanması				
H2.1	Çocukların her türlü riskten korunarak aile ortamında yetiştirilmelerini sağlamak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi, Ailenin Korunması - Çocukların Korunması ve Gelişiminin Sağlanması/ Çocukların Gelişimi, Çocukların Korunması - Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim/ Engellilerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımı - Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma - Şehit Yakını ve Gaziler/ Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetler - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır. - Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir. - Çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici sosyal hizmet faaliyetleri yürütülerek çocukların her türlü riskten korunması ve sağlıklı gelişimi için gerekli mekanizmalar oluşturulacaktır. - Bakıma ihtiyacı olan çocukların ailelerinin yanında yetiştirilmesi için yürütülen faaliyetler yaygınlaştırılacak, koruma altına alınan çocuklara yönelik ihtisaslaşmış bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılabilecektir. - Engellilerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması için sosyal ve fiziki çevre şartlarının iyileştirilmesine yönelik önlemler artırılabilecektir. - Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Şehit yakınları ve gazilerin hayatın her alanında desteklenmesi, haklarının korunması ile fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmaları sağlanacaktır. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.				
H2.1 Performansı	%90				
H2.1 Performans Göstergeleri ⁷	- PG2.1.1: İl Çocuk Hakları Komitelerince yürütülen faaliyetlere katılan çocuk sayısı - PG2.1.3: SED ile ailesi yanında desteklenen çocuk sayısı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG2.1.2: Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek Projesi) Projesinden faydalandırılan çocuk sayısı	20	23.148	26.000	38.048	522,44
PG2.1.4: Mahremiyet eğitimi verilen kişi sayısı	10	106.711	115.000	147.417	491,08
PG2.1.5: Mobil ekiplerce ulaşılan çocuk sayısı	10	130.893	150.000	283.522	798,81

⁷ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

PG2.1.6: İhmal, istismar ve şiddet konusunda eğitim verilen çocuk sayısı	10	0	5.000	0	0
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Hedef kapsamında PG2.1.6 dışında tüm göstergelerde hedefin üzerinde gerçekleşme yakalanmıştır. PG2.1.6 özelinde ihmal, istismar ve şiddet konusunda ebeveynlerin ve çocukların bilgilendirilmesi güncel bir ihtiyaç olarak devam etmekte olup eğitim programının hazırlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle, eğitim programının içerik geliştirilmesi çalışmaları ve eğitimin yaygınlaştırılma çalışmalarına başlanılmasında gecikme yaşanmıştır. Eğitim programının yaygınlaştırılma çalışmaları 2024 yılında başlanacak ve ebeveynlere yönelik eğitimler verilecektir.				
Sorumlu Birim	ÇHGM				

A2	Koruyucu ve Önleyici Hizmetlerin Geliştirilmesi, Fırsat Eşitliğinin Sağlanması					
H2.2	Bedensel, zihinsel, sosyal ya da ekonomik şartları sebebiyle özel ihtiyaçları olan kişilerin toplumsal hayata katılımını desteklemek					
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi, Ailenin Korunması - Çocukların Korunması ve Gelişiminin Sağlanması/ Çocukların Gelişimi, Çocukların Korunması - Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim/ Engellilerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımı - Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma - Şehit Yakını ve Gaziler/ Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetler - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi					
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır. - Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir. - Çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici sosyal hizmet faaliyetleri yürütülerek çocukların her türlü riskten korunması ve sağlıklı gelişimi için gerekli mekanizmalar oluşturulacaktır. - Bakıma ihtiyacı olan çocukların ailelerinin yanında yetiştirilmesi için yürütülen faaliyetler yaygınlaştırılacak, koruma altına alınan çocuklara yönelik ihtisaslaşmış bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılabilecektir. - Engellilerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması için sosyal ve fiziki çevre şartlarının iyileştirilmesine yönelik önlemler artırılabilecektir. - Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Şehit yakınları ve gazilerin hayatın her alanında desteklenmesi, haklarının korunması ile fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmaları sağlanacaktır. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.					
H2.2 Performansı	%96,06					
H2.2 Performans Göstergeleri ⁸	- PG2.2.1: Korumalı işyerinde çalışan engelli sayısı - PG2.2.6: Müracaat eden hak sahibi şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarından istihdam edilme oranı - PG2.2.7: Hanelerinde veya tedavi merkezlerinde ziyaret edilerek psikososyal destek sağlanan şehit yakını ve gazi sayısı					
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)	
PG2.2.2: Kamu kurumlarında istihdam edilen engelli sayısı	30	64.000	69.000	68.396	87,92	
PG2.2.3: Korunma altına alınmış çocuklardan, istihdam hakkından yararlanmak için başvuran hak sahiplerinden gerekli koşulları sağlayanlardan istihdam edilenlerin oranı	10	94	95	92	96,84	

⁸ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG2.2.4: Kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlarda görev yapan teknik personele ve yöneticilere yönelik olarak gerçekleştirilen erişilebilirlik eğitimi sayısı	20	10	30	30	100
PG2.2.5: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu sosyal hizmet projelerinden yararlanan yaşlı sayısındaki artış oranı	10	10	30	48	190
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Erişilebilirlik konusunda toplumsal farkındalığın sağlanması ve artırılması, bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması için 2023 yılında 30 eğitim ve atölye organizasyonunda belediyeler, üniversiteler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan toplam 2.989 kişiye erişilebilirlik eğitimi verilmiştir. “Korunma altına alınmış çocuklardan, istihdam hakkından yararlanmak için başvuran hak sahiplerinden gerekli koşulları sağlayanlardan istihdam edilenlerin oranı” göstergesine ilişkin olarak, 2828 sayılı Sosyal Hizmetleri Kanunu kapsamında tercih yapanların %92’si işe yerleştirilmiştir. Kanun’un ek 1’inci maddesi kapsamında hak sahipleri kılavuzda yer alan kadrolardan otuz tercih yapabilmektedir. Hak sahiplerinin tercihlerinin belirli il, unvan ve kurumlarda yoğunlaşması sebebiyle hak sahiplerinin bir kısmı atanamamakta, açılan kadroların bir kısmı boş kalmaktadır. Başvuranların %92’si işe yerleştirilmesine rağmen anılan sebeplerle hedeflenen orana ulaşamamıştır. “Kamu kurumlarında istihdam edilen engelli sayısı” göstergesine ilişkin olarak ise engelli açığı bulunan kamu kurum ve kuruluşları tarafından yeterli talep olmadığı için ilgili hedefe erişilememiştir.				
Sorumlu Birim	EYHGM				

A2	Koruyucu ve Önleyici Hizmetlerin Geliştirilmesi, Fırsat Eşitliğinin Sağlanması					
H2.3	Kadına yönelik her türlü ayrımcılığı ve şiddeti önlemek için çalışmalar yaparak verilen hizmetlerin nitelik ve niceliğini artırmak					
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi, Ailenin Korunması - Çocukların Korunması ve Gelişiminin Sağlanması/ Çocukların Gelişimi, Çocukların Korunması - Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim/ Engellilerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımı - Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma - Şehit Yakını ve Gaziler/ Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetler - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi					
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır. - Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir. - Çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici sosyal hizmet faaliyetleri yürütülerek çocukların her türlü riskten korunması ve sağlıklı gelişimi için gerekli mekanizmalar oluşturulacaktır. - Bakıma ihtiyacı olan çocukların ailelerinin yanında yetiştirilmesi için yürütülen faaliyetler yaygınlaştırılacak, koruma altına alınan çocuklara yönelik ihtisaslaşmış bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılacaktır. - Engellilerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması için sosyal ve fiziki çevre şartlarının iyileştirilmesine yönelik önlemler artırılacaktır. - Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Şehit yakınları ve gazilerin hayatın her alanında desteklenmesi, haklarının korunması ile fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmaları sağlanacaktır. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.					
H2.3 Performansı	%100					
H2.3 Performans Göstergeleri ⁹	- PG2.3.2: Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında verilen eğitim/seminer ve farkındalık etkinlikleriyle ulaşılan kişi sayısı - PG2.3.3: Güçlendirme süreci tamamlanıp işe yerleşen şiddet mağduru kadın sayısı					
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)	
PG2.3.1: Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında verilen eğitim/seminer/farkındalık etkinliği sayısı	20	250	350	6.064	5.814	
PG2.3.4: Aktif olarak hizmet veren SHM Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası Sayısı	20	372	385	410	292,31	
PG2.3.5: Kadına yönelik şiddeti önlemeye yönelik uygulanan program ve proje sayısı	20	5	15	15	100	

⁹ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Kahramanmaraş merkezli depremler önemli bir dış değişiklik olarak ortaya çıkmıştı afet kapsamında ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanmasının yanı sıra standart hizmet sunumunun da aksamadan sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalar çok geniş bir yelpazede, tüm tarafların katkı ve kapsamlı işbirliği ile “Sıfır Tolerans” ilkesi çerçevesinde; (1) adalete erişim ve mevzuat, (2) politika ve koordinasyon (3) koruyucu ve önleyici hizmetler (4) toplumsal farkındalık (5) veri ve istatistik başlıklarıyla devam etmektedir. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2023 Yılı Faaliyet Planı ve 81 ildeki İl Eylem Planları kapsamında farkındalık çalışmalarına ağırlık verilmesiyle hedefe yönelik belirlenen gösterge hedef değerleri aşılmış olup, hedefe ulaşılmıştır.
Sorumlu Birim	KSGM

A2	Koruyucu ve Önleyici Hizmetlerin Geliştirilmesi, Fırsat Eşitliğinin Sağlanması				
H2.4	Aile bütünlüğünün devamını sağlamaya yönelik koruyucu ve önleyici hizmetler sunmak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi, Ailenin Korunması - Çocukların Korunması ve Gelişiminin Sağlanması/ Çocukların Gelişimi, Çocukların Korunması - Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim/ Engellilerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımı - Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma - Şehit Yakını ve Gaziler/ Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik Hizmetler - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır. - Aile danışmanlık hizmetinin yaygınlaştırılması, sosyal yardım ve hizmetlerin aile temelli sunulması temin edilecektir. - Çocuklara yönelik koruyucu ve önleyici sosyal hizmet faaliyetleri yürütülerek çocukların her türlü riskten korunması ve sağlıklı gelişimi için gerekli mekanizmalar oluşturulacaktır. - Bakıma ihtiyacı olan çocukların ailelerinin yanında yetiştirilmesi için yürütülen faaliyetler yaygınlaştırılacak, koruma altına alınan çocuklara yönelik ihtisaslaşmış bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılacaktır. - Engellilerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması için sosyal ve fiziki çevre şartlarının iyileştirilmesine yönelik önlemler artırılacaktır. - Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Şehit yakınları ve gazilerin hayatın her alanında desteklenmesi, haklarının korunması ile fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmaları sağlanacaktır. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.				
H2.4 Performansı	%100				
H2.4 Performans Göstergeleri ¹⁰	- PG2.4.2: Aileye ve evliliklere yönelik Eğitim Programları katılımcı sayısı - PG2.4.3: SHM sayısı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG2.4.1: ASDEP kapsamında yapılan yönlendirme sayısı	40	16.231	48.731	160.289	443,26
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	ASDEP kapsamında planın başlangıç döneminden itibaren hanelerin ihtiyaçlarına göre sosyal yardım ve hizmetlere yönlendirmeleri sağlanmıştır.				
Sorumlu Birim	ATHGM				

¹⁰ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

A3	Barınma, Bakım, Psikososyal Destek ve Rehabilitasyon Hizmetlerinin Güçlendirilmesi				
H3.1	Barınma, bakım, psikososyal destek ve rehabilitasyon kuruluşlarının niteliğini ve niceliğini artırmak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Çocukların Korunması ve Gelişiminin Sağlanması/ Çocukların Korunması - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi - Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim/ Engelli Bakımı - Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma/ Yaşlı Bakımı				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Bakıma ihtiyacı olan çocukların ailelerinin yanında yetiştirilmesi için yürütülen faaliyetler yaygınlaştırılacak, koruma altına alınan çocuklara yönelik ihtisaslaşmış bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılacaktır. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. - Engellilerin ailelerinin yanında bakımının sağlanmasına yönelik faaliyetlere öncelik verilecek, engellilere yönelik bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılacaktır. - Yaşlılara yönelik kurumsal bakım hizmetlerinin kalitesi artırılacaktır.				
H3.1 Performansı	%62,97				
H3.1 Performans Göstergeleri ¹¹	- PG3.1.1: Çocuk kuruluş sayısı (Çocuk Evleri Sitesi, Çocuk Evleri, ÇODEM) - PG3.1.2: Çocuk kuruluşlarında fiilen bakılan çocuk sayısı (Çocuk Evleri Sitesi, Çocuk Evleri, ÇODEM) - PG3.1.5: Kadın konukevi sayısı - PG3.1.6: Kadın konukevlerinden hizmet alırken meslek edindirme kurslarına yönlendirilen kadın sayısı - PG3.1.7: Kadın konukevlerinden hizmet alırken işe yerleşen kadın sayısı - PG3.1.8: Yatılı kuruluşlarda bakım hizmeti verilen yaşlı sayısı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.1.3: ÇODEP uygulanan kuruluş sayısı	10	123	150	195	266,67
PG3.1.4: Çocuk bakım kuruluşlarında görevli personele yönelik verilen eğitim sayısı	5	2	8	7	83,33
PG3.1.9: Engelli bireylere hizmet sunan gündüzlü hizmet merkezi sayısı	15	127	144	137	58,82
PG3.1.10: Engelli ve yaşlı bakım kuruluşlarında kalite değerlendirilmesi yapılan kuruluş sayısı	10	0	300	97	32,33
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Çocuk evleri ve çocuk evleri sitelerinde korunma altında bulunan çocukların bilişsel, duygusal ve psikososyal yönden sağlıklı gelişmesi için yürütülen çalışmalar kapsamında Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı (ÇODEP) uygulanmaktadır. Kahramanmaraş merkezli depremler performans göstergelerindeki gerçekleştirmeleri olumsuz etkilemiştir.				
Sorumlu Birim	EYHGM				

¹¹ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

A3	Barınma, Bakım, Psikososyal Destek ve Rehabilitasyon Hizmetlerinin Güçlendirilmesi					
H3.2	Kadınlara, çocuklara, engellilere ve yaşlılara yönelik ihtisaslaşmış barınma ve bakım hizmetlerini geliştirmek ve yaygınlaştırmak					
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Çocukların Korunması ve Gelişiminin Sağlanması/ Çocukların Korunması - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi - Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim/ Engelli Bakımı - Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma/ Yaşlı Bakımı					
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Bakıma ihtiyacı olan çocukların ailelerinin yanında yetiştirilmesi için yürütülen faaliyetler yaygınlaştırılacak, koruma altına alınan çocuklara yönelik ihtisaslaşmış bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılabilecektir. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. - Engellilerin ailelerinin yanında bakımının sağlanmasına yönelik faaliyetlere öncelik verilecek, engellilere yönelik bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılabilecektir. - Yaşlılara yönelik kurumsal bakım hizmetlerinin kalitesi artırılabilecektir.					
H3.2 Performansı	%50					
Performans Göstergesi		Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.2.1: Çocuklara yönelik ihtisaslaşmış kuruluş sayısı		25	66	67	64	0
PG3.2.2: İhtisaslaşmış kadın konukevi sayısı		25	9	17	17	100
PG3.2.3: Alzheimer ve demans özellikli yaşlı bakım kuruluşlarındaki kapasite kullanım oranı		25	7.5	20	22,8	122,4
PG3.2.4: Otizmli engelli bireylere yönelik ihtisaslaşmış gündüz bakım merkezleri sayısı		25	4	5	4	0
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler		Çocuklara yönelik ihtisaslaşmış kuruluş sayısı göstergesine ilişkin tespitler ve ihtiyaçlardaki değişim doğrultusunda kuruluş sayısı azaltılmıştır. Bu nedenle “çocuklara yönelik ihtisaslaşmış kuruluş sayısı” göstergesine ilişkin yılsonu hedef değerine ulaşamamıştır. Farklı ihtiyaç gruplarına bir arada hizmet sunan kadın konukevlerinin daha etkin ve verimli hizmet sunumuna yönelik kadın konukevlerinin ihtisaslaşması çalışmaları yürütülmüştür. İhtisas kadın konukevlerinin niteliğini artırmaya yönelik çalışmalara devam edilmektedir. Kahramanmaraş merkezli deprem mevcut kuruluşların aktivitelerini kısıtlamış ve yeni hizmet merkezlerinin hayata geçmesini ötelemiştir. İhtisaslaşmış merkezlerinin hizmete açılması sürecinde, özellikle personel ihtiyacı ve hizmet binalarının temininde yaşanan güçlükler performans göstergelerine ulaşmada önemli bir risk teşkil etmektedir. Otizm tanılı engelli bireylere yönelik gündüz hizmet merkezlerine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.				
Sorumlu Birim		EYHGM				

A3	Barınma, Bakım, Psikososyal Destek ve Rehabilitasyon Hizmetlerinin Güçlendirilmesi				
H3.3	Aile odaklı bakım hizmetlerini yaygınlaştırmak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Çocukların Korunması ve Gelişiminin Sağlanması/ Çocukların Korunması - Kadının Güçlenmesi/ Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetle Mücadele Edilmesi - Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim/ Engelli Bakımı - Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma/ Yaşlı Bakımı				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Bakıma ihtiyacı olan çocukların ailelerinin yanında yetiştirilmesi için yürütülen faaliyetler yaygınlaştırılacak, koruma altına alınan çocuklara yönelik ihtisaslaşmış bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılacaktır. - Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi için toplumsal bilinç düzeyinin yükseltilmesi, verilen hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin artırılması sağlanacak, yürütülen programlara ve hizmetlere yönelik izleme ve değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. - Engellilerin ailelerinin yanında bakımının sağlanmasına yönelik faaliyetlere öncelik verilecek, engellilere yönelik bakım kuruluşlarının hizmet kalitesi artırılacaktır. - Yaşlılara yönelik kurumsal bakım hizmetlerinin kalitesi artırılacaktır.				
H3.3 Performansı	%66,68				
H3.3 Performans Göstergeleri ¹²	- PG3.3.2: Koruyucu aile yanına yerleştirilen çocuk sayısı - PG3.3.5: Evde bakım yardımından yararlanan engelli sayısı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.3.1: Koruma bakım tedbir kararlı olup aile odaklı hizmetlerden faydalandırılan çocuk oranı	20	40,2	42	43,1	161,11
PG3.3.3: Koruyucu aile sayısı	15	6.786	7.560	8.164	178,04
PG3.3.4: Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Biriminde değerlendirmesi yapılan çocuklardan aile odaklı hizmetlerden yararlandırılanların oranı	10	79	79,5	83,1	820
PG3.3.6: Gündüz yaşlı bakım hizmeti verilen kuruluş sayısı	15	1	3	0	0
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Koruma bakım tedbir kararlı olup aile odaklı hizmetlerden faydalandırılan çocuk oranı, koruyucu aile yanına yerleştirilen çocuk sayısı ve koruyucu aile sayısında ve Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Biriminde değerlendirmesi yapılan çocuklardan aile odaklı hizmetlerden yararlandırılanların oranında 2023 hedefine ulaşılmıştır. Kahramanmaraş merkezli depremler deprem doğrudan 11 ili etkilemiş olmakla birlikte çevre illerde de etkisini göstermiştir. Nitekim kurum bakımı ihtiyacı olan yaşlı bireyler ile barınma ihtiyacı bulunan depremzede vatandaşların, diğer illerde faaliyet gösteren sosyal hizmet kuruluşlarına barınma ihtiyaçlarını karşılamak üzere yerleştirilmesi, o kuruluşların mevcut aktivitelerini de sınırlandırmıştır. Yeni hizmet merkezlerinin hayata geçmesini de ötelemiştir.				
Sorumlu Birim	ÇHGM				

¹² Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler “i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler” bölümünde yer almaktadır.

A4	Sosyal Yardımlara ve Sosyal Hizmetlere Erişimin Kolaylaştırılması				
H4.1	Sosyal hizmet ve sosyal yardımları bütüncül, çok paydaşlı ve katılımcı bir yaklaşımla geliştirmek ve uygulamayı gözetmek				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma - Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır.				
H4.1 Performansı	%90,16				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.1.1: Bütünlük Sosyal Yardım Bilgi Sistemine entegre olan belediye sayısı	15	28	29	29	100
PG4.1.2: Yabancı muadil Bakanlıklar ve ilgili uluslararası kuruluşlar ile münasebetleri yürütmek ve geliştirmek amacıyla katılım sağlanan ve organize edilen toplantı, konferans, seminer sayısı	20	2	7	81	1.580
PG4.1.3: Sosyal Hizmetler ve Sosyal Politika alanında imzalanan uluslararası iş birliği anlaşması sayısı	20	4	11	11	100
PG4.1.4: Sivil toplumla iş birliğinin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla organize edilen toplantı, konferans, çalıştay, eğitim ve seminer vb. sayısı	15	4	15	12	72,73
PG4.1.5: Aile Bilgi Sistemi içine taşınan Bakanlık hizmet sayısı	15	3	4	7	400
PG4.1.6: Sosyal yardım faydalıcısı vatandaşlardan diğer kamu hizmetlerine yönlendirilmek üzere ASDEP görevlilerine bildirilen kişi sayısı	15	11.970	19.970	16.901	61,64
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Sosyal yardım alanında var olan bütüncül yapının güçlendirilmesiyle beraber diğer kamu hizmeti ihtiyacı bulunan sosyal yardım yararlanıcılarının ihtiyaç duydukları diğer kamu hizmetlerine yönlendirilmek üzere ASDEP görevlilerine bildirilmiştir. 11. Kalkınma Planında yer verilen sivil toplum bilincinin gelişmesi ve devletin karar alma süreçlerine etkin katılımının sağlanması hedefine yönelik sivil toplum-kamu iş birliğinin güçlendirilmesi, kamunun ve STK'ların kapasitelerinin geliştirilmesi için tedbirleri doğrultusunda sivil toplumun tüm alanlarıyla yapılan iş birliği çalışmalarına devam edilmiştir. PG4.1.4 performans göstergesinde belirtilen 2023 yılı gerçekleşme değeri doğrudan SGB koordinasyonunda gerçekleşen etkinlikleri kapsamakta olup, ana hizmet birimlerince aynı amaçla yapılan etkinlikler değere dahil edilmemiştir. Kahramanmaraş merkezli depremler sebebiyle performans göstergeleri ile hedeflenen gerçekleşme değerlerine ulaşılamamıştır.				
Sorumlu Birim	SGB (Koordinasyon)				

A4	Sosyal Yardımlara ve Sosyal Hizmetlere Erişimin Kolaylaştırılması
H4.2	Sosyal yardım-istihdam bağına güçlendirerek sosyal yardımların etkinleştirilmesi
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	• Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma • Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	• Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. • Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır.
H4.2 Performansı	%59,81
H4.2 Performans Göstergeleri ¹³	• PG4.2.1: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) tarafından istihdama kazandırılmak üzere İŞKUR'a yönlendirilen sosyal yardım yararlanıcısı sayısı • PG4.2.2: İşe Yönlendirme Yardımından yararlanan kişi sayısı • PG4.2.3: İşe Başlama Yardımından yararlanan kişi sayısı
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	İşe başlama yardımları, işe yönlendirme yardımları İŞKUR'a bildirilen sosyal yardım yararlanıcılarından işe başlayanların ihtiyaçlarını karşılamalarına katkı sağlamaktadır. Çalışabilir durumdaki sosyal yardım yararlanıcıları İŞKUR'a bildirilmeye devam edilecektir. İŞKUR'a yönlendirilen sosyal yardım yararlanıcı sayılarındaki performans düzeyi yüksek oranda gerçekleşmiştir. Ancak işe başlama ve işe yönlendirme yardımları performans göstergelerinin hedeflenen düzeyin altında kalmasının, SYDV'lerin Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle afetle mücadele çalışmalarına yoğunlaşmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.
Sorumlu Birim	SYGM

¹³ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler "i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler" bölümünde yer almaktadır.

A4	Sosyal Yardımlara ve Sosyal Hizmetlere Erişimin Kolaylaştırılması				
H4.3	Yurt dışında yaşayan Türk kökenli vatandaşlarımızın sosyal hizmetlere erişimini artırmak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	- Yoksullukla Mücadele ve Sosyal Yardımlaşma/ Sosyal Yardımlaşma - Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi/ Ailenin Güçlendirilmesi				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	- Sosyal yardımların bütüncül ve hane odaklı bir yaklaşımla etkin şekilde yürütülmesi sağlanacaktır. - Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve Aile Eğitim Programı yaygınlaştırılacak, ayrıca afet sonrası psikososyal destek hizmet kapasitesi geliştirilerek sosyal risklere karşı aile kurumunun güçlendirilmesi ve dinamik nüfus yapısının korunması sağlanacaktır.				
H4.3 Performansı	%92,99				
H4.3 Performans Göstergeleri ¹⁴	- PG4.3.2: Yurt dışında düzenlenen bilgilendirme toplantısı sayısı - PG4.3.3: Yurt dışında koruyucu/bakıcı aile eğitimi verilen kişi sayısı - PG4.3.4: Yurt dışında ulaşılan vatandaş sayısı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.3.1: Yurt dışı temsilciliklerimiz tarafından hizmet sağlanan birey sayısı	25	287	1.725	8.223	551,88
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Yurt dışı teşkilatımızın yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalara hız kazandırılmış olup, Düsseldorf ve Köln Ataşeliklerimizin yanı sıra, Berlin Aile ve Sosyal Hizmetler Müşavirliği, Stuttgart ile Hamburg Aile ve Sosyal Hizmetler Ataşeliklerinin bu dönemde faaliyete geçmesi sağlanmıştır.				
Sorumlu Birim	ABDİDB				

¹⁴ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler “i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler” bölümünde yer almaktadır.

A5	Hizmet Kalitesi ve Kapasitesinin Artırılması				
H5.1	Bakanlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak, kalite ve memnuniyeti artırmak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	• Yönetim ve Destek				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	-				
H5.1 Performansı	%100				
H5.1 Performans Göstergeleri ¹⁵	• PG5.1.4: SHM sayısı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG5.1.1: e-Devlet kapısı üzerinden (kamu ve/veya vatandaşa) sunulan hizmet sayısı	20	1	3	3	100
PG5.1.2: Sürekli Denetim Projesi tamamlanma oranı	20	0	60	60	100
PG5.1.3: Elektronik Ortama Taşınan Hizmet Sayısı	20	3	4	6	300
PG5.1.5: ASDEP kapsamında yapılan yönlendirme sayısı	25	16.231	48.731	160.289	443,26
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Online sosyal yardım başvurusu döneminde vatandaşlarımız 2021 yılından bu yana sosyal yardım başvurularını e-Devlet üzerinden yapabilmektedirler. Böylelikle sosyal yardım yararlanıcılarının sosyal yardım başvurusu yapmak için katlanmak zorunda oldukları ulaşım maliyetleri ortadan kalkmış, kırtasiyecilik en aza indirilmiş, hizmetin hızlı ve etkin sunulması kolaylaştırılmıştır. 17 Ocak 2024 tarihi itibarıyla 20,4 milyon vatandaşımız e-Devlet kapısı üzerinden sosyal yardım başvurusunda bulunmuş olup e-Devlet hizmeti her geçen gün daha fazla vatandaşımıza ulaşmaktadır. ASDEP kapsamında planın başlangıç döneminden itibaren hanelerin ihtiyaçlarına göre sosyal yardım ve hizmetlere yönlendirmeleri sağlanmıştır.				
Sorumlu Birim	SGB (Koordinasyon)				

¹⁵ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler “i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler” bölümünde yer almaktadır.

A5	Hizmet Kalitesi ve Kapasitesinin Artırılması				
H5.2	İnsan kaynaklarının mesleki yetkinliğini geliştirmek, çalışan memnuniyetini ve motivasyonunu artırmak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	• Yönetim ve Destek				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	-				
H5.2 Performansı	%95,96				
H5.2 Performans Göstergeleri ¹⁶	• PG5.2.2: Afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetlerine ilişkin eğitim verilen personel sayısı				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG5.2.1: Hizmet içi eğitime katılan kişi sayısı	%20	8.000	12.000	26.333	458,33
PG5.2.3: Sosyal içerme alanında, desteğe ihtiyacı olan kişilere sunulacak sosyal hizmetler konusunda eğitim verilen personel sayısı	%20	0	450	1.409	313,11
PG5.2.4: Eğitim memnuniyet oranı	%20	70	80	85	150
PG5.2.5: Uzaktan eğitim alan personel sayısı	%20	10.000	25.000	21.694	79,78
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Kahramanmaraş merkezli depremler ile yıl içerisinde yaşanan sel, heyelan gibi afetler, afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetine ihtiyacın artmasına sebep olmuş bu doğrultuda daha fazla sayıda personelin eğitim alması gerekliliği oluşmuştur. Afet ve acil durumlarda görev alacak personel, psikososyal destek hizmetlerine ilişkin kurumsal/mesleki görev ve sorumluluklarına ilişkin bilgilendirilmiş, koordineli ve etkin hizmet sunum kapasitesinin geliştirilmesine katkı sağlanmıştır. İlgili afet ve acil durum olaylarında gerekli PSD hizmeti sunulmuştur. Kahramanmaraş merkezli depremler başta depremten etkilenen 11 ildekiler olmak üzere tüm ülke sathında Bakanlığımızı personelinin iş yükünü artırmıştır. Vatandaşlarımızın ani gelişen ihtiyaçlarını karşılamak üzere özverili çalışmalara imza atan personelimize yönelik uzaktan eğitim programları hedef doğrultusunda gerçekleştirilememiştir.				
Sorumlu Birim	EYDB				

¹⁶ Performans göstergesine ilişkin değerlendirmeler “i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler” bölümünde yer almaktadır.

A5	Hizmet Kalitesi ve Kapasitesinin Artırılması				
H5.3	İnsan kaynakları yönetim modeli geliştirip uygulamak				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	• Yönetim ve Destek				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	-				
H5.3 Performansı	%45,06				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG5.3.1: Standart Kadro belirlenme oranı	20	20	40	60	200
PG5.3.2: Taşrada istihdam edilen meslek elemanı sayısı	50	12.185	19.320	14.839	37,2
PG5.3.3: Merkezde istihdam edilen müfettiş yardımcısı sayısı	15	19	75	28	16,07
PG5.3.4: Merkezde istihdam edilen uzman yardımcısı sayısı	15	56	356	137	27
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Personelin emeklilik, istifa, naklen atamalar ile kurumdan ayrılması, müfettiş yardımcılığı ve uzman yardımcılığı kadrosunda çalışan personelin müfettiş ve uzman kadrosuna atanması sebebi ile hedeflere ulaşamamıştır.				
Sorumlu Birim	PGM				

A5	Hizmet Kalitesi ve Kapasitesinin Artırılması				
H5.4	Veriye dayalı politika yapımına zemin teşkil etmek üzere kapsamlı araştırmalar gerçekleştirmek				
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	• Yönetim ve Destek				
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	-				
H5.4 Performansı	%100				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	2023 Yıl Sonu Hedeflenen Değer (B)	2023 Yılı Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG5.4.1: Gelişen ihtiyaçlara göre gerçekleştirilen araştırma sayısı	%100	4	11	15	157,14
Hedefe İlişkin Değerlendirmeler	Bakanlığımız görev alanına ilişkin politika oluşturma süreçlerinde faydalanmak üzere kapsamlı araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Türkiye Aile Yapısı Araştırması, Türkiye Üniversite Gençliği Profil Araştırması, Türkiye Boşanma Nedenlerinin Mevcut Durum Analizi Araştırması, Bölgeler İtibarıyla Sosyal Durum ve Yaşam Koşulları Araştırması, Bölgeler İtibarıyla Sosyal Durum ve Yaşam Koşulları Araştırması, Akran Zorbalığının İncelenmesi ve Değerlendirilmesi Araştırması bu araştırmalardan bazılarıdır.				
Sorumlu Birim	SGB (Koordinasyon)				

4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi

Birim performans göstergelerine yönelik gerçekleşme bilgileri, açıklamaları ile birlikte, üçer aylık dönemler itibarıyla SGB tarafından sorumlu harcama birimlerinden toplanarak Program Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi (e-bütçe) ile raporlanmaktadır. Göstergelere ilişkin ilerleme durumu ve değerlendirmeyi içeren konsolide raporlar hazırlanarak üst yönetime sunulmaktadır.

Ayrıca, harcama birimlerden alınan gösterge sonuçları ve değerlendirme bilgileri Alt Program Hedef Değerlendirmesi ile Göstergeleri Gerçekleşme İzleme Formuna girilerek birim, alt program hedefi ve gösterge bazında detaylı raporlama imkânı bulunmaktadır. Performans programına ilişkin bilgiler her yıl Bakanlığımız Faaliyet Raporu ile kamuoyuna duyurulmaktadır.

IV- KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. GÜÇLÜ ALANLAR

- Büyük ölçekli araştırma kapasitesi
- Kurumlar arası ve STK'larla iş birliğine önem verilmesi, paydaş kurumlarla koordinasyon ve iş birliği içinde yürütülmesi ve desteklenmesi
- Güçlü mevzuat altyapısı
- Köklü gelenek, tecrübe birikimi ve uzmanlaşmış personel
- Yaygın teşkilat yapısı ve hizmet kuruluşları
- Toplumun her kesimini ilgilendiren faaliyetlerin olması
- Hizmetlerin elektronik ortamda hızlı, güvenilir ve şeffaf olarak sunulması

B. GELİŞMEYE AÇIK ALANLAR

- İnsan kaynağının sayıca eksikliği
- Norm Kadro sisteminin uygulanamaması
- Kurumsal değişim ve adaptasyona karşı direnç
- Hizmet binalarının yetersizliği
- Bakanlık kurum kültürü, kurum aidiyeti ve kurumsallaşmanın eksikliği
- Kurumlar arası bilgi paylaşımı, koordinasyon ve iş birliğinin geliştirilmesi
- İstatistiki veri analiz çıktılarının sosyal politikaya dönüştürülmesi
- Bilişim ve arşiv altyapısının güçlendirilmesi

C. DEĞERLENDİRME

2023 yılında Bakanlığımızca; aile ve toplum, çocuk, kadın, engelli ve yaşlı ile şehit ve gazi yakınlarına yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetleri ile başta Kahramanmaraş merkezli depremler olmak üzere afet ve acil durumlara yönelik psikososyal destek faaliyetlerinin yürütülmesi ve koordine edilmesi çalışmaları yürütülmeye devam edilmiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve ülkemizi derinden etkileyen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasındaki süreçte de Bakanlığımız özel politika gerektiren vatandaşlarımızın yanında olmaya devam etmiştir. İlk andan itibaren ihtiyaç duyan vatandaşlara yönelik psikososyal destek çalışmaları yürütülmüş, aileleri ile ayrı düşmüş olan çocuklar aileleri ile bir araya getirilirken yakınlarına ulaşamayan çocuklar korunma ve bakım altına alınmıştır. Depremden etkilenen engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın farklı nitelikteki ihtiyaçları öncelikli olarak temin edilmiş, gerekli görülen durumlarda aileleriyle birlikte deprem bölgesi dışındaki illere ya da bu illerdeki kuruluşlara nakli sağlanmıştır. Kadınlarımızın hem becerilerini geliştirebileceği, hem ailelerinin ihtiyaçlarını karşılayabileceği, hem de depremin olumsuz etkilerinden kurtularak meşgul olabilecekleri Kadın Kooperatifleri İş Atölyesi alanları oluşturulmuştur. Afetten etkilenen vatandaşlarımızın temel ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynakları ivedilikle afet bölgesine yönlendirilmiş, Türkiye Afet Müdahale Planı-Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu kapsamında Bakanlığımızca kurulan Afet Acil Sosyal Yardım Ekipleri ile ulusal ve uluslararası ayni bağış depoları aracılığıyla ayni bağış kabulü ve dağıtımı titizlikle yürütülmüştür.

Aile yapısının ve değerlerinin korunması amacıyla belirlenen ulusal politika ve stratejilerden yola çıkarak; aile içi şiddet, aile yapısı, kötü alışkanlık ve bağımlılık vb. konularda tespit edilen sorunlara karşı toplumsal duyarlılığı geliştirici, önleyici ve destekleyici faaliyet ve projeler yürütülmüş, bilimsel araştırmalar gerçekleştirilmiş, eğitim programları hazırlanmış ve uygulanmıştır. Bütüncül ve arz odaklı hizmet sunumunu amaçlayan ASDEP sürdürülerek Ulusal Hane Ziyaret Programı da dahil olmak üzere vatandaşlarımıza hanelerinde ulaşılmış, gerekli rehberlik ve yönlendirme arz odaklı bir anlayışla sağlanmıştır. Yurt dışında yaşayan Türk ve Türk kökenli ailelere yönelik sosyal hizmet çalışmalarının tesisi yönünde çalışmalar artırılmıştır. Yeni SHM açılışları ile vatandaşlarımıza bütüncül hizmet sunumu daha da iyileştirilmiştir.

Çocuklarımızın sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi ve aile ortamında büyümelerinin sağlanması amacıyla çocuklarımızın kuruluş bakımına alınmadan, öncelikle SED hizmetlerinden yararlandırılarak kendi ailelerinin yanında kalmalarının desteklenmesine ve koruma ve bakım altında olan çocuklarımıza yönelik, bakım hizmetlerinde imza atılan büyük dönüşümle birlikte, koğuş tipi yapılara son verilerek koruma altındaki tüm çocuklarımıza ev tipi ortamlarda bakım hizmeti sağlanmaya devam edilmiştir.

Kadınların sosyal, siyasal ve ekonomik alandaki konumlarının güçlenmesi, hak, fırsat ve imkanlardan eşit biçimde yararlanmalarının sağlanması, kadına karşı ayrımcılığın her türlü şiddet, taciz ve istismarın önlenmesi, kadının insan haklarının korunması amacıyla yürütülen çalışmalara devam edilmiştir.

Engelli ve yaşlı bireylere yönelik insan odaklı ve hak temelli politikalar doğrultusunda; engelli ve yaşlı bireylerin farklı ihtiyaçları gözetilerek toplumsal hayata tam ve etkin katılımı ile bağımsız bir şekilde yaşayabilmeleri için eğitimden sağlığa, erişilebilirlikten bakım ve rehabilitasyona, ekonomiden sosyal hayata katılıma kadar her alanda haklarını etkin kullanmalarını sağlayarak yaşam kalitelerini artırmaya yönelik çalışmalara devam edilmiştir.

Yoksullukla mücadele alanında eğitim, sağlık, üretim ve istihdama yönelik destekler ile bu hizmetlerin daha etkin yürütülebilmesi için kurumsal gelişimin sağlanmasının gerekliliği vurgulanmıştır. Bu çerçevede, Bakanlığımızın karar verme süreçlerini güçlendirmek, hizmet önceliklerini iyi belirlemek, kaynak dağılımını sağlıklı bir şekilde yapmak amacıyla stratejik plandaki amaç ve hedeflerin göz önünde bulundurularak sosyal yardım alanında alınacak kararlarda uzun vadeli projeksiyonlar yapılarak sosyal dışlanma ve yoksulluk riskinin en aza indirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Şehit yakını ve gazilerimiz milletimizin bizlere emanetidir. Bu anlayışla, şehit yakını ve gazilerimize yönelik; kamuda istihdam hakkı, ücretsiz seyahat hakkı, faizsiz konut kredisi desteği, eğitim desteği, ÖTV muafiyeti gibi birçok alanda destek sağlanmaya devam edilmiştir.

Bakanlığımızın yabancı ülkeler ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla ikili ve çok taraflı ilişkilerin yürütülmesi, hiçbir aksamaya yer verilmeden organize edilmiştir. Yurt dışında yaşayan veya yaşamış olan vatandaşlarımızın Bakanlığımızın görev alanına giren konulardaki uluslararası ve ikili anlaşmalardan ve ilgili ülke mevzuatlarından doğan hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesine ilişkin çalışmalar etkin bir şekilde sürdürülmüştür.

Değişim ve gelişime açık, genç ve dinamik bir yapıya sahip olan Bakanlığımız; yürüttüğü faaliyetlerde, toplumsal yararlılık, iş birliğine açıklık, yönetimde şeffaflık, aktif katılım ve verimlilik ilkelerini benimsemiştir.

V. ÖNERİ ve TEDBİRLER

- ASDEP kurumsal kapasitesinin artırılması
- Göç, afet ve acil durumlarda birey, aile ve topluma yönelik psikososyal destek hizmetlerinin koordineli, etkin bir şekilde sunulması ve hizmet sunum kapasitesinin geliştirilmesi
- Engellilerin ailesi yanında bakımının sağlanması karşılığında psikososyal ve ekonomik destek verilmesine imkân sağlayacak evde bakım hizmetlerinin etkin sunumuna yönelik çalışmaların yaygınlaştırılması
- Yaşlıların belirli şartlarda çalışma hayatında kalabilmesini sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesi
- Alzheimer, demans vb. yaşlı gruplarına yönelik ihtisas huzurevlerinin açılmasına yönelik çalışmaların yapılması
- Otizm alanında yatılı ve gündüz hizmet veren kuruluşların açılmasına yönelik çalışmaların yapılması
- Kadınların ekonomik ve sosyal kalkınmada daha fazla katma değer oluşturması için kadının güçlendirilmesi çalışmalarına ivme kazandırılması
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede, şiddet mağduruna ve şiddet uygulayana yönelik hizmet sunan kurum ve kuruluşların kapasitelerinin ve kurumlar arası koordinasyonun artırılması
- Kurumsal hizmet birimleri olan ŞÖNİM ve kadın konukevlerinin ihtisaslaşması çalışmaları kapsamında oluşturulan hizmet standartları ve öz değerlendirme rehberlerinin uygulanması ile koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkinliğinin artırılması
- Sokakta çalıştırılan veya çalıştırılma riski olan çocuklara yönelik olarak koruyucu ve önleyici hizmetler kapsamında Çocuklar Güvende Ekiplerinin güçlendirilmesi
- Koruma altındaki çocuklara kurum bakımından ayrıldıktan sonra toplumsal hayata adaptasyonlarını desteklemek üzere verilen rehberlik hizmetinin geliştirilmesi
- Çocuk yaş ve gelişim özelliklerine göre bakım verenin farkındalık ve yetkinliklerinin geliştirilmesi,
- Çocuk bakım kuruluşlarının niteliklerinin geliştirilmesi
- Çocuk bakım kuruluşlarındaki engelli çocuklara yönelik sosyal hizmet modellerinin geliştirilmesi,
- Farklı mevzuat türleriyle düzenlenmiş şehit ve gazilerle ilgili mevzuatın tek çatı altında toplanması
- Şehit ve gazilerimize ilişkin veri tabanının ilgili kurumlarla entegrasyon halinde yenilenerek bütün bilgilerin yer aldığı bir veri tabanının oluşturulması
- Bütünleşik Sosyal Koruma Dönemine geçilerek sosyal yardım faydalanıcısı vatandaşların diğer kamu hizmetlerine (sosyal hizmet, istihdam, eğitim, sağlık vb.) erişimlerinin artırılması
- Bilişim projelerinde kapsamlı bir proje yönetimi yaklaşımı ile proje riskleri önceden tespit edilerek probleme dönüşmesine mahal vermeden, gerekli risk yanıt planları ve olasılık etki analizleri yapılarak risklerin gerçekleşme ihtimalinin ve muhtemel etkilerinin azaltılması
- Bakanlık personelinin niteliğinin artırılmasına yönelik hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi
- Özel bilgi, beceri ve tecrübe isteyen alanlarda personel çalıştırılabilmesinin önünü açacak mevzuat düzenlemesinin yapılması

EK-1 İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI*

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, benden önceki yönetici/yöneticilerden almış olduğum bilgilere, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.**

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim. Ankara

18/02/2024

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

* Bu Beyan için, 22.04.2021 tarihli ve 31462 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”in ekinde (Ek- 2) yer alan örnek esas alınmıştır.

** Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nda iç kontrol sistemi kurulmasına yönelik çalışmalar devam ettiğinden bu Beyan, bu hususun dikkate alınması kaydıyla geçerlidir.

EK-2 İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI*

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, benden önceki yönetici/yöneticilerden almış olduğum bilgilere, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.**

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim. Ankara

28/02/2024

Yavuz Selim KIRAN
Büyükelçi
Bakan Yardımcısı

* Bu Beyan için, 22.04.2021 tarihli ve 31462 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”in ekinde (Ek- 2) yer alan örnek esas alınmıştır.

** Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nda iç kontrol sistemi kurulmasına yönelik çalışmalar devam ettiğinden bu Beyan, bu hususun dikkate alınması kaydıyla geçerlidir.

EK-3 İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI*

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, benden önceki yönetici/yöneticilerden almış olduğum bilgilere, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.**

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim. Ankara

28/02/2024

Leman YENİGÜN
Bakan Yardımcısı

* Bu Beyan için, 22.04.2021 tarihli ve 31462 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”in ekinde (Ek- 2) yer alan örnek esas alınmıştır.

** Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nda iç kontrol sistemi kurulmasına yönelik çalışmalar devam ettiğinden bu Beyan, bu hususun dikkate alınması kaydıyla geçerlidir.

EK-4 İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI*

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, benden önceki yönetici/yöneticilerden almış olduğum bilgilere, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.**

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim. Ankara

18/02/2024

Sevim Sayım MADAK
Bakan Yardımcısı

* Bu Beyan için, 22.04.2021 tarihli ve 31462 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”in ekinde (Ek- 2) yer alan örnek esas alınmıştır.

** Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nda iç kontrol sistemi kurulmasına yönelik çalışmalar devam ettiğinden bu Beyan, bu hususun dikkate alınması kaydıyla geçerlidir.

EK-5 İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI*

Üst yönetici olarak görev ve yetkilerim çerçevesinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinin; kalkınma planına, yıllık programa, stratejik plan ve performans programı ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlandığını ve uygulandığını, amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesi ve ilgili mevzuatla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi malî yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını beyan ederim.

Bu çerçevede iç kontrol sisteminin; idarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesine, kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesine, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesine, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesine, varlıkların kötüye kullanılmasının ve israfının önlenmesine ve kayıplara karşı korunmasına ilişkin yeterli ve makul güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, benden önceki yönetici/yöneticilerden almış olduğum bilgilere, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmelere, yönetim bilgi sistemlerine, iç kontrol sistemi değerlendirme raporlarına, izleme ve değerlendirme raporlarına, harcama yetkilileri ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından sunulan güvence beyanlarına ve denetim raporlarına dayanmaktadır.**

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim. Ankara

28/02/2024

Zafer TARIKDAROĞLU
Bakan Yardımcısı

* Bu Beyan için, 22.04.2021 tarihli ve 31462 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”in ekinde (Ek- 2) yer alan örnek esas alınmıştır.

** Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nda iç kontrol sistemi kurulmasına yönelik çalışmalar devam ettiğinden bu Beyan, bu hususun dikkate alınması kaydıyla geçerlidir.

EK-6 MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI²

Mali Hizmetler Birim Yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

İç kontrol sisteminin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesi çalışmalarında gerekli koordinasyonun sağlandığını, eğitim ve rehberlik hizmeti verildiğini, faaliyetlerin malî yönetim ve kontrol mevzuatı ve diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, uygulama sonuçlarının izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

Malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağladığımı ve danışmanlık faaliyetinde bulunduğumu bildiririm.

Bu Raporun “III/A- Malî Bilgiler” bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. Ankara

28/02/2024

Mahmut ASLAN
Strateji Geliştirme Başkanı

** Bu Beyan için, 22.04.2021 tarihli ve 31462 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”in ekinde (Ek- 4) yer alan örnek esas alınmıştır.*

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞI**